

Brüssel, 26.6.2019
COM(2019) 316 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE JA
KONTROLLIKOJALE**

EUROOPA LIIDU MAJANDUSAASTA KONSOLIDEERITUD ARUANNE 2018

Euroopa Liidu
majandusaasta
konsolideeritud aruanne

2018

SISUKORD

EESSÕNA	3
EUROOPA LIIDU POLIITIKA- JA FINANTSRAAMISTIK, VALITSEMINE JA VASTUTUS	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON	12
2018. MAJANDUSAASTA KOKKUVÕTE	13
RAAMATUPIDAMISE KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDED JA NENDE LISAD ..	15
BILANSS	17
TULEMIARUANNE	18
RAHAVOOGUDE ARUANNE	19
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE	20
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	21
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE PÕHJENDUS JA ANALÜÜS	101
EELARVE TÄITMISE ARUANDED JA NENDE LISAD	116
SÕNASTIK	173
LÜHENDITE LOETELU	177

EESSÕNA

Mul on heameel esitleda Euroopa Liidu 2018. majandusaasta aruannet. See annab täieliku ülevaate ELi rahandusest ja ELi eelarve täitmisest eelmisel aastal, hõlmates ka teavet liidu tingimuslike kohustuste, finantskohustuste ja muude kohustuste kohta. Võttes arvesse liidu meetmete mitmeaastast olemust, antakse aruandes selgitusi nende oluliste finantsnäitajate ja arengu kohta. **Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne** on komisjoni **integreeritud finants- ja vastutusuaruannete** paketi osa ning moodustab olulise osa meie arenenud finantsaruandluse süsteemist.

ELi eelarve mõjutab vaatamata oma suhteliselt tagasihoidlikule suurusele miljoneid eurooplasi. See täiendab riikide eelarveid ning toetab poliitilisi prioriteete seal, kus tal on tõeline lisandväärtus ja kus ta suudab kõige tõhusamalt tulemusi anda.

2018. aasta oli praeguse mitmeaastase finantsraamistiku viies aasta, mistõttu kõik finantsprogrammid toimusid täielikult. ELi eelarve täitmise maht oli kokku 173,1 miljardit eurot kulukohustuste assigneeringuid ja 156,7 miljardit eurot maksete assigneeringuid. ELi eelarve aitas meil kogu aasta jooksul lahendada keerukast geopoliitilisest olukorrast tulenevaid probleeme, tagades samal ajal strateegilised investeeringud ja kestliku majanduskasvu Euroopas.

Peaaegu pool vahenditest oli suunatud kestliku majanduskasvu, tööhõive ja konkurentsivõime toetamisele. Rahastati teadusuuringuid ja innovatsiooni programmi „Horisont 2020“ raames, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid COSME programmi raames ja haridust programmi „Erasmus+“ raames. Olulist rolli mängisid ka Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond, Euroopa ühendamise rahastu ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid. Kutsun teid üles tutvuma paljude ELi investeeringute taustalugudega „InvestEU“ portaalis (<https://europa.eu/investeu>).

ELi eelarvest toetati oluliselt ka muid prioriteetseid valdkondi, nagu ELi terviklik lähenemisviis rändele, julgeolekuliit ja ELi välistegevus. See võimaldas liidul mängida ajal, mil olukord Euroopa naabruses on rahutu, olulist rolli rahvusvahelisel areenil ja aitas saavutada kliimamuutuse ja bioloogilise mitmekesisusega seotud valdkonnaüleseid poliitilisi eesmärke. 2018. aastal kliimaküsimuste integreerimisele eraldatud summa ületas 32 miljardi euro piiri, s.o 20 % kogu eelarvest.

Peale selle jätkus kestliku majanduskasvu ja Euroopa loodusvarade kaitsmise toetamine ühise põllumajandus- ja kalanduspoliitika ning programmi LIFE raames rakendatavate kliima- ja keskkonnameetmete kaudu.

Euroopa Liidu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas **rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standarditega**. Nende standardite järgimiseks täiustab komisjon järjepidevalt oma eeskirju ja menetlusi, organisatsioonilist struktuuri ja paindlikkust. Järjepidev ja tulemuslik aruandlus suurendab vastutust ELi kulude eest, mille eesmärk ei ole üksnes õigusnõuete täitmine. See aitab kaasata kodanikke ja muid sidusrühmi ning säilitada nende usaldust Euroopa Liidu vastu.

Günther H. Oettinger

Euroopa Komisjoni eelarve ja personali eest vastutav volinik

EUROOPA LIIDU POLIITIKA- JA FINANTSRAAMISTIK, VALITSEMINE JA VASTUTUS

Euroopa Liit on liit, millele liikmesriigid usaldavad ühiste eesmärkide saavutamise. Euroopa Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus.

1. POLIITIKA- JA FINANTSRAAMISTIK

ELi aluslepingud

Üldised eesmärgid ja põhimõtted, millest liit ja Euroopa institutsioonid juhivad, on määratletud [aluslepingutes](#). Liit ja ELi institutsioonid võivad tegutseda vaid neile aluslepingutega antud volituste piires neis lepingutes sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning nad peavad seda tegema kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega¹. Oma eesmärkide saavutamiseks ja oma poliitika elluviimiseks näeb liit ette endale vajalikud rahalised vahendid. Eesmärkide saavutamise eest vastutab komisjon koostöös liikmesriikidega ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

Aluslepingutes püstitatud eesmärgi täitmiseks on ELi käsutuses mitmesuguseid vahendeid, millest üks on ELi eelarve. Muud vahendid on näiteks seadusandlikud ettepanekud või poliitiliste strateegiatega järgimine.

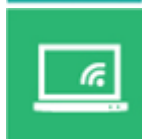
Komisjoni poliitilised prioriteedid

Komisjoni poliitilised prioriteedid on määratletud komisjoni presidendi poliitilistes suunistes, milles on komisjoni meetmete tegevuskava, mis on täies kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegia kui ELi pikaajalise majanduskasvu strateegiaga.

10 PRIORITEETI

Uue hoo andmine töökohtade loomisele ning majanduskasvu ja investeeringute edendamisele.

Ühendatud digitaalne ühtne turg.

Vastupidav energialiit ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika.

Süvendatud ja õiglasem siseturg tugevama tööstusbaasiga.

Tasakaalustatud ja edumeelne kaubanduspoliitika üleilmastumise ohjamiseks.

Vastastikusel usaldusel põhinev õigusruum ja põhiõigused.

Uue rändepoliitika suunas.

Euroopa kui tugev tegija rahvusvahelisel tasandil.

¹ Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt võtab liit meetmeid üksnes juhul, kui liikmesriigid üksi ei saa piisaval määral saavutada kavandatud meetme eesmärgi, vaid neid saab nende ulatuse või mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ei või liidu meetme sisu ega vorm minna aluslepingute eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Vt ELi toimimise lepingu artikkel 5.

Süvendatud ja õiglasem majandus- ja rahaliit.

Demokraatlike muutuste liit.

Euroopa 2020. aasta strateegia

Euroopa 2020. aasta strateegia, milles ELi liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid 2010. aastal kokku leppisid, määratles ELi 10 aasta töökohtade loomise ja majanduskasvu strateegia². Strateegia esitas kolm vastastikku tugevdavat prioriteeti – arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv – ja viis ELi peamist eesmärki.

ELi eelarve on üks ELi vahend strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamisse panustamisel. Euroopa 2020. aasta strateegia konkreetsete tulemuste saavutamiseks kasutatakse laia valikut liikmesriigi, ELi ja rahvusvahelise tasandi meetmeid.

Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030³

Kestlik areng on olnud pikka aega Euroopa projekti keskmes. ELi aluslepingud tunnistavad selle majanduslikku, sotsiaalset ja keskkondlikku mõõdet, millele tuleks keskenduda samaaegselt. EL on pühendunud arengule, mis vastab tänapäeva vajadustele, ohverdamata tulevaste põlvete suutlikkust rahuldada oma vajadusi. ELi eelarve mängib

olulist rolli paljude kestlikkusega seotud probleemide lahendamisel alates noorte töötusest kuni elanikkonna vananemise, kliimamuutuse, saaste, säästva energia ja rändeni. Praeguse komisjoni ametiajal on kestlik areng integreeritud olulistesse valdkonnaülestesse projektidesse ning valdkondlikesse tegevuspõhimõtetesse ja algatustesse.

ELi eelarvest toetatavaid poliitikaalvaldkondi rakendatakse kooskõlas **mitmeaastase finantsraamistiku** ja vastavate valdkondlike õigusaktidega, milles on määratletud kuluprogrammid.

Mitmeaastane finantsraamistik ja kuluprogrammid

Mitmeaastane finantsraamistik kirjeldab ELi poliitiliste prioriteetide rahalist piisavalt pika aja jooksul, et olla tulemuslik ning pakkuda oma ELi vahenditest toetuse saajatele ja kaasrahastavatele riigiasutustele järjekindlat pikaajalist ülevaadet. Selles sätestatakse kõigi ELi kulutuste ja peamiste kulukategooriate (rubriikide) aastased maksimumsummad (ülemmäärad). Kõigi rubriikide ülemmäärade summa moodustab kõigi kulukohustuste

assigneeringute ülemmäära. Mitmeaastane finantsraamistik võetakse vastu ühehäälselt, mis tähendab, et liikmesriigid on kokku leppinud eesmärgid ja kulude suuruse (eelarveliste kulukohustuste ja maksete assigneeringute ülemmäärade) ning sellega on nõustunud ka Euroopa Parlament.

Institutsioonidevaheline kokkulepe

Mitmeaastast finantsraamistikku täiendab **institutsioonidevaheline kokkulepe**⁴, mis on Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poliitiline kokkulepe. See kokkulepe võeti vastu 2013. aastal vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 295.

Selle eesmärk on rakendada eelarvedistsipliini, parandada iga-aastase eelarvemenetluse toimimist ja institutsioonidevahelist koostööd eelarve küsimustes ning tagada usaldusväärne finantsjuhtimine.

Aastaeelarve

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 314 koostab **aastaeelarve** komisjon ning selle võtavad vastu Euroopa Parlament ja nõukogu tavaliselt iga aasta detsembri keskel. Eelarve tasakaalu põhimõtte kohaselt peavad eelarveaasta tulud ja kulud (maksete assigneeringud) olema tasakaalus.

ELi peamine **rahastamisallikad** on omavahenditulud, mida täiendavad muud tulud. Omavahendite liike on kolm: traditsioonilised omavahendid (näiteks tolli- ja suhkrumaksud), käibemaksupõhised omavahendid ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid. Muud ELi tegevusest saadavad tulud (näiteks konkurentsitrahid) moodustavad tavaliselt alla 10 % kogutulust. Eelarve rahastamiseks vajamineva omavahendite kogusumma määrab kogukulu, millest on lahutatud muud tulud. Omavahendite kogusumma käesolevas mitmeaastases finantsraamistikus ei tohi ületada 1,20 % liikmesriikide kogurahvatulust.

² Vt komisjoni teatis „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“, KOM(2010) 2020 (lõplik), 3. märts 2010.

³ Komisjoni teatis „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammu. Euroopa tegevus jätkusuutlikkuse tagamiseks“, SWD(2016) 390 final, 22. november 2016.

⁴ 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta (ELT C 373, 20.12.2013, lk 1).

ELi põhitegevuskulud katavad mitmeaastase finantsraamistiku erinevaid rubriike ja esinevad erinevas vormis olenevalt sellest, kuidas raha välja makstakse ja millist eelarve täitmise viisi kasutatakse. ELi eelarvet täidetakse kolmel viisil:

Jagatud eelarve täitmine: selle eelarve täitmise viisi korral delegeeritakse eelarve täitmine liikmesriikidele. Sellesse rühma kuulub 75 % kuludest ja seda kasutatakse näiteks põllumajanduskulude ja struktuurimeetmete puhul.

Otsene eelarve täitmine: seda eelarve täitmise viisi kasutatakse juhul, kui eelarvet täidavad otseselt komisjoni talitused.

Kaudne eelarve täitmine: seda eelarve täitmise viisi kasutatakse juhul, kui komisjon teeb eelarve täitmise ülesandeks kolmandatele osapooltele, näiteks ELi reguleerimisametitele või rahvusvahelistele organisatsioonidele.

Finantsmäärus

Üldeelarve suhtes kohaldatav **finantsmäärus**⁵ on ELi rahanduses keskne õigusakt, milles on määratletud ELi eelarve suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

2. VALITSEMINE JA ARUANDEKOHUSLUS

2.1. INSTITUTSIOONILINE ÜLESEHITUS

ELi juhtivad organisatsioonid on ELi institutsioonid, ametid ja muud ELi asutused, mis on loetletud raamatupidamise konsolideeritud aastaaruande lisade punktis **9**. Euroopa Investeeringuspank (EIP), Euroopa Investeeringufond (EIF) ja Euroopa Keskpank (EKP) finantsmääruse kohaldamisalasse ei kuulu. Peamised institutsioonid, kelle ülesanne on töötada välja poliitika ja võtta vastu otsused, on Euroopa Parlament, Euroopa Ülemkogu, nõukogu ja komisjon.

Euroopa Komisjon on unikaalne organisatsioon. Vastavalt aluslepingule vastutab komisjon õigusaktide kavandamise, ettevalmistamise ja nende vastuvõtmisettepanekute tegemise eest, ELi poliitika juhtimise eest, sh ELi õiguse rakendamise järelevalve ja selle täitmise tagamine ning ELi rahastamise jaotamine, ning ELi esindamise eest rahvusvahelisel tasandil.

Aluslepingus⁶ nähakse ette, et komisjon täidab eelarvet koostöös liikmesriikidega. Koos tagavad nad assigneeringute kasutamise kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega. Määrustes on sätestatud liikmesriikide kontrolli- ja auditeerimiskohustused eelarve täitmisel ning sellest tulenevad kohustused. Neis on sätestatud ka iga institutsiooni kohustused ja üksikasjalikud kulueeskirjad.

Komisjon täidab neid rolle volinike kolleegiumi juhtimisel, kes määratleb prioriteedid ja võtab üldise poliitilise vastutuse komisjoni otsuste eest. President, kelle mõjuvõimu suurendati Nice'i ja Lissaboni lepingutega, otsustab komisjoni sisemise ülesehituse, tagades selle kui kollegiaalse kogu järjekindla ja tõhusa toimimise.

Komisjoni sisemine toimimine põhineb real olulistel, head valitsemistava toetavatel põhimõtetel: selged rollid ja vastutusala, tugev pühendumus tulemusjuhtimisele ja vastavus õigusraamistikule, selged aruandekohusluse mehhanismid, kvaliteetne ja kaasav reguleeriv raamistik, avatus ja läbipaistvus ning kõrged eetikanoormid.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁶ Euroopa Liidu toimimise leping, artikkel 317.

2.2. KOMISJONI JUHTIMISSTRUKTUUR

Euroopa Komisjonil on unikaalne juhtimissüsteem, milles tehakse selget vahet poliitilistel ja halduslikel järelevalvestruktuuridel ja milles on selgesti määratletud vastutusalad ja finantsaruandlus⁷. See süsteem põhineb aluslepingutel ja selle struktuur on arenenud, et kohanduda muutuva keskkonnaga ja jääda vastavusse asjaomastes rahvusvahelistes standardites⁸ sätestatud parimate tavadega.

Komisjon võttis 2018. aastal vastu „juhtimispaketi“,⁹ mis ühtlustas ja tugevdas oluliselt tema juhtimiskorda ning toetus Euroopa Kontrollikoja¹⁰ ja siseauditi talituse hiljutise audititöö tulemustele.

- Kollegiaalsel poliitilisel vastutust komisjoni töö eest kannab [volinike kolleegium](#). Eelarve täitmise tegevuslik külg on delegeeritud peadirektoritele ja talituste juhtidele, kes juhivad komisjoni juhtimisstruktuuri¹¹.
- Kolleegium delegeerib oma finantsjuhtimise ülesandeid peadirektoritele või talituste juhtidele, kellest saavad seeläbi volitatud [eelarvevahendite käsutajad](#). Neid ülesandeid võib delegeerida edasi direktoritele, üksuste juhtidele ja teistele, kellest saavad seeläbi edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad. Eelarvevahendite käsutajad vastutavad kogu haldusprotsessi eest, alates selle kindlaksmääramisest, mida tuleb institutsiooni poolt seatud poliitikavaldkondade eesmärkide saavutamiseks teha, kuni tegevuse haldamiseni nii tegevuslikust kui ka eelarve seisukohast.
- [Auditi järelevalvekomitee](#) võtab järelmeetmeid auditite, eelkõige siseauditi talituse, aga ka Euroopa Kontrollikoja omade alusel.
- Presidendile alluv [üldjuhatuse](#) eesotsas peasekretäriaga kutsub regulaarselt kokku eelarve, inimressursside ja julgeoleku eest vastutavad peadirektorid ning õigustalituse peadirektori. Eelarve ja halduse eest vastutavad presidendi kantselei liikmed ning eelarve, inimressursside ja halduse eest vastutavate komisjoniliikmete kantseleiülemad on vaatljad. Üldjuhatuse nõustab, teostab järelevalvet ja koordineerib peamisi haldusküsimusi sellistes valdkondades, nagu finants- ja inimressursside, riskide, tulemuslikkuse ja IT juhtimine, küber- ja füüsiline julgeolek, talitluspidevus ja infohaldus. Nii aitab üldjuhatuse tagada, et komisjonil oleksid olemas vajalikud struktuurid, protsessid ja halduspoliitika kolleegiumi poliitiliste prioriteetide saavutamiseks ning aluslepingutega talle usaldatud ülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks.

2.3. KOMISJONI FINANTSJUHTIMINE

Seega on finantsjuhtimise rollid ja ülesanded komisjonis selgesti määratletud (nt finantsmääruses) ja rakendatud. See on selgete vastutusaladega detsentraliseeritud lähenemisviis, mille eesmärk on luua juhtimiskultuur, mis innustaks ametnikke võtma vastutust nende kontrolli all oleva tegevuse eest, ning anda neile kontroll nende vastutuse all oleva tegevuse üle.

Komisjon võib delegeerida konkreetsete programmide rakendamise rakendusametitele. Kuluotsuseid võidakse samuti hallata koos muude institutsioonide või asutustega või nende kaudu. Suurt osa eelarvest hallatakse koostöös liikmesriikidega eelarve täitmine süsteemi kaudu, eelkõige struktuurifondide ja põllumajanduse valdkonnas.

⁷ Vt lisateavet president Junckeri ja esimese asepresidendi Timmermans'i teatises komisjonile „Euroopa Komisjoni juhtimine“, C(2017) 6915 final, 11. oktoober 2017, URL: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/c_2017_6915_final_en.pdf.

⁸ Näiteks sisekontrolli normid põhinevad COSO (Treadway komisjoni toetavate organisatsioonide komitee) 2013. aasta sisekontrolli põhimõtetel.

⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/governance-in-the-commission_et... Vt lisateavet teatises komisjonile „Juhtimiskorra ühtlustamine ja tugevdamine Euroopa Komisjonis“, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/streamlining-strengthening-corporate-governance-european-commission_en.pdf.

¹⁰ Eriaruanne nr 27/2016 „Euroopa Komisjoni juhtimine kui parim tava?“.

¹¹ Selle tulemusena tähistatakse mõistega Euroopa Komisjon nii institutsiooni – komisjoni liikmetest moodustatud kolleegiumi – kui ka selle juhatust, mida haldavad selle struktuuriüksuste peadirektorid (ja muude halduslike struktuuriüksuste, nagu talituste, büroode ja rakendusametite juhid).

Eelarve täitmise ülesanded on usaldatud ka:

- liikmesriikide ametiasutustele,
- Euroopa Investeeringuspanga grupile,
- kolmandatele riikidele,
- rahvusvahelistele organisatsioonidele (nt Maailmapank või ÜRO),
- muudele üksustele.

Peadirektorid kui eelarvevahendite volitatud käsutajad vastutavad ressursside usaldusväärse finantsjuhtimise eest. Eelarvevahendite volitatud käsutajad peavad ELi eelarve täitmisel täitma finantsmääruse sätteid ja seadma sisse asjakohase sisekontrolli raamistiku. Sisekontrolli eesmärgid keskenduvad muu hulgas:

- tegevuse tulemuslikkusele, tõhususele ja säästlikkusele,
- finantskontrollile ja võitlusele pettuse vastu,
- ausameelsusele ja eetikale,
- inimressursi haldamisele,
- aruandluse usaldusväärsusele,
- teabevahetusele,
- vara ja teabe säilimise tagamisele.

Iga eelarvevahendite volitatud käsutaja võib tugineda sisekontrollisüsteemide rakendamise järelevalvel ja seirel ühele või kahele riskijuhtimise ja sisekontrolli eest vastutavale tipp- või keskastme juhile. Komisjoni kesktalitused edendavad parimaid tavasid ning annavad juhiseid ja nõu nende kasutamiseks.

Komisjoni strateegilise planeerimise ja programmitöö tsükli raames nõutakse igalt eelarvevahendite volitatud käsutajalt aasta tegevusaruande koostamist meetmete, poliitiliste saavutuste ja aasta tulemuste kohta. Selles ta kinnitab, et vahendeid on kasutatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete kohaselt, ning et tema kehtestatud kontrollimenetlused pakuvad vajalikke tagatisi aruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Komisjoni tasandil on ELi eelarve halduse ja täitmise aastaaruanne peamine vahend, millega **volinike kolleegium võtab poliitilise vastutuse eelarve haldamise eest**.

Komisjoni [peaarvepidaja](#) vastutab tsentraalselt rahavoogude juhtimise, sissenõudmismenetluste, rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamise standarditel põhinevate raamatupidamiseskirjade ja meetodite sätestamise, raamatupidamissüsteemide valideerimise ning komisjoni ja ELi majandusaasta konsolideeritud aruannete koostamise eest. Peaarvepidajal tuleb ka anda majandusaasta aruandele allkiri deklareerimaks, et see annab tõese ülevaate Euroopa Liidu finantsseisundi, tegevuse tulemuste ja liidu rahavoogude kõigist olulistest tahkudest. Raamatupidamise aastaaruande võtab vastu volinike kolleegium. Peaarvepidaja täidab oma funktsiooni sõltumatult ja tal on suur vastutus finantsaruandluse eest komisjonis. Komisjoni [siseaudiitor](#) on samuti tsentraliseeritud ja sõltumatu funktsiooni täitja, kes esitab sõltumatuid nõuandeid, seisukohti ja soovitusi komisjoni, ELi asutuste ja muude autonoomsete asutuste sisekontrollisüsteemide kvaliteedi ja toimimise kohta.

2.4. TULEMUSRAAMISTIK

Kindlate tulemusraamistike rakendamine on oluline tugeva tulemustele orienteerituse, ELi lisaväärtuse ja ELi programmide usaldusväärse juhtimise tagamiseks. ELi eelarve tulemusraamistik on väga põhjalik, olles tulemuspõhise eelarvestamise raamistike standardnäitaja poolest kõrgemal kohal kui üksi Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) kuuluv riik. ELi eelarve tulemusraamistiku kaudu esitatakse aruandeid mitut liiki ja mitme tasandi strateegiliste eesmärkide, sihtide ja ülesannete, sh Euroopa 2020. aasta strateegia ja muude poliitiliste prioriteetide kohta. See peab võtma arvesse ka eesmärkide mitmekesisust ning poliitikavaldkondade ja programmide vastastikust täiendavust ja integreerimist, samuti liikmesriikide olulist rolli ELi eelarve täitmisel.

- Sihid, näitajad ja eesmärgid kajastuvad programmide õiguslikes alustes ning komisjon annab nende kohta igal aastal aru eelarveprojektile lisatavate **programmide tegevusaruannete** kaudu. Nendes esitatakse oluline teave, mis on vajalik programmi hoolika kontrollimise ja selle tulemuslikkuse mõõtmiseks: see hõlmab 7 aasta finantskohustusi, programmi tulemuslikkuse baasväärtusi (poliitikameetme lähtepunktid), lõppeesmärgid (saavutamiseks mitmeaastase programmitöö perioodi lõpuks) ja vahe-eesmärgid.

- Komisjon edendab kõigis oma talitustes tulemustele keskendumist, et tagada ressursside eraldamine prioriteetidele ja see, et iga meede on tulemuslik ja annab lisaväärtust. Peale selle on ta paari viimase aasta jooksul töötanud välja lähenemisviisi, mis edendab paremat tasakaalu nõuete järgimise ja tulemuslikkuse vahel.
- **Eelarve halduse ja täitmise aastaaruandes** antakse igakülgne ülevaade **ELi eelarve** tulemuslikkusest, haldamisest ja kaitsest. Selles selgitatakse, kuidas ELi eelarve toetab Euroopa Liidu poliitilisi prioriteete, ELi eelarvega saavutatud tulemusi ja seda, millist rolli mängib komisjon eelarve ja finantsjuhtimise kõrgeimate normide tagamisel ja edendamisel.
- Euroopa Kontrollikoda läheneb oma aasta- ja eriaruannetes eelarve kvalitatiivsetele aspektidele, sh tulemuslikkusele, süstemaatiliselt ja põhjalikult.

Kõik need elemendid annavad eelarvepädevatele institutsioonidele hea võimaluse võtta tulemuslikkust olulise tegurina arvesse järgmise aastaeelarve üle otsustamisel.

2.5. FINANTSARUANDLUS

ELi finantsaruandluse põhielement on ELi **integreeritud finants- ja vastutusuaruanded**, mis koosnevad ELi majandusaasta konsolideeritud aruandest, eelarve halduse ja täitmise aastaaruandest, mis hõlmab finantsmääruse artikli 247 lõike 1 punkti e kohast hindamisaruannet, siseauditi aastaaruandest, järgnevat viit aastat käsitlevast tulevaste tulu- ja kuluvoogude pikaajalisest prognoosist ning eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse järeelmeetmete aruandest. Integreeritud finants- ja vastutusuaruanded annavad avalikkusele igal aastal igakülgse ülevaate ELi rahalisest ja tegevuslikust olukorrast.

ELi majandusaasta konsolideeritud aruandes esitatakse finantsteave ELi institutsioonide, ametite ja muude asutuste kohta nii tekkepõhise raamatupidamise kui ka eelarve seisukohast. Need aruanded ei sisalda liikmesriikide majandusaasta aruandeid.

Majandusaasta konsolideeritud aruanne koosneb kahest eraldiseisvast, kuid omavahel seotud osast:

- a) raamatupidamise konsolideeritud aastaaruannetest ning
- b) eelarve täitmise aruannetest, mis annavad koondülevaate eelarve täitmisest.

Peale selle on majandusaasta konsolideeritud aruandele lisatud raamatupidamise aastaaruande põhjendus ja analüüs, milles võetakse kokku raamatupidamise aastaaruannetes kajastatud olulised muutused ja suundumused ning selgitatakse märkimisväärseid riske ja ebakindlust, mis on ELi seni mõjutanud või millega tal on vaja tulevikus tegeleda.

Komisjoni aruandlus ja aruandekohustus

Integreeritud finants- ja vastutusuanded Finantsmääruse artikkel 247	• ELi majandusaasta konsolideeritud aruanne • ELi eelarve halduse ja täitmise aastaaruanne (k.a ELi rahanduse hindamisaruanne) • Siseauditi aastaaruanne • Viit aastat käsitlev tulevaste tulu- ja kuluvoogude pikaajaline prognoos • Aruanne eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta
Muud aruanded	• Teabepakett seoses kõnega olukorrast Euroopa Liidus • Üldaruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta • Peadirektoraatide aasta tegevusaruanded • Eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruanne

2.6. VÄLISAUDIT JA EELARVE TÄITMISELE HEAKSKIIDU ANDMISE MENETLUS

Välisaudit

Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) on ELi institutsioonide (ja asutuste) välisaudiitor. Kontrollikoja ülesanne on aidata kaasa ELi finantsjuhtimise parandamisele, edendada aruandekohustust ja läbipaistvust ning toimida ELi kodanike finantshuvide sõltumatu kaitsjana. Kontrollikoja roll ELi sõltumatu välisaudiitorina on kontrollida, et ELi vahendid oleksid õigesti kajastatud, et neid kogutaks ja kasutataks kooskõlas asjaomaste eeskirjade ja määrustega ning et neist saadav kasu oleks võimalikult suur.

Kontrollikoda koostab oma tegevuse käigus ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule:

- (1) aastaaruande üldeelarvest rahastatava tegevuse kohta, milles on esitatud kontrollikoja tähelepanekud ELi majandusaasta aruande ja selle aluseks olevate tehingute kohta;
- (2) kontrollikoja audititele tugineva ja aastaaruandes kinnitava avalduse vormis esitatud arvamuse, millega kinnitatakse i) raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ja ii) kogutud tulude ja lõplikele makse saajatele tehtud maksetega seotud, raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust ning
- (3) konkreetsete valdkondade eriaruanded ja konkreetsete aastaaruanded (nt Euroopa Arengufondi, ELi ametite kohta).

Eelarve täitmisele heakskiidu andmine

Eelarvetsükli viimane etapp on asjaomase eelarveaasta eelarve täitmisele heakskiidu andmine. See kujutab endast eelarve täitmise väliskontrolli poliitilist mõõdet. See on otsus, millega eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon (s.o nõukogu soovitusel alusel tegutsev Euroopa Parlament) vabastab komisjoni (ja teised ELi asutused) vastutusest asjaomase eelarve haldamise eest. Kõnealune otsus põhineb ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande ja komisjoni aruannete (ELi eelarve halduse ja täitmise aastaaruanne, eelmise aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse järeelmeetmete aruanne ning aastaaruanne eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile läbiviidud siseauditite kohta), samuti Euroopa Kontrollikoja aastaaruande auditiarvamuse (kinnitava avalduse) ja eriaruannete läbivaatamisel. Selles võetakse arvesse ka komisjoni kirjalikke vastuseid küsimustele ja muudele teabetaotlustele ning eelarvevoliniku, volinike, peamiste

kuluvaldkondade eest vastutavate peadirektorite ja peasekretäri ära kuulamise Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni ees.

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tulemus võib olla üks kolmest: heakskiidu andmine, selle edasilükkamine või heakskiidu andmisest keeldumine. Lõpliku eelarve täitmisele heakskiidu andmise aruanded sisaldavad ka nii Euroopa Parlamendi kui ka nõukogu konkreetseid komisjonile suunatud taotlusi. Neid taotlusi käsitletakse järelmeetmete aruandes, milles komisjon esitab ülevaate konkreetsetest meetmetest, mida ta on võtnud või plaanib võtta.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE LISATUD DEKLARATSIOON

Euroopa Liidu 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud teabe alusel, mille institutsioonid ja asutused on esitanud vastavalt Euroopa liidu üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse artikli 246 lõike 2 kohaselt. Käesolevaga kinnitan, et aruanne on koostatud finantsmääruse XIII jaotise ja raamatupidamisarvestuse põhimõtete, normide ja meetodite kohaselt, mida on kirjeldatud finantsaruannete lisades.

Olen saanud nende institutsioonide ja asutuste peaarvepidajatelt kogu vajaliku teabe, mille õigsust nad kinnitasid ja mis oli vajalik Euroopa Liidu varasid ja kohustusi ning eelarve täitmist kajastava aruande koostamiseks.

Käesolevaga kinnitan, et nimetatud teabe ja kontrollimise alusel, mida pidasin vajalikuks enne Euroopa Komisjoni aruannete allakirjutamist teha, olen piisavalt kindel, et aruanded kajastavad Euroopa Liidu finantsseisundit, tegevustulemusi ja rahavooge kõigis olulistes aspektides õiglaselt.

[allkiri]

Rosa ALDEA BUSQUETS

komisjoni peaarvepidaja

21. juuni 2019

2018. MAJANDUSAASTA KOKKUVÕTE

Liidu 2018. aasta eelarve täitmine

2018. aasta kinnitatud eelarve keskendus Euroopa kahele kümnest peamisest poliitilisest prioriteedist, mille president Juncker sätestas komisjoni käesoleva koosseisu ametiaja alguses. Üks oli reageerimine keerukast poliitilisest olukorrast tulenevalt Euroopa ees seisvatele uutele väljakutsetele, alates rände juhtimisest kuni ELi välispiiride ja Euroopa kodanike julgeoleku kaitsmiseni. Teine oli strateegiline investeerimine ja jätkusuutlik majanduskasv, et toetada majanduslikku ühtekuuluvust ja luua uusi töökohti, eriti noortele. Lisaks neile kahele prioriteedile toetasid 2018. aasta eelarve ja muud rahastamisvahendid jätkuvalt põllumajandustootjaid ja maaelu arengut ning süvendasid ja tugevdasid ELi liikmesriikide vahelisi strateegilisi võrke ja võrkudevahelisi ühendusi, rakendades digitaalset ühtset turgu ja energialiitu. Komisjon jätkas ELi kui olulise majandus- ja poliitilise partneri ning juhtiva rahvusvahelise investeringute ja humanitaarabi andja välismõõtmel toetamist.

ELi 2018. aasta eelarve täitmise maht oli kokku 173,1 miljardit eurot kulukohustuste assigneeringuid ja 156,7 miljardit eurot maksete assigneeringuid.

Peaaegu pooled vahenditest (87,4 miljardit eurot kulukohustuste assigneeringutena) olid mõeldud aruka ja kaasava **majanduskasvu, töökohtade loomise, konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse** ergutamiseks. Rahastati teadusuuringuid ja innovatsiooni programmi „Horisont 2020“ raames, haridust programmi „Erasmus+“ raames, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid COSME programmi raames, Euroopa ühendamise rahastut, Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi tagatisfondi, mis on Euroopa investeerimiskava liikumapanev jõud, ning edendati liikmesriikide ja piirkondade lähenemist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide abil. Peale selle toetati ELi eelarvest **Euroopa põllumajandustootjaid** 44,4 miljardi euroga maksete investeringutes.

Eelarvet kasutati ka liidu **välispiiride** tugevdamiseks ning **rände- ja pagulaskriisi** lahendamiseks, rahastades selliseid meetmeid nagu hädaabi, ümberpaigutamine, piirikontroll, pagulaste ja varjupaigataotlejate ümberasustamine, tagasisaatmine ja integreerimine. Peale selle jätkus õigus- ja põhiõiguste kaitse ning sotsiaalse ühtekuuluvuse programmide rahastamine eelarvest, et Euroopa kogukonnad jääksid kaasavaks, vabaks ja õiglaseks.

Ühendkuningriigi väljaastumine Euroopa Liidust

Taust

23. juunil 2016 hääletas enamik Euroopa Liidu liikmesust käsitleval referendumil osalenud Ühendkuningriigi kodanikke EList lahkumise poolt. 29. märtsil 2017 teatas Ühendkuningriik Euroopa Ülemkogule ametlikult oma kavatsusest EList ja Euroopa Aatomienergiaühendusest (Euratom) lahkuda. Sellega algatas Ühendkuningriik Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohase menetluse liikmesriigi liidust väljaastumise kohta.

Läbirääkimisprotsess

Komisjon avaldas 19. märtsil 2018 väljaastumislepingu projekti, milles andis ülevaate läbirääkimistel tehtud edusammudest. EL ja Ühendkuningriik esitasid läbirääkimiste esimesel etapil tehtud edusammude tulemusel õigusliku teksti – väljaastumislepingu projekti finantskokkulepet käsitleva osa.

14. novembril 2018 avaldati ühisaruanne, milles anti teada, et läbirääkijate tasandil on lepitud kokku väljaastumislepingu projekti täistekst ning Ühendkuningriigi ja Euroopa Liidu tulevaste suhete raamistikku käsitleva poliitilise deklaratsiooni kava. Samal päeval avaldati uuendatud ja kokku lepitud väljaastumisleping, milles Ühendkuningriik nõustus täitma kõik oma praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ja varasemate finantsperspektiivide kohased kohustused nii, nagu oleks ta ikka veel liikmesriik, sh oma osa liidu kohustustes ja tingimuslikes kohustustes. Ühendkuningriigi valitsus kiitis väljaastumislepingu projekti 14. novembril heaks ja Euroopa Ülemkogu kinnitas selle 25. novembril 2018. 11. jaanuaril 2019 kiitis nõukogu (vastavalt artiklile 50) heaks otsuse sõlmida väljaastumisleping ja saata see kooskõlastamiseks Euroopa Parlamendile. Euroopa Ülemkogu nõustus 21. märtsil 2019 Ühendkuningriigi palvel ja kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 50 pikendama Ühendkuningriigi väljaastumistähtaega 22. maini 2019 tingimusel, et alamkoda kiidab väljaastumislepingu heaks hiljemalt 29. märtsiks 2019, ja 12. aprillini 2019 juhul, kui ei kiida (Euroopa Ülemkogu 22. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/476, ELT L 80, 22.3.2019, lk 1). Alamkoda ei kiitnud

väljaastumislepingut 29. märtsiks 2019 heaks ja seega nõustus Euroopa Ülemkogu 10. aprillil 2019, taas Ühendkuningriigi palvel, pikendama Ühendkuningriigi väljaastumistähtaega 31. oktoobrini 2019 (Euroopa Ülemkogu 11. aprilli 2019. aasta otsus (EL) 2019/584, ELT L 101, 11.4.2019, lk 1). Väljaastumine peaks toimuma ratifitseerimismenetluste lõpuleviimisele järgneva kuu esimesel kuupäeval või 1. novembril 2019, olenevalt sellest, kumb on varasem. Ühendkuningriik jääb liikmesriigiks kuni uue väljaastumiskuupäevani koos täielike õiguste ja kohustustega kooskõlas ELi lepingu artikliga 50 ning Ühendkuningriigil on õigus oma teatis igal ajal tagasi võtta.

Finantskõkkulepe ja ELi raamatupidamise aastaaruanne 2018

Finantskõkkuleppe kohta märgiti 14. novembril 2018 avaldatud väljaastumislepingu projektis, et Ühendkuningriik on nõus täitma kõik oma praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ja varasemate finantsperspektiivide kohased kohustused nii, nagu oleks ta ikka veel liikmesriik. Konkreetsemalt on väljaastumislepingu projektis kirjas, et Ühendkuningriik täidab oma osa järgmistest liidu ees võetud kohustustest:

- liidu eelarve ja liidu detsentraliseeritud asutuste eelarvete eelarvelised kulukohustustes seisuga 31. detsember 2020 – vt väljaastumislepingu projekti artikkel 140;
- kuni 31. detsembrini 2020 tekkinud liidu kohustuste rahastamises, mõningate eranditega – vt artikkel 142;
- liidu tingimuslikes finantskohustustes, mis tulenevad enne väljaastumiskuupäeva otsustatud/heakskiidetud finantstehingutest – vt artiklid 143 ja 144, ning
- liidu tingimuslike kohustuste täitmiseks tehtavates maksetes, mille tähtaeg saabub liidu finantshuvidega seotud kohtuasjade tulemusena (kohtuasjad, mille aluseks olevad faktilised asjaolud toimusid hiljemalt 31. detsembril 2020) – vt artikkel 147.

Käesolevate aruannete allakirjutamise ajal, ja arvestades, et Ühendkuningriik ei ole väljaastumislepingut ratifitseerinud, ei ole tegelik väljaastumiskuupäev ja -viis (lepinguga või ilma) veel teada. Praeguse olukorra alusel võib öelda, et 2018. aastal see ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele finantsmõju ei avaldanud.

RAAMATUPIDAMISE KONSOLIDEERITUD AASTAARUUNDED JA NENDE LISAD

Tuleks märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes järgnevates tabelites esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda.

SISUKORD

BILANSS.....	17
TULEMIARUANNE	18
RAHAVOOGUDE ARUANNE	19
NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE.....	20
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	21
1. PEAMISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED	22
2. BILANSI LISAD	36
3. TULEMIARUANDE LISAD	66
4. TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA TINGIMUSLIKUD VARAD	75
5. EELARVELISED KULUKOHUSTUSED JA JURIIDILISED KOHUSTUSED.....	80
6. FINANTSRISKIDE JUHTIMINE	84
7. SEOTUD OSAPOOLI KÄSITLEVAD ANDMED	96
8. BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED	98
9. KONSOLIDEERIMISE ULATUS	99

BILANSS(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
PÕHIVARA			
Immateriaalne vara	2.1	446	405
Kinnisvara ja seadmed	2.2	11 185	10 745
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringud	2.3	591	581
Finantsvarad	2.4	65 231	59 980
Eelmaksed	2.5	26 006	25 022
Kaubanduslikud ja mittekaubanduslikud nõuded	2.6	416	611
		103 875	97 344
KÄIBEVARA			
Finantsvarad	2.4	4 168	8 655
Eelmaksed	2.5	23 968	24 005
Kaubanduslikud ja mittekaubanduslikud nõuded	2.6	24 248	11 755
Laovaru	2.7	73	295
Raha ja raha ekvivalendid	2.8	18 113	24 111
		70 570	68 821
AKTIVA KOKKU		174 444	166 165
PIKAAJALISED KOHUSTUSED			
Pension ja muud töötajahüvitised	2.9	(80 456)	(73 122)
Eraldised	2.10	(3 281)	(2 880)
Finantskohustused	2.11	(53 289)	(50 063)
		(137 025)	(126 065)
LÜHIAJALISED KOHUSTUSED			
Eraldised	2.10	(852)	(659)
Finantskohustused	2.11	(2 617)	(6 850)
Võlgnevused	2.12	(32 227)	(39 048)
Viitvõlad ja ettemakstud tulu	2.13	(63 186)	(63 902)
		(98 882)	(110 459)
PASSIVA KOKKU		(235 907)	(236 524)
NETOVARA		(61 463)	(70 359)
Reservid	2.14	4 961	4 876
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad*	2.15	(66 424)	(75 234)
NETOVARA		(61 463)	(70 359)

* Euroopa Parlament võttis 12. detsembril 2018 vastu eelarve, milles on ette nähtud ELi lühiajaliste kohustuste tasumine omavahenditest, mille liikmesriigid koguvad või mis nõutakse neilt sisse 2019. aastal. Lisaks tagavad liikmesriigid personalieeskirjade (nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määruse nr 259/68 muudetud redaktsioon) artikli 83 kohaselt ühiselt pensionikohustuste täitmise.

TULEMIARUANNE

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	2018	2017
TULUD			
Mittekaubanduslikest tehingutest saadud tulu			
Kogurahvatulupõhised omavahendid	3.1	105 780	78 620
Traditsioonilised omavahendid	3.2	22 767	20 520
Käibemaksupõhised omavahendid	3.3	17 624	16 947
Trahvid	3.4	6 740	4 664
Kulude sissenõudmine	3.5	2 215	1 879
Muud	3.6	3 312	10 376
		158 438	133 006
Kaubanduslikest tehingutest saadud tulu			
Finantstulud	3.7	3 115	1 845
Muud	3.8	1 379	1 332
		4 494	3 177
Kogutulu		162 932	136 183
KULUD			
Täidetud liikmesriikide poolt	3.9		
Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond		(43 527)	(44 289)
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja teised maaelu arengu vahendid		(13 149)	(11 359)
Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond		(30 230)	(17 650)
Euroopa Sotsiaalfond		(11 935)	(7 353)
Muud		(2 826)	(1 253)
Täidetud komisjoni, rakendusametite ja usaldusfondide poolt	3.10	(17 551)	(15 738)
Täidetud muude ELi ametite ja asutuste poolt	3.11	(3 396)	(2 667)
Täidetud kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt	3.11	(4 016)	(4 115)
Täidetud muude üksuste poolt	3.11	(3 569)	(1 478)
Personali- ja pensionikulud	3.12	(10 929)	(10 002)
Muudatused töötajahüvitiste kindlustusmatemaatilistes eeldustes	3.13	–	(3 544)
Finantskulud	3.14	(1 677)	(1 896)
Muud kulud	3.15	(6 208)	(6 756)
Kulud kokku		(149 014)	(128 101)
EELARVEAASTA TULEM		13 918	8 082

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(miljonites eurodes)

	2018	2017
<i>Eelarveaasta tulem</i>	13 918	8 082
Põhitegevus		
<i>Amortisatsioon (finantsvara)</i>	104	99
<i>Amortisatsioon</i>	998	888
<i>Investeeringute väärtuse languse (tühistamine)</i>	–	–
<i>Laenude (suurenemine)/vähenemine</i>	1 041	497
<i>Eelmaksete (suurenemine)/vähenemine</i>	(947)	(3 557)
<i>Kaubanduslike ja mittekabanduslike nõuete (suurenemine)/vähenemine</i>	(12 299)	(745)
<i>Varude (suurenemine)/vähenemine</i>	222	(130)
<i>Pensioni- ja muude töötajahüvitiste kohustuste suurenemine/(vähenemine)</i>	7 334	5 891
<i>Eraldiste suurenemine/(vähenemine)</i>	594	928
<i>Finantskohustuste suurenemine/(vähenemine)</i>	(1 007)	(438)
<i>Võlgnevuste suurenemine/(vähenemine)</i>	(6 821)	(957)
<i>Viitvõlgade ja ettemakstud tulude suurenemine/(vähenemine)</i>	(716)	(3 678)
<i>Mitterahalise tuluna kajastatud eelneva aasta eelarvetulem</i>	(556)	(6 405)
<i>Töötajahüvitiste kohustuste ümberhindamine (mitterahalised muutused tulemiaruanne ei kajastu)</i>	(4 396)	–
<i>Muud mitterahalised muutused</i>	(71)	3
Investeeringustegevus		
<i>Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete (suurenemine)/vähenemine</i>	(1 583)	(1 687)
<i>Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringute (suurenemine)/vähenemine</i>	(9)	(53)
<i>Müügivalmis finantsvarade (suurenemine)/vähenemine</i>	(1 811)	(3 190)
<i>Õiglasel väärtusel üle- või puudujäägina kajastatud finantsvara (suurenemine)/vähenemine</i>	7	(22)
NETORAHAVOOD	(5 998)	(4 474)
<i>Raha ja raha ekvivalentide suurenemine/(vähenemine) (neto)</i>	(5 998)	(4 474)
<i>Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta alguse seisuga</i>	24 111	28 585
<i>Raha ja raha ekvivalendid eelarveaasta lõpu seisuga</i>	18 113	24 111

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Liikmesriikidelt sissenõutavad summad Kogunenud ülejääk/(puudujääk)	Muud reservid	Õiglase väärtuse reserv	Netovara
	(miljonites eurodes)			
SALDO SEISUGA 31.12.2016	(76 881)	4 516	325	(72 040)
<i>Muutused tagatisfondi reservis</i>	(20)	20	–	–
<i>Õiglase väärtuse muutused</i>	–	–	(2)	(2)
<i>Muud</i>	(11)	62	(46)	5
<i>Liikmesriikidele tagasi makstud 2016. aasta eelarve ülejääk</i>	(6 405)	–	–	(6 405)
<i>Eelarveaasta tulem</i>	8 082	–	–	8 082
SALDO SEISUGA 31.12.2017	(75 234)	4 598	278	(70 359)
<i>Muutused tagatisfondi reservis</i>	(186)	186	–	–
<i>Õiglase väärtuse muutused</i>	–	–	(47)	(47)
<i>Töötajahüvitiste kohustuste ümberhindamine</i>	(4 396)	–	–	(4 396)
<i>Muud</i>	30	(54)	–	(24)
<i>Liikmesriikidele tagasi makstud 2017. aasta eelarve ülejääk</i>	(556)	–	–	(556)
<i>Eelarveaasta tulem</i>	13 918	–	–	13 918
SALDO SEISUGA 31.12.2018	(66 424)	4 730	231	(61 463)

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

1. PEAMISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

1.1. ÕIGUSLIK ALUS JA RAAMATUPIDAMISEESKIRJAD

Euroopa Liidu raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrusele (EL, Euratom) nr 1046/2018, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1, edaspidi „finantsmäärus“).

Finantsmääruse artikli 80 kohaselt koostab EL oma raamatupidamise aastaaruande tekkepõhise arvestuse eeskirjade kohaselt, mis põhinevad rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel (IPSAS). Kõnealused raamatupidamiseeskirjad võtab vastu komisjoni peaarvepidaja ja neid tuleb kohaldada kõigis konsolideeritud institutsioonides ja ELi asutustes, et kehtiks ühtsed raamatupidamisarvestuse, hindamise ja raamatupidamise aastaaruannete esitamise eeskirjad, mille eesmärk on ühtlustada raamatupidamise aastaaruannete koostamise ja konsolideerimise menetlust.

[Uute ja muudetud Euroopa Liidu raamatupidamiseeskirjade \(EAR\) kohaldamine](#)

Läbivaadatud raamatupidamiseeskirjad kehtivad 1. jaanuaril 2018 ja hiljem algavate aruandeaastate suhtes

Aruandeaastal muutusid kohustuslikuks järgmised komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjad:

- EAR 12 „Hüvitised töötajatele“ läbivaatamine: Peaarvepidaja võttis läbivaadatud EAR 12 vastu 2017. aastal. See põhineb standardil IPSAS 39 „Hüvitised töötajatele“, mis avaldati 2016. aasta juulis. Läbivaadatud EAR 12 esmakordsel kohaldamisel ei olnud märkimisväärset mõju ELi konsolideeritud finantsaruandele peale kindlustusmatemaatiliste eelduste muutmise tuleneva kasumi või kahjumi kajastamise vastavalt uuele EARile otse netovaras erinevalt varasemast nõudest kajastada neid üle- või puudujäägina.

Vastu on võetud uus EAR, mis 31. detsembril 2018 veel ei kehtinud

EL kohalda järgmist uut EARi, mille komisjoni peaarvepidaja on vastu võtnud, kuid mis veel ei kehti:

- Uus EAR 20 „Liitumised avalikus sektoris“ (kehtib 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes): IPSAS 40 „Liitumised avalikus sektoris“ põhineva EAR 20ga on ette nähtud kaks avalikus sektoris toimuvate liitumiste liiki sõltuvalt sellest, kas tehing toimub ühiskontrolli all või mitte: (i) ühinemine, mille puhul tehing põhineb ELiga liidetava üksuse vara puhasväärtusel ning (ii) omandamine, mille puhul tehing põhineb ELi omandatava üksuse omandamiskuupäeva õiglasel väärtusel. Mõlema puhul kehtivad kindlad nõuded ja avalikustamise tase, et ELi raamatupidamise aastaaruande kasutajatel oleks võimalik selle mõjust paremini aru saada.

Mõju ELi raamatupidamise aastaaruandele esmase kohaldamise aastal sõltub sellest, kas EL sõlmib sel perioodil avalik sektori liitumistehinguid.

1.2. RAAMATUPIDAMISPÕHIMÕTTED

Raamatupidamise aastaaruande eesmärk on anda üksuse finantsseisundi, tegevustulemuste ja rahavoogude kohta teavet, millest on abi laiale kasutajaskonnale. Kuna ELi näol on tegemist avaliku sektori üksusega, on konkreetsem eesmärk anda teavet, millest on abi otsuste tegemisel, ja näidata, et üksus kasutab talle usaldatud vahendeid vastutustundlikult. Käesoleva dokumendi koostamisel on silmas peetud just neid eesmärke.

Üldised kaalutlused (raamatupidamispõhimõtted), millest raamatupidamise aastaaruande koostamisel lähtutakse, on sätestatud ELi raamatupidamiseeskirjas nr 1 „Raamatupidamise aastaaruanne“ ning on samad mis IPSAS 1-s kirjeldatud põhimõtted: õiglase kajastamise, tekkepõhise arvestuse, tegevuse jätkuvuse, kajastamise järjepidevuse, olulisuse, andmete koondamise, tasaarvestuse ja teabe võrreldavuse põhimõte. Finantsaruannete kvalitatiivsed omadused on asjakohasus, tõetruu esitus (usaldusväärsus), arusaadavus, ajakohasus, võrreldavus ja kontrollitavus.

1.3. KONSOLIDEERIMINE

Konsolideerimise ulatus

ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab kõiki olulisi kontrollitavaid üksusi (s.o ELi institutsioonid, sh komisjon, ja ELi ametid) ning sidus- ja ühisettevõtteid. Konsolideeritud üksuste täielik loetelu on esitatud ELi raamatupidamise aastaaruande lisade punktis **9**. Nüüd sisaldab see 52 kontrollitavat üksust ja 1 sidusettevõtet. Üksusi, mis kuuluvad konsolideerimisele, kuid mis on üldiste ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande seisukohalt ebaolulised, ei ole vaja konsolideerida ega arvestada kapitaliosaluse meetodil, kui see põhjustab ELile ülemäära aja- või rahakulu. Neid üksusi on nimetatud „väiksemateks üksusteks“ ja need on loetletud eraldi lisade punktis **9**. 2018. aastal liigitati väiksemateks üksusteks 7 üksust.

Kontrollitavad üksused

Otsus lisada üksus konsolideeritavate üksuste hulka põhineb kontrolli mõistel. Kontrollitavad üksused on üksused, milles ELil on osalus või kellelt tal on õigus saada tänu oma osalusele mitmesuguseid hüvesid, mille olemust ja suurust ta saab muuta, kasutades oma võimu nende üksuste üle. See võim peab tal olema praegu ja seotud üksuse asjaomaste tegevusaladega. Kontrolli all olevad üksused on täielikult konsolideeritud. Konsolideerimine algab kontrolli alguse kuupäeval ja lõpeb kontrolli lõppemisel.

ELi raames on põhilised kontrolli väljendavad näitajad järgmised: üksuse loomine aluslepingu või teise õigusakti alusel, üksuse rahastamine ELi eelarvest, hääleõigus juhtorganites, Euroopa Kontrollikoja poolne auditeerimine ning Euroopa Parlamendi poolne eelarve täitmisele heakskiidu andmine. See, kas üksuse puhul on täidetud üks või mitu kontrolli all olemise kriteeriumi, tehakse kindlaks iga üksuse puhul eraldi.

Selle lähenemisviisi kohaselt käsitatakse ELi institutsioone (v.a Euroopa Keskpank) ja ameteid (v.a endise teise samba ametid) ELi ainukontrolli all olevana ning seetõttu need konsolideeritakse. Lisaks sellele loetakse kontrollitavaks üksuseks ka likvideeritavat Euroopa Sõe- ja Teraseühendust (ESTÜ).

Kõik ELi kontrollitavate üksuste omavahelised olulised tehingud ja saldod elimineeritakse; sellistest tehingutest tulenev realiseerimata kasum ja kahjum ei ole aga märkimisväärsed ning seetõttu ei ole neid elimineeritud.

Ühised ettevõtmised

Ühine ettevõtmine on kokkulepe, milles EL ja üks või mitu osapoolt omavad ühist kontrolli. Ühine kontroll on lepingus kokkulepitud jaotatud kontroll ettevõtmise üle, mis on olemas üksnes juhul, kui olulist tegevust käsitlevad otsused nõuavad kontrolli jagavate osapoolte ühehäälselt nõusolekut. Ühised ettevõtmised võivad olla kas ühisoperatsioonid või ühisettevõtted. Juhul kui ühine ettevõtmine on struktureeritud eraldiseisva äriühinguna ja ühise ettevõtmise osapooltel on õigus ettevõtmise netovarale, liigitatakse see ühine ettevõtmine ühisettevõtteks. Osaluste üle ühisettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil (vt lisade punkt **1.5.4**). Kui osapooltel on õigus ettevõtmisega seotud varale ja vastutus kohustuste eest, liigitatakse see ühine ettevõtmine ühisoperatsiooniks. Seoses oma osalusega ühisoperatsioonides esitab EL oma raamatupidamise aastaaruandes oma varasid ja kohustusi, tulusid ja kulusid, samuti oma osa ühistes varades, kohustustes, tuludes ja kuludes.

Sidusettevõtted

Sidusettevõtted on üksused, mille üle ELil on kas otseselt või kaudselt märkimisväärne mõju, kuid mille üle neil kontroll puudub. Eelduseks on võetud, et märkimisväärne mõju esineb juhul, kui ELile kuulub kas otseselt või kaudselt vähemalt 20 % hääleõigusest. Osaluste üle sidusettevõtetes peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil (vt lisade punkt **1.5.4**).

Konsolideerimata üksused, mille vahendeid haldab komisjon

ELi personali ravikindlustusskeemi, Euroopa Arengufondi ja osalejate tagatisfondi vahendeid haldab komisjon nimetatud üksuste eest. Kuna need üksused ei ole ELi kontrolli all, siis ei ole need ka tema raamatupidamise aastaaruandesse konsolideeritud.

1.4. ARUANDE KOOSTAMISE ALUS

Raamatupidamise aastaaruanne esitatakse igal aastal. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

1.4.1. Valuuta ja ümberarvestamise alused

Arveldus- ja aruandlusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud miljonites eurodes, kui ei ole märgitud teisiti, sest euro on ELi arveldus- ja aruandlusvaluuta.

Tehingud ja saldod

Välisvaluutatehingud arvestatakse eurodesse ümber tehingupäeval kehtinud vahetuskursi alusel. Vahetuskursierinevustest saadud kasum või kahjum, mis tuleneb välisvaluutas arveldatud tehingutest ning välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustuste ümberarvestamisest eelarveaasta lõpus kehtinud vahetuskursside alusel, kajastatakse tulemiaruanDES. Müügivalmina käsitatavate mitterahaliste finantsinstrumentide ümberarvestamise erinevused on esitatud õiglase väärtuse reservis.

Teistsuguseid ümberarvestamise meetodeid kasutatakse kinnisvara ja seadmete ning immateriaalse vara puhul, mille väärtust eurodes arvestatakse nende soetamise kuupäeval kehtinud vahetuskursi alusel.

Välisvaluutas nomineeritud rahaliste varade ja kohustuse eelarveaasta lõppsaldod arvestatakse eurodesse ümber 31. detsembril kehtinud vahetuskursside alusel.

Euro vahetuskursid

Valuuta	31.12.2018	31.12.2017	Valuuta	31.12.2018	31.12.2017
Bulgaaria leev (BGN)	1,9558	1,9558	Poola zlott (PLN)	4,3014	4,177
Tšehhi kroon (CZK)	25,7240	25,5350	Rumeenia leu (RON)	4,6635	4,6585
DKK	7,4673	7,4449	SEK	10,2548	9,8438
GBP	0,8945	0,8872	Šveitsi frank (CHF)	1,1269	1,1702
Horvaatia kuna (HRK)	7,4125	7,4400	Jaapani jeen (JPY)	125,8500	135,01
Ungari forint (HUF)	320,9800	310,3300	USA dollar (USD)	1,145	1,1993

1.4.2. Prognooside kasutamine

Rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standardite ja üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete kohaselt on raamatupidamise aastaaruandes tingimata esitatud summad, mis põhinevad kõige usaldusväärsemale kättesaadavale teabele tuginevatel juhtkonna prognoosidel ja hinnangutel. Oluliste hinnangute hulka kuuluvad muu hulgas töötajahüvitiste kohustuste, eraldiste, varudest ja nõuetest tuleneva finantsriski, viitlaekumiste ja -võlgade ning tingimuslike varade ja kohustuste summad ja immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete väärtuse languse määra summad ning finantsinstrumente käsitlevates lisades avaldatud summad. Tegelikud tulemused võivad kõnealustest prognoosidest erineda. Muutusi prognoosides kajastatakse selles perioodis, mil need teatavaks on saanud.

1.5. BILANSS

1.5.1. Immateriaalne vara

Omandatud arvutitarkvara litsentsid on kajastatud soetusmaksumuses, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tulenev kahjum. Vara amortiseeritakse lineaarselt eeldatava kasuliku kasutusea alusel (3–11 aastat). Immateriaalse vara eeldatav kasulik kasutusiga sõltub selle konkreetsest majanduslikust kasutuseast või lepingujärgsest juriidilisest kehtivusajast. Asutusesiseselt väljatöötatud immateriaalne vara kapitaliseeritakse, kui täidetud on asjaomased ELi raamatupidamiseeskirjades ettenähtud kriteeriumid, ning kulud on seotud üksnes kõnealuse vara arendusjärguga. Kapitaliseeritavate kulude hulka kuuluvad kõik otseselt omistatavad kulud, mis on vajalikud vara loomiseks, tootmiseks või valmistamiseks selliselt, et see vara saaks toimida juhtkonna poolt kavandatud viisil. Teadustegevusega seotud kulud, mittekapitaliseeritavaid arenduskulusid ja hoolduskulusid kajastatakse kuluna kulu kandmise hetkel.

1.5.2. Kinnisvara ja seadmed

Kogu kinnisvara ja seadmed on näidatud soetusmaksumuses, millest on lahutatud kumulatiivne amortisatsioon ja väärtuse langusest tulenev kahjum. Soetusmaksumus hõlmab kulusid, mis on otseselt seotud asjaomase vara soetamise, valmistamise ja üleandmisega.

Hilisemad kulud on vastavalt vajadusele kas arvatud vara bilansilise maksumuse hulka või kajastatud eraldi varana – viimast vaid juhul, kui on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu või teenusepotentsiaal läheb ELile ja vara maksumust saab usaldusväärselt mõõta. Parandus- ja hooldustööde kulud kajastatakse kuluna tulemiaruanDES selle arvestusperioodi all, mil vastavad kulud kanti.

Maad ja kunstiteoseid ei amortiseerita, kuna nende kasutusega loetakse igaveseks. Ehitamisel olevat vara ei amortiseerita, kuna selline vara ei ole veel kasutamiseks valmis. Muude varade amortisatsioon arvutatakse lineaarsel meetodil, mille kohaselt nende maksumus, millest lahutatakse jääkmaksumus, jaotatakse nende eeldatava kasuliku kasutusea peale järgmiselt:

Vara liik	Lineaarne amortisatsiooninorm
<i>Hooned</i>	4 % – 10 %
<i>Kosmosevarad</i>	8 % – 25 %
<i>Seadmed</i>	10 % – 25 %
<i>Sisustus ja sõidukid</i>	0 % – 25 %
<i>Arvutiriistvara</i>	25 % – 33 %
<i>Muud</i>	10 % – 33 %

Võõrandamisest saadud kasum või kahjum leitakse tulu ja müügikulude vahe võrdlemisel võõrandatava vara bilansilise maksumusega ning seda kajastatakse tulemiaruanDES.

Rendimaksud

Materiaalse vara rendimaksud, mille puhul EL kannab põhimõtteliselt kõiki omandiõigusega kaasnevaid riske ja hüvesid, liigitatakse kapitalirendi makseteks. Kapitalirendi maksud kapitaliseeritakse rendi alustamisel väärtuses, mis vastab kas renditava vara õiglasele väärtusele või minimaalsete rendimaksede nüüdisväärtusele, olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Rendimaksede intressiosa kantakse rendiperioodi jooksul kuludesse püsiva protsendimääraga jääkväärtusest. Rendikohustusi, millest on maha arvatud finantskulud, kajastatakse muude (lühiajaliste ja pikaajaliste) finantskohustuste all. Finantskulude hulka kuuluvaid intresse kajastatakse kuluna tulemiaruanDES rendiperioodi jooksul, et saada pidev perioodiline intressimäär, mida kohaldatakse igal perioodil kohustuse tasumata jäägi suhtes. Kapitalirendi alusel hoitavat vara amortiseeritakse kas vara kasuliku kasutusea või rendiperioodi jooksul, olenevalt sellest, kumb neist on lühem.

Rendimaksud, mille puhul oluline osa omandiõigusega kaasnevatest riskidest ja hüvedest jääb rendileandja kanda, liigitatakse kasutusrendiks. Kasutusrendimaksud kajastatakse tulemiaruanDES kuluna lineaarselt kogu rendiperioodi jooksul.

1.5.3. Muude kui finantsvarade väärtuse langus

Tähtajatu kasuliku kasutuseaga varasid ei amortiseerita; selle asemel kontrollitakse igal aastal, ega nende väärtus ei ole langenud. Amortiseeritavate varade puhul kontrollitakse alati, kas nende väärtus ei ole langenud, kui sündmused või asjaolude muutumine viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei pruugi olla kaetav. Väärtuse langusest tulenev kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab kaetava (kasutus)väärtuse. Kaetav (kasutus)väärtus on kas vara õiglane väärtus, millest on lahutatud müügikulud, või vara tarbimisväärtus, olenevalt sellest, kumb neist on kõrgem.

Immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete jääkmaksumus ja kasulik kasutusega vaadatakse läbi ja vajadusel korrigeeritakse neid vähemalt kord aastas. Kui vara bilansiline maksumus ületab hinnangulise kaetava (kasutus)väärtuse, hinnatakse vara bilansiline maksumus kohe alla kuni tema kaetava (kasutus)väärtuseni. Kui varasematel aastatel kajastatud väärtuse languse põhjused on ära langenud, siis vähendatakse vastavalt sellele väärtuse langusest tekkinud kahjumit.

1.5.4. Kapitaliosaluse meetodil arvestatud investeeringud

Osalused sidus- ja ühisettevõtetes

Investeeringute üle peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil ja need võetakse arvele soetusmaksumuses, s.o bilansilises jääkmaksumuses, mida hiljem suurendatakse või vähendatakse, et võtta arvesse ELi osa investeerimisobjekti üle- või puudujäägis pärast omandamiskuupäeva. ELi osa investeerimisobjekti üle- või puudujäägis kajastatakse tulemiaruanne ja tema osa investeerimisobjekti omakapitali muutustes kajastatakse eraldistes netovaras. Raamatupidamise aastaaruandes bilansipäeva seisuga kajastatav investeeringu raamatupidamislik väärtus saadakse soetusmaksumuse ja kõigi muutuste (täiendavad osamaksud, osa eelarveaasta tulemis ja reserveerimiste muutustes, väärtuse vähendamised ja dividendid) liitmisel. Investeeringult saadud jaotatud kasum vähendab vara bilansilist maksumust.

Kui ELi osa investeeringu kapitaliosaluse meetodil kajastatud puudujäägis on võrdne või ületab tema osalust, siis EL lõpetab oma osa kajastamise edasistes kahjumites („kajastamata kahjum“). Kui ELi osalus on vähendatud nullini, kaetakse täiendavaid kahjumeid ja kajastatakse kohustust ainult selles ulatuses, milles EL on võtnud üksuse juriidilisi või faktilisi kohustusi või teinud sidusettevõtte nimel makseid.

Kui on märke väärtuse langusest, on vaja hinnata see alla madalama kaetava väärtuseni. Kaetav väärtus määratakse kindlaks vastavalt lisade punktis **1.5.3** kirjeldatule. Kui väärtuse languse põhjus hiljem ära langeb, siis vähendatakse väärtuse langusest tekkinud kahjumit kuni bilansilise maksumuseni, mis oleks kindlaks määratud juhul, kui väärtuse langusest tekkinud kahjumit ei oleks kajastatud.

Juhtudel, mil ELile kuulub 20 % või rohkem investeerimiskapitalifondist, ei sea ta eesmärgiks avaldada olulist mõju. Selliseid fonde käsitletakse seetõttu finantsinstrumentidena ja need liigitatakse müügivalmis finantsvarade hulka.

Väiksemateks üksusteks liigitatud sidus- ja ühisettevõtete üle ei peeta arvestust kapitaliosaluse meetodil. ELi osaluse üle neis üksustes peetakse arvestust perioodi kuluna.

1.5.5. Finantsvarad

Liigitus

EL liigitab oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina; laenud ja nõuded; lõpptähtajani hoitavad investeeringud ja müügivalmis finantsvarad. Finantsinstrumentide liigitus määratakse kindlaks nende arvele võtmisel ja see hinnatakse ümber iga bilansipäeva seisuga.

(i) Finantsvarad, mida kajastatakse õiglases väärtuses üle- või puudujäägina

Finantsvara liigitatakse sellesse kategooriasse, kui see soetatakse peamiselt peatse müügi eesmärgil või üksus määratleb selle sellisena. Sellesse kategooriasse liigitatakse ka tuletisinstrumentid. Sellesse kategooriasse kuuluvad varad liigitatakse käibevaraks, kui nende oodatav realiseerimisaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast arvates.

(ii) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on aktiivsel turul noteerimata finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Laenud ja nõuded tekivad, kui EL annab raha või kaupu või osutab teenuseid otse võlgnikule, ilma et ta kavatseks nõudega kaubelda, või juhul, kui alge laenuandja õigused antakse üle ELile pärast seda, kui EL on teinud tagatislepingu raames makse. Maksed, mille tähtaeg on 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, liigitatakse käibevaraks. Maksed, mille tähtaeg on kaugemal kui 12 kuud pärast bilansipäeva, liigitatakse põhivaraks. Laenude ja nõuete hulka kuuluvad tähtajalised hoiused, mille esialgne tähtaeg on üle kolme kuu.

(iii) Lõpptähtajani hoitavad investeeringud

Lõpptähtajani hoitavad investeeringud on kindlaksmääratud lõpptähtajaga finantsvarad, mille maksed on püsivad või kindlaksmääratavad ning mida EL kavatseb ja suudab hoida kuni lõpptähtajani, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Aruandeaasta jooksul ei olnud ELil ühtegi sellesse kategooriasse kuuluvat investeeringut.

(iv) Müügivalmis finantsvarad

Müügivalmis finantsvarad on finantsvarad, mis on määratletud sellesse kategooriasse kuuluvana või mis ei ole liigitatud ühtegi muusse kategooriasse, ning nende hulka ei kuulu tuletisinstrumendid. Müügivalmis finantsvarad liigitatakse kas käibe- või põhivaraks olenevalt sellest, millise ajavahemiku jooksul EL kavatseb neid säilitada. Investeeringud üksustesse, mida ei konsolideerita ega arvestata kapitaliosaluse meetodil, ning muud omakapitaliinvesteeringud (nt riskikapitalitehingud) liigitatakse samuti müügivalmis finantsvaraks.

Arvelevõtmine ja väärtuse hindamine arvelevõtmisel

Õiglasel väärtusel üle- või puudujäägina kajastatud, tähtajani hoitavate ja müügivalmis finantsvarade ostu ja müüki kajastatakse kauplemispäeval, st päeval, mil EL võtab kohustuse vara ostuks või müügiks. Raha ekvivalente ja laene kajastatakse raha finantsasutusse deponeerimise või laenuvõtjale ülekandmise hetkel. Investeeringud võetakse arvele õiglasel väärtusel. Kui finantsvara ei kajastata õiglasel väärtusel üle- või puudujäägina, võetakse nende arvelevõtmisel arvesse ka tehingukulud. Finantsvarad, mis on kajastatud õiglasel väärtusel üle- või puudujäägina, võetakse arvele õiglasel väärtusel ning tehingukulud kajastatakse kuluna tulemiaruanne.

Finantsvara õiglase väärtuse esmasel kajastamisel on tavaliselt tehinguhind (st saadud tasu õiglase väärtuse), v.a juhul, kui selle instrumendi õiglase väärtuse on tõendatud sama instrumendiga tehtud muude jälgitavate jooksvate turutehingutega võrdlemise teel või tuginedes hindamistehnikale, mille muutujate hulka kuuluvad ainult jälgitavad turuandmed (näiteks teatavate tuletislepingute puhul). Pikaajalise intressivaba või turutingimustest madalama intressimääraga laenu andmisel saab selle õiglaseks väärtuseks lugeda kõigi tulevaste laekumiste nüüdsväärtuse, mis on diskonteeritud turuintressimäärade alusel, mis kehtib sarnase krediidiireitinguga sarnase instrumendi puhul.

Antud laenusid mõõdetakse nimiväärtuses, mida loetakse laenu õiglaseks väärtuseks. Seda järgmistel põhjustel:

- ELi laenuandmise turukeskkond on väga eripärane ja erinev kapitaliturust, millel emiteeritakse ettevõtete ja valitsuste võlakirjasid. Kuna laenuandjatel on neil turgudel võimalik valida alternatiivseid investeeringuid, siis kajastub alternatiivsete valikute võimalus turuhindades. ELi jaoks aga selline alternatiivsete investeeringute võimalus puudub, sest ELil ei ole lubatud raha kapitaliturgudele investeerida; ta üksnes laenab vahendeid, et anda laenusid sama intressimääraga. See tähendab, et ELil puudub laenuandmise vahendite arvelt laenu andmiseks või investeeringute tegemiseks alternatiivne võimalus. Seega puuduvad alternatiivkulud ja seetõttu ka alus turuintressimäärade võrdlemiseks. Tegelikult kujutab ELi laenuandmise tegevus endast eraldi turgu. Kuna alternatiivkulu kriteerium ei ole kohaldatav, siis põhimõtteliselt ei kajasta turuhind õiglaselt ELi laenuandmise tehingute sisu. Seda silmas pidades ei ole asjakohane kasutada ELi antud laenuandmise õiglase väärtuse kindlaksmääramisel võrdlusalusena ettevõtete või valitsuste võlakirjasid.
- Kuna sellele lisaks puudub ka aktiivne turg ja sarnased tehingud, mida saaks kasutada võrdlusalusena, peaks EL kasutama oma finantsstabiilsusmehhanismi ja maksebilansi toetamise mehhanismi raames antud laenuandmise jms laenuandmise õiglase väärtuse leidmisel sama intressimäär, mida ta nõuab antud laenudelt.

- Peale selle esinevad nende laenude puhul antud ja võetud laenude vahel kompenseerivad mõjud, sest need on oma laadilt kompensatsioonitehingud. Seepärast on antud laenude tegelik intressimäär võrdne nendega seonduvate võetud laenude tegeliku intressimääraga. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusaaajalt nõutakse, kajastatakse otse tulemiaruanDES.

Finantsinstrumentide kajastamine lõpetatakse, kui investeringust rahavoogude saamise õigus on aegunud, või kui EL on põhimõtteliselt kõik omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved kolmandale isikule üle andnud.

Järgnev väärtuse hindamine

- a) Finantsvarasid, mida kajastatakse õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina, kajastatakse järgnevalt õiglasest väärtuses. Õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina kajastatud finantsinstrumentide kategooriasse kuuluvate finantsvarade õiglase väärtuse muutustest tekkiv kasum või kahjum kajastatakse tulemiaruanDES selle perioodi all, mil see on tekkinud.
- b) Laene ja nõudeid kajastatakse amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Laenatud vahendite arvelt antud laenude korral kohaldatakse antud ja võetud laenude puhul sama tegelikku intressimäära, sest need laenud on oma laadilt kompensatsioonitehingud ning antud ja võetud laenude tingimuste ja summade vahelised erinevused ei ole märkimisväärsed. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusaaajalt nõutakse, kajastatakse otse tulemiaruanDES.
- c) Lõpptähtajani hoitavaid varasid kajastatakse amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Tähtajani hoitavad investeringud ELil praegu puuduvad.
- d) Müügivalmis finantsvarasid kajastatakse pärast arvelevõtmist õiglasest väärtuses. Müügivalmis finantsvara väärtuse muutustest tulenevat tulu ja kulu kajastatakse õiglase väärtuse reservis, v.a rahaliste varade ümberarvestamise erinevused, mida kajastatakse tulemiaruanDES. Müügivalmina käsitletava vara kajastamise lõpetamisel või väärtuse vähendamisel kajastatakse eelnevalt õiglase väärtuse reservis kajastatud õiglase väärtuse kumulatiivset korrigeerimist tulemiaruanDES. Müügivalmis finantsvarade intressi, mis on arvutatud tegeliku intressimäära meetodi kohaselt, kajastatakse tulemiaruanDES. Müügivalmis omakapitaaliinstrumentidelt saadud dividende kajastatakse hetkel, mil ELi jaoks tekib makse saamise õigus.

Aktiivsetel turgudel noteeritud investeringute õiglase väärtus põhineb jooksva pakumishinnal. Kui finantsvara turg ei ole aktiivne (või kui tegemist on noteerimata väärtpaberite ja börsiväliste tuletisinstrumentidega), määrab EL õiglase väärtuse hindamise meetodeid kasutades. Kõnealuste meetodite hulka kuuluvad hiljutiste mitteseotud poolte vaheliste tehingute kasutamine, viitamine teistele põhimõtteliselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoogude analüüs, optsooni hinna mudelid ja muud turuosaliste üldkasutatavad hindamise meetodid.

Investeringuid riskikapitalifondidesse, mis on liigitatud müügivalmis finantsvaraks ja millel ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, kajastatakse omistatava vara puhasväärtuse alusel, mida loetakse nende õiglase väärtusega samaväärseks.

Juhul kui sellistesse omakapitaaliinstrumentidesse tehtud investeringute õiglast väärtust, millel ei ole aktiivsel turul noteeritud turuhinda, ei saa usaldusväärselt mõõta, hinnatakse neid soetusmaksumuses, millest on lahutatud väärtuse langusest tekkinud kahjum.

Finantsvara väärtuse langus

Finantsvara väärtus langeb ja väärtuse langus kajastatakse üksnes juhul, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et vara arvele võtmise järel on selle väärtus langenud ühe või enama sündmuse tagajärjel, mis mõjutab või mõjutavad finantsvara prognoositud tulevase rahavooge, mida saab usaldusväärselt hinnata. EL hindab igal aruandepäeval, kas on objektiivseid tõendeid selle kohta, et finantsvara väärtus on langenud.

(a) Amortiseeritud väärtuses kajastatud varad

Kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et amortiseeritud väärtuses kajastatud laenude ja nõuete või lõpptähtajani hoitavate investeringute väärtuse languse tõttu on kantud kahjumit, leitakse kahjumi suurus vara bilansilise maksumuse ja prognoositud tulevaste rahavoogude (v.a kandmata tulevane krediidikahju) nüüdisväärtuse vahena, diskonteerituna finantsvara algse tegeliku intressimääraga. Vara bilansilist maksumust vähendatakse ja kahjumi summa kajastatakse tulemiaruanDES. Kui laen või

lõpptähtajani hoitav investeering on muutuva intressimääraga, võetakse väärtuse langusest tekkinud kahjumi leidmisel diskontomääraks lepingu kohaselt kindlaks määratud jooksev tegelik intressimäär. Tagatisega finantsvara prognoositud tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse arvutus peegeldab rahavooge, mis võivad tuleneda nimetatud vara sundmüügist, millest on maha arvatud tagatise saamise ja müügi kulud, olenemata sellest, kas sundmüük on tõenäoline või mitte. Kui järgneval perioodil väärtuse langusest tekkinud kahjumi summa väheneb ja vähenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis on toimunud pärast väärtuse languse kajastamist, vähendatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit tulemiaruanDES.

(b) Õiglases väärtuses kajastatud varad

Müügivalmina käsitletavate finantsvarade väärtuse languse kindlakstegemisel võetakse arvesse seda, kas väärtpaberi õiglase väärtus on langenud oluliselt või püsivalt (pikaks ajaks) allapoole selle soetusmaksumust. Kui müügivalmis finantsvarade puhul on mis tahes selliseid tõendeid, arvatakse kumulatiivne kahjum (arvutatuna soetusmaksumuse ja jooksva õiglase väärtuse vahena, millest on lahutatud mis tahes varem tulemiaruanDES kajastatud asjaomase finantsvara väärtuse langusest tekkinud kahjum) reservist välja ja kajastatakse tulemiaruanDES. TulemiaruanDES kajastatud omakapitaliinstrumentide väärtuse langusest tuleneva kahjumi vähenemist ei kajastata tulemiaruanDES. Kui järgneval perioodil müügivalmis finantsvarana käsitletava võlainstrumenti õiglase väärtus suureneb ja suurenemist saab objektiivselt seostada sündmusega, mis on toimunud pärast väärtuse languse kajastamist, vähendatakse eelnevalt kajastatud väärtuse langusest tekkinud kahjumit tulemiaruanDES.

1.5.6. Laovaru

Varusid kajastatakse kas nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Soetusmaksumus määratakse lihtjärjekorra (FIFO) meetodi alusel. Valmistoodete ja lõpetamata toodangu soetusmaksumus koosneb toorainest, otsestest tööjõukuludest ja muudest otsestest kuludest ning nendega seotud tootmise üldkuludest (võttes aluseks normaalse kasutatava tootmisvõimsuse). Neto realiseerimisväärtus on tavalise äritegevuse käigus rakendatav hinnanguline müügihind, millest on lahutatud valmistus- ja müügikulud. Kui turustamiseks mõeldud varusid hoitakse tasuta või sümboolse tasu eest, hinnatakse nende väärtust kas soetusmaksumuse või jooksva asendusmaksumuse alusel olenevalt sellest, kumb neist on madalam. Jooksev asendusmaksumus on kulu, mida EL kannaks vara soetamisel aruandepäeval.

1.5.7. Eelmaksed

Eelmakse on makse, mille eesmärk on pakkuda makse saajale rahalist ettemakset, st käibevahendeid. See võib olla jagatud mitmeks makseks, mis tehakse asjaomases lepingus, otsuses, kokkuleppes või alusaktis kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul. Käibevahendeid või ettemakseid kasutatakse sel eesmärgil, milleks need anti, lepingus kindlaks määratud perioodi jooksul või makstakse tagasi. Kui makse saaja ei kanna rahastamiskõlblikke kulusid, on ta kohustatud ettemaksena saadud eelmakse ELile tagastama. Eelmakse summat võib vähendada (kas täielikult või osaliselt) rahastamiskõlblike kulude (mida on kajastatud kuludena) kinnitamisega.

Eelmakset kajastatakse järgnevatel bilansipäevadel esialgselt bilansis kajastatud väärtuses, millest on lahutatud perioodi jooksul kantud rahastamiskõlblikud kulud (sh vajaduse korral eelarvestatud summad).

Eelmaksetelt arvatud intressi kajastatakse selle teenimise hetkel asjaomase lepingu sätete kohaselt. Eelarveaasta lõpu seisuga koostatakse kõige usaldusväärsema teabe põhjal kogunenud intressitulu prognoos ja kajastatakse see bilansis.

Muid liikmesriikidele tehtavaid ettemakseid, mis tulenevad liikmesriikide tehtud ettemaksete (sh „jagatud eelarve täitmise raames rakendatavad rahastamisvahendid“) tagasimaksmisest ELi poolt, kajastatakse varana eelmaksete rubriigis. Muid liikmesriikidele tehtavaid ettemakseid kajastatakse esialgselt bilansis kajastatud väärtuses, millest on lahutatud lõplike makse saajate rahastamiskõlblike kulude kõige tõenäolisemaks peetav hinnang, mis on arvatud mõistlike ja põhjendatud eelduste alusel.

ELi sissemaksed Euroopa Arengufondi usaldusfondidesse või muudesse konsolideerimata üksustesse on liigitatud samuti eelmakseteks, kuna nende otstarve on anda usaldusfondile käibevahendeid, et need saaksid rahastada usaldusfondi eesmärkides määratletud konkreetseid meetmeid. ELi sissemakseid usaldusfondidesse kajastatakse ELi sissemakse esialgses summas, millest on lahutatud rahastamiskõlblikud kulud, sh vajaduse korral arvestuslikud summad, mis on tekkinud usaldusfondil aruandeperioodi jooksul, ja mis on pandud aluskokkuleppe kohaselt ELi toetuse arvele.

1.5.8. Kaubanduslikud ja mittekaubanduslikud nõuded

ELi raamatupidamiseeskirjad nõuavad aruandluse huvides kaubanduslike ja mittekaubanduslike tehingute eraldi esitamist, kusjuures nõuded tekivad kaubanduslikest tehingutest, sissenõutavad summad aga mittekaubanduslikest tehingutest, s.o kui EL saab väärtuse muult üksuselt, andmata otseselt vastu umbkaudselt võrdset väärtust (nt liikmesriikidelt sissenõutavad omavahenditega seotud summad).

Kaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded on kooskõlas finantsinstrumentide määratlusega, mistõttu liigitatakse neid laenudeks ja nõueteks ning mõõdetakse sellele vastavalt (vt lisade punkt **1.5.5**). Kuna vahetustehingute viitlaekumised ja edasilükkunud kulud ei ole kuigi suured, esitatakse teave nende kohta koos finantsinstrumente käsitlevates lisades kaubanduslike tehingute kohta avalikustatava teabega. Varasematele kogemustele tuginedes tehakse üldine allahindlus nende tasumata sissenõudekorralduste puhul, mille suhtes ei ole konkreetset allahindlust veel kohaldatud.

Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summade puhul kajastatakse intresside ja trahvide võrra korrigeeritud esialgne summa, millest on lahutatud nende väärtuse langusest tulenev allahindlus. Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summade väärtuse langusest tulenev allahindlus kirjendatakse, kui on objektiivseid tõendeid selle kohta, et ELil ei ole võimalik kõiki mittekaubanduslike tehingute sissenõutavaid summasid esialgsete tingimuste kohaselt sisse nõuda. Allahindluse summa saadakse, lahutades vara bilansilisest maksumusest kaetava väärtuse. Allahindluse summa kajastatakse tulemiaruanDES. Varasematele kogemustele tuginedes tehakse ka üldine allahindlus nende tasumata sissenõudekorralduste puhul, mille suhtes ei ole konkreetset allahindlust veel kohaldatud. Viitlaekumiste käsitlemise kohta eelarveaasta lõpus vt punkt **1.5.14**. Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavate summadena näidatud ja avaldatud summad ei ole finantsinstrumentid, kuna nad ei tulene lepingust, mis tekitaks finantskohustuse või omakapitaaliinstrumendi. Asjakohasel juhul avaldatakse mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad siiski koos mittekaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuetega raamatupidamise aastaaruande lisades.

1.5.9. Raha ja raha ekvivalendid

Nende hulka kuulub kassas olev sularaha, nõudmiseni või lühikese tähtajaga hoiused pankades ja muud lühiajalised investeeringud, mis on kuni kolmekuulise esialgse tähtaja ja suure likviidsusega.

1.5.10. Töötajahüvitised

Töötajahüvitiste arvestusmeetodeid on ajakohastatud kooskõlas läbivaadatud raamatupidamiseeskirjaga EAR 12 „Hüvitised töötajatele“, mis kehtib 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavate aruandeaastate suhtes ja mis põhineb uuel standardil IPSAS 39 (hüvitised töötajatele), mis avaldati 2016. aasta juulis. Peamine raamatupidamiseeskirja EAR 12 läbivaatamisest tulenev muutus on kindlustusmatemaatilise kasumi ja kahjumi kajastamine tulemiaruanDES asemel netovara hulgas.

Kindlaksmääratud hüvitiskavade arvepidamine on keerukas, sest kohustuse mõõtmiseks on vaja kindlustusmatemaatilisi eeldusi ja hindamist. Läbivaadatud raamatupidamiseeskirja kohaldamiseks on EL vaadanud läbi kasutatud hinnangud, eelkõige töötajahüvitise hinnangulise lõpliku kulu. Selle tulemusena sai kinnitust töötaja hinnangulise teenistusperioodi kasutamise asjakohasus hüvitiste jaotamise alusena. Hüvitised, millele ELi töötajail on õigus, on esitatud ühtse kava raames – ehkki jagatuna kahte skeemi – ja neid tuleb kohelda ühtemoodi, et näidata olukorda õiglaselt ja kajastada majanduslikku reaalsust.

EL pakub töötajaile mitmeid hüvitisi (töötasud ja sotsiaalkindlustus). Raamatupidamisarvestuse otstarbel jagatakse need lühiajalisteks ja töösuhte lõppemise järgseteks hüvitisteks.

Lühiajalised töötajahüvitised

Lühiajalised töötajahüvitised on need hüvitised, mis kuuluvad väljamaksmisele enne kahe teistkümnepäeva möödumist selle aruandeperioodi lõpust, mil töötajad olid teenistuses, nagu töötasu, põhipuhkuse ja tasulise haiguspuhkuse tasu ja muud lühiajalised hüvitised. Lühiajalisi töötajahüvitisi kajastatakse selle perioodi kuluna, mil töötaja on teenistuses. Kohustus kajastatakse summas, mis tuleb tasuda, kui ELil on töötaja varasema teenistuse tagajärjel juriidiline või faktiline kohustus ja seda kohustust on võimalik usaldusväärselt hinnata.

Töösuhte lõppemise järgsed hüvitised

EL maksab töötajatele töösuhte lõppemise järgseid hüvitisi, mille hulka kuuluvad vanadus-, invaliidsus- ja tootjakaotuspension, samuti ravikindlustusmaksed (vt lisade punkt **2.9**).

EL on loonud oma töötajatele töösuhte lõppemise järgsete hüvitiste süsteemi, millesse kuuluvad:

- i. Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem (PSEO): Sellest tinglikult rahastatavast¹² skeemist makstavad hüvitised on seotud tööstaaži, invaliidsuse ja tootjakaotusega, samuti peretoetuste ja toetustega ELi institutsioonide, ametite ja muude ELi asutuste töötajatele või neis töötanutele surmajuhtumi korral enne pensioniea algust või surnud ametnikest või pensionäridest tootja kaotanutele. Üks kolmandik kõnealuste hüvitiste oodatavast kulust kaetakse osamaksudega töötajate palkadest.
- ii. Ühine ravikindlustusskeem (JSIS): Selle skeemi raames pakub EL Euroopa Komisjoni, institutsioonide, ametite ja muude ELi asutuste töötajatele tervisekindlustust, hüvitades nende ravikulud. Aktiivses teenistuses mitteolevatele isikutele (pensionärid, orvud jt) skeemi raames antavad hüvitised liigitatakse töösuhte lõppemise järgseteks töötajahüvitisteks.

EL maksab töösuhte lõppemise järgseid hüvitisi ELi institutsioonide töötajatele ka eraldi pensioniskeemide kaudu. Neid kajastatakse pealkirja „muud pensioniskeemid“ all. EU maksab nende skeemide kaudu pensionihüvitisi komisjoni, Euroopa Kohtu ja üldkohtu, kontrollikoja, nõukogu, Euroopa Parlamendi, andmekaitseinspektori ja Avaliku Teenistuse Kohtu töötajatele. EL pakub ELi institutsioonide töötajatele tervisekindlustust ühise ravikindlustusskeemi kaudu.

Eespool nimetatud töösuhte lõppemise järgseid hüvitisi võib määratleda ELi hüvitiskohustusena ja see arvutatakse iga auruandekuupäeva seisuga, hinnates tulevaste hüvitiste suurust, mille töötajad on aruandeperioodil ja sellele eelnenud perioodidel välja teeninud, arvutades selle nüüdisväärtuse ja arvates sellest maha skeemi varade õiglase väärtuse. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse arvutavad kindlustusmatemaatikud proportsionaalse osa krediteerimise meetodi (*projected unit credit method*) kohaselt. Kindlaksmääratud hüvitise kohustuse nüüdisväärtus leitakse, diskonteerides prognoositud tulevased rahavood selles valuutas nomineeritud valitsuse võlakirjade intressimääradega, milles hüvitisi tulevikus makstakse, kusjuures nimetatud võlakirjade järelejäanud tähtaeg peab ligilähedaselt vastama asjaomase pensionikohustuse tingimustele.

ELi töötajatele makstavad töösuhte lõppemise järgsed hüvitised on koondatud ühtsesse kavasse, mis hõlmab nii pensioniskeemi (PSEO) kui ka tervisekindlustusskeemi (JSIS), kusjuures õigus JSIS tervisekindlustusele sõltub sellest, kas on omandatud pensioniõigus PSEO skeemis. Vastavalt personalieeskirjadele omandatakse teatavad õigused, näiteks õigus edasilükatud vähendatud pensionile, nimetatud ühtse kava raames pärast 10 aastast teenistust. Kuid nagu näitavad hiljem iga aastaga kogutavad pensioniõigused, on õigused, mille töötaja saab ühtse kava raames edasise teenistuse käigus, algsetest õigustest oluliselt suuremad.

Selleks et kajastada õiglaselt finantsaruandluse aluseks oleva tehingu majanduslikku sisu, nagu on kirjeldatud nii EAR 1 kui ka IPSASe kontseptuaalses raamistikus esitatud kvaliteedinõuetes, jaotatakse kantud teenistusega seotud kulud lineaarselt töötajate hinnangulise teenistusperioodi peale, s.o perioodile kuupäevast, mil töötaja teenib välja esimese hüvitise kava raames (sõltumata sellest, kas hüvitiste saamine eeldab teenistuse jätkumist) kuni kuupäevani, mil töötaja edasine teenistus ei tekita kava raames enam olulisi täiendavaid hüvitiselsummasid peale palgatõusudest tulenevate. Seda lähenemisviisi kohaldatakse ühtse kava raames makstavate hüvitiste suhtes järjekindlalt.

Kindlaksmääratud netohüvitiskohustuse ümberhindamine hõlmab kindlustusmatemaatilist kasumit ja kahjumit ning kava vara tootlikkust, mis kajastatakse kohe netovaras.

EL kajastab netointressikulu (tulu) ja muid kindlaksmääratud hüvitiskavadega seotud kulusid tulemiarunde real „personali- ja pensionikulud“.

¹² Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem on kindlaksmääratud hüvitisi maksev tinglik (virtuaalne) fond, mille kaudu töötajate sissemaksete arvel rahastatakse nende tulevase pensione. Ehkki see ei ole tegelikult investeerimisfond, loetakse summa, mille selline fond võinuks koguda, investeeritaks liikmesriikide pikaajalistesse võlakirjadesse ja kajastatakse Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruandes pensionikohustustes. Liikmesriigid tagavad ühiselt hüvitiste maksmise vastavalt personalieeskirjade artiklile 83 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikele 3 (vt skeemi üksikasjalikku kirjeldust dokumendis COM(2018) 829).

Kui makstavaid hüvitisi muudetakse või kärbitakse, kajastatakse varasema teenistuse või kärpimisest tuleneva kasumi või kahjumiga seotud hüvitiste muutus kohe tulemiaruanDES. Arveldustega seotud kasumid ja kahjumid kajastatakse arvelduse toimumise ajal. Varasemast teenistusest tulenevad kulud kajastatakse kohe tulemiaruanDES, välja arvatud juhul, kui muudatused sõltuvad sellest, kas töötaja jääb teenistusse kindlaksmääratud perioodiks.

1.5.11. Eraldised

Eraldisi kajastatakse, kui ELil on kolmandate isikute ees minevikus toimunud sündmustest tulenev juriidiline või faktiline kohustus, ressursside vähenemine kohustuse tasumisel on tõenäolisem kui nende mittevähenedmine ja vähenemise summat on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldisi ei kajastata tulevase tegevuskahjumi puhul. Eraldiste summa vastab kõige tõenäolisemaks peetavale hinnangule selle kohta, kui suured kulud on oodatavalt vajalikud olemasoleva kohustuse täitmiseks aruandepäeval. Kui eraldised koosnevad suurest hulgast summadest, hinnatakse kohustuse väärtust, kaaludes kõiki võimalikke tulemusi nende esinemise tõenäosusega (keskväärtuse meetod).

Eraldisi kahjulike lepingute tarbeks kajastatakse olenevalt sellest, kumb on väiksem – kas lepingu lõpetamisega seotud eeldatavate kulude või lepingu täitmise jätkamise eeldatava puhaskulu nüüdisväärtusena.

1.5.12. Finantskohustused

Finantskohustused liigitatakse kas õiglasel väärtuses muutustega läbi tulemiaruanDE kajastatavateks finantskohustusteks või amortiseeritud väärtuses kajastatavateks finantskohustusteks või finantstagatistega seotud kohustusteks.

Võetud laenu jagunevad krediidasutustelt võetud laenudeks ja võlgadeks, mida tõendavad sertifikaadid. Võetud laenu võetakse arvele õiglasel väärtuses, milleks on nende emitteerimistulu (saadud tasu õiglane väärtus), millest on maha arvatud kantud tehingukulud, ja järgnevalt kajastatakse neid amortiseeritud väärtuses tegeliku intressimäära meetodi kohaselt; mis tahes erinevust tulu (millest on maha arvatud tehingukulud) ja laenu tagastusväärtuse vahel kajastatakse tulemiaruanDES laenuperioodi jooksul tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Laenu vahendite arvelt antud laenude puhul ei saa asjaomaste summade ebaolulisuse tõttu tegeliku intressimäära meetodit antud ja võetud laenude suhtes kohaldada. ELi kantud tehingukulud, mille hüvitamist seejärel laenusajaalt nõutakse, kajastatakse otse tulemiaruanDES.

Finantskohustused, mis on liigitatud õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavateks finantskohustusteks, hõlmavad ka tuletisinstrumente, mille õiglane väärtus on negatiivne. Nende üle peetakse samasugust raamatupidamisarvestust nagu õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavate finantskohustuste üle (vt lisade punkt **1.5.5**).

Finantstagatise kohustused kajastatakse arvele võtmisel õiglasel väärtuses, milleks on saadud tagatispreemia. Edaspidi on finantstagatise kohustuse väärtuseks kas finantstagatise kohustuse täitmise eeldatava kulu suuruse parim hinnang või arvesse võtmisel kajastatud väärtus, millest on lahutatud kogunenud amortisatsioon, kui see on asjakohane, sõltuvalt sellest, kumb on suurem. EL kajastab finantstagatise kohustust juhul, kui ta saab tasu tagatise andmise eest turutingimustel või kui tagatise õiglast väärtust saab usaldusväärselt mõõta. Juhul, kui puudub aktiivne turg otseselt samaväärse tagatislepingu jaoks, kajastab EL tingimusliku kohustusena antud tagatise (vt lisade punkt **1.7.2**) või – kui kohustuse täitmiseks on tõenäolisemalt vaja vähendada vahendeid – EL kajastab eraldise (vt lisade punkt **1.5.11**).

Finantskohustused liigitatakse pikaajalisteks kohustusteks, välja arvatud juhul, kui nende lõpptähtaeg on lühem kui 12 kuud bilansipäevast arvates.

ELi usaldusfonde loetakse komisjoni tegevuse hulka kuuluvaks, nende üle peetakse arvet komisjoni raamatupidamisarvestuses ja need konsolideeritakse ELi majandusaasta aruandes. Seepärast täidavad muude rahastajate sissemaksed ELi usaldusfondidesse mittekaubanduslikest tehingutest saadava tulu tingimused ning neid kajastatakse finantskohustustena kuni sissemaksete ülekandmisega seotud tingimused on täidetud, s.o usaldusfondi kulude tekkimiseni. Usaldusfond peab rahastama konkreetseid projekte ja üle jäävad vahendid likvideerimise ajal tagastama. Ärakasutamata sissemaksetest tulenevad kohustused kajastatakse bilansipäeva seisuga saadud sissemaksete summas, millest lahutatakse usaldusfondi kulud, sh vajaduse korral hinnangulised summad. Aruandluse otstarbel jaotatakse netokulud muude rahastajate vahel vastavalt summadele, mis nad on 31. detsembriks sisse maksnud. See

sissemaksete jaotus on vaid soovituslik. Kui usaldusfondi tegevus lõpetatakse, otsustab vahendite jäägi tegeliku jaotuse usaldusfondi juhatus.

1.5.13. Võlgnevused

Märkimisväärse osa ELi võlgnevustest moodustavad toetusesaajate ja ELi muu rahastamise saajate esitatud tasumata kulutaotlused (mittekaubanduslikud tehingud). Need kirjendatakse kulutaotluse laekumisel kreditoorse võlgnevusena taotletava summa ulatuses. Pärast rahastamiskõlblike kulude kontrollimist ja kinnitamist kajastatakse võlgnevust kinnitatud ja rahastamiskõlblikus summas.

Kaupade ja teenuste ostmisest tekkivat võlgnevust kajastatakse arve saamisel esialgse summa ulatuses ning sellele vastavad kulud kirjendatakse raamatupidamisarvestuses siis, kui tarne või teenus on Euroopa Liidule üle antud või osutatud ja ta on selle vastu võtnud.

1.5.14. Viitlaekumised ja -võlad ning edasilükkunud tulud ja kulud

Tehinguid ja sündmusi kajastatakse raamatupidamise aastaaruandes sellel perioodil, millega need seonduvad. Kui eelarveaasta lõpu seisuga ei ole arvet veel välja saadetud, kuid EL on teenuse osutanud või tarne üle andnud või kui eksisteerib lepinguline kohustus (nt aluslepingus sätestatu tulemusena), kajastatakse raamatupidamise aastaaruandes viitlaekumine. Lisaks sellele, kui eelarveaasta lõpu seisuga on arve välja saadetud, kuid teenust ei ole veel osutatud või tarnitud kaupsid üle antud, loetakse tulu edasilükkunuks ja see kajastatakse järgnevas arvestusperioodis.

Ka kulud kajastatakse selles perioodis, millega need on seotud. Arvestusperioodi lõpus kajastatakse viitvõlgu perioodi ülekandekohustuse prognoositud summa alusel. Viitvõlad arvutatakse komisjoni välja antud üksikasjalike praktiliste tegevusjuhiste kohaselt, mille eesmärk on tagada, et raamatupidamise aastaaruanne annaks tõese ülevaate nendest majandus- ja muudest nähtustest, mida nad kajastavad. Analoogia põhjal võib järeldada, et kui on tehtud eelmakse enne kaupade või teenuste kättesaamist, on tegemist edasilükkunud kuluga, mis kajastatakse järgneva arvestusperioodi all.

1.6. TULEMIARUANNE

1.6.1. Tulud

MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

Enamik ELi tuludest tuleneb mittekaubanduslikest tehingutest.

Kogurahvatulu põhised ja käibemaksupõhised omavahendid

Tulu kajastatakse selles perioodis, mille kohta komisjon saadab liikmesriikidele rahastamisaotluse, milles ta nõuab neilt osamaksu tasumist. Rahastamisaotlusi hinnatakse nende „taotletud summas“. Kuna käibemaksu ja kogurahvatulu põhised omavahendid tuginevad asjaomase eelarveaasta andmete prognoosidele, võib neid muutuste korral korrigeerida kuni ajani, mil liikmesriigid esitavad lõplikud andmed. Prognoosis tehtud muutuse mõju kajastatakse muutuse toimumise perioodi netoülejäägi või -puudujäägi kindlaksmääramisel.

Traditsioonilised omavahendid

Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad ja nende tehingutega seotud tulu kajastatakse asjakohaste igakuiste A-raamatupidamisaruannete (mis käsitlevad kogutud tollimaksu ning tasumisele kuuluvaid summasid, mille kohta on antud tagatis ja mida ei ole vaidlustatud) saamisel liikmesriikidelt. Aruandepäeva seisuga hinnatakse, milline on liikmesriikide kogutud aruandeperioodi tulu, mida ei ole veel komisjonile makstud, ning kajastatakse seda viitlaekumisena. Liikmesriikidelt saadud kvartali B-raamatupidamisaruanded (mis käsitlevad tollimaksu, mida ei ole kogutud ja mille kohta ei ole tagatist antud, ning nõudeid, mille kohta on tagatis antud, kuid mis võlglane on vaidlustanud) kajastatakse tuluna, millest on maha arvatud sissenõudmiskulud, mis liikmesriikidel on õigus endale jätta. Lisaks sellele kajastatakse väärtuse vähenemist nende summade võrra, mida prognoosi kohaselt ei õnnestu sisse nõuda.

Trahvid

Trahvidest saadud tulu kajastatakse adressaadi ametlikul teavitamisel Euroopa Liidu vastu võetud trahvi määramise otsusest. Kui on kahtlusi ettevõtja maksejõulisuse suhtes, siis kajastatakse nõude väärtuse vähendamine. Pärast trahvi määramise otsust peavad võlglast kahe kuu jooksul alates teavitamise kuupäevast:

- a) kas otsusega nõustuma, millisel juhul nad peavad trahvi määratud tähtajaks ära maksma ning EL nõuab summa lõplikult sisse,
- b) või otsusega mitte nõustuma, millisel juhul nad vaidlustavad selle ELi õiguse kohaselt.

Isegi kui otsus vaidlustatakse, tuleb trahv siiski kas kolmekuulise tähtaja jooksul ära maksta, sest vaidlustamisel ei ole menetlust peatavat toimet (ELi lepingu artikkel 278), või teatavatel asjaoludel ja komisjoni peaarvupidaja nõusolekul võib võlgnik esitada selle asemel asjaomase summa kohta pangatagatise.

Kui ettevõtja vaidlustab otsuse, kuid on trahvi ajutiselt juba ära maksnud, kajastatakse seda summat tingimusliku kohustusena. Kuna aga ELi otsuse vaidlustamisel adressaadi poolt ei ole menetlust peatavat toimet, kasutatakse laekunud summat sissenõutava summa kustutamiseks. Kui makse asemel saadakse tagatis, siis jääb trahv üles sissenõutava summana. Kui on tõenäoline, et Euroopa Liidu Üldkohus võib teha otsuse ELi kahjuks, kajastatakse selle riski katteks ette nähtud eraldi. Kui selle asemel on antud tagatis, hinnatakse tasumata sissenõutav summa vajaduse korral alla. Kogunenud intresse, mille komisjon on saanud pangakontodelt, kus hoiustatakse laekunud maksed, kajastatakse tuluna ja võimalikke tingimuslikke kohustusi suurendatakse sellele vastavalt.

Alates 2010. aastast teostab komisjon kõigi ajutiselt makstud trahvide haldust spetsiaalse fondi (BUFI) kaudu. Vahendid investeeritakse finantsinstrumentidesse.

KAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

Kaupade ja teenuste müügist saadud tulu kajastatakse siis, kui olulised kaupade omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved ostjale üle lähevad. Teenuste osutamisega seotud tehingutest saadud tulu kajastamisel võetakse arvesse seda, millises täitmisetapis on tehing aruandekuupäeva seisuga.

Intressitulu ja -kulu

Intressitulu ja -kulu kajastatakse tulemiaruanDES tegeliku intressimäära meetodi kohaselt. Selle meetodi alusel arvutatakse finantsvara või -kohustuse amortiseeritud väärtus ning jaotatakse intressitulu või -kulu asjaomase perioodi peale. Tegeliku intressimäära arvutamisel hindab Euroopa Liit rahavoogusid, võttes arvesse finantsinstrumendi kõiki lepingutingimusi (nt ettemakse võimalusi), kuid ei võta arvesse tulevast krediidikahju. Arvutus hõlmab kõiki lepingupoolte vahelisi makstud ja laekunud tasusid ja makseid, mis on tegeliku intressimäära lahutamatu osa, tehingukulud ja kõiki muid hinnalisandeid ja allahindlusi.

Kui finantsvara või sarnaste finantsvarade rühm on väärtuse langusest tekkinud kahjumi tõttu alla hinnatud, kasutatakse intressitulu kajastamisel intressimäära, mida rakendatakse tulevaste rahavoogude diskonteerimisel väärtuse langusest tekkinud kahjumi hindamiseks.

Dividenditulu

Dividendi- ja samalaadsete väljamaksete tulu kajastatakse makse saamise õiguse kindakstegemisel.

1.6.2. Kulud

Suurema osa ELi kuludest moodustavad mittekaubanduslike tehingute kulud. Need seonduvad makse saajatele tehtud ülekannetega ja neid on kolme liiki: nõuded, lepingu kohased ülekanded ning oma äranägemisel makstavad toetused, osamaksud ja annetused.

Ülekanne kajastatakse selle perioodi kuluna, mille jooksul toimusid ülekande aluseks olevad sündmused, tingimusel et asjaomast liiki ülekanne on lubatud õigusaktiga (finantsmäärus, personalieeskirjad või muu õigusakt) või on sõlmitud leping, mille alusel ülekanne on lubatud; abisaaja on täitnud kõik rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid; ja summa suurust saab realistlikult hinnata.

Kajastamiskriteeriumidele vastava makse- või kulunõude saamisel kajastatakse see kuluna rahastamiskõlbliku summa ulatuses. Eelarveaasta lõpu seisuga hinnatakse kantud rahastamiskõlblikke kulusid, mis kuuluvad abisaajatele tasumisele, kuid millest ei ole veel teatatud, ning kajastatakse need viitvõlgadena.

Kaupade ostu ja teenuste osutamisega seoses kantud kaubanduslike tehingute kulud kajastatakse siis, kui tarne on Euroopa Liidule üle antud ja ta on selle vastu võtnud. Neid hinnatakse algses arvel esitatud maksumuses. Peale selle kajastatakse tulemiaruanDES bilansipäeval hinnanguliselt kulud perioodi jooksul osutatud teenustele, mille eest ei ole veel arvet saadud või seda heaks kiidetud.

1.7. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTUSED

1.7.1. Tingimuslikud varad

Tingimuslik vara on võimalik vara, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult ELi kontrollile. Tingimuslik vara kajastatakse, kui majanduslik kasu või teenusepotentsiaal on tõenäoline.

1.7.2. Tingimuslikud kohustused

Tingimuslik kohustus on võimalik kohustus, mis tuleneb minevikus toimunud sündmustest ja mille olemasolu kinnitab ainult üks või mitu tulevikus toimuvat või mittetoimuvat sündmust, mis on ebakindlad ega allu täielikult ELi kontrollile, või eksisteeriv möödunud sündmustest tekkinud kohustus, mida ei ole kajastatud, sest ei ole tõenäoline, et kohustuse täitmiseks on vajalik vähendada vahendeid majandusliku kasu või teenusepotentsiaali näol, või on tegu harva esineva juhuga, mil kohustuse summat ei saa piisava usaldusväärsusega mõõta.

1.8. RAHAVOOGUDE ARUANNE

Rahavoogude teabe alusel hinnatakse seda, milline on ELi raha ja raha ekvivalentide genereerimise suutlikkus ja millised on ELi vajadused nende rahavoogude kasutamisel.

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. See tähendab, et eelarveaasta tulemit korrigeeritakse mõjuga, mida avaldavad mitterahalised tehingud, varasematest või tulevastest põhitegevusega seotud maksetest või -laekumistest tulenevad viitvõlad ja ettemaksed ning investeerimistegevuse rahavoogudega seotud tulud ja kulud.

Välisvaluutatehingutest tekkinud rahavood kirjeldatakse ELi aruandlusvaluutas (eurodes), kohaldades välisvaluutas väljendatud summa suhtes rahavoo kuupäeval kehtinud euro ja välisvaluuta vahelist vahetuskurssi.

Rahavoogude aruanDES on perioodi rahavood kajastatud liigitatuna rahavoogudeks põhitegevusest ja investeerimistegevusest (finantseerimistegevus ELil puudub).

Põhitegevus on ELi igasugune tegevus, välja arvatud investeerimistegevus. See moodustab suurema osa läbiviidud tegevusest. Abisaajatele antud laene (ja võimalikke nendega seoses võetud laene) ei käsitata investeerimistegevusena (ega finantseerimistegevusena), sest need antakse üldiste eesmärkide täitmise ja seega ELi igapäevase tegevuse raames.

Investeerimistegevus on immateriaalse vara ning kinnisvara ja seadmete soetamine ja võõrandamine ning raha ekvivalentide all kajastamata muude investeeringute soetamine ja võõrandamine. Investeerimistegevus ei hõlma abisaajatele antud laene. Eesmärk on kajastada ELi tehtud tegelikke investeeringuid.

2. BILANSI LISAD

VARAD

2.1. IMMATERIAALNE VARA

	(miljonites eurodes)
<i>Bilansiline brutomaksumus seisuga 31.12.2017</i>	940
<i>Lisandumine</i>	152
<i>Võõrandamine</i>	(16)
<i>Vara liikide vahelised ümberpaigutused</i>	0
<i>Muud muutused</i>	(2)
<i>Bilansiline brutomaksumus seisuga 31.12.2018</i>	1 073
<i>Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2017</i>	(535)
<i>Aasta amortisatsioonikulud</i>	(105)
<i>Tühistatud amortisatsioonikulud</i>	1
<i>Võõrandamine</i>	13
<i>Vara liikide vahelised ümberpaigutused</i>	-
<i>Muud muutused</i>	(1)
<i>Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2018</i>	(627)
Bilansiline netomaksumus seisuga 31.12.2018	446
<i>Bilansiline netomaksumus seisuga 31.12.2017</i>	405

Eespool esitatud summad seonduvad peamiselt arvutitarkvaraga.

2.2. KINNISVARA JA SEADMED

Kosmosevarade kategooria hõlmab põhivara, mis on seotud kahe ELi kosmoseprogrammiga: globaalsed satelliitnavigatsioonisüsteemid, s.o Galileo ja EGNOS, ja maa seire Euroopa programm Copernicus. Veel mitte toimivate kosmosesüsteemide vara on kajastatud ehitamisel oleva varana.

Galileo programmi lisandus 2018. aastal neli uut toimivat satelliiti, kasvatades nende koguarvu 22-le. Galileo põhivara (nii satelliidid kui ka maapealsed rajatised) jääkväärtus 31. detsembri 2018 seisuga oli 2 410 miljonit eurot (2017. aastal 2 276 miljonit eurot). Ehitamisel oleva vara jääk summas 1 324 miljonit eurot (2017. aastal 1 026 miljonit eurot) sisaldab neli satelliiti, mis lasti orbiidile 2018. aasta juulis, kuid mille testimine orbiidil ei olnud bilansipäevaks veel lõpule viidud. Galileo süsteemi arendamine jätkub, kuni see saavutab täieliku töövõime. Lõplikul kujul hakkab Galileo koosnema 24 toimivast ja 6 varusatelliidist.

Copernicuse programmi raames hakkas 2018. aastal lisaks viiele muule toimivale satelliidile tööle kaks uut satelliiti (Sentinel 5P ja 3B), mis viis Copernicuse programmi põhivara jääkväärtuse 1 455 miljoni euroni (2017. aastal 1 140 miljonit eurot). Veel 1 207 miljoni euro väärtuses on Copernicuse programmi satelliite kajastatud ehitamisel oleva vara hulgas (2017. aastal 1 443 miljonit eurot).

Kosmosevarade all on kajastatud ka Euroopa Geostatsionaarse Navigatsioonisüsteemiga (EGNOS) seotud maapealne taristu 52 miljoni euro väärtuses (2017. aastal 67 miljonit eurot). Peale selle on 130 miljoni euro väärtuses EGNOSe vara ehitamisel oleva vara hulgas (2017. aastal 52 miljonit eurot).

Liidu kosmoseprogrammidega seotud vara ehitatakse Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) toel.

Kinnisvara ja seadmed

	(miljonites eurodes)								
	Maa ja hooned	Kosmose- varad	Seadmed	Sisustus ja sõidukid	Arvutiriist- vara	Muud	Kapitali- rent	Ehitamisel olev vara	Kokku
<i>Bilansiline brutomaksumus seisuga 31.12.2017</i>	5 456	4 264	597	266	675	309	2 787	2 920	17 273
<i>Lisandumine</i>	38	14	48	13	55	20	10	1 311	1 509
<i>Võõrandamine</i>	(39)	(0)	(22)	(10)	(103)	(5)	(9)	(8)	(196)
<i>Vara liikide vahelised ümberpaigutused</i>	202	982	0	0	5	3	(170)	(1 023)	0
<i>Muud muutused</i>	(31)	0	17	0	2	0	1	0	(11)
Bilansiline brutomaksumus seisuga 31.12.2018	5 626	5 259	641	270	634	327	2 620	3 199	18 575
<i>Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2017</i>	(3 035)	(780)	(502)	(188)	(553)	(226)	(1 244)		(6 528)
<i>Aasta amortisatsioonikulud</i>	(180)	(561)	(47)	(19)	(63)	(34)	(98)		(1 003)
<i>Tühistatud amortisatsioonikulud</i>	-	-	0	0	5	0	-		6
<i>Võõrandamine</i>	10	0	14	9	96	5	7		142
<i>Vara liikide vahelised ümberpaigutused</i>	(74)	-	(0)	(0)	(5)	(0)	79		-
<i>Muud muutused</i>	0	(0)	(5)	(0)	(1)	(0)	(1)		(7)
Kogunenud amortisatsioon seisuga 31.12.2018	(3 279)	(1 342)	(540)	(198)	(521)	(255)	(1 257)		(7 390)
BILANSILINE NETOMAKSUMUS SEISUGA 31.12.2018	2 347	3 917	101	72	113	72	1 363	3 199	11 185
<i>BILANSILINE NETOMAKSUMUS SEISUGA 31.12.2017</i>	2 422	3 484	95	78	122	83	1 543	2 920	10 745

2.3. KAPITALIOSALUSE MEETODIL KAJASTATUD INVESTEERINGUD

ELi osalust Euroopa Investeeringufondis (EIF), kus ELi esindab komisjon, käsitletakse osalusena sidusettevõttes ja selle üle peetakse arvestust kapitaliosaluse meetodil. EIF on ELi finantsinstitutsioon, mis on spetsialiseerunud riskikapitali ja tagatiste andmisele väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (VKEd). EIF asub Luxembourgis ja ta toimib avaliku ja erasektori partnerlusena. Tema liikmeteks on Euroopa Investeeringupank (EIP), EL ja rühm finantsasutusi. 31. detsembril 2018 oli ELi osalus ja hääleõigus EIFis 29,7 % (2017. aastal 29,7 %). EIF peab vastavalt oma põhikirjale eraldama vähemalt 20 % oma aasta netomajandustulemusest põhikirjaga kehtestatud reservi, kuni reservi kogusumma moodustab 10 % märgitud kapitalist. See reserv ei ole jaotatav.

(miljonites eurodes)

	Euroopa Investeeringufond
Osalus seisuga 31.12.2017	581
Sissemaksed	–
Saadud dividendid	(3)
Osakaal neto-majandustulemuses	37
Osakaal netovaras	(24)
Osalus seisuga 31.12.2018	591

ELile on tema osaluse protsendi põhjal sidusettevõttes omistatavad järgmised bilansilised maksumused:

(miljonites eurodes)

	31.12.2018 EIF kokku	31.12.2017 EIF kokku
Vara	2 662	2 488
Kohustused	(674)	(532)
Tulud	291	263
Kulud	(167)	(153)
Ülejääk/(puudujääk)	124	110

Eespool esitatud finantsteabe võrdlus osalusega Euroopa Investeeringufondis:

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Sidusettevõtte netovara	1 988	1 956
EÜ osalus EIFis	29,7 %	29,7 %
Vara puhasväärtus	591	581

EL, keda esindab komisjon, oli 31. detsembri 2018 seisuga sisse maksnud 20 % oma märgitud osalusest EIFi kapitalis, sissemaksmata summa on järgmine:

(miljonites eurodes)

	EIFi kapital kokku	ELi märgitud kapital
Aksiakapital kokku	4 500	1 337
Sissemakstud	(900)	(267)
Sissenõudmata	3 600	1 070

2.4. FINANTSVARAD

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised finantsvarad			
Müügivalmis finantsvarad	2.4.1	13 657	11 758
Finantsvarad õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina	2.4.2	14	16
Antud laenud	2.4.3	51 560	48 205
		65 231	59 980
Lühiajalised finantsvarad			
Müügivalmis finantsvarad	2.4.1	1 786	1 873
Finantsvarad õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina	2.4.2	2	6
Antud laenud	2.4.3	2 380	6 776
		4 168	8 655
Kokku		69 398	68 635

2.4.1. Müügivalmis finantsvarad

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
BUFI investeeringud	1 888	2 158
Likvideeritav ESTÜ	1 506	1 658
Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank	188	188
	3 582	4 004
<i>Elarveliste tagatiste tagatisfondid</i>		
EFSI tagatisfond	5 000	3 414
Välisettegevuse tagatisfond	2 465	2 199
EFSD tagatisfond	9	–
	7 474	5 613
<i>ELi eelarvest rahastatavad finantsinstrumendid:</i>		
Raamprogramm „Horisont 2020”	2 031	1 730
Riskijagamisrahastu	679	665
Euroopa ühendamise rahastu	540	482
ELi VKEdel omakapitalirahastud	464	508
Euroopa Kagu-Euroopa Fond	113	119
Riskikapitali tehingud	115	113
Muud	444	397
	4 386	4 014
Kokku	15 443	13 632
<i>Pikaajalised</i>	<i>13 657</i>	<i>11 758</i>
<i>Lühiajalised</i>	<i>1 786</i>	<i>1 873</i>

Kokku 15 443 miljonit eurost kuulub ELile 13 993 miljoni euro ulatuses (2017. aastal 12 048 miljonit eurot) müügivalmis finantsvara võlaväärtpaberitena (näiteks võlakirjad), 1 365 miljoni euro ulatuses (2017. aastal 1 333 miljonit eurot) omakapitaliinstrumente ja 85 miljoni euro ulatuses (2017. aastal 251 miljonit eurot) investeeringuid EIP ühtsesse fondi (rahaturufond). Võlaväärtpabereid ja EIP ühtse fondi osakuid kasutatakse peamiselt ELi tagatis- ja riskijagamisvahenditele eraldatud summade ajutiseks investeerimiseks seni, kuni neid kasutatakse tagatise alusel esitatud nõuete rahuldamiseks.

BUFI investeeringud

Konkurentsieeskirjade rikkumisega seotud ajutiselt makstud trahvid kannab komisjon spetsiaalsesse fondi (BUFI – „Budget Fines” – eelarve trahvide fond) ja investeerib võlaväärtpaberitesse, mida liigitatakse müügivalmis finantsvaraks.

Likvideeritav ESTÜ

Likvideeritava Euroopa Söe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) puhul on kõik müügivalmis finantsvarad eurodes nomineeritud ja aktiivsel turul noteeritud võlaväärtpaberid.

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD)

ELil on osalus Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) kapitalis. 31. detsembri 2018 seisuga kuulus ELile 90 044 osakut (2017. aastal 90 044), mis on 3 % kogu märgitud aktsiakapitalist. EL märkis kokku 900 miljoni euro ulatuses aktsiakapitali, millest 713 miljonit eurot on praegu sisse maksmata. Vastavalt EBRD asutamislepingule kehtivad aktsionäride suhtes teatavad lepingulised piirangud, näiteks ei ole osakud võõrandatavad ja neid ostetakse tagasi maksimaalselt algse ostumaksumusega.

EL kajastab investeringut EBRDsse õiglases väärtuses. Algset ostumaksumust loetakse õiglase väärtuse parimaks hinnanguks, eelkõige eespool nimetatud lepinguliste piirangute tõttu. Ehkki EBRD aktsiad ei ole noteeritud ühelgi börsil, näitavad hiljutised investeerimisobjekti omakapitalitehingud (kapitali emissioon nimiväärtuses), et praeguses olukorras on maksumus õiglase väärtuse parim hinnang.

EELARVELISTE TAGATISTE TAGATISFONDID

EFSI tagatisfond

Vastavalt EFSI määrusele (määrus (EL) 2015/1017) on EFSI tagatisfond asutatud likviidsuspuhvri pakkumiseks EIP-le võimalike kahjude puhuks seoses tema rahastamis- ja investeerimistegevusega, millele võib EFSI lepingu kohaselt anda EFSI ELi tagatise – vt lisade punkt **4.1.1**. EFSI tagatisfondi rahastatakse ELi eelarvest tehtavate sissemaksetega. Seda rahastatakse ka tagatisfondi investeeritud vahenditest saadud tulust, tasust, mida EL saab EFSI lepingu kohaselt tagatise eest, ning summadest, mille EIP makseviivituses olevatelt võlgnikelt seoses varasemate tagatistega sisse nõuab. Fondi haldab komisjon, kes on volitatud investeerima EFSI tagatisfondi vara finantsturgudel vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele ja asjakohastele usaldatavusnormatiividele. EFSI tagatisfond alustas tegevust 2016. aasta aprillis. Kooskõlas EFSI määrusega (muudetud 2017. aastal määrusega (EL) 2017/2396), eraldatakse sellele vahendeid järk-järgult, kuni tema maht kasvab 9,1 miljardi euron, st 35 %ni kogu ELi EFSI tagatistega võetud kohustuse summast.

Välistegevuse tagatisfond

Välistegevuse tagatisfond hõlmab laene, mis on tagatud ELi eelarvest, eelkõige EIP omavahenditest rahastatavaid ELi-väliseid laenuhinguid ning makromajandusliku finantsabi raames antud laene ja Euratomi ELi-väliseid laene – vt lisade punkt **4.1.1**. See on EIP hallatav pikaajaline rahastamisvahend, mille pikaajalise osa suurus on 2 275 miljonit eurot ja millest kaetakse ELi poolt tagatud laene makseviivituse korral. Tagatisfondi rahastatakse ELi eelarvest tehtavatest maksetest, tagatisfondi varadest tehtud investeringutelt saadud kasumist ja summadest, mis on sisse nõutud laenukohustusi mittetäitvatelt võlgnikelt, kelle suhtes tagatisfond on pidanud oma tagatise kasutusele võtma. Fondi maht tuleks hoida sihttasemel, mis vastab 9 % aasta lõpuks tagasimaksmata tagatud laenude summast. Sihtsumma ja fondi varade väärtuse vahe aasta lõpus kaetakse N+2 aasta ELi eelarvest, ülejääk aga makstakse tagasi ELi eelarvesse.

EFSD tagatisfond

EFSD tagatisfond loodi vastavalt EFSD määrusele (Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601), et pakkuda likviidsuspuhvrit asjakohaste EFSD tagatislepingute kohaste EFSD tagatiste realiseerimise korral. EFSD tagatisfondi rahastatakse sissemaksetega ELi eelarvest, 11. Euroopa Arengufondi (EAF) toetusega ELi eelarvesse ning liikmesriikide ja muude rahastajate vabatahtlike sissemaksetega. Fondi rahastatakse ka investeeritud vahenditelt saadavast tulust, makseviivituses olevatelt võlgnikelt sisse nõutud summadest ning tasust ja muudest maksetest, mida EL saab EFSD tagatislepingute kohaselt. Fondi haldab otse komisjon, kes on volitatud investeerima fondi vara finantsturgudel vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele ja asjakohastele usaldatavusnormatiividele. Esimesed sissemaksed ELi eelarvest laekusid EFSD tagatisfondi 2018. aasta augustis. Kokku laekus 2018. aastal sissemakseid 275,1 miljoni euro ulatuses, millest 9 miljonit eurot oli 31. detsembri 2018 seisuga investeeritud müügivalmis finantsvarasse. Kohustused on võetud veel 325 miljoni euro kohta (2017. aastal 275 miljonit eurot), mis on aga veel välja maksmata ja on kajastatud punktis **5.1** täitmata kulukohustustena. EFSD tagatisfondile eraldatakse vahendeid järk-järgult, kuni tema maht kasvab 750 miljoni euron ehk 50 %ni kõigist ELi eelarvest kaetavatest EFSD tulevaste tagatistega võetavate kohustuste kogusummast. Fondi mahtu võidakse muude sissemaksetega veelgi suurendada.

ELI EELARVEST RAHASTATAVAD RAHASTAMISVAHENDID

Raamprogramm „Horisont 2020“

Vastavalt ELi määrusele, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ aastateks 2014–2020, on loodud uued rahastamisvahendid, et parandada teadustöö ja innovatsiooniga tegelevate üksuste rahastamisvõimalusi. Need rahastamisvahendid on: *InnovFin teadustöö ja innovatsiooni laenu- ja garantiiteenus*, mille abil komisjon jagab EIP uute rahastamistehingute portfelliga seotud finantsriske, *InnovFin VKEde tagatissüsteem, k.a VKEsid käsitleva algatuse piiristamata garantii vahend (SIUGI)* – EIP hallatavad tagatisrahastud, mis pakuvad finantsvahendajatele uute laenuportfellide jaoks garantiisid ja edasigarantiisid (SIUGI raames jagab komisjon koos liikmesriikide, EIFi ja EIPga antud garantiiga seotud finantsriski). ning EIFi hallatav *InnovFin teadustöö ja innovatsiooni omakapitalirahastu*, mis pakub investeeringuid riskikapitalifondidesse.

Riskijagamisrahastu

Riskijagamisrahastut haldab EIP ja komisjoni investeerimisportfelli kasutatakse sellise finantsriski katteks, mis tuleneb EIP poolt rahastamiskõlblikele teadusprojektidele antud laenudest ja tagatistest. Kokku eraldati mitmeaastase finantsraamistiku 2007–2013 raames riskijagamisrahastule ELi eelarvest kuni 1 miljard eurot. Mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames uusi eraldisi eelarvest riskijagamisrahastule ette näha ei ole. ELi kogu risk on piiratud summaga, mille ta on rahastusse maksnud.

Euroopa ühendamise rahastu

Vastavalt määrusele (EL) nr 1316/2013 on Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument loodud eesmärgiga lihtsustada transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiasektori taristuprojektide juurdepääsu rahastamisele. Seda haldab ELiga sõlmitud lepingu alusel EIP. Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument on TEN-T projektide laenu tagamist vahendi ja projektivõlakirjade algatuse katsetapi jätk. TEN-T projektide laenu tagamist vahend ja projektivõlakirjade portfelli ühendati Euroopa ühendamise rahastu võlainstrumentideks alates 1. jaanuarist 2016. See pakub laenuvahenditega rahastamisele kõrgema nõudeõiguse järguga ja allutatud laenu kujul riskijagamise instrumenti, toetades samuti projektivõlakirju.

ELi VKEde omakapitalirahastud

Need on omakapitaliinstrumentid, mida rahastati EIFi halduses olevast COSME programmist, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammist, mitmeaastasest programmist ning tehnosiirde katseprojektist. Kõigi nende programmidega toetatakse käivitumis- ja kasvuetaapis väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja rahastamist, tehes selleks investeeringuid sobivatesse spetsialiseerunud riskikapitali fondidesse.

2.4.2. Finantsvarad õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina

(miljonites eurodes)

Tuletisinstrumenti liik	31.12.2018		31.12.2017	
	Tinglik summa	Õiglane väärtus	Tinglik summa	Õiglane väärtus
Välisvaluuta forvardleping	476	2	634	6
Tagatis omakapitali investeeringute portfelli	674	14	258	16
Kokku	1 150	16	892	23
Pikaajalised	674	14	258	16
Lühiajalised	476	2	634	6

EL sõlmib välisvaluuta forvardlepinguid, et maandada EFSI tagatisfondis olevate USA dollarites võlaväärtpaberitega seotud välisvaluutariski. Välisvaluuta forvardlepingute raames maksab EL lepingus kokku lepitud tingliku välisvaluutasumma (maksepool, vt eelmine tabel) ja saab lunastustähtpäeval tingliku eurosumma (laekumispool). Selliseid tuletislepinguid mõõdetakse bilansipäeval õiglasel väärtuses ning liigitatakse õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina kajastatavaks finantsvaraks või finantskohustusteks sõltuvalt sellest, kas õiglane väärtus on positiivne või negatiivne.

EIP grupi omakapitaliinvesteeringute portfellidele antud EFSI ELi tagatis on liigitatud tuletisinstrumendiks ja see on kajastatud finantsvara või finantskohustusena õiglates väärtuses üle- või puudujäägina, vt lisade punkt **4.1.1**. 31. detsembri 2018 seisuga moodustasid asjaomased EIP ja EIFi väljamakstud omakapitaliinvesteeringud kokku 674 miljonit eurot ja EFSI omakapitaliinvesteeringute portfellile antud ELi tagatise õiglane väärtus oli 14 miljonit eurot.

Õiglates väärtuses mõõdetud finantsvara õiglase väärtuse hierarhia

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
1. tase: Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	13 993	11 983
2. tase: Muud jälgitavad sisendid kui noteeritud hinnad	275	510
3. tase: Hindamismeetodid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel	1 191	1 161
Kokku	15 459	13 654

Aruandeperioodil ei tehtud ümberpaigutusi 1. ja 2. taseme vahel.

Finantsvarad, mille puhul kasutatakse hindamismeetodeid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel (3. tase) – kooskõlastav võrdlus

(miljonites eurodes)

Algsaldo seisuga 1.1.2018	1 161
Ost, müük, emissioon ja arveldamine	104
Perioodi kasum või kahjum finantstuludest ja -kuludest	(36)
Netovaras kajastatud kasum või kahjum	(37)
Ümberpaigutused 3. tasemesse	–
Ümberpaigutused 3. tasemest	–
Muud	–
Lõppsaldo seisuga 31.12.2018	1 191

2.4.3. Antud laenud

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
<i>Finantsabiks antud laenud</i>	<i>2.4.3.1</i>	<i>53 873</i>	<i>54 844</i>
<i>Muud laenud</i>	<i>2.4.3.2</i>	<i>67</i>	<i>137</i>
Kokku		53 939	54 981
<i>Pikaajalised</i>		<i>51 560</i>	<i>48 205</i>
<i>Lühiajalised</i>		<i>2 380</i>	<i>6 776</i>

2.4.3.1. Finantsabiks antud laenud

(miljonites
eurodes)

	EFSM	Makse- bilansi toetamis e mehhani sm	MFA	Euratom	Likvi- deerita v ESTÜ	Kokku
<i>Kokku seisuga 31.12.2017</i>	<i>47 456</i>	<i>3 114</i>	<i>3 924</i>	<i>250</i>	<i>100</i>	<i>54 844</i>
<i>Uued laenud</i>	<i>4 500</i>	<i>–</i>	<i>515</i>	<i>50</i>	<i>–</i>	<i>5 065</i>
<i>Tagasimaksed</i>	<i>(4 500)</i>	<i>(1 350)</i>	<i>(56)</i>	<i>(46)</i>	<i>–</i>	<i>(5 952)</i>
<i>Vahetuskursi erinevused</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>(0)</i>	<i>(1)</i>	<i>(1)</i>
<i>Bilansilise maksumuse muutused</i>	<i>(56)</i>	<i>(30)</i>	<i>5</i>	<i>0</i>	<i>(2)</i>	<i>(84)</i>
<i>Väärtuse langus</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Kokku seisuga 31.12.2018	47 400	1 734	4 388	254	98	53 873
<i>Pikaajalised</i>	<i>46 800</i>	<i>200</i>	<i>4 309</i>	<i>213</i>	<i>–</i>	<i>51 521</i>
<i>Lühiajalised</i>	<i>600</i>	<i>1 534</i>	<i>79</i>	<i>41</i>	<i>98</i>	<i>2 351</i>

Finantsabiks antud laenude nimiväärtus 31. detsembri 2018 seisuga, k.a likvideerimisel oleva ESTÜ laenud, oli 53 206 miljonit eurot (2017. aastal 54 093 miljonit eurot). Muutus bilansilises maksumuses vastab kogunenud intresside muutustele.

Euroopa finantsstabiilsusmehhanism võimaldab anda finantsabi liikmesriigile, kes on raskustes või kellel on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad temast olenematud erandlikud asjaolud. Abi võidakse anda laenu või krediidiiliini vormis. Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 9. mai 2010. aasta järeldustega kehtestati mehhanismi maksimaalseks suuruseks 60 miljardit eurot, kuid seadusjärgse ülemmääraga on veel tagasimaksmata laenude või krediidiiliinide laenujääk piiratud omavahendite ülemmäära piiresse jääva varuga. Seoses Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi laenudega võetud laenud on tagatud ELi eelarvega. Euroopa finantsstabiilsusmehhanism ei osale enam uutes rahastamisprogrammides ega sõlmi uusi laenuandmise lepinguid. 31. detsembril 2018 lõppenud aasta jooksul taotlesid mõlemad abisaajariigid – Iirimaa ja Portugal – oma 2018. aastal tasumisele kuulunud laenude lõpptähtaja pikendamist vastavalt 3,9 miljardi ja 0,6 miljardi euro ulatuses.

Maksebilansi toetamise mehhanism on poliitiline finantsinstrument, millest antakse keskpika tähtajaga finantsabi neile ELi liikmesriikidele, kus ei käibi euro. See võimaldab anda laene liikmesriikidele, kelle maksebilanss või kapitali liikumine on sattunud raskustesse või kelle puhul selline oht on suur. Rahastamisvahendist antavate laenude jäägi ülempiir on 50 miljardit eurot. Seoses nende maksebilansi laenudega võetud laenud on tagatud ELi eelarvega.

Makromajanduslik finantsabi on rahaline abi, mida EL annab partnerriikidele, kellel on maksebilansi kriis. Makromajanduslik finantsabi võib olla keskmise või pika tähtajaga laen või toetus või mõlema asjakohane kombinatsioon ja tavaliselt lisandub see rahastamisele, mida pakutakse Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) toetatavate kohandamis- ja reformiprogrammide raames. Neid laene tagab välistegevuse tagatisfond. 31. detsembril 2018 lõppenud aasta jooksul anti välja 515 miljoni euro ulatuses

makromajandusliku finantsabi laene, millest 500 miljonit eurot Ukrainale ja 15 miljonit eurot Gruusiale – vt ka lisade punkt **4.1.2**.

Euroopa Aatomienergiaühendus (Euratom), keda esindab komisjon, annab laenusid nii liikmesriikidele kui ka kolmandatele riikidele ja nende üksustele energeetika- ja teadusprojektide seonduvate projektide rahastamiseks. Euratomi laenude katteks on saadud kolmandelt isikult tagatise 254 miljoni euro suuruses summas (2017. aastal 250 miljonit eurot) – vt lisade punkt **4.1.2**.

ESTÜ likvideerimiseks antud laenud ei ole finantsabi laenud, vaid lihtvekslid rahavoogude säilitamiseks laenuvõtmise kõrval. Sarnaselt finantsabi laenudega anti neid välja laenuks võetud vahendite arvel projektide rahastamiseks kooskõlas ESTÜ asutamislepingu artiklitega 54 ja 56.

Laenude tegelikud intressimäärad (väljendatud intressimäärade vahemikuna)

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Makromajanduslik finantsabi</i>	0 % – 3,82 %	0 % – 4,54 %
<i>Euratom</i>	0,08 % – 5,76 %	0,08 % – 5,76 %
<i>Maksebilansi toetamise mehhanism</i>	2,88 % – 3,38 %	2,88 % – 3,38 %
<i>Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM)</i>	0,50 % – 3,75 %	0,62 % – 3,75 %
<i>Likvideeritav ESTÜ</i>	5,23 % – 5,81 %	5,23 % – 5,81 %

2.4.3.2. Muud laenud

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Eritingimustega laenud</i>	64	78
<i>Likvideeritava ESTÜ eluasemelaenud</i>	2	4
<i>Tähtajalised hoiused</i>	0	55
Kokku	67	137
<i>Pikaajalised</i>	38	61
<i>Lühiajalised</i>	28	76

Laenude nimiväärtus 31. detsembril 2018 oli kokku 617 miljonit eurot (2017. aastal 561 miljonit eurot).

Soodsa intressimääraga eritingimustega laenusid antakse kolmandate riikidega tehtava koostöö raames.

Tähtajaliste hoiuste hulgas on peamiselt summad, mille tähtaeg on 3–12 kuud ja mis ei vasta raha ekvivalendi määratlusele.

Muude laenude väärtuse langus

	31.12.2017	Lisandumine	Tühistamine	Maha- kandmine	Muud	(miljonites eurodes) 31.12.2018
<i>Eritingimustega laenud</i>	8	1	–	(0)	–	8
<i>Üleantud laenud</i>	432	147	–	–	–	579
Kokku	440	148	–	(0)	–	587

Üleantud laenud on EIP antud ja ELi eelarvega tagatud makseviivitusega laenud ja kõik õigused nende suhtes läksid üle ELile pärast makse tegemist välistegevuse tagatisfondist või EFSI tagatisfondist. Neid laene, mis on täielikult alla hinnatud, on 579 miljoni euro ulatuses (2017. aastal 432 miljonit eurot). 2018. aastal toimunud tagatiste realiseerimine kaeti osaliselt eelnenud aastatel tehtud finantseraldistega. Vastavalt ELi ja EIP asjaomastele kokkulepetele viib sissenõudmise ELi nimel läbi EIP eesmärgiga saada tagasi kõik võlgnevused.

2.5. EELMAKSED

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised eelmaksed			
Eelmaksed	2.5.1	21 814	21 939
Muud ettemaksed liikmesriikidele	2.5.2	4 122	3 018
Osalus usaldusfondides		71	64
		26 006	25 022
Lühiajalised eelmaksed			
Eelmaksed	2.5.1	21 572	22 361
Muud ettemaksed liikmesriikidele	2.5.2	2 396	1 645
		23 968	24 005
Kokku		49 974	49 027

Eelmakse summade tase eri programmides peab olema piisav, et tagada makse saajale projekti alustamiseks vajalik rahastus, kaitstes samal aja ka ELi finantshuvisid ja võttes arvesse juriidilisi, tegevusega seotud ja kulutasuvuse piiranguid. Eelmaksete kogusumma suurenemine on seotud peamiselt „muude ettemaksetega liikmesriikidele“ (vt lisade punkt **2.5.2**).

2.5.1. Eelmaksed

(miljonites
eurodes)

	Brutosumma	Kliiritud viitvõlga- dega	Netosumma seisuga 31.12.2018	Brutosumma	Kliiritud viitvõlga- dega	Netosumma seisuga 31.12.2017
Jagatud eelarve täitmine						
EAFRD ja muud maaelu arengu vahendid	3 743		3 743	3 735	–	3 735
ERF ja ÜF	18 088	(3 461)	14 627	20 561	(5 678)	14 883
Euroopa Sotsiaalfond	6 548	(1 147)	5 401	6 792	(1 182)	5 610
Muud	4 684	(2 498)	2 186	5 037	(2 267)	2 770
	33 063	(7 105)	25 958	36 125	(9 127)	26 998
Otsene eelarve täitmine						
Täitja:						
Komisjon	12 531	(8 262)	4 269	12 165	(8 331)	3 834
ELi rakendusametid	15 012	(9 540)	5 472	13 843	(8 749)	5 094
Usaldusfondid	585	(433)	152	440	(212)	228
	28 127	(18 234)	9 893	26 447	(17 292)	9 155
Kaudne eelarve kaudne						
Täitja:						
Muud ELi ametid ja asutused	762	(207)	555	723	(148)	575
Kolmandad riigid	1 546	(879)	667	1 586	(956)	630
Rahvusvahelised organisatsioonid	7 684	(5 053)	2 631	9 000	(5 879)	3 121
Muud üksused	9 107	(5 426)	3 681	7 753	(3 933)	3 820
	19 099	(11 565)	7 534	19 062	(10 916)	8 146
Kokku	80 289	(36 904)	43 386	81 635	(37 335)	44 300
Pikaajalised	21 814	–	21 814	21 939	–	21 939
Lühiajalised	58 476	(36 904)	21 572	59 696	(37 335)	22 361

Eelmaksed tähendavad välja makstud raha, seega maksete assigneeringute kasutamist. Nagu selgitatakse lisade punktis **1.5.7**, on need ettemaksed, mistõttu need ei ole veel kuludesse kantud. Seega, ehkki eelmaksed vähendavad täitmata kulukohustusi (vt lisade punkt **5.1**), kujutavad need endast tulemiaruaandes veel kajastamata kulusid.

Jagatud eelarve täitmise puhul on peaaegu kõik eelmaksed seotud jooksva programmitöö perioodiga. On algsed eelmaksed, mida ei tasaarvestata enne perioodi lõppu ja kajastatakse pikaajalistena. On ka iga-aastased eelmaksed, mis tasaarvestatakse igal aastal ja kajastatakse lühiajalistena. 2018. aastal maksti sisse 10 miljardi euro ulatuses uusi eelmakseid. Jagatud eelarve täitmise seotud eelmaksete summad jäid võrreldes 2017. aastaga stabiilseks, arvestamata „muude“ jagatud eelarve täitmise summade vähenemist. See on seotud Euroopa Liidu Solidaarsusfondiga (summad, mis on mõeldud taastamistöödeks Itaalias pärast sealseid maavärinaid aastatel 2016/2017). Need summad maksti eelmaksetena välja 2017. aastal ja kanti 2018. aastal kuludesse.

Otsese eelarve täitmise eelmaksete summad on seotud peamiselt programmiga „Horisont 2020“ ja Euroopa ühendamise rahastuga.

Kaudse eelarve täitmise eelmaksed hõlmavad peamiselt sisepoliitika programme, nagu Erasmus, Galileo ja EGNOS, aga ka välissuhetega seotud vahendeid, nagu Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend, arengukoostöö rahastamisvahend ja humanitaarabi.

Eelmaksetega seoses saadud tagatised

Siia kuuluvad tagatised, mida komisjon teatavatel juhtudel nõuab ettemaksete tegemisel makse saajatelt, kes ei ole liikmesriigid. Seda liiki tagatiste puhul kuulub avaldamisele kaks väärtust – nimiväärtus ja jooksev väärtus. Nimiväärtuse puhul on aluseks olev sündmus seotud tagatise olemasoluga. Jooksva väärtuse puhul on tagatise aluseks olev sündmus eelmakse ja/või järgnevad tasaarvestused. 31. detsembri 2018. aasta seisuga moodustas eelmaksetega seoses saadud tagatiste nimiväärtus 516 miljonit eurot, samal ajal kui nende tagatiste jooksev väärtus oli 420 miljonit eurot (2017. aastal vastavalt 620 miljonit eurot ja 462 miljonit eurot).

Teatavad teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmenda raamprogrammi (FP7) ja programmi „Horisont 2020“ raames tehtud eelmaksed on tegelikult kaetud osalejate tagatisfondist. Osalejate tagatisfond on vastastikust tagatist pakkuv rahastamisvahend, mille eesmärk on katta riske, et makse saajad jätavad maksmata summasid seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020“ kaudsete meetmete rakendamisel. Kaudsetes meetmetes osalejad, kes saavad ELi toetust, maksavad osamaksu, mis moodustab 5 % tagatisfondi sissemakstud kapitalist.

31. detsembri 2018 seisuga moodustasid osalejate tagatisfondist kaetud eelmaksete summad kokku 2 miljardit eurot (2017. aastal 1,9 miljardit eurot). Osalejate tagatisfond kuulub selles osalejatele ning EL (keda esindab komisjon) tegutseb viimaste huvides tagatisfondi haldajana.

Aasta lõpu seisuga moodustasid osalejate tagatisfondi varad kokku 2,1 miljardit eurot (2017. aastal 2,0 miljardit eurot). Osalejate tagatisfondi varade hulka kuuluvad ka finantsvarad, mida haldab komisjoni majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat. Kuna osalejate tagatisfond on eraldiseisev üksus, ei ole tema varad konsolideeritud ELi majandusaasta aruandesse.

2.5.2. Muud ettemaksed liikmesriikidele

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Liikmesriikidele rahastamisvahenditest tehtud ettemaksed</i>	3 675	2 768
<i>(eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega)</i>		
<i>Abikavad</i>	2 843	1 895
Kokku	6 518	4 663
<i>Pikaajalised</i>	4 122	3 018
<i>Lühiajalised</i>	2 396	1 645

Liikmesriikidele rahastamisvahenditest tehtud ettemaksed (jagatud eelarve täitmine)

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide raames oli võimalik teha liikmesriikidele ELi eelarvest ettemakseid, et võimaldada neil anda oma panus rahastamisvahenditesse (näiteks laenude, omakapitaliinstrumentide või garantiidena). Rahastamisvahendid on loodud ja nende haldamine kuulub liikmesriikide, mitte komisjoni vastutusalasse. Nende vahendite raames eelarveaasta lõpu seisuga

kasutamata jäänud summad kuuluvad sellegipoolest ELi omandisse (nagu ka kõik eelmaksed) ja seega käsitletakse neid ELi bilansis varana.

2014.-2020. aasta

Ühtekuuluvuspoliitika raames tasutud 5 790 miljonist eurost oli 31. detsembriks 2018 kasutamata hinnanguliselt 3 590 miljonit eurot. See hõlmab liikmesriikide sissemakset VKEdel algatusse, rahastamisvahendisse, mille eesmärk on stimuleerida pangandussektorit andma rohkem laene VKEdele (sisse on makstud 1 213 miljonit eurot, millest hinnanguliselt 391 miljonit on kasutamata).

Maaelu arengu vahenditest jäi aasta lõpuks kasutamata 83 miljonit eurot.

2007.-2013. aasta

Kõik ühtekuuluvuspoliitikaga seotud summad loetakse kas rakendatuks või ümberpaigutatuks muudesse meetmetesse ja seetõttu bilansis 31. detsembril 2018 seisuga vara puudub. Tuleks märkida, et erinevate vahendite tegelik rakendamine vaadatakse läbi programmide sulgemise protsessis.

Abikavad

Sarnaselt eespool kirjeldatuga kajastatakse ELi bilansis varana (ettemaksetena) liikmesriikide makstud ja aasta lõpuks kasutamata jäänud ettemakseid erinevatele abikavadele (riigiabi, EAGFi turumeetmed ja EAFRD investeeringumeetmed). Komisjon on hinnanud nende ettemaksete väärtust liikmesriikide esitatud teabe alusel; selle tulemusena saadud summasid on kajastatud eespool abikavade alamrubriikides.

2014.-2020. aasta

Aasta lõpuks jäi kasutamata hinnanguliselt 1 477 miljonit eurot ühtekuuluvuspoliitika ja 1 171 miljonit eurot põllumajanduse ja maaelu arengu vahendeid.

2007.-2013. aasta

Hinnanguliselt 195 miljonit eurot maaelu arengu jaoks makstud ettemakseid jäid 2018. aasta lõpuks kasutamata.

2.6. KAUBANDUSLIKUD JA MITTEKAUBANDUSLIKUD NÕUDED

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised			
Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad	2.6.1	397	594
Mittekaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded	2.6.2	19	17
		416	611
Lühiajalised			
Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad	2.6.1	22 212	11 065
Mittekaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded	2.6.2	2 036	689
		24 248	11 755
Kokku		24 664	12 366

2.6.1. Mittekaubanduslike tehingute sissenõutavad summad

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised			

<i>Liikmesriigid</i>	<i>2.6.1.1</i>	<i>397</i>	<i>594</i>
		397	594
Lühiajalised			
<i>Liikmesriigid</i>	<i>2.6.1.1</i>	<i>10 900</i>	<i>6 190</i>
<i>Konkurentsitrahvid</i>	<i>2.6.1.2</i>	<i>9 727</i>	<i>4 225</i>
<i>Viitlaekumised ja ettemakstud kulud</i>	<i>2.6.1.3</i>	<i>1 511</i>	<i>570</i>
<i>Muud sissenõutavad summad</i>		<i>74</i>	<i>81</i>
		22 212	11 065
Kokku		22 609	11 659

2.6.1.1. Liikmesriikidelt sissenõutavad summad

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Traditsiooniliste omavahendite A-raamatupidamisarvestus</i>	<i>5 609</i>	<i>3 113</i>
<i>Traditsiooniliste omavahendite eraldi raamatupidamisarvestus</i>	<i>1 612</i>	<i>1 617</i>
<i>Omavahendite nõuded</i>	<i>2 758</i>	<i>46</i>
<i>Väärtuse langus</i>	<i>(991)</i>	<i>(997)</i>
<i>Muud</i>	<i>86</i>	<i>56</i>
Omavahendite sissenõutavad summad	9 075	3 836
<i>Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)</i>	<i>1 708</i>	<i>2 280</i>
<i>Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)</i>	<i>859</i>	<i>955</i>
<i>Maaelu arengu ajutine rahastamisvahend (TRDI)</i>	<i>13</i>	<i>16</i>
<i>Põllumajanduse ja maaelu arendamise ühinemiseelne programm (SAPARD)</i>	<i>82</i>	<i>136</i>
<i>Väärtuse langus</i>	<i>(788)</i>	<i>(804)</i>
EAGFi ja maaelu arengu sissenõutavad summad	1 875	2 583
Eelmaksete eeldatav tagasimaksmine	145	182
Makstud ja sissenõutav käibemaks	45	64
Muud liikmesriikidelt sissenõutavad summad	158	120
Kokku	11 297	6 784
<i>Pikaajalised</i>	<i>397</i>	<i>594</i>
<i>Lühiajalised</i>	<i>10 900</i>	<i>6 190</i>

Pikaajalised nõuded liikmesriikide vastu on seotud peamiselt Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) täitmata vastavuskorrektsioonide otsustega. Nende otsustega seotud summad nõutakse sisse iga-aastaste osamaksetena.

Omavahendite sissenõutavad summad

„A-raamatupidamisarvestuses“ on esitatud liikmesriikide igakuised aruanded, milles nad teatavad komisjonile kindlaks määratud traditsiooniliste omavahendite summad, mis kuuluvad tasumisele, kuid ei ole veel laekunud. Traditsioonilised omavahendid koosnevad tolli- ja suhkrumaksudest, mida koguvad komisjoni nimel liikmesriigid.

2018. aasta „A-raamatupidamisarvestus“ sisaldab allpool kirjeldatud rikkumisjuhtumi ja kontrolliaruannetega seotud traditsioonilisi omavahendeid. Need juhtumid põhjustasid suurenemise real „A-raamatupidamisarvestus“. Kuna nimetatud summade eest on arvatud 1,3 miljardit eurot viivist, on need kajastatud ka käesolevas aastaaruandes (vt lisade punktid **2.6.2** ja **3.7**).

Seoses rikkumisjuhtumiga otsustas Euroopa Komisjon 8. märtsil 2018 saata Ühendkuningriigile märgukirja (rikkumine 2018/2008), kuna Ühendkuningriik keeldus ELi eelarve jaoks kättesaadavaks tegema tollimakse, nagu seda nõutakse ELi õigusaktidega. Seoses rahuldava vastuse puudumisega Ühendkuningriigilt saatis komisjon 24. septembril 2018 talle põhjendatud arvamus ja otsustas 19. detsembril 2018 anda juhtum lahendamiseks Euroopa Liidu Kohtule. Ühendkuningriik vastas põhjendatud arvamusle 11. veebruaril 2019. See vastus loeti taas mitterahuldavaks ja komisjon kinnitas 6. märtsil 2019 oma otsust anda rikkumisjuhtum lahendamiseks Euroopa Liidu Kohtule. Hagiavaldus esitati 7. märtsil 2019. 2017. aasta OLAFi aruandes märgiti, et Ühendkuningriigis asuvad importijad hoidsid suures osas kõrvale tollimaksude maksmisest, kasutades importimisel fiktiivseid arveid ja valesid tolliväärtuse deklaratsioone. Vastavalt OLAFi ja Teadusuuringute Ühiskeskuse väljatöötatud metoodikale rikkus Ühendkuningriik komisjoni hinnangul liidu õigust novembrist 2011 kuni oktoobrini 2017, põhjustades ELi eelarvele 2,1 miljardi eurose kahju (neto, s.o ilma sissenõudmiskuludeta, mille Ühendkuningriik oleks 2,7

miljardi euro suurusest kogusummast endale jätanud). Ühendkuningriik ei ole nõus metoodikaga, mida komisjon kasutas eespool nimetatud kahju hindamiseks.

Peale selle lisas komisjon raamatupidamisaruandesse vahendite haldajana 0,7 miljardi euro suuruse summa kindlaksmääratud tollimaksude eest (milles suurima osa moodustab kohaldatav intress). Ühendkuningriik ei ole selle summaga nõus.

„Eraldi raamatupidamisarvestuses“ on esitatud kindlakstehtud nõuded, mis ei ole A-raamatupidamisarvestusse kaasatud, sest liikmesriigid ei ole neid veel sisse nõudnud ja mingit tagatist ei ole esitatud (või tagatis on esitatud, kuid nõuded on vaidlustatud). Nõuete väärtust vähendatakse teabe alusel, mida liikmesriigid igal aastal esitavad.

„Omavahendite nõuetes“ on esitatud 12. detsembril 2018 vastu võetud paranduseelarvest nr 6/2018 tulenevad nõuded. Liikmesriigid pidid summad sisestama 2019. aasta jaanuari esimesel tööpäeval.

EAGFi ja maaelu arengu sissenõutavad summad

Sellesse punkti kuuluvad peamiselt liikmesriikide 31. detsembri 2018 seisuga võlgnetavad summad, mille liikmesriigid deklareerisid ja tõendasid 15. oktoobriks 2018. Lisaks on hinnatud pärast asjaomaste summade deklareerimist kuni 31. detsembrini 2018 tekkinud sissenõutavate summade hinnanguline väärtus. Komisjon arvutab ka nende makse saajate võlgnetavate summade hinnangulise allahindluse, mille sissenõudmine on ebatõenäoline. Kõnealune korrigeerimine ei tähenda komisjoni loobumist asjaomaste summade tulevases sissenõudmisest. Korrigeerimine sisaldab ka 20 % allahindlust, sest liikmesriikidel on õigus kõnealune osa halduskulude katteks kinni pidada.

2.6.1.2. Konkurentsitrahvidest tulenevad nõuded

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Trahvinõuete brutosumma</i>	13 022	7 679
<i>Ajutised maksed</i>	(3 131)	(3 282)
<i>Väärtuse langus</i>	(164)	(172)
Kokku	9 727	4 225
<i>Pikaajalised</i>	–	–
<i>Lühiajalised</i>	9 727	4 225

Ajutised maksed on seotud peamiselt laekumistega äriühingutelt, kes on esitanud trahviotsuste kohta ELi kohtutele kaebuse või kellel on veel võimalus kaebus esitada. Kajastatud on tingimuslik kohustus, sest on võimalik, et need summad makstakse äriühingutele tagasi (vt lisade punkt 4.1.4).

Trahvitud äriühingutel, kes on otsuse edasi kaevanud või kavatsevad seda teha, on võimalus kas teha ajutised maksed või anda komisjonile pangagarantii. Komisjon võttis tasumata trahvide eest aasta lõpuks 9 354 miljoni euro ulatuses aasta garantiisid (2017. aastal 4 004 miljonit eurot).

Väärtuse languse tõttu maha kantud summad peegeldavad komisjoni juhtumikohast hinnangut tasumata või garantiiga katmata trahvisummadele, mille sissenõudmisesse komisjon ei usu.

Konkurentsitrahvide nõuete suurenemine on seotud põhiliselt kahe suure trahviga (kokku 5 339 miljonit eurot), mille katteks komisjon võttis asjaomastelt äriühingutelt pangagarantiid.

2.6.1.3. Viitlaekumised ja ettemakstud kulud

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Muud viitlaekumised</i>	1 240	328
<i>Mittekaubanduslike tehingutega seotud ettemakstud kulud</i>	272	241
Kokku	1 511	570
<i>Pikaajalised</i>	–	–
<i>Lühiajalised</i>	1 511	570

Muud viitlaekumised hõlmavad 1 146 miljonit euro ulatuses ühtekuuluvusvaldkonna vahendeid, mille komisjon loodab kätte saada. Sissenõudmine toimub liikmesriikide poolt 15. veebruaril 2019 esitatud raamatupidamise aastaaruannete läbivaatamise ja heakskiitmise tulemusena. See liikmesriikide raamatupidamise aastaaruannete heakskiitmismenetlus võeti ühtekuuluvusvaldkonnas esmakordselt kasutusele programmitöö perioodil 2014–2020.

2.6.2. Mittekaubanduslikest tehingutest tekkinud nõuded

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised		
<i>Muud nõuded</i>	19	17
	19	17
Lühiajalised		
<i>Kliendid</i>	232	241
<i>Klientidele esitatud nõuete väärtuse langus</i>	(143)	(141)
<i>Kaubanduslike tehingutega seotud ettemakstud kulud</i>	243	259
<i>Muud</i>	1 704	331
	2 036	689
Kokku	2 055	707

Nõuded real „Muud“ koosnevad 1,4 miljardi euro ulatuses kogunenud viivistest omavahenditelt, millest 1,3 miljardit eurot on seotud juhtumitega, mida nimetati juba lisade punktis **2.6.1.1**.

2.7. VARUD

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
<i>Teadusotstarbelised materjalid</i>	52	45
<i>Muud</i>	21	250
Kokku	73	295

2.8. RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

(miljonites eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
<i>Kontod riigikassades ja keskpankades</i>		12 932	20 078
<i>Arvelduskontod</i>		79	152
<i>Avansikontod</i>		5	5
<i>Ülekanded (ülekandmisel olev raha)</i>		0	0
<i>Eelarve täitmise seotud pangakontod</i>	2.8.1	13 017	20 236
<i>Rahastamisvahendite raha</i>	2.8.2	2 377	1 608
<i>Trahvidega seotud raha</i>	2.8.3	1 438	1 234
<i>Muude institutsioonide, ametite ja asutustega seotud raha</i>		1 167	999
<i>Usaldusfondidega seotud raha</i>		114	34
Kokku		18 113	24 111

2.8.1. Eelarve täitmise seotud pangakontod

Sellesse rubriiki kuuluvad vahendid, mida komisjon hoiab oma kontodel kõigis liikmesriikides ja EFTA riikides (riigikassas või keskpangas), ning arveldusarved kommertspankades, avansikontod ja sularaha. Rahaliste vahendite saldo 2018. aasta lõpus tuleneb peamiselt järgmistest asjaoludest:

- Omavahenditega seotud rahaliste vahendite aastalõpu saldo sisaldab 0,75 miljardit eurot omavahendeid, mille mõned liikmesriigid seoses 2018. aastal vastu võetud paranduseelarvega nr 6 ette tasusid.
- Rahaliste vahendite aastalõpu saldod sisaldab ka 1,4 miljardi eurone trahvisumma, mille komisjon määras konkurentsieeskirjade rikkumise eest, mis nõuti 2018. aastal lõplikult sisse, kuid mida ei ole veel üheski paranduseelarves.

- Rahaliste vahendite saldo sisaldab ka sihtotstarbelist tulu ja muid maksete assigneeringuid 7,4 miljardi euro ulatuses.

2.8.2. Rahastamisvahendite raha

Käesolevas rubriigis kajastatud summad seonduvad peamiselt raha ekvivalentidega, mida haldavad komisjoni eest usaldusisikud teatavate ELi eelarvest ning eelarveliste tagatistega seotud tagatisfondides hoitavast rahast ja raha ekvivalentidest rahastatavate rahastamisvahendite programmide rakendamise eesmärgil (vt lisade punkt **2.4.1**). Rahastamisvahendite ja tagatisfondide raha saab kasutada ainult konkreetsete programmide jaoks.

2.8.3. Trahvidega seotud raha

See raha on laekunud seoses komisjoni määratud trahvidega, kui juhtumi menetlemine on veel pooleli. Neid summasid hoitakse spetsiaalsetel hoiukontodel, mida muudeks tehinguteks ei kasutata. Juhul kui trahv on vaidlustatud või kui ei ole teada, kas teine pool trahvi vaidlustab või mitte, kajastatakse aluseks olev summa tingimusliku kohustusena lisade punktis **4.1.4**.

Alates 2010. aastast haldab komisjon kõiki ajutiselt makstud trahve BUFI fondi abil ning need investeeritakse müügivalmis finantsvaraks liigitatud finantsinstrumentidesse (vt lisade punkt **2.4.1**).

KOHUSTUSED

2.9. PENSIONID JA MUUD TÖÖTAJAHÜVITISED

Neto töötajahüvitiste kohustused

(miljonites
eurodes)

	Euroopa Liidu ametnike pensionis- skeem	Muud pensionis- skeemid	Ühine ravikindlustus- skeem	Kokku seisuga 31.12.2018	Kokku seisuga 31.12.2017
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	70 017	1 865	8 990	80 871	73 560
<i>Skeemi varad</i>	–	(119)	(296)	(415)	(438)
Netokohustused	70 017	1 746	8 694	80 456	73 122

Töötajahüvitiste kohustuste suurenemine on tingitud peamiselt Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi netokohustuste suurenemisest. Aasta jooksul tänu teenistusele kogutud õigused on suuremad kui aasta jooksul välja makstud hüvitised. Sellele lisanduvad aastased intressikulud (kohustuste diskonteerimise korrigeerimine) ja kogemusepõhine kindlustusmatemaatiline kahjum juhul, kui lisade punktis **2.9.1** nimetatud täiustused hõlmavad märkimisväärseid summasid.

2.9.1. Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem

See kindlaksmääratud hüvitiste kohustus kujutab endast nende tulevaste eeldatavate maksete nüüdisväärtust, mida EL peab tegema, et täita töötajate käesoleva ja eelnevate perioodide teenistusest tulenevaid pensionikohustusi. Kuna skeem toimib pidevalt, kaasatakse igal aastal ELi eelarvesse kõik maksed, mis tuleb skeemist aasta jooksul teha.

Personalieeskirjade artikli 83 kohaselt kujutab töötajate pensioniskeemis ettenähtud hüvitiste maksmine endast ELi eelarve kulu. Skeemi rahastatakse tinglikult ja liikmesriigid garanteerivad nende hüvitiste maksmise kollektiivselt. Kohustuslik pensionimakse (praegu 10,0 %) lahutatakse teenistuses olevate liikmete põhipalgast. Neid makseid käsitletakse aasta eelarvetuluna ja neid kasutatakse ELi üldkulude rahastamiseks, vt ka lisade punkt **3.6**.

Pensioniskeemist tulenevaid kohustusi hinnati 31. detsembri 2018 seisuga töötajate arvu ja pensionile läinud töötajate arvu ning nimetatud kuupäeval kohaldatavate personalieeskirjadest tulenevate eeskirjade alusel. Kõnealune hindamine teostati vastavalt IPSAS 39 metoodikale (ja seega ka ELi raamatupidamiseskirjale nr 12). Nagu juba märgiti 2017. aasta aruandes, tegid komisjoni asjaomased talitused tööd andmekogumismeetodite täiustamiseks ning eelduste ja arvutusmeetodite parandamiseks. Selle töö üks tulemus oli toitjakaotuspensionide (s.t kui pensioniskeemi liige sureb) kohustuse täpsem hindamine kõige ajakohasemate kindlustusmatemaatiliste meetodite abil. Selle täiustatud meetodi mõjul suurenesid kohustused 2018. aastal 2,1 miljardi euro võrra. Kui seda meetodit oleks kasutatud 2017. aastal, oluks see kohustus 2,3 miljardit eurot suurem kui varem kasutatud meetodil arvatatu.

2.9.2. Muud pensioniskeemid

Selles punktis on kajastatud komisjoni, Euroopa Kohtu (ja Euroopa Liidu Üldkohtu) ja kontrollikoja praeguste ja endiste liikmete ning nõukogu, ombudsmani, Euroopa andmekaitseinspektori ja Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu pensionikohustustega seonduvad kohustused. Siin on kajastatud ka Euroopa Parlamendi liikmete pensionikohustused.

2.9.3. Ühine ravikindlustusskeem

Lisaks eespool kirjeldatud pensioniskeemidele on hinnatud kohustusi, mis on ELil ühise ravikindlustusskeemi (JSIS) ees seoses tervishoiukuludega, mis tuleb tasuda pärast töösuhte lõpetamist (millest on lahutatud nende oma panus). Nagu märgiti lisade punktis **1.5.10**, võetakse selle kohustuse

arvutamisel arvesse tervet teenistusperioodi, tagades, et töötajate töösuhte lõppemise järgse kava pensioni- ja tervisekindlustuse skeemide raamatupidamisarvestus oleks järjepidev. Võttes arvesse kohustust kajastada tõeselt olukorra majanduslikku sisu, nagu nõuavad nii EAR kui ka IPSAS, ei ole hüvitiste seostamisel teenistusperioodidega tõlgendatud IPSAS 39 rangemas tähenduses. Kui jaotada kõigi ametnike teenistuskulud JSISi puhul 10 aastale (mitte iga töötaja teenistusperioodile), suurendaks see aasta lõpu kindlaksmääratud hüvitiste kohustust 3 miljardi euro võrra. Sellegipoolest ei oleks rangem lähenemisviis, nagu juba märgitud, kokkusobiv kvaliteedile esitatava õiglase kajastamise nõudega ega annaks seega usaldusväärset teavet kooskõlas EAR 1 ja IPSASe kontseptuaalse raamistikuga. See hinnang on väga tundlik praeguste töötajate teenistussuhte arengu (eelkõige tulevikus eeldatavasti alaliseks ametnikuks saavate tähtajalise töölepinguga töötajate arvu) suhtes.

Kindlaksmääratud hüvitisega skeemist tulenev töötajahüvitiste nüüdisväärtuse muutus

Kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse nüüdisväärtus on töötajate käesoleva perioodi ja eelnevate perioodide teenistusega seotud kohustuste täitmiseks vajalikud diskonteeritud tulevased eeldatavad maksed.

Kindlaksmääratud hüvitiste kohustuste jooksva aasta muutuse analüüs on esitatud allpool:

	Euroopa Liidu ametnike pensioni- skeem	Muud pensioni- skeemid	Ühine ravikindlus- tusskeem	(miljonites eurodes) Kokku
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2017	63 951	1 854	7 756	73 560
Kajastatud tulemiaruan				
<i>Jooksvad teenistuskulud</i>	2 716	87	270	3 074
<i>Intressikulu</i>	1 215	32	155	1 402
Kajastatud netovaras				
<i>Töötajahüvitiste kohustuste ümberhindamine</i>				
<i>Kogemusepõhised kindlustusmatemaatilised (kasumid)/kahjumid</i>	3 380	(15)	4	3 369
<i>Demograafiliste eelduste põhised kindlustusmatemaatilised (kasumid)/kahjumid</i>	–	1	–	1
<i>Finantseelduste põhised kindlustusmatemaatilised (kasumid)/kahjumid</i>	251	(36)	901	1 115
Muud				
<i>Makstud hüvitised</i>	(1 496)	(58)	(96)	(1 650)
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2018	70 017	1 865	8 990	80 872

Jooksvad teenistuskulud on kindlaksmääratud hüvitiste kohustuste nüüdisväärtuse kasv, mis tuleneb praeguste liikmete teenistusest jooksva perioodil.

Intressikulud suurendavad kindlaksmääratud hüvitiste kohustuse nüüdisväärtust perioodi vältel, sest hüvitiste maksmine on ühe perioodi võrra lähemal.

Kogemusepõhine kindlustusmatemaatiline kasum ja kahjum on 2018. aasta varasemate kindlustusmatemaatiliste eelduste ja 2018. aasta tegelikkuse erinevuste mõju. See summa sisaldab lisade punktis **2.9.1** nimetatud täiustusi.

Kindlustusmatemaatilistest eeldustest (demograafilised ja finantsilised, nagu diskontomäärad ja eeldatavad palgatõusud) tulenev kasum ja kahjum tekib nende eelduste ajakohastamisel eesmärgiga kajastada alustingimuste muutusi.

Hüvitisi (näiteks pensione ja tervishoiukulude tagasimakseid) makstakse aasta jooksul skeemi eeskirjade kohaselt. Hüvitiste maksmine vähendab kindlaksmääratud hüvitiste kohustusi.

Skeemi varad

(miljonites
eurodes)

	Muud pensioniskeemid	Ühine ravikindlustusskeem	Kokku
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2017	137	301	438
<i>Kava vara netomuutus</i>	<i>(18)</i>	<i>(5)</i>	<i>(23)</i>
Nüüdisväärtus seisuga 31.12.2018	119	296	415

Kindlustusmatemaatilised eeldused – töötajahüvitised

Peamised kindlustusmatemaatilised eeldused, mida kasutatakse ELi kahe peamise töötajahüvitiste skeemi hindamiseks, on järgmised:

	Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem	Ühine ravikindlustusskeem
2018		
<i>Nominaalne diskontomäär</i>	<i>1,9 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Oodatav inflatsioonimäär</i>	<i>1,4 %</i>	<i>1,5 %</i>
<i>Tegelik diskontomäär</i>	<i>0,5 %</i>	<i>0,5 %</i>
<i>Eeldatav palgatõusumäär</i>	<i>1,9 %</i>	<i>1,8 %</i>
<i>Suundumused arstiabi maksumuses</i>	<i>–</i>	<i>3,0 %</i>
<i>Pensioniiga</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>
2017		
<i>Nominaalne diskontomäär</i>	<i>1,9 %</i>	<i>2,0 %</i>
<i>Oodatav inflatsioonimäär</i>	<i>1,5 %</i>	<i>1,6 %</i>
<i>Tegelik diskontomäär</i>	<i>0,4 %</i>	<i>0,4 %</i>
<i>Eeldatav palgatõusumäär</i>	<i>1,8 %</i>	<i>1,7 %</i>
<i>Suundumused arstiabi maksumuses</i>	<i>–</i>	<i>3,0 %</i>
<i>Pensioniiga</i>	<i>63/64/66</i>	<i>63/64/66</i>

2017. ja 2018. aasta suremusnäitajad põhinevad ELi avalike teenistujate keskmise eluea tabelil EULT 2018.

Nominaalne diskontomäär määratakse kindlaks nullkupongiga eurovõlakirja tootlikkuse väärtusena (alates 2018. aasta detsembrist Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi puhul tagasimaksetähtajaga 20 aastat ja ühise ravikindlustusskeemi puhul tagasimaksetähtajaga 25 aastat). Inflatsioonimäärana kasutatakse sama perioodi oodatavat inflatsioonimäära. See tuleb määrata empiirilisel – see tähendab, et see peab põhinema Euroopa finantsturgudel kaubeldavad indeksivõlakirjade prognoositud väärtustel. Reaalne diskontomäär arvutatakse nominaalsest diskontomäärast ja oodatavast pikaajalisest inflatsioonimäärast.

Tundlikkusanalüüs

Tundlikkusanalüüs põhineb simulatsioonidel, mille käigus muudetakse, muude tegurite samaks jäädes, asjaomaste eelduste väärtusi ja vaadeldakse, kuidas mudel reageerib.

Ühise ravikindlustusskeemi tundlikkus muutuste suhtes

Arstiabi maksumuse suundumuste kümne baaspunktsel muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
<i>Jooksvate teenistuskulude ja töösuhtejärgse arstabi perioodilise netomaksumuse intressikulude komponentide kogusumma</i>	12	(12)	11	(11)
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	253	(246)	220	(213)

Eeldatava diskontomäära kümne baaspunktsel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	(219)	226	(188)	194

Eeldatavate palgatõusude kümne baaspunktsel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	(26)	25	(25)	24

Eeldatava pensioniea üheaastaselt muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	Ühe aasta suurenemine	Ühe aasta vähenemine	Ühe aasta suurenemine	Ühe aasta vähenemine
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	(91)	54	(82)	44

Euroopa Liidu ametnike pensioniskeemi tundlikkus

Eeldatava diskontomäära kümne baaspunktsel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	(1 434)	1 478	(1 281)	1 319

Eeldatavate palgatõusude kümne baaspunktsel (0,1 %) muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine	0,1 % suurenemine	0,1 % vähenemine
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	1 427	(1 388)	1 313	(1 192)

Eeldatava pensioniea üheaastaselt muutusel oleks järgmine mõju:

(miljonites
eurodes)

	2018		2017	
	Ühe aasta suurenemine	Ühe aasta vähenemine	Ühe aasta suurenemine	Ühe aasta vähenemine
<i>Kindlaksmääratud hüvitise kohustus</i>	(573)	645	(496)	639

2.10. ERALDISED

	Summa 31. detsembri 2017. aasta seisuga	Täiend- vad eraldised	Kasutama- ta summade tühistamine	Kasuta- tud summad	Liikide vahelised ümbertu- gutused	Hinnangu muutus	(miljonites eurodes) Summa 31. detsembri 2018. aasta seisuga
Kohtuasjad:							
Põllumajandus	49	270	(2)	(47)	-	-	270
Ühtekuuluvus	20	-	(20)	-	-	-	(0)
Muud	120	3	(19)	(2)	-	(1)	100
Tuumarajatiste likvideerimine	1 934	-	-	(34)	-	32	1 933
Finantsküsimus- ed	1 115	590	(7)	(149)	-	2	1 551
Trahvid	27	-	(27)	-	-	-	-
Muud	272	38	(38)	(18)	-	24	278
Kokku	3 538	901	(115)	(249)	-	57	4 132
Pikaajalised	2 880	704	(38)	(52)	(272)	59	3 281
Lühiajalised	659	197	(77)	(197)	272	(2)	852

Eraldised on moodunud sündmustest tulenevad usaldusväärselt hinnatud summad, mis tuleb tõenäoliselt ELi eelarvest tulevikus tasuda.

Kohtuasjad

Tegemist on prognoositud summadega, mis tuleb pärast aasta lõppu seoses mitme poolelioleva kohtuasjaga tõenäoliselt välja maksta.

Tuumarajatiste likvideerimine

2017. aastal ajakohastati Teadusuuringute Ühiskeskuse dekomisjoneerimise ja jäätmekäitluse programmi strateegiat (D&WMP), mis on eraldise tegemiste aluseks. Strateegia koos eelarve ja personalivajadusega vaadati läbi koos sõltumatu D&WMP eksperdirühmaga. Strateegia on parim olemasolev hinnang selle kohta, kui palju vahendeid ja personali on vaja Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuskohtade dekomisjoneerimiseks Ispras, Geelis, Karlsruhe ja Pettenis.

Kooskõlas ELi raamatupidamiseeskirjadega on see eraldis seotud inflatsiooniindeksiga ja seejärel diskonteeritud nüüdispuhasväärtusesse (kasutades euroala vahetuskursi kõverat). 31. detsembri 2018. aasta seisuga andis see tulemuseks 1 933 miljoni euro suuruse eraldiste kogusumma, mis jagunes summadeks, mis makstakse oodatavalt välja 2018. aastal (31 miljonit eurot) ja summadeks, mis makstakse oodatavalt välja hiljem (1 902 miljonit eurot).

Tuleb märkida, et dekomisjoneerimise pikaajalise kavandamisega kaasnevad suured ebakindlused võivad seda hinnangut mõjutada ja dekomisjoneerimiseks kuluv aeg võib tulevikus märkimisväärselt pikeneda. Peamised ebakindluse allikad on seotud dekomisjoneeritud tegevuskoha lõppseisundi, tuumamaterjalide, jäätmete käitlemise ja kõrvaldamise aspektide, riikliku regulatiivraamistiku ebatäielikkuse või puudumisega, keeruka ja aegavõtva litsentsimisprotsessi ning dekomisjoneerimistööstuse turu arenguga tulevikus.

Finantseraldised

Tegemist on peamiselt eraldistega, mis peegeldavad hinnangulist tulevast kahjumit seoses mitme rahastamisvahendi raames antud tagatistega, mille puhul on volitatud üksustel õigus anda tagatise enda äranägemisel, kuid ELi nimel ja vastutusel. ELi tagatistega seotud finantsrisk on piiristatud ning finantsvarale on tehtud eraldised tulevaste sissenõuete katteks. Kõnealune rubriik hõlmab eraldisi EIP poolt Süüriale välislaenu andmise volituse raames antud ja seega ELi poolt välistegevuse tagatisfondi kaudu tagatud tagasimaksmata laenudele. Pikaajalised finantsriskide katteks eraldatud vahendid on diskonteeritud nüüdispuhasväärtusesse.

Finantseraldiste suurenemine on seotud tagatud tehingute mahu suurenemisega Horisont 2020 ja COSME rahastamisvahendite raames.

2.11. FINANTSKOHUSTUSED

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised finantskohustused			
<i>Amortiseeritud väärtuses kajastatud finantskohustused</i>	2.11.1	53 281	50 061
<i>Finantskohustused õiglases väärtuses üle- või puudujäägina</i>	2.11.2	7	2
		53 289	50 063
Lühiajalised finantskohustused			
<i>Amortiseeritud väärtuses kajastatud finantskohustused</i>	2.11.1	2 602	6 850
<i>Finantskohustused õiglases väärtuses üle- või puudujäägina</i>	2.11.2	15	–
		2 617	6 850
Kokku		55 906	56 913

2.11.1. Amortiseeritud väärtuses kajastatud finantskohustused

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
<i>Finantsabiks võetud laenud</i>	2.11.1.1	53 872	54 841
<i>Muud finantskohustused</i>	2.11.1.2	2 012	2 070
Kokku		55 884	56 911
<i>Pikaajalised</i>		53 281	50 061
<i>Lühiajalised</i>		2 602	6 850

2.11.1.1. Finantsabiks võetud laenud

(miljonites
eurodes)

	EFSM	Makse- bilansi toeta- mise mehha- nism	MFA	Euratom	Likvi- deeri- tav ESTÜ	Kokku
<i>Kokku seisuga 31.12.2017</i>	47 456	3 114	3 924	250	97	54 841
<i>Uued võetud laenud</i>	4 500	–	515	50	–	5 065
<i>Tagasimaksed</i>	(4 500)	(1 350)	(56)	(46)	–	(5 952)
<i>Vahetuskursi erinevused</i>	–	–	–	(0)	(1)	(1)
<i>Bilansilise maksumuse muutused</i>	(56)	(30)	5	0	0	(82)
Kokku seisuga 31.12.2018	47 400	1 734	4 388	254	97	53 872
<i>Pikaajalised</i>	46 800	200	4 309	213	–	51 521
<i>Lühiajalised</i>	600	1 534	79	41	97	2 350

Peamiselt kuuluvad võetud laenude hulka kuuluvad sertifikaatidega tõendatud võlad, mille summa on 53 725 miljonit eurot (2017. aastal 54 674 miljonit eurot). Muutused bilansilises maksumuses vastavad kogunenud intresside muutustele.

Eelnimetatud laenude (v.a ESTÜ likvideerimine) tagasimaksmise tagab lõppkokkuvõttes ELi eelarve (vt lisade punkt 4.1.2) ja sellest tulenevalt iga liikmesriik.

Võetud laenude tegelikud intressimäärad (väljendatud intressimäärade vahemikuna)

	31.12.2018	31.12.2017
Makromajanduslik finantsabi	0 % – 3,82 %	0 % – 4,54 %
Euratom	0 % – 5,68 %	0 % – 5,68 %
Maksebilansi toetamise mehhanism	2,88 % – 3,38 %	2,88 % – 3,38 %
Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM)	0,50 % – 3,75 %	0,62 % – 3,75 %
Likvideeritav ESTÜ	6,91 % – 8,97 %	6,91 % – 8,97 %

2.11.1.2. Muud finantskohustused

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Pikaajalised		
Kapitalirendi kohustused	1 331	1 456
Hooned, mille eest makstakse osamaksetena	314	305
Muud	115	159
	1 760	1 920
Lühiajalised		
Kapitalirendi kohustused	93	89
Hooned, mille eest makstakse osamaksetena	29	24
Hüvitamisele kuuluvad trahvid	125	13
Muud	5	24
	252	150
Kokku	2 012	2 070

Kapitalirendi kohustused

(miljonites eurodes)

Kirjeldus	Tulevikus tasumisele kuuluvad summad			Kohustused kokku
	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aasta	
Maa ja hooned	86	428	893	1 407
Muu põhivara	7	10	–	17
Kokku seisuga 31.12.2018	93	438	893	1 424
Intressid	60	216	196	472
Tulevased minimaalsed rendimaksed kokku seisuga 31.12.2018	153	654	1 089	1 896
Tulevased minimaalsed rendimaksed kokku seisuga 31.12.2017	158	682	1 271	2 111

Eespool esitatud rendi ja hoonetega seotud summasid tuleb rahastada tulevaste eelarvete kaudu.

2.11.2. Finantskohustused õiglases väärtuses üle- või puudujäägina

(miljonites eurodes)

Tuletisinstrumendi liik	31.12.2018		31.12.2017	
	Tinglik summa	Õiglane väärtus	Tinglik summa	Õiglane väärtus
Tagatis omakapitali investeringute portfellile	536	20	–	–
Valuutaoptsioon (müügihinna vahe)	11	2	9	2
Kokku	546	22	9	2
Pikaajalised	82	7	9	2
Lühiajalised	464	15	–	–

Tagatis omakapitali investeeringute portfellile

Omakapitali investeeringute portfellile antud tagatised on liigitatud finantskohustusteks õiglases väärtuses üle- või puudujäägina, kuna need ei vasta finantstagatise kohustuse määratlusele – vt lisade punkt **1.5.12**. Sellel real on kajastatud 31. detsembri 2018 seisuga programmi „Horisont 2020” rahastamisvahendite hulgas EIP grupi omakapitaliinvesteeringute portfellidele antud ELi tagatis (vt lisade punkt **2.4.1**). ELi finantskohustust hinnatakse alusinvesteeringute väärtuse alusel.

Välisvaluuta optsioon

31. detsembri 2018 seisuga oli ELil tuletisinstrument (müügihinna vahel põhinev valuutaoptsioon), millega kaeti välisvaluuta (UHA – Ukraina grivna) väärtuse langus, mis on seotud finantsasutuste poolt Ukraina VKEdele rahastamisvõimaluste laiendamiseks ja Ukraina laenutingimuste atraktiivsemaks muutmiseks antud laenudega. Lepingu kohaselt annab EL oma partneritele võimaluse nõuda UHA/EUR vahetuskursi languse korral iga abikõlbliku laenu puhul kuni 30 % ELi panust.

Õiglases väärtuses mõõdetud finantskohustuste õiglase väärtuse hierarhia

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
1. tase. Aktiivsetel turgudel noteeritud hinnad	–	–
2. tase. Muud jälgitavad sisendid kui noteeritud hinnad	2	2
3. tase. Hindamismeetodid, mille sisendid ei põhine jälgitavatel turuandmetel	20	–
Kokku	22	2

2.11.3. Finantstagatise kohustused

EFSI tagatis võlaportfellile, mille EIP on välja andnud EFSI innovatsiooni ja taristu tegevussuunal, liigitatakse finantstagatise kohustuseks. 31. detsembri 2018 seisuga moodustasid EFSI finantstagatise kohustused kokku null eurot, kuna tagatise raames saada olev sissetulek ületas eeldatavat kahju (vt lisade punkt **4.1.1**).

2.12. VÕLGNEVUSED

(miljonites eurodes)

	Brutosumma	Kohan- dused	Netosumma seisuga 31.12.2018	Brutosumma	Kohan- dused	Netosumma seisuga 31.12.2017
Kulutaotlused ja arved, saadud:						
<i>liikmesriikidelt</i>						
EAFRD ja muud maaelu arengu vahendid	247	-	247	481	-	481
ERF ja ÜF	10 761	(1 724)	9 037	12 602	(883)	11 719
Euroopa Sotsiaalfond	5 195	(496)	4 699	4 183	(264)	3 919
Muud	632	(75)	557	746	(280)	466
<i>Era- ja avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt</i>	1 461	(179)	1 282	1 563	(144)	1 419
Saadud kulutaotlused ja arved kokku	18 296	(2 475)	15 821	19 574	(1 571)	18 004
EAGF	14 772	-	14 772	11 534	-	11 534
Omavahendite võlgnevus	769	-	769	8 836	-	8 836
Mitmesugused võlgnevused	570	-	570	341	-	341
Muud	294	-	294	333	-	333
Kokku	34 701	(2 475)	32 227	40 618	(1 571)	39 048

Võlgnevused hõlmavad laekunud, kuid aasta lõpuks tasumata arveid ja kulutaotlusi. Need on esmaselt kajastatud arvete/kulutaotluste laekumise ajal taotletud summade väärtuses. Hiljem on võlgnevusi kohandatud, et kajastada üksnes kulude läbivaatamise järel heakskiidetud summasid ning summasid, mida hinnatakse rahastamiskõlblikuks. Summad, mida loetakse rahastamiskõlbmatuks, sisalduvad veerus „Kohandused”. Suurimad summad seonduvad struktuurimeetmetega.

Programmitöö perioodil 2014–2020 on struktuurifondide (ERF ja ESF), Ühtekuuluvusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ühissätete määrusega ette nähtud, et ELi eelarvet kaitstakse, pidades süstemaatiliselt kinni 10 % tehtud vahemaksetest. Ühissätete määruse kohasele eelarveaastale (1. juuli kuni 30. juuni) järgnevas veebruariks on kontrollitsükkel lõppenud – lõpule on jõudnud nii korraldusasutuste halduskontroll kui ka auditeerimisasutuste auditid. Komisjon vaatab läbi liikmesriikide asjaomaste ametiasutuste esitatud kinnitavad dokumendid ja raamatupidamisaruanded. Lõppjäägi maksmine/sissenõudmine toimub alles pärast selle läbivaatamise lõpuleviimist ja raamatupidamisaruannete kinnitamist. Kõnealuse korralduse alusel kinni peetud summa oli 2018. aasta lõpul kokku 5,7 miljardit eurot. Osa sellest summast (0,9 miljardit eurot) hinnatakse liikmesriikide raamatupidamisaruannetes esitatud teabe alusel rahastamiskõlbmatuks ja sisaldub samuti veerus „Kohandused”. Võlgnevuste kohanduste viimane komponent on muud ettemaksed liikmesriikidele (vt lisade punkt 2.5.2), mis olid aasta lõpul välja maksmata (0,8 miljardit eurot).

Ühtekuuluvuspoliitikaga seotud võlgnevused (ERF, ÜF, ESF) on vähenenud, mis on seotud peamiselt asjaoluga, et aastatega 2007–2013 seotud nõuded on oluliselt vähenenud 3,5 miljardi euroni (2017. aastal 10 miljardit eurot), kuna komisjon kontrollib liikmesriikide esitatud lõplikke kulunõudeid. Samal ajal kasvas seoses edasiste edusammudega programmide rakendamisel aastatega 2014–2020 seotud kulunõuete maht 10 miljardi euroni (2017. aastal 5 miljardit eurot).

EAGFi võlgnevuse suurenemine on seotud EAGFi kõigi kohustuste ümberjagamise võlgnevusteks ja viitvõlgadeks. EAGFi kohustuste kogusumma jäi suhteliselt stabiilseks – 44 159 miljonit eurot võrreldes 44 837 miljoni euroga eelmisel aastal. Siiski olid vastavusotsusega juba kaetud taotletud summad (kajastatud võlgnevusena) 2018. aastal suuremad kui 2017. aastal.

Eelmaksetaotlused

Lisaks eespool nimetatud summale saadi 2018. aasta lõpuks 0,5 miljardi euro eest eelmaksetaotlusi, mis ei olnud aasta lõpu seisuga veel välja makstud. ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt ei kirjendata neid summasid kreditoorse võlgnevusena.

Omavahendite võlgnevus

Omavahendite võlgnevuse moodustavad liikmesriikide osamaksud ELi eelarvesse, mis hüvitatakse eelarveaasta lõpus vastavalt 12. detsembril 2018 vastu võetud paranduseelarvele 6/2018. Paranduseelarved rakendatakse vastavalt määruse nr 609/2014 artikli 10 lõikele 3. Nimetatud õigussätte kohaselt tagastati summad liikmesriikidele 2019. aasta jaanuari esimesel tööpäeval. Märkimisväärne summa 31. detsembri 2017 seisuga tulenes 30. novembril 2017 vastuvõetud paranduseelarvest nr 6/2017. Sel aastal põhjustas paranduseelarve peamiselt liikmesriikide täiendavaid sissemakseid (vt lisade punkt **2.6.1.1**).

2.13. VIITVÕLAD JA ETTEMAKSTUD TULU

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Viitvõlad</i>	62 877	63 588
<i>Ettemakstud tulu</i>	96	111
<i>Muud</i>	213	203
Kokku	63 186	63 902

Viitvõlad jaotuvad järgmiselt:

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>EAGF</i>	29 387	33 303
<i>EAFRD ja muud maaelu arengu rahastamisvahendid</i>	18 687	17 464
<i>ERF ja ÜF</i>	5 863	4 249
<i>Euroopa Sotsiaalfond</i>	2 321	2 870
<i>Muud</i>	6 619	5 702
Kokku	62 877	63 588

Suurim muutus on seotud põllumajandusega (EAGF), vt selgitust lisade punktis **2.12**. Ühtekuuluvuspoliitikas põhjustas ERFi ja ühtekuuluvusfondi vahendite suurenemise programmitöö perioodi 2014–2020 viitvõlgade suurenemine, kuna programmid on arenguetapis.

NETOVARA

2.14. RESERVID

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Õiglase väärtuse reserv	2.14.1	231	278
Tagatisfondi reserv	2.14.2	2 849	2 663
Muud reservid	2.14.3	1 881	1 935
Kokku		4 961	4 876

2.14.1. Õiglase väärtuse reserv

ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt kajastatakse müügivalmis finantsvarade õiglase väärtuse korrigeerimist õiglase väärtuse reservi kaudu.

Õiglase väärtuse reservi muutumine perioodi jooksul

(miljonites eurodes)

	2018	2017
Sisalduvad õiglase väärtuse reservis	(70)	(8)
Sisalduvad tulemiaruanDES	23	6
Kokku	(47)	(2)

2.14.2. Tagatisfondi reserv

See reserv peegeldab EIP välislaenude andmise volituse raames antud ja ELi eelarvega tagatud laenude tagasimaksmata summade 9 % sihtsummat, mida tuleb hoida välistegevuse tagatisfondi varana (vt lisade punkt **2.4.1**).

2.14.3. Muud reservid

Siin kajastatud summa seondub peamiselt likvideeritava ESTÜ söe ja terase teadusfondi varade reserviga (1 514 miljonit eurot), mis moodustati ESTÜ likvideerimise raames.

2.15. LIIKMESRIIKIDELT SISSENÕUTAVAD SUMMAD

(miljonites eurodes)

Liikmesriikidelt sissenõutavad summad seisuga 31.12.2017	75 234
<i>2017. aasta eelarve ülejääkide tagastamine liikmesriikidele</i>	556
<i>Muutused tagatisfondi reservis</i>	186
<i>Töötajahüvitiste kohustuste ümberhindamine</i>	4 396
<i>Muud muutused reservis</i>	(30)
<i>Eelarveaasta tulem</i>	(13 918)
Liikmesriikidelt sissenõutavad summad seisuga 31.12.2018 kokku	66 424

Kõnealune summa kajastab seda osa ELi kuni 31. detsembrini kantud kuludest, mida tuleb rahastada tulevastest eelarvetest. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt kajastatakse aastal N paljusid kulusid, mis tegelikult võidakse tasuda alles aastal N+1 (või hiljem) ning seetõttu rahastada aasta N+1 (või hilisema aasta) eelarvest. Kuna sellised kulud arvatakse raamatupidamisarvestuses kohustuste hulka ning asjaomaseid summasid rahastatakse tulevastest eelarvetest, ületavad kohustused eelarveaasta lõpu seisuga märkimisväärselt varasid. Kõige enam esiletõstmist väärivad summad on seotud EAGFi tegevuse ja töötajahüvitiste kohustustega.

Tuleb aga märkida, et eespool kirjeldatu ei mõjuta eelarve täitmise tulemust – eelarve tulud peaksid alati võrduma eelarve kuludega või neid ületama ning võimalik tulude ülejääk tagastatakse liikmesriikidele.

Töötajahüvitiste kohustuste ümberhindamine on seotud nende kohustuste kindlustusmatemaatilisest hindamisest tuleneva kindlustusmatemaatilise kasumi ja kahjumiga. Alates 1. jaanuarist 2018 kohaldatakse töötajahüvitiste suhtes läbivaadatud ELi raamatupidamiseeskirja 12 (põhineb standardil IPSAS 39). Selle eeskirja kohaselt kajastatakse kindlustusmatemaatilisi kasumeid ja kahjumeid tulemiaruarande asemel netovara hulgas.

3. TULEMIARUANDE LISAD

TULUD

MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD: OMAVAHENDID

3.1. KOGURAHVATULUL PÕHINEVAD OMAVAHENDID

Tulu omavahenditest on ELi põhitegevustulude peamine osa. Kõige olulisem omavahendite tulu oli kogurahvatulul põhinevate omavahendite laekumine, mis moodustas 2018. aastal 105 780 miljonit eurot (2017. aastal 78 620 miljonit eurot). Igalt liikmesriigilt kogutakse tema kogurahvatulust sama protsendimäär. Kogurahvatulul põhinevaid omavahendid tasakaalustavad tulusid ja kulusid, st nendega rahastatakse eelarve seda osa, mis ei ole kaetud muude tuluallikatega. Kogurahvatulul põhineva omavahenditulu suurenemine tuleneb peamiselt maksete assigneeringute suurenemisest 2018. aastal ja eelmise aasta eelarve piiratud ülejäägist (556 miljonit eurot, arvestamata EFTA tulemust). Mõlemad elemendid mõjutasid 2018. aastal liikmesriikidelt sissenõutud kogurahvatulu põhiste omavahendite summat, kuna see makse on tasakaalustav.

3.2. TRADITSIOONILISED OMAVAHENDID

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Tollimaksupõhised</i>	22 763	20 475
<i>Suhkrumaksupõhised</i>	4	45
Kokku	22 767	20 520

Traditsioonilised omavahendid koosnevad tollimaksudest ja suhkrumaksudest. Liikmesriigid jätavad sissenõudmiskuludena endale 20 % traditsioonilistest omavahenditest; eespool osutatud summad on juba näidatud kõnealuse mahaarvamise võrra väiksematena. Tollimaksude suurenemine on seotud peamiselt rikkumisjuhtumiga seotud viitlaekumistega (vt lisade punkt **2.6.1.1**).

3.3. KÄIBEMAKSUPÕHISED OMAVAHENDID

Käibemaks on määratletud liidu teise omavahendite allikana, sest see maksuliik oli esimene, mis ELi tasandil suurel määral ühtlustati. Käibemaksupõhiste omavahendite sissemakse arvutatakse kohaldades riigi käibemaksu baasi suhtes (mis ei saa olla suurem kui 50 % iga liikmesriigi kogurahvatulust) 0,3 % sissenõudmismäära. Nõukogu otsusega 2014/335/EL, Euratom määrati Saksamaale, Madalmaadele ja Rootsile ajavahemikuks 2014–2020 vähendatud sissenõudmise määr (0,15 %).

MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD: ÜMBERPAIGUTAMISED

3.4. RAHATRAHVID

See 6 740 miljoni euro suurune tulu (2017. aastal 4 664 miljonit eurot) seondub trahvidega, mille komisjon on määranud ettevõtjatele ELi konkurentsieeskirjade ja liikmesriikidele liidu õiguse rikkumise eest. Komisjon kajastab trahvitulu trahviotsuse vastuvõtmisel ja teavitab ametlikult trahvitavat. Summad on peamiselt konkurentsitrahvid (6 534 miljonit eurot). Suurimad juhtumid on seotud ELi konkurentsiniormide rikkumisega: trahv ettevõtjale Google ebaseaduslike piirangute eest Android-seadmete tootjatele ja mobiilsideoperaatoritele (4 343 miljonit eurot) ja trahv ettevõtjale Qualcomm kiibistike turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eest (997 miljonit eurot).

3.5. KULUDE SISSENÕUDMINE

(miljonites eurodes)

	2018	2017
Jagatud eelarve täitmine	2 116	1 775
Otsene eelarve täitmine	65	81
Kaudne eelarve täitmine	34	23
Kokku	2 215	1 879

Selles rubriigis on peamiselt komisjoni väljastatud sissenõudekorraldused, mis on ära makstud või tasaarvestatud (st maha arvatud) järgmistest komisjoni raamatupidamissüsteemis kirjendatud maksetest ja millega nõutakse sisse ELi eelarvest varem väljamakstud kulud. Sissenõudmised põhinevad kontrolli, auditi või rahastamiskõlblikkuse analüüsi tulemustel ja on ELi eelarve täitmise oluline tahk. Need toimingud kaitsevad ELi eelarvet õigusnormide vastaselt tehtud kulude eest.

Lisaks on arvesse võetud EAGFi kuludest abisaajatele liikmesriikide poolt väljastatud sissenõudekorraldusi ning alates eelmise aasta lõpust kuni käesoleva aasta lõpuni tehtud viitlaekumiste prognooside muutusi.

Eelmise tabeli summad kajastavad tulusid sissenõudekorralduste väljastamisest. Sel põhjusel ei kajasta esitatud väärtused (ega saagi kajastada) kõiki ELi eelarve kaitseks võetud meetmeid eelkõige ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas, kus rahastamiskõlbmatute kulude korrigeerimiseks rakendatakse erikorda, mis enamikul juhtudel ei hõlma sissenõudekorralduse väljaandmist. Kaasatud ei ole summad, mis on tagasi saadud kuludega tasaarvestamise ja kuludeklaratsioonidest kõrvaldamise teel, ning tagasi saadud eelmaksete summad.

Suurem osa kogusummast tuleneb jagatud eelarve täitmisest.

Põllumajandus: EAGF ja maaelu areng

Selles rubriigis kajastatud EAGFi ja EAFRD eelarveaasta tulud koosnevad eelarveaasta jooksul otsustatud finantskorrektsioonidest ning liikmesriikide deklareeritud ja eelarveaasta jooksul sisse nõutud tagasimaksetest, millele lisandub selliste summade netosuurenemine, mis liikmesriigid on deklareerinud, kuid mis kuuluvad seoses pettuse ja õigusnormide rikkumisega eelarveaasta lõpu seisuga sissenõudmisele.

Ühtekuuluvuspoliitika

Peamine ühtekuuluvuspoliitikaga seotud summa on seotud 1 146 miljoni eurose viitlaekumisega, mille komisjon loodab liikmesriikidelt kätte saada. Sissenõudmine toimub liikmesriikide poolt 15. veebruaril 2019 esitatud raamatupidamise aastaaruannete läbivaatamise ja heakskiitmise tulemusena. See liikmesriikide raamatupidamise aastaaruannete heakskiitmismenetlus võeti ühtekuuluvusvaldkonnas esmakordselt kasutusele programmitöö perioodil 2014–2020.

3.6. MITTEKAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD MUUD TULUD

(miljonites eurodes)

	2018	2017
Töötajate maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed	1 268	1 218
Toetused kolmandatelt riikidelt	1 376	1 269
Liikmesriikide panus välisabisse	594	988
Varade üleandmine	85	208
Eraldiste korrigeerimine	100	29
Põllumajandusmaksud	4	4
Eelarve korrigeerimine	(726)	5 806
Muud	612	854
Kokku	3 312	10 376

Tulu töötajate maksudest ja sotsiaalkindlustusmaksetest tuleneb peamiselt mahaarvamistest töötajate palkadest. Olulise osa selles kategoorias moodustavad sissemaksed pensionifondi ja tulumaks.

Kolmandate riikide toetused on EFTA riikide ja läbirääkijariikide toetused.

Liikmesriikide panus välisabisse koosneb peamiselt summadest, mis on laekunud Türgis asuvate pagulaste jaoks mõeldud rahastu loomiseks.

Tulu varade üleandmisest seondub peamiselt programmi „Copernicus“ satelliitide üleandmisega Euroopa Kosmoseagentuurilt (ESA) komisjonile (vt lisade punkt 2.2). See üleandmine on ELi raamatupidamiseeskirjade kohaselt mittekaubanduslik tehing. Tulevikus antakse üle ka „Copernicuse“ ülejäänud satelliidid, mida praegu alles ehitatakse.

Eelarvekohanduste tagajärjel tekkis negatiivne summa, sest need hõlmasid eelmise aastaga võrreldes oluliselt väiksemat eelarveülejääki (555 miljonit eurot võrreldes 2017. aasta 6,4 miljardi euroga) ja suurt käibemaksu/kogurahvatulu kohandust (1 292 miljonit eurot).

2018. aasta mittekaubanduslikest tehingutest saadud muu tulu summa sisaldab EAFilt sisse nõutud 100 miljonit eurot, mis oli tema panus ELi eelarvesse EFSD tagatisfondi jaoks, mis asutati määruse (EL) 2017/1601 kohaselt 2018. aastal. Muud märkimisväärsed summad on seotud söe- ja teraseuuringute rahastamisega Euroopa Söe- ja Teraseühenduse poolt (64 miljonit eurot) ja muude üksuste sissemaksetega (176 miljonit eurot).

KAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD TULUD

3.7. FINANTSTULUD

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Intressid:</i>		
<i>Hilinenud maksed</i>	1 458	217
<i>Antud laenud</i>	1 265	1 379
<i>Muud</i>	68	41
<i>Finantstagatise kohustuse kindlustusmakse (EFSI)</i>	121	61
<i>Dividendid</i>	103	23
<i>Finantstulu õiglases väärtuses üle- või puudujäägina</i>	29	57
<i>kajastatud finantsvaradelt või -kohustustelt</i>		
<i>Müügivalmis finantsvaradega seotud realiseeritud kasum</i>	23	38
<i>Muud</i>	48	28
Kokku	3 115	1 845

Hilinenud maksetelt saadud intressitulu tuleneb peamiselt tähtajaks tasumata trahvidest ja omavahendite sissemaksetest. 1,3 miljardit eurot on seotud lisade punktis **2.6.1.1** osutatud omavahenditega seotud juhtumitega.

Laenudelt saadud intressitulu on seotud peamiselt finantsabiks antud laenudega (vt lisade punkt **2.4.3**).

3.8. KAUBANDUSLIKEST TEHINGUTEST SAADUD MUU TULU

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Tulu tasudest osutatud teenuste eest (asutused)</i>	602	557
<i>Kasum vahetuskursi erinevustest</i>	329	281
<i>Tulu finantsinstrumentidega seotud tasudest</i>	54	51
<i>Osakaal Euroopa Investeeringufondi neto-majandustulemuses</i>	37	21
<i>Kaupade müük</i>	33	42
<i>Põhivaraga seotud tulu</i>	27	43
<i>Muud</i>	297	338
Kokku	1 379	1 332

Tulu teenuste osutamisest koosneb peamiselt Euroopa Raviameti kogutavatest müügiloatasudest ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti kogutavatest kaubamärgitasudest.

KULUD

3.9. JAGATUD EELARVE TÄITMINE

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
Täidetud liikmesriikide poolt		
<i>Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond</i>	43 527	44 289
<i>Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja teised maaelu arengu vahendid</i>	13 149	11 359
<i>Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond</i>	30 230	17 650
<i>Euroopa Sotsiaalfond</i>	11 935	7 353
<i>Muud</i>	2 826	1 253
Kokku	101 666	81 905

Suurim kasv on seotud ühtekuuluvuspoliitikaga (ERF, ühtekuuluvusfond, ESF) ja peamiselt aasta jooksul deklareeritud kuludega, mis kas tasuti või kasutati eelmaksete tasaarvestamiseks. Samal ajal, kui perioodi 2007–2013 (sulgemisetapp) kulud vähenesid, suurenes 2018. aastal oluliselt praeguse programmitöö perioodi 2014–2020 rakendamine. Sama kehtib EAFRD ja muude maaelu arenguvahendite kohta.

Muude kulude hulka kuuluvad peamiselt varjupaiga ja rände valdkonna (0,6 miljardit eurot), Euroopa enim puudust kannatavate isikute abifondi (0,4 miljardit eurot), Euroopa Liidu Solidaarsusfondi (0,9 miljardit eurot) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kulud (0,6 miljardit eurot). Suurenemine võrreldes eelmise aastaga on seotud peamiselt Euroopa Liidu Solidaarsusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondiga.

3.10. OTSENE EELARVE TÄITMINE

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Täidetud komisjoni poolt</i>	8 120	8 831
<i>Täidetud ELi rakendusametite poolt</i>	8 964	6 699
<i>Täidetud usaldusfondide poolt</i>	468	208
Kokku	17 551	15 738

Kõnealused summad on seotud peamiselt teaduspoliitika (7,3 miljardit eurot), võrgustike programmide (2,7 miljardit eurot), arengukoostöö (1,4 miljardit eurot) ja Euroopa naabruspoliitika (1,1 miljardit eurot) vahendite rakendamisega.

Otsese eelarve täitmise raames kantud ELi rakendusametite kulude (1,7 miljardit eurot) suurenemine on peamiselt seotud Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusameti (INEA) ja eelkõige Euroopa ühendamise rahastu (CEF) transpordiprogrammiga. Euroopa ühendamise rahastu transpordiprogramm on rahastamisvahend, mis on mõeldud Euroopa transporditaristupoliitika rakendamiseks ja mille eesmärk on ehitada Euroopas uut või uuendada/taastada olemasolevat transporditaristut.

3.11. KAUDNE EELARVE TÄITMINE

(miljonites eurodes)

	2018	2017
Täidetud muude ELi asutuste ja ametite poolt	3 396	2 667
Täidetud kolmandate riikide poolt	679	1 101
Täidetud rahvusvaheliste organisatsioonide poolt	3 337	3 014
Täidetud muude üksuste poolt	3 569	1 478
Kokku	10 981	8 260

Kaudse täitmise kuludest on 4,2 miljardit eurot seotud välistegevusega (peamiselt ühinemiseelse abi, humanitaarabi, rahvusvahelise koostöö ja naabruskonna valdkond). Veel 6 miljardit eurot on seotud Euroopa konkurentsivõime suurendamisega (teadusuuringute, satelliitnavigatsioonisüsteemide ja hariduse valdkonnas).

3.12. PERSONALI- JA PENSIONIKULUD

(miljonites eurodes)

	2018	2017
Personalikulud	6 454	6 193
Pensionikulud	4 476	3 808
Kokku	10 929	10 002

Pensionikulud kujutavad endast muudatusi, mis on tekkinud töötajahüvitiste kohustuste (v.a. kindlustusmatemaatilised eeldused) kindlustusmatemaatilise hindamise tulemusena. Seepärast ei ole tegemist tegelike aastaste pensionikuludega, mis on oluliselt väiksemad.

3.13. MUUDATUSED TÖÖTAJAHÜVITISTE KINDLUSTUSMATEMAATILISTES EELDUSTES

Alates 1. jaanuarist 2018 kohaldatakse töötajahüvitiste suhtes läbivaadatud ELi raamatupidamiseskirja 12 (põhineb standardil IPSAS 39). Selle eeskirja kohaselt kajastatakse kindlustusmatemaatilisi kasumeid ja kahjumeid (töötajahüvitiste kohustuste ümberhindamist) tulemiarunde asemel netovara hulgas. Uued raamatupidamiseskirjad nende summade hindamist ei mõjuta.

3.14. FINANTSKULUD

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Intressikulud:</i>		
<i>Võetud laenud</i>	1 260	1 373
<i>Muud</i>	26	22
<i>Laenude ja nõuete väärtuse langusest tulenev kahjum</i>	126	324
<i>Finantsvara või -kohustuste kahjum õiglasel väärtuses ülevõi puudujäägina</i>	95	12
<i>Kapitalirent</i>	73	81
<i>Müügivalmis finantsvarade väärtuse langusest tingitud kahjum</i>	25	39
<i>Müügivalmis finantsvaradest tingitud realiseerunud kahjum</i>	21	2
<i>Muud</i>	50	42
Kokku	1 677	1 896

Võetud laenudest tulenevate intressikulude summa vastab peamiselt antud laenudelt saadud intressitulule (kompensatsioonitehingud).

3.15. MUUD KULUD

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Haldus- ja IT-kulud</i>	2 313	2 521
<i>Põhivaraga seotud kulud</i>	1 608	1 423
<i>Eraldiste korrigeerimine</i>	923	1 377
<i>Vahetuskursside muutustest tulenev kahjum</i>	341	446
<i>Kasutusrendi kulud</i>	424	414
<i>Trahvide vähendamine Euroopa Kohtu poolt</i>	1	67
<i>Muud</i>	598	509
Kokku	6 208	6 756

Teadus- ja arengutegevusega seotud kulud kuuluvad haldus- ja IT-kulude hulka ning on järgmised:

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
<i>Teadustegevuse kulud</i>	385	376
<i>Kapitaliseerimata arendustegevuse kulud</i>	106	81
Kokku	491	456

3.16. SEGMENTIARUANDLUS MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE KAUPA

	Arukas ja kaasav majanduskasv	Jätkusuutlik majanduskasv	Julgeolek ja koda-kondsus	Globaalne Euroopa	Haldus	Ilma mitmeaastase finantsraamistiku rubriigita*	(miljonites eurodes) Kokku
<i>Kogurahvatulupõhised omavahendid</i>	–	–	–	–	–	105 780	105 780
<i>Traditsioonilised omavahendid</i>	–	–	–	–	–	22 767	22 767
<i>Käibemaksupõhised omavahendid</i>	–	–	–	–	–	17 624	17 624
<i>Trahvid</i>	–	–	–	–	–	6 740	6 740
<i>Kulude sissenõudmine</i>	1 395	777	6	35	0	2	2 215
<i>Muud</i>	1 223	48	109	228	5 077	(3 374)	3 312
Mittekaubanduslikest tehingutest saadud tulu	2 619	825	115	262	5 077	149 540	158 438
<i>Finantstulud</i>	282	0	0	16	0	2 816	3 115
<i>Muud</i>	170	(14)	(8)	6	337	887	1 379
Kaubanduslikest tehingutest saadud tulu	453	(13)	(8)	23	337	3 703	4 494
Tulud kokku	3 072	812	107	285	5 414	153 243	162 932
<i>Täidetud liikmesriikide poolt:</i>							
<i>EAGF</i>	–	(43 527)	–	–	–	–	(43 527)
<i>EAFRD ja muud maaelu arengu vahendid</i>	–	(13 149)	–	–	–	–	(13 149)
<i>ERF ja ÜF</i>	(30 230)	–	–	–	–	–	(30 230)
<i>Euroopa Sotsiaalfond</i>	(11 935)	–	–	–	–	–	(11 935)
<i>Muud</i>	(437)	(596)	(1 762)	(31)	–	–	(2 826)
<i>Täidetud komisjoni, rakendusametite ja usaldusfondide poolt</i>	(11 565)	(571)	(930)	(4 496)	(13)	24	(17 551)
<i>Täidetud muude ELi ametite ja asutuste poolt</i>	(2 767)	2	(810)	(48)	–	226	(3 396)
<i>Täidetud kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt</i>	(505)	(74)	(202)	(3 236)	(0)	–	(4 016)
<i>Täidetud muude üksuste poolt</i>	(2 696)	(0)	2	(875)	(0)	–	(3 569)
<i>Personali- ja pensionikulud</i>	(1 675)	(369)	(447)	(699)	(6 697)	(1 043)	(10 929)
<i>Muudatused töötajahüvitiste kindlustusmatemaatilistes eeldustes</i>	–	–	–	–	–	–	–
<i>Finantskulud</i>	(149)	(22)	(0)	(16)	(93)	(1 397)	(1 677)
<i>Muud kulud</i>	(1 945)	(313)	(137)	(109)	(3 231)	(472)	(6 208)
Kulud kokku	(63 903)	(58 620)	(4 287)	(9 510)	(10 034)	(2 661)	(149 014)
Eelarveaasta tulem	(60 831)	(57 808)	(4 180)	(9 225)	(4 620)	150 581	13 918

* „Ilma mitmeaastase finantsraamistiku rubriigita“ hõlmab konsolideeritud üksuste eelarve täitmist ja konsolideerimisest tulenevaid elimineerimisi, eelarveväliseid tehinguid ja programme, mis ei ole seotud ühegi rubriigiga ja mille summad on eraldi võetuna ebaolulised.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa esitatud tulud ja kulud on hinnangulised, kuna kõik kohustused ei ole seotud mitmeaastase finantsraamistiku kindla rubriigiga.

4. TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED JA TINGIMUSLIKUD VARAD

4.1. TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED

Tingimuslikud kohustused on ELi võimalikud tulevased maksekohustused, mis võivad tekkida möödunud sündmustest või võetud õiguslikult siduvatest kohustustest, mis sõltuvad tulevastest sündmustest, mis ei ole täielikult ELi kontrolli all. Need on seotud peamiselt antud finantsgarantiidega (laenudele ja finantsabi programmidele) ja õiguslike riskidega. Kõiki tingimuslikke kohustusi, v.a neid, mis on seotud trahvide ja fondide kaetud garantiidega (vt lisade punkt **2.4.1**), rahastatakse vajaduse tekkimisel ELi (ja seega ELi liikmesriikide) eelarvest tulevastel aastatel.

4.1.1. Eelarvelised tagatised

	31.12.2018			31.12.2017		
	Ülemmäär	Lepingud	Väljamaksed	Ülemmäär	Lepingud	Väljamaksed
<i>EIP välislaenude andmise volituse garantii</i>	40 417	30 889	20 510	37 479	28 950	19 972
<i>EFSI garantii</i>	25 898	19 842	15 764	16 000	13 473	10 128
Kokku	66 315	50 731	36 273	53 479	42 423	30 100

(miljonites eurodes)

Tabelis on esitatud ELi eelarve võimalikud tulevased maksed seoses EIP grupile antud garantiidega. Väljamakstud summad on juba lõppsaajatele makstud summad. Lepingukohased summad sisaldavad väljamakstud raha pluss summasid, mille kohta on maksete saajate või finantsvahendajatega sõlmitud lepingud, kuid mis ei ole veel välja makstud. Ülemmäär kujutab endast kogugarantiid, mille katmise kohustus lasub ELi eelarvel ja seega liikmesriikidel.

EIP välislaenude andmise volituse garantii

ELi eelarvest on tagatud laenud, millele EIP on alla kirjutanud ja mille ta on andnud oma omavahenditest kolmandatele riikidele. 31. detsembri 2018 seisuga moodustas ELi garantiiga laenujääk kokku 20 510 miljonit eurot (2017. aastal 19 972 miljonit eurot). ELi eelarve garantiid on järgmised:

- 19 360 miljonit eurot (2017. aastal 18 583 miljonit eurot) välistegevuse tagatisfondi kaudu (vt lisade punkt **2.4.1**) ning
- 1 150 miljonit eurot (2017. aastal 1 389 miljonit eurot) otse liikmesriikidele enne ühinemist antud laenude jaoks.

Lisaks eespool väljamakstuna nimetatud 20 510 miljonile eurole tagab EL 210 miljoni euro ulatuses tagasimaksmata laenusid Süüriale, mille jaoks on tehtud eraldised.

EIP antud laenudega seotud ELi välislaenude andmise volituse tagatis piirdub pärast 2007. aastat allakirjutatud lepingute laenujäägi puhul 65 %ga (2007.–2013. ja 2014.–2020. aasta volitused). Enne 2007. aastat allakirjutatud lepingute puhul piirdub ELi garantii protsendimääraga heakskiidetud krediidiinide ülemmäärast, mis on enamikul juhtudest 65 %, kuid võib olla ka 70 %, 75 % või 100 %. Kui ülemmäär ei ole saavutatud, katab ELi garantii kogu summa.

Et avaldada aga ELi maksimaalne positsioon 31. detsembri 2018 seisuga, tuleb sisse arvata ka heakskiidetud laenud, mille leping on veel alla kirjutamata (9 528 miljonit eurot), ning laenud, mille kohta on leping alla kirjutatud, kuid mis ei ole veel välja makstud (10 379 miljonit eurot).

Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 2018. aasta märtsis vastu otsuse (EL) 2018/412, milles lubatakse suurendada EIP finantstehingute ülemmäär ELi garantii raames. EIPga sõlmitud tagatislepingut on vastavalt muudetud, mis suurendas ELi maksimaalset positsiooni 2018. aastal 3,4 miljardi euro võrra.

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) garantii

EFSI on algatus, mille eesmärk on EIP grupi riskivõtmisvõime suurendamine, võimaldades EIP-l suurendada oma investeeringuid ELis. EFSI eesmärk on toetada täiendavaid investeeringuid ELis ja väikeettevõtjate rahastamisvõimalusi. EFSI ei ole rangelt võttes ei eraldi juriidiline isik ega ka investeerimisfond. EFSI riskireserv pakub EIP-le kaitset võimalike tehingukahjude eest. See koosneb EIP omakapitalist tehtud vähemalt 7,5 miljardi suurusest järkjärgulisest eraldisest ja kuni 26 miljardi euro (ülemmäär) suurusest ELi eelarve garantiist (EFSI ELi garantii). EFSI ELi garantii on antud EIP-le vastavalt ELi ja EIP vahelisele lepingule (edaspidi „EFSI leping“). 2018. aastal muudeti EFSI lepingut, et võtta arvesse vastavalt muudetud EFSI määrusele (määrus (EL) 2017/2396) suurendatud EFSI ELi tagatise ülemmäära (26 miljardit eurot).

EFSI tegevus on suunatud taristule ja innovatsioonile (19,5 miljardi euro suurune EFSI ELi garantii) ja VKEdele (6,5 miljardi euro suurune EFSI ELi garantii). Esimest suunda rakendab EIP ja teist EIF ning kummalgi suunal on võlaportfell ja omakapitali investeeringute portfell. Euroopa Investeerimisfond tegutseb kokkuleppel EIPga EIP garantii alusel, millel on EFSI lepingu alusel edasigarantii EFSI ELi garantii näol.

ELil ja EIP-l on EFSI raames erinevad rollid. Tehinguid (võla- ja omakapitaliinvesteeringuid) rahastab EIP, kelle koosseisu EFSI kuulub. EIP võtab selleks vajalikud vahendid laenuks kapitaliturgudelt. EIP teeb taristu ja innovatsiooni suuna investeerimisotsused sõltumatult ning haldab tehinguid kooskõlas oma eeskirjade ja menetlustega. Sama kehtib EIFi hallatavate VKEde tegevussuuna tehingute puhul.

Et tagada EFSI raames tehtavate investeeringute püsiv keskendatus turutõrgete kõrvaldamisele, mis takistavad investeerimist ELis, ja et need vastaksid ELi garantii saamise tingimustele, on loodud sihtotstarbeline juhtimisstruktuur. Sõltumatutest ekspertidest koosnev investeeringute komitee vaatab läbi kõik EIP poolt taristu ja innovatsiooni tegevussuuna raames pakutavad projektid, et teha kindlaks nende vastavus ELi garantii tingimustele. Kui tehing tunnistatakse EFSI garantiikõlblikuks tehinguks, tehakse otsus jätkata projekti ja selle haldamist EIP tavapärase projektitsükli ja juhtimisprotsessi raames. VKEde tegevussuuna puhul piirdub investeeringute komitee roll konsulteerimisega EFSI juhatuse ja EFSI tegevdirektori poolt heaks kiidetavate VKEde tegevussuuna toodete kirjelduse asjus. EFSI järelevalvet teostab viieliikmeline juhatus. Kolm neist liikmetest määrab komisjon, ühe EIP ja ühe hääleõiguseta liikme Euroopa Parlament. Juhatus võtab otsuseid vastu konsensuse alusel; kui konsensust ei ole võimalik saavutada, võetakse otsused vastu ühehäälselt hääleõigusega liikmete poolt. EFSI juhatus ei tee investeerimisotsuseid.

ELi roll on anda ELi eelarve garantii osale võimalikest kahjudest, mis EIP võib kanda võla- ja omakapitaliinstrumentidesse investeerimisel. Seega EL ei sekku EFSI tehingute valikusse ja haldamisse, ei investeer EFSI tehingutesse ega ole otsene lepinguosaline alusvaraks olevate finantsinstrumentide suhtes. Kuna kontrollikriteeriumid ning ELi raamatupidamiseskirjadest (ja rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest) tulenevad raamatupidamislikud nõuded konsolideerimisele ei ole täidetud, ei kajastu asjaomased tagatud varad ELi majandusaasta konsolideeritud aruandes.

EFSI raames EIP-le antud ELi garantii on vastavalt ELi raamatupidamiseskirjadele kajastatud taristu ja innovatsiooni tegevussuunal finantstagatise kohustusena, VKEde tegevussuunal võlaportfelli finantseraldisena ning mõlema omakapitali investeeringute portfelli puhul tuletisinstrumentina (finantsvara või finantskohustusena õiglaselt väärtuses üle- või puudujäägina) Peale selle on käesolevas punktis kajastatud antud EFSI garantiiga seotud tingimuslik kohustus.

EFSI taristu ja innovatsiooni suuna võlaportfelli raames katab ELi garantii peamiselt tavalane ja garantiisid sisaldava EIP rahastamistehingute portfelli esimese järjekoha kahju. ELi garantii realiseeritakse, kui võlgnik ei suuda makset tähtajaks teha, või võla restruktureerimise puhul. ELi garantii makstakse tagasi proportsionaalselt ELi võetud riskiga, jagades EIP ja ELi vahel riskidega seotud tulud, mille EIP saab tagatud tehingutelt. ELi tulud peaksid esmalt katma kahjud tagatud tehingutest. ELi garantii kajastatakse seepärast finantstagatise kohustusena ja selle väärtuseks on õiglane väärtus selle esmakordsel kajastamisel, milleks on saada olevate garantiipreemiate (ELi tulud) nüüdispuhasväärtus. Järgnevatel bilansipäevadel on finantstagatise kohustuse väärtuseks kas eeldatava kahju suurus või esmakordse kajastamise väärtus, sõltuvalt sellest, kumb on suurem, millest on lahutatud tulu kogunenud amortisatsioon, kui see on asjakohane. Finantstagatise kohustus on kajastatud ilma ELi veel saamata tuludeta – 31. detsembri 2018 seisuga null (2017. aastal null) – vt lisade punkt **2.11.3**.

EFSI taristu ja innovatsiooni suuna omakapitali investeeringute portfell koosneb otsestest või kvaasiomakapitali investeeringutest ja allutatud laenudest ning EIP investeeringute risk jaguneb võrdselt tema ja ELi vahel. Seega katab ELi garantii ELi poolt tagatud omakapitaliinvesteeringute osa, väärtuse negatiivsed kohandused (realiseerimata kahjum) kõigil bilansipäevadel, realiseerunud kahjumi

ennetähtaegsel investeeringust väljumisel ja EIP rahastamiskulud. Juhtudel, kui sellise investeeringu väärtus, mille väärtust on negatiivselt kohandatud, järgnevatel aruandepäevadel kasvab, hüvitab EIP ELile kuni investeeringu esialgse kulu suuruse summa. Ennetähtaegsel investeeringust väljumisel on ELil samuti õigus algset kulu ületavale investeeringutulule. ELi garantii eest makstakse hüvitist EIP tagatud tehingute tuludest, nagu intressid, dividendid ja realiseerunud kasum. Arveldamine ELi ja EIP vahel toimub kord aastas pärast kahjumi ja -kasumi mahaarvamist.

EL tagab EFSI VKEdes tegevussuuna omakapitali investeeringute portfelli raames riskikapitali- ja erakapitalifondidesse tehtavad investeeringud, mida rahastab EIP ning mida algatab ja haldab EIF. ELi garantii antakse portfelli põhisel kahele portfelliile: allsuund 1 ja allsuund 2. EFSI garantiist kaetakse tagatud investeeringute väärtuse langus, neist tulenev realiseerunud kahju ja EIP rahastamiskulud. ELil on õigus tagatud omakapitalitehingutega võetud riski hüvitamisele dividendide ja realiseeritud kasumi kujul. Allsuuna 2 raames investeerib samasse omakapitali investeeringute portfelli ka ELi programm „Horisont 2020“ (ELi rahastatud Horisont 2020 investeeringut arvestatakse ELi raamatupidamisarvestuses müügivalmis finantsvarana) ja kannab esimese järjekoha investeeringukahjud, kuna edasised kahjud katavad ELi garantii ja EIF.

EFSI omakapitali investeeringute portfelliile antud EFSI garantii on liigitatud tuletisinstrumendiks ja see on kajastatud finantsvara või finantskohustusena õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina. 31. detsembril 2018 oli EFSI omakapitali investeeringute portfelliile antud EFSI garantii õiglane väärtus 14 miljonit eurot (2017. aastal 16 miljonit eurot) – vt lisade punkt **2.4.2**.

Nimetatud tingimuslik kohustus hõlmab programmide COSME, Horisont 2020, CCS ja EaSI tehingute osa, mis on tagatud EFSI ELi garantiiga VKEdes tegevussuuna portfelli raames.

ELi garantii maksed teeb EFSI tagatisfond – vt lisade punkt **2.4.1**. 2018. aasta lõpu seisuga moodustasid tagatisfondi varad kokku 5 452 miljonit eurot (2017. aastal 3 504 miljonit eurot). Kohustused on võetud veel 2 688 miljoni euro kohta (2017. aastal 2 633 miljonit eurot), mis on aga veel välja maksmata ja on kajastatud punktis **5.1** täitmata kulukohustustena. 2018. aastal maksti EFSI tagatisfondist välja 61 miljoni euro eest sissenõutud tagatist.

4.1.2. Finantsabiga (laenutegevus) seotud garantiid

	31.12.2018			31.12.2017		
	Väljavõetud	Väljavõetmata	Kokku	Väljavõetud	Väljavõetmata	Kokku
<i>EFSM</i>	47 400	–	47 400	47 456	–	47 456
<i>Maksebilansi toetamise mehhanism</i>	1 734	–	1 734	3 114	–	3 114
<i>MFA</i>	4 388	980	5 368	3 924	460	4 384
<i>Euratom</i>	254	200	454	250	250	500
Kokku	53 775	1 180	54 955	54 744	710	55 454

(miljonites eurodes)

ELi eelarvest on tagatud laenud, mida komisjon võtab laenude andmiseks liikmes- ja kolmandatele riikidele kompensatsioonitehingute raames. Need võetud laenud on juba kajastatud ELi bilansis kohustustena – vt lisade punkt **2.11.1**. Kui aga vastastikuste võetud laenude arvel antud laenude tagasimaksmisel peaks ilmnema viivitusi, peab vastavalt nõukogu määrusele nr 609/2014 artiklile 14 kandma viibiva summa täieliku kulu ELi eelarve:

- võetud laenud, mis on seotud Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi laenudega, on tagatud üksnes ELi eelarvega;
- võetud laenud, mis on seotud maksebilansi laenudega, on tagatud üksnes ELi eelarvega;
- makromajandusliku finantsabi laenud on esmalt tagatud välistegevuse tagatisfondist (vt lisade punkt **2.4.1**) ja seejärel ELi eelarvest ning
- Euratomi laenude tagasimaksmata summade esmane tagatis on kolmandate isikute garantiid. Kui välislaenude summade tagamiseks ei jätku kolmandate isikute garantiidest, tagab neid tagatisfond.

Likvideeritava ESTÜ laenud, mis on antud laenuks võetud vahendite arvel, ei ole tagatud ELi eelarvelise tagatisega, vaid likvideeritava ESTÜ finantsvaradega – vt lisade punkt **2.4.1**.

4.1.3. ELi rahastamisvahenditele antud garantiid

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
Programm „Horisont 2020“	1 467	1 297
Riskijagamisrahastu	642	654
Euroopa ühendamise rahastu	579	490
Muud	29	32
Kokku	2 717	2 473

Nagu on sätestatud finantsmääruse artikli 210 lõikes 1, ei tohi rahastamisvahendiga seotud eelarvelised kulud ja ELi finantsvastutus ühelgi juhul ületada selle jaoks võetud asjaomase eelarvelise kulukohustuse summat, mis läbi välistatakse tingimuslikud kohustused eelarvele. Praktikas tähendab see, et neil kohustustel on kas vastaskirje bilansi aktivapoolel või nad on tagatud täitmata eelarveliste kulukohustusega, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud. Need tingimuslikud kohustused on kajastatud ilma neile tehtud finantseraldisteta – vt lisade punkt **2.10**.

4.1.4. Kohtuasjad

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
Trahvid	3 187	3 242
Põllumajandus	653	1 737
Ühtekuuluvus	26	3
Muud	1 867	481
Kokku	5 732	5 463

Trahvid

Kõnealune summa seondub peamiselt trahvidega, mille komisjon on määranud konkurentsieeskirjade rikkumise eest ja mille trahvitud äriühingud on ajutiselt tasunud, kuid mis on edasi kaevatud või võidakse edasi kaevata. Asjaomast summat kajastatakse tingimusliku kohustusena seni, kuni juhtumi kohta on vastu võetud lõplik Euroopa Kohtu otsus, või kuni apellatsiooniperioodi lõpuni. Ajutiselt maksetelt kogunenud intressid kuuluvad eelarveaasta tulemi hulka ja on samuti kajastatud tingimusliku kohustusena, et peegeldada ebakindlust seoses nimetatud summade kuuluvusega komisjonile.

Kui EL peaks kaotama ühegi nendest määratud trahvidega seotud kohtuasjadest, tagastatakse ajutiselt saadud summad äriühingutele. Trahvide summa kajastatakse tuluna alles siis, kui need muutuvad lõplikuks (finantsmääruse artikkel 107).

Põllumajandus

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustused liikmesriikide ees, mis on seotud EAGFi vastavusotsustega ning maaelu arengu ja ühinemiseelse abi finantskorrektsioonidega, mille suhtes Euroopa Kohus ei ole veel kohtuotsust teinud. Kohustuse lõplik summa ja aasta, mil rahuldatud kaebuse mõju kantakse eelarvesse, oleneb Euroopa Kohtu toimiva menetluse kestusest.

Ühtekuuluvus

Siin on kajastatud sellised tingimuslikud kohustused liikmesriikide ees, mis on seotud ühtekuuluvuspoliitika meetmetega, mille puhul oodatakse suulise ärakuulamise kuupäeva määramist või Euroopa Kohtu kohtuotsust.

Muud kohtuasjad

See rubriik seondub kahjude hüvitamiseks ELi vastu esitatud hagidega, mis on praegu menetlemisel, ning muude kohtuvaidluste ja prognoositud kohtukuludega. Tuleb märkida, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 340 kohases kahjude hüvitamise hagis peab hageja tõendama, et institutsioon on toime pannud üksikisikute õigusi käsitleva õigussätte piisavalt raske rikkumise, ning näitama, millised on hageja

tegelikult kantud kahjud ning milline on otsene põhjuslik seos õigusvastase akti ja kahjude vahel. 2018. aasta summa on seotud peamiselt kahjunõudega Euroopa Komisjoni vastu ühinemise keelanud otsuse pärast. Kohtuasi on üsna värske ja selle menetlemine algetapis. Seepärast on kajastatud summa usaldusväärse prognoosi puudumisel hagi summa lähedane.

4.2. TINGIMUSLIKUD VARAD

	<i>(miljonites eurodes)</i>	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Saadud tagatised:</i>		
<i>Täitmistagatised</i>	321	352
<i>Muud tagatised</i>	19	22
<i>Muud tingimuslikud varad</i>	25	34
Kokku	366	409

Täitmistagatise nõutakse tagamaks, et ELi toetuse saajad täidavad oma kohustusi, mis tulenevad ELiga sõlmitud lepingutest.

5. EELARVELISED KULUKOHUSTUSED JA JURIIDILISED KOHUSTUSED

Käesolevas lisas ei anta teavet 31. detsembri 2018 seisuga eksisteerinud kohustuste, vaid eelarvemenetluse ja tulevaste rahastamisvajaduste kohta.

Liikmesriikide vahel kokku lepitud mitmeaastases finantsraamistikus määratletakse programmid ning sätestatakse rubriikide kulukohustuste assigneeringute ülemmäärad ja maksete assigneeringute kogusummad, mille ulatuses EL võib võtta eelarvelisi ja juriidilisi kohustusi ja seega teha makseid seitsme aasta jooksul – vt eelarve täitmise aruannete lisade tabel 1.1.

Mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärad on kinnitanud nõukogu (liikmesriigid) Euroopa Parlamendi nõusolekul. Ühise põllumajanduspoliitika rahastamist käsitleva määruse nr 1306/2013 artiklis 16 on sätestatud otsene seos EAGFi kulude aastase ülemmäära ja mitmeaastase finantsraamistiku määruse vahel. Euroopa Parlament ja nõukogu on võtnud vastu ka asjaomased EAGFi kulude alusaktid, milles on sätestatud kulud liikmesriigiti kogu perioodiks 2014–2020.

Juriidilised kohustused vastavad kinnitatud programmidele, projektidele, kokkulepetele ja lepingutele ning on seega ELi jaoks juriidiliselt siduvad. Juriidilise kohustuse võtmine on toiming, mille kaudu eelarvevahendite käsutaja võtab (ELi nimel) kohustuse, millest tuleneb eelarve kulu (finantsmääruse artikli 2 lõige 37).

Eelarveline kulukohustus võetakse põhimõtteliselt enne juriidilist kohustust, kuid mõnede mitmeaastaste programmide/projektide puhul on see vastupidi – kui alusakt näeb nii ette, jaotatakse asjaomased eelarvelised kulukohustused mitme aasta peale. Näiteks ühtekuuluvuspoliitika puhul nähakse ühissätete määruse (määrus (EL) nr 1303/2013) artiklis 76 ette, et komisjoni otsus, millega programm vastu võetakse, kujutab endast juriidilist kulukohustust finantsmääruse tähenduses, kuid liidu eelarvelised kulukohustused iga programmi suhtes määratakse iga fondi iga-aastaste osamaksetena ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020. Muud õiguslikud alused võivad sisaldada samalaadseid sätteid. Sel põhjusel võib olla summasid, mille EL on kohustunud maksma, kuid mille puhul ei ole eelarvelist kulukohustust veel tehtud – vt lisade punktid **5.2** ja **5.3** allpool.

Eelarvelisi kulukohustusi, mis on võetud, kuid mille alusel makseid ei ole veel tehtud, nimetatakse täitmata kulukohustusteks (pr k „Reste à Liquider“, RAL). Need võivad olla seotud (sageli mitmeaastaste) programmide või projektidega, mille kohta on lepingud sõlmitud ja mille maksed tehakse alles järgnevatel aastatel. Need kujutavad endast tulevaste aastate maksekohustusi. Kuna raamatupidamise aastaaruanne koostatakse tekkepõhiselt, kuid eelarve täitmise aruanded koostatakse kassapõhiselt, siis vastavad osale kõigist täitmata kulukohustustest juba tekkinud kulud. Need on kajastatud bilansis kohustusena (vt lisade punktid **2.12** ja **2.13**). Nende kulude arvutus põhineb laekunud kulunõuete/arvetel ja selle programmi või projekti prognoositaval täitmisel, mille kulude kohta ei ole ELi veel teavitatud – vt lisade punkt **5.1** allpool. Kui täitmata kulukohustustega seotud maksed kord pärast 31. detsembrit 2018 tehakse, lõpetatakse kohustuse kajastamine bilansis. Veel kuluna arvestamata täitmata kulukohustuste osa ei sisaldu kohustustes. Need on eraldi avaldatud allpool.

Allpool esitatu kujutab endast seega 31. detsembri 2018 seisuga summasid, mille EL on kohustunud tasuma vastavalt lepinguliste kohustuste täitmisele ja mis kuuluvad seepärast rahastamisele tulevatest ELi eelarvetest.

(miljonites
eurodes)

	Lisade punkt	31.12.2018	31.12.2017
Täitmata eelarvelised kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud	5.1	235 836	221 391
Jagatud eelarve täitmine – veel täitmata juriidilised kohustused käesoleva mitmeaastase finantsraamistiku raames	5.2	143 883	211 688
Olulised juriidilised kohustused muudes valdkondades	5.3	18 126	20 030
Kokku		397 845	453 109

5.1. TÄITMATA EELARVELISED KULUKOHUSTUSED, MILLELE VASTAVAID KULUSID EI OLE VEEL TEKKNUD

(miljonites eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017
Täitmata eelarvelised kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud	235 836	221 391

Eespool avaldatud summa (281 175 miljonit eurot) moodustavad kõnealused eelarvelised täitmata kulukohustused (vt eelarve täitmise aruannete lisade tabel 4.4), millest on lahutatud sellised seonduvad summad, mis on kajastatud bilansis kohustustena ja tulemiaruanDES kuluna. Eelarvelised täitmata kulukohustused kujutavad endast võetud kulukohustusi, millele vastavad makseid ei ole veel tehtud ja/või mida ei ole veel vabastatud. Nagu eespool selgitatud, on need mitmeaastaste programmide loomulik tagajärg.

Tuleks märkida, et tasaarvestamata eelmakseks olevad ettemaksed moodustasid 31. detsembri 2018 seisuga kokku 50 miljardit eurot (vt lisade punkt 2.5). Need on makstud eelarvelised kulukohustused, mis vähendavad täitmata kulukohustusi, kuid mille puhul loetakse makstud summasid kuni lepinguliste kohustuste täitmiseni ikka veel ELi ja mitte saaja omaks. Seega on need nagu eespool loetletud täitmata kulukohustused, millele vastavaid kulusid ei ole veel tekkinud.

5.2. JAGATUD EELARVE TÄITMINE – VEEL TÄITMATA JURIIDILISED KOHUSTUSED KÄESOLEVA MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RAAMES

(miljonites eurodes)

Fondid	Finants- raamistik 2014–2020 (A)	Võetud juriidilised kohustused (B)	Eelarvelised kulu- kohustused (C)	Juriidiliste kohustuste ja eelarveliste kulukohustuste vahe (B–C)
<i>Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond</i>	262 408	262 408	179 831	82 578
<i>Euroopa Sotsiaalfond</i>	92 935	92 819	65 230	27 588
<i>Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrument</i>				–
<i>Euroopa abifond enim puudustkannatavate isikute jaoks</i>	3 814	3 814	2 670	1 144
ALAMRUBRIIK 1B: ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA VAHENDID	359 157	359 041	247 731	111 310
<i>Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond</i>	100 079	100 079	70 748	29 331
<i>Euroopa Merendus- ja Kalandusfond</i>	5 749	5 749	4 048	1 702
RUBRIIK 2: LOODUSVARAD	105 828	105 828	74 795	31 033
<i>Varjupaiga- ja Rändefond</i>	5 028	4 393	3 577	816
<i>Sisejulgeolekufond</i>	3 016	2 883	2 159	724
RUBRIIK 3: JULGEOLEK JA KODAKONDSUS	8 044	7 276	5 736	1 540
Kokku	473 030	472 145	328 262	143 883

Need on juriidiline kohustus teha makse, mille EL võttis jagatud eelarve täitmise alla kuuluvate rakenduskavade vastuvõtmisel. Komisjoni otsus, millega rakenduskava vastu võetakse, kujutab endast rahastamisotsust finantsmääruse artikli 110 tähenduses, ning kui see on asjaomasele liikmesriigile teatavaks tehtud, siis ka juriidilist kulukohustust finantsmääruse tähenduses.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ühissätete määruse artiklis 76 on sätestatud:

„Liidu eelarvelised kulukohustused iga programmi suhtes määratakse iga fondi iga-aastaste osamaksetena ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020. Iga programmi tulemusreserviga seotud eelarvelised kulukohustused määratakse programmi muudest eraldisest eraldi.”

Eelnev tabel algab mitmeaastase finantsraamistiku kogusummaga (veerg A) ja kajastab juriidilisi kohustusi, mille jaoks eelarvelisi kulukohustusi ei ole veel võetud 2014.-2020. aasta mitmeaastases finantsraamistiku alamrubriigis 1B ning rubriikides 2 ja 3. Kõnealused juriidilised kohustused kujutavad endast seega tasumata summasid, mille EL peab siduma eelarveliste kulukohustusega ja tasuma pärast 31. detsembrit 2018. Veerus B on esitatud komisjoni võetud juriidilised kohustused aasta lõpu seisuga ja veerus C on seoses nende juriidiliste kohustuste kohaselt tehtud eelarvelised kulukohustused aasta lõpu seisuga.

5.3. OLULISED JURIIDILISED KOHUSTUSED MUUDES VALDKONDADES

	(miljonites eurodes)	
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Euroopa ühendamise rahastu</i>	11 554	12 676
<i>ITER</i>	1 489	1 496
<i>Copernicuse programm</i>	1 267	1 841
<i>Galileo</i>	493	253
<i>Kalanduskokkulepped</i>	46	133
<i>Kasutusrendi kulukohustused</i>	2 352	2 577
<i>Muud lepingulised kohustused</i>	924	1 054
Kokku	18 126	20 030

Need summad kujutavad pikaajalisi juriidilisi kohustusi, mis ei olnud aasta lõpuks veel eelarves kulukohustuste assigneeringutega kaetud. Need siduvad kohustused kantakse eelarvesse ja tasutakse tulevastel aastatel iga-aastaste osamaksetena.

Teatavate oluliste programmide (vt allpool) rakendamine võidakse vastavalt finantsmääruse artikli 112 lõikele 2 jaotada mitme aasta peale. See võimaldab ELil võtta juriidilisi kohustusi (kirjutada alla toetuslepingutele, delegeerimislepingutele ja hankelepingutele), mis ületavad konkreetse aasta olemasolevaid kulukohustuste assigneeringuid. Seepärast võib suur osa käesoleva mitmeaastase finantsraamistiku kohastest üldistest eraldistest olla juba kulukohustustega seotud. See kehtib eelkõige järgmiste programmide suhtes:

Euroopa ühendamise rahastu

Euroopa ühendamise rahastu annab finantsabi üleeuroopalistele võrkudele, et toetada ühishuviprojekte transpordi-, telekommunikatsiooni- ja energiataristusektoris. Euroopa ühendamise rahastu programmi transpordi valdkonna juriidilised kohustused hõlmavad rakendusperioodi 2014–2023 ja energeetika valdkonna omad perioodi kuni 31.12.2024. Nende kohustuste õiguslik alus on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013), mille artiklis 19 nähakse ette iga-aastaste osamaksete kasutamine.

Copernicuse programm

Copernicuse programm on Maa seire Euroopa programm – vt ka lisade punkt 2.2. Need kohustused on tehtud ajavahemikuks kuni 2020. aastani. Komisjon kirjutas vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrusele (EL) nr 377/2014 (ELT L 122/44, 24.4.2014) alla delegeerimislepingutele Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA), EUMETSATi, Mercatori ja Euroopa Keskpika Ilmaennustuse Keskusega. Määruse nr 377/2014 artiklis 8 lubatakse kasutada iga-aastasi osamakseid.

ITER – Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor

Need kulukohustused on mõeldud ITERi rajatiste tulevase rahastamisvajaduse katmiseks kuni 2021. aastani. EL (Euratom) maksab oma osamaksu ITERi rahvusvahelises organisatsioonis tuumasünteesienergeetika agentuuri (Fusion for Energy) kaudu, millele maksavad osamaksu ka liikmesriigid ja Šveits. Need kulukohustused on tehtud nõukogu 13. detsembri 2013. aasta otsuse (Euratom) nr 791/2013 (millega muudetakse otsust 2007/198/Euratom, millega luuakse ITERi ja

tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühissetevõtte) alusel, milles lubatakse kasutada iga-aastasi osamakseid. ITER loodi selleks, et hallata ja soodustada ITERi rajatiste kasutamist ning edendada termotuumaenergeetika mõistmist ja vastuvõttu üldsuse poolt ning korraldada muud tegevust, mis on ITERi organisatsiooni eesmärgi saavutamiseks vajalik. ITER hõlmab ELi, Hiinat, Indiat, Venemaad, Lõuna-Koread, Jaapanit ja Ameerika Ühendriike.

Galileo

Siin kajastatud summad on ette nähtud Galileo programmi jaoks, mille raames arendatakse Euroopa ülemaailmset satelliitnavigatsioonisüsteemi, vt ka lisade punkt 2.2. Need kohustused on tehtud ajavahemikuks kuni 2020. aastani. Komisjon kirjutas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1285/2013 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 1) alusel alla delegeerimislepingu Euroopa Kosmoseagentuuriga. Määruse (EL) nr 1285/2013 artiklis 9 lubatakse kasutada iga-aastasi osamakseid.

Kalanduskokkulepped

Need kujutavad kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvaheliste kalanduslepingute alusel võetud kohustusi aastani 2023. Need kohustused on tehtud nõukogu otsustel iga ELi mittekuuluva riigi kohta (näiteks nõukogu 4. märtsi 2019. aasta otsus (EL) 2019/385 Euroopa Liidu ja Côte d'Ivoire'i Vabariigi vahelise kalandusalase partnerluslepingu rakendamise protokoll (2018–2024) sõlmimise kohta; ELT L 70, 12.3.2019) ning neid loetakse mitmeaastaste õiguste ja kohustustega rahvusvahelisteks lepinguteks.

Kasutusrendi kulukohustused

Rendilepingute järelejäanud tähtaja jooksul vastavalt asjaomastele lepingutele tasumisele kuuluvad minimaalsed summad on järgmised:

	Minimaalsed rendimaksed				(miljonites eurodes)
	< 1 aasta	1–5 aastat	> 5 aasta	Kokku	
<i>Hooned</i>	439	943	940	2 321	
<i>IT ja muud seadmed</i>	9	21	0	31	
Kokku	448	964	940	2 352	

Seoses Ühendkuningriigi teatega tema kavatsusest Euroopa Liidust väljuda ning vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrusele (EL) 2018/1718 (millega muudetakse määrust (EÜ) nr 726/2004) paigutati Euroopa Ravimiamet ümber Londonist Amsterdam. Londoni ruumide kehtiv rendileping lõpeb 2039. aastal ja seega on see vaja ennetähtaegselt lõpetada või sõlmida üleandmise või allüürile andmise leping kolmanda osapoolega.

Eelmises tabelis esitatud summade hulgas on kehtiva rendilepingu kohaselt võlgnetavad 468 miljonit eurot, kuid tulevane netofinantsmõju konsolideeritud finantsaruannetes, kui see üldse tekib, sõltub lepingu lõpetamise läbirääkimistest rendileandjaga või kolmanda osapoolega sõlmitava allüürilepingu sätetest.

Muud lepingulised kohustused

Siin kajastatud summad on summad, mis tuleb lepingute tähtaja jooksul veel välja maksta. Suurim siin sisalduv summa (87 miljonit eurot) on seotud Euroopa Parlamendi ehituslepingutega.

6. FINANTSRISKIDE JUHTIMINE

ELi finantsriskide juhtimise kohta allpool esitatud andmed seonduvad järgnevaga:

- laenu tegevus, mida komisjon teostab Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM), maksebilansi toetamise mehhanismi, makromajandusliku finantsabi, Euratomi meetmete ning likvideeritava ESTÜ laenuks võetud vahenditest antud laenude kaudu;
- komisjoni poolt eelarve täitmise käigus tehtavad rahavoogude juhtimise toimingud, sealhulgas laekunud trahvid;
- Eelarveliste tagatiste jaoks fondides hoitav vara: välisettevõtte tagatisfondis ja EFSI tagatisfondis ja EFSD tagatisfondis ning
- eelarvest rahastatud rahastamisvahendid.

6.1. RISKI LIIGID

Tururisk on oht, et finantsinstrumendi õiglane väärtus või tulevased rahavood kõiguvad turuhindade muutuste tõttu. Tururisk ei hõlma endas üksnes kahjumi, vaid ka kasumi võimalust. See hõlmab *valuutariski*, *intressiriski* ja *muud hinnariski* (märkimisväärne muu hinnarisk ELil puudub).

- *Valuutarisk* on oht, et ELi tehingute või investeeringute väärtust mõjutavad vahetuskursi muutused. Risk tuleneb erinevate valuutade hinnamuutustest üksteise suhtes.
- *Intressirisk* on oht, et väärtpaberi (eelkõige võlakirja) väärtus langeb intressimäärade tõusu tõttu. Üldiselt toob intressimäärade tõus kaasa fikseeritud intressimääraga võlakirjade hindade languse ja vastupidi.

Krediidirisk on kahjumi oht, mis tuleneb võlgniku/laenusaaaja poolsest laenu või muu krediidiini (põhisumma või intressi või nende mõlema) tagasimakse tegematajätmisest või muust lepingulise kohustuse täitmata jätmisest. Maksekohustuse täitmata jätmise sündmused on muu hulgas tagasimakse hilinemine, laenusaaaja tagasimaksete ümberstruktureerimine ja pankrot.

Likviidsusrisk on vara müügi raskustest tulenev oht, näiteks oht, et asjaomast väärtpaberit või vara ei saa turul realiseerida piisavalt kiiresti, et vältida kahjumit või täita kohustust.

6.2. RISKIJUHTIMISE POLIITIKA

ELi eelarve täitmine toetub üha enam rakenduskavade rahastamisvahendite kasutamisele. Lisateave kõnealuste summade kohta on esitatud lisade punktis **2.4.1**.

Enamikele rahastamisvahenditele on omane, et rakendamine on Euroopa Komisjoni ja finantsasutuse vahelise kokkuleppe alusel delegeeritud kas Euroopa Investeeringupanga grupile (sealhulgas EIF) või teistele finantsasutustele. Kõnealuste finantsasutustega sõlmitud kokkulepped hõlmavad vahendajate suhtes kohaldatavaid rangeid tingimusi ja kohustusi eesmärgiga tagada ELi vahendite nõuetekohane haldamine ja aruandlus. Pärast seda, kui toetus teatavale rahastamisvahendile on kindlaks määratud, kantakse summad üle finantsasutuse spetsiaalselt loodud pangakontole (st usalduskonto). Finantsasutused võivad sõltuvalt asjaomasest rahastamisvahendist kasutada usalduskontol olevaid vahendeid laenude andmiseks, emiteerida võlainstrumente, investeerida omakapitaliinstrumentidesse või katta sissenõutud tagatisi. Rahastamisvahenditest saadav tulu tuleb üldiselt ELi eelarvesse tagasi maksta.

Kõnealuste rahastamisvahenditega seotud risk piirdub nende aluseks olevate lepingute kohaselt ülemmääraga, mis on rahastamisvahendile ette nähtud eelarvestatud summa. Kuna komisjon kannab sageli „esimese järjekoha kahju“ ning rahastamisvahendite eesmärk on rahastada kõrgema riskiga abisaajaid (kellel on raskusi rahastamise saamisega kommertsbankadelt), on tõenäoline, et ELi eelarve jaoks tekib mingis ulatuses kahjusid.

Finantsinstrumentide väärtuse kajastamine

Järgmisi finantsvara ja -kohustuste klasse ei kajastata õiglasest väärtusest: raha ja raha ekvivalendid, laenud, kaubanduslikud ja mittekaubanduslikud nõuded, võlad ja muud amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustused. Nende finantsvarade ja -kohustuste bilansilise jääkmaksumuse suhtes ollakse seisukohal, et see on piisavalt lähedal nende õiglasele väärtusele.

Laenutegevus finantsabi andmiseks

Euroopa Liit teostab laenutehinguid ning nendega seotud rahavoogude juhtimist vastavalt asjaomastele nõukogu ja Euroopa Parlamendi määrusele, nõukogu otsustele ning – kui need on olemas – sisesuunistele. Koostatud on konkreetseid valdkondi, näiteks laenude võtmise ja andmise ning rahavoogude juhtimise menetlusi käsitlevad käsiraamatud, mida kasutavad asjaomased üksused. Laenude andmist rahastatakse tavaliselt laenude võtmisega, millest seega ei tulene avatud intressimäära ega valuutapositsioone.

Sularahahaldus

Komisjoni rahavoogude juhtimise toimingute haldamist käsitlevad eeskirjad on sätestatud nõukogu määruses nr 609/2014 (muudetud nõukogu määrusega nr 804/2016) ning finantsmääruses.

Eespool nimetatud määrusest tulenevalt kohaldatakse järgmisi peamisi põhimõtteid.

- Liikmesriigid maksavad omavahendid kontodele, mis on selleks otstarbeks komisjoni nimel avatud iga liikmesriigi riigikassas või liikmesriigi keskpangas. Komisjon võib eespool nimetatud kontosid kasutada üksnes oma rahanõudluse katmiseks.
- Liikmesriigid maksavad omavahendeid oma riigi valuutas, samal ajal kui komisjoni maksed on enamasti nomineeritud eurodes.
- Komisjoni nimel avatud pangakontode jääk ei või olla negatiivne. Seda piirangut ei kohaldata komisjoni omavahendite kontode suhtes juhul, kui aset on leidnud makseviivitus seoses laenudega, mis on antud või tagatud kooskõlas Euroopa Liidu Nõukogu määruste ja otsustega, samuti teatavatel tingimustel, kui rahavajadus on suurem kontodel olevast varast.
- Kontodel muus valuutas kui eurodes hoitavaid vahendeid kasutatakse kas samas valuutas tehtavateks makseteks või arvestatakse need perioodiliselt eurodesse ümber.

Lisaks omavahendite kontodele on komisjon avanud nii keskpankades kui ka kommertspankades ka muid pangakontosid, mida kasutatakse maksete tegemiseks ja muude tulude saamiseks kui eelarvesse tehtavad liikmesriikide osamaksud.

Rahavoogude juhtimise ja maksetoimingud on suures osas automatiseeritud ning tuginevad tänapäevastele infosüsteemidele. Süsteemi turvalisuse ja ametiülesannete lahususe tagamiseks kohaldatakse vastavalt finantsmäärusele, komisjoni sisekontrollistandarditele ja auditeerimis põhimõtetele eritoiminguid.

Komisjoni rahavoogude juhtimise ja maksetoimingute juhtimine on reguleeritud kirjalike suuniste ja menetluskorraga, mis piiravad operatsiooni- ja finantsriski ning tagavad piisava kontrollitaseme. Suunised ja menetluskord käsitlevad mitmesuguseid toiminguid (näiteks maksete tegemine ja likviidsuse juhtimine, rahavoogude prognoosimine, talitluspidamus jms) ning neile vastavust kontrollitakse regulaarselt. Lisaks sellele vahetavad eelarve peadirektoraat ning majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat teavet riskijuhtimise ja parimate tavade kohta.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid: hoiused

Enne 2010. aastat laekunud summad jäävad kontodele pankades, mis on valitud spetsiaalselt välja ajutiselt makstavate trahvide hoiustamiseks. Panga valimine toimub vastavalt finantsmääruses ettenähtud hankemenetlusele. Vahendite hoiustamist konkreetsetes pankades tingib sisemine riskijuhtimispoliitika, mille raames on kehtestatud krediidi reitingule esitatavad nõuded ja kindlaks määratud summad, mida võib hoiustada vastavalt vastaspoole omakapitali suurusele. Finants- ja operatsiooniriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfelli

Alates 2010. aastast investeeritakse määratud ja ajutiselt makstud trahvide summad spetsiaalselt selle jaoks loodud portfelli BUFI. Portfelli peamised eesmärgid on vähendada finantsturgudega seotud riske ja kohelda kõiki trahvituid üksusi võrdselt, pakkudes samal alusel arvutatud tagatud tulu. Ajutiselt makstud trahvide varahaldust teostab komisjon kooskõlas sisemiste varahaldussuunistega. Koostatud on konkreetseid valdkondi, näiteks rahavoogude juhtimist käsitlevad menetluskorra käsiraamatud, mida kasutavad asjaomased üksused. Finants- ja operatsiooniriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Varahalduse tegevuse eesmärk on investeerida komisjonile ajutiselt makstud trahvid selliselt, et:

- tagada, et vahendid oleksid vajaduse korral hõlpsasti kättesaadavad, ja samal ajal
- anda tavapärastel asjaoludel tootlust, mis vastab keskmiselt BUFI võrdlusaluse tootluse ja kantud kulude vahele, säilitades samal ajal nende trahvide algsumma, mis maksti portfelli enne uue finantsmääruse jõustumist augustis 2018.

Investeeringud piirduvad põhimõtteliselt järgmiste kategooriatega: tähtajalised hoiused liikmesriikide keskpankades, riikide võlakohustuste haldamise ametites, täielikult riigile kuuluvates või riigi poolt tagatud pankades või riigiülestes asutustes; võlakirjad, lühiajalised võlakirjad ja hoiusesertifikaadid, mille on emiteerinud riiklikud või riigiüleised asutused.

Pangatagatised

Komisjon hoiab märkimisväärses summas finantsasutuste antud tagatise seoses trahvidega, mida ta määrab äriühingutele ELi konkurentsieeskirjade rikkumise eest (vt lisade punkt **2.6.1.2**). Tagatiste andmine on trahvi saanud äriühingute jaoks alternatiiviks ajutise makse tegemisele. Tagatise hallatakse sisemise riskijuhtimise poliitika raames. Finants- ja operatsiooniriskid tehakse kindlaks, neid hinnatakse ja nende vastavust sisesuunistele ja menetluskorrale kontrollitakse regulaarselt.

Välistegevuse tagatisfond

Tagatisfondi varade haldamise eeskirjad ja põhimõtted on sätestatud komisjoni ja EIP 25. novembri 1994. aasta lepingus ja selle hilisemates muudatustes, mis pärinevad 17. ja 23. septembrist 1996, 8. maist 2002, 25. veebruarist 2008, 9. novembrist 2010 ja 28. oktoobrist 2018. Tagatisfond kasutab oma tegevuses üksnes eurot. Ta investeerib ainult selles valuutas, et vältida vahetuskursiriski. Varade haldamine põhineb tavapärasel konservatiivsuse põhimõttel, mida finantstegevuse puhul järgitakse. Tagatisfondilt nõutakse, et ta pööraks erilist tähelepanu riskide vähendamisele ja selle tagamisele, et hallatavaid varasid saaks müüa või üle anda ilma olulise viivitusega, võttes arvesse asjaomaseid kohustusi.

EFSI tagatisfond

EFSI tagatisfond loodi EFSI määrusega – vt lisade punkt **2.4.1**. Fondi varahalduse eeskirjad ja põhimõtted on sätestatud komisjoni 21. jaanuari 2016. aasta otsuses C(2016) 165. Hallatavad varad peavad pakkuma piisavat likviidsust tagatise võimaliku sissenõudmise puhuks, püüdes samal ajal optimeerida tootlust ja riski taset, mis oleks kooskõlas turvalisuse ja stabiilsuse säilitamisega.

EFSD tagatisfond

EFSD tagatisfond loodi vastavalt EFSD määrusele – vt lisade punkt **2.4.1**. EFSD tagatisfondi vara haldab komisjon vastavalt komisjoni 22. novembri 2017. aasta otsuse C(2017) 7693 lisas 1 sisalduvatele sisesuunistele ja varahaldussuunistele. Vara hallatakse nii, et pakkuda piisavat likviidsust tagatise võimaliku sissenõudmise puhuks, püüdes samal ajal optimeerida tootlust ja riski taset, mis oleks kooskõlas turvalisuse ja stabiilsuse säilitamisega.

6.3. VALUUTARISK

ELi rahastamisvahendite valuutariskid aasta lõpu seisuga – netopositsioon

(miljonites
eurodes)

	USA dollar (USD)	GBP	DKK	31.12.2018 SEK	Euro	Muud	Kokku
Finantsvarad							
Müügivalmis finantsvarad	619	57	18	7	14 725	17	15 443
Finantsvarad õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina	(475)	-	-	-	491	-	16
Laenud*	6	0	-	-	56	5	67
Nõuded ja sissenõutavad summad	19	4 109	99	109	20 026	303	24 664
Raha ja raha ekvivalendid	49	1 524	290	406	14 338	1 505	18 113
	218	5 690	407	523	49 635	1 830	58 303
Finantskohustused							
Finantskohustused õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina	-	-	-	-	(20)	(2)	(22)
Võlgnevused	(2)	(1)	(0)	(0)	(32 218)	(5)	(32 227)
	(2)	(1)	(0)	(0)	(32 238)	(7)	(32 249)
Kokku	216	5 689	407	523	17 397	1 824	26 055

(miljonites
eurodes)

	USA dollar (USD)	GBP	DKK	31.12.2017 SEK	Euro	Muud	Kokku
Finantsvarad							
Müügivalmis finantsvarad	680	57	17	56	12 806	16	13 632
Finantsvarad õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina	(632)	-	-	-	655	-	23
Laenud*	6	0	-	-	123	7	137
Nõuded ja sissenõutavad summad	15	549	63	86	11 591	62	12 366
Raha ja raha ekvivalendid	49	3 180	27	693	18 468	1 694	24 111
	118	3 787	107	835	43 642	1 779	50 268
Finantskohustused							
Finantskohustused õiglasest väärtuses üle- või puudujäägina	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Võlgnevused	(4)	(2)	(0)	(1)	(39 029)	(12)	(39 048)
	(4)	(2)	(0)	(1)	(39 029)	(14)	(39 050)
Kokku	114	3 785	107	834	4 613	1 765	11 218

* Ilma kompensatsioonitehinguna finantsabiks antud laenu deta

Kui euro oleks tugevnenud teiste valuutade suhtes 10 % võrra, oleks selle mõju olnud järgmine:

(miljonites
eurodes)

Eelarveaasta tulemus				
	USA dollar (USD)	GBP	DKK	SEK
2018	(7)	(512)	(35)	(47)
2017	(5)	(339)	(8)	(71)

(miljonites
eurodes)

Netovara				
	USA dollar (USD)	GBP	DKK	SEK
31.12.2018	(13)	(5)	(2)	(1)
31.12.2017	(5)	(5)	(2)	(5)

Kui euro oleks nõrgenenud teiste valuutade suhtes 10 % võrra, oleks selle mõju olnud järgmine:

(miljonites
eurodes)

Eelarveaasta tulem				
	USA dollar (USD)	GBP	DKK	SEK
2018	9	625	43	57
2017	6	414	10	87

(miljonites
eurodes)

Netovara				
	USA dollar (USD)	GBP	DKK	SEK
31.12.2018	16	6	2	1
31.12.2017	7	6	2	6

Laenutegevus finantsabi andmiseks

Finantsvarasid ja -kohustusi hoitakse peamiselt eurodes, mistõttu ELil välisvaluutarisk puudub.

Rahavoogude juhtimine

Kooskõlas nõukogu määrusega nr 609/2014 (muudetud nõukogu määrusega nr 804/2016) hoitakse omavahendeid, mille liikmesriigid on maksnud muudes valuutades kui eurodes, omavahendite kontodel. Need arvestatakse eurodesse ümber, kui neid on vaja kasutada maksete tegemiseks. Kõnealuste vahendite haldamisel kohaldatavad menetlused on sätestatud eespool osutatud määruses. Piiratud arvul juhtudel kasutatakse neid vahendeid otse samades valuutades maksete tegemiseks.

Komisjonil on kommertsbankades mitmed USA dollarites, Šveitsi frankides ja muudes ELi valuutades kui eurodes hoitavad kontod, mida ta kasutab maksete tegemiseks neis valuutades. Neile kontodele kantakse täiendavaid vahendeid olenevalt sellest, millises summas makseid neilt teha tuleb, ja selle tulemusena ei kajasta nende saldod valuutariski positsiooni.

Mitmesuguste tulude (välja arvatud omavahendite) laekumisel muus valuutas kui eurodes kantakse need üle komisjoni samas valuutas hoitavatele kontodele, kui neid on vaja maksete tegemiseks, või arvestatakse ümber eurodesse ja kantakse eurodes hoitavatele kontodele. Muus valuutas kui eurodes hoitavatele avansikontodele kantakse täiendavaid vahendeid olenevalt prognoositud lühiajalisest vajadusest teha samas valuutas kohalikke makseid. Kõnealuste kontode saldode puhul jälgitakse, et need ei ületaks neile seatud ülemmäära.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid (hoiused ja BUFI portfelli) ja pangatagatised

Kuna kõik trahvid määratakse ja makstakse eurodes, siis nende puhul valuutarisk puudub.

Välistegevuse tagatisfond

Selle fondi finantsvarasid hoitakse eurodes ning seetõttu ELil valuutarisk puudub. Laenud, mis anti ELile üle fondile esitatud taotluste tõttu, kuna laenusaja olid jätnud maksekohustused täitmata, makstakse välja nende esialgses valuutas ja seetõttu kujutab see ELi jaoks valuutariski. Peamiselt laenude tagasimaksete ajastamisest tuleneva ebakindluse tõttu vahetuskursierinevuste kompenseerimisega (riskimaandamistegevus) ei tegeleta.

EFSI tagatisfond

EFSI tagatisfond arveldab praegu nii eurodes kui ka USA dollarites. Valuutariski hallatakse tuletislepingute (valuutaforvardlepingud) sõlmimisega, millega kaitstakse USA dollarites investeringuportfelli turuväärtust. Maandamata riskiga valuutapositsiooni ülempiiriks on määratud 1 % portfelli koguväärtusest sihttaseme ja vahendite iga-aastaste strateegiliste jaotuste raames. Nii käivitaks

USA dollarites investeringute turuväärtuse kõikumine üle 1 % piiri tasakaalustamismüügi (uue sama- või vastassuunalise forvardlepingu), et kaitstavat positsiooni vastavalt kohandada või taastada. Riskide maanduse kohandamist võivad ajendada ka euro/USD vahetuskursi muutused.

Laenud, mis anti ELile üle fondile esitatud taotluste tõttu, kuna laenusaaajad olid jätnud maksekohustused täitmata, makstakse välja nende esialgses valuutas ja seetõttu kujutab see ELi jaoks valuutariski. Üleantud laenude tagasimaksete ajastamisest tuleneva ebakindluse tõttu vahetuskursierinevuste kompenseerimisega (riskimaandamistegevus) ei tegeleta.

EFSD tagatisfond

EFSD tagatisfond arveldab praegu üksnes eurodes, kuid tema varahaldussuunised annavad võimaluse investeerida ka teatavatesse varadesse, mis on nomineeritud muus vääringus kui euro.

6.4. INTRESSIRISK

Järgmises tabelis esitatakse teave müügivalmis finantsvarade intressimäära tundlikkuse näitaja kohta, eeldades intressimäärade võimalikuks muutuseks +/- 100 baaspunkti (1 %).

	(miljonites eurodes)	
	Suurenemine (+) / vähenemine (-) baaspunktides	Mõju netovarale
2018: Müügivalmis finantsvarad	+100	(348)
	-100	374
2017: Müügivalmis finantsvarad	+100	(359)
	-100	382

Laenutegevus finantsabi andmiseks

ELil on oma laenutegevuse laadi tõttu märkimisväärsed intressi kandvad varad ja kohustused. Samal ajal tasakaalustavad võetud laenudest tulenevaid intressiriske samasuguste lepingutingimustega antud laenud (kompensatsioonitehingud).

Rahavoogude juhtimine

Komisjoni rahavoogude juhtimise üksus ei laena raha. Seetõttu intressimäära risk puudub. Intressimäär arvutatakse aga erinevate pangakontode saldode alusel. Komisjon on seepärast kehtestanud meetmed, et tema pangakontodelt regulaarselt teenitav intress peegeldaks turuintressimäärasid ja nende võimalikku kõikumist.

Kontod, mis on avatud liikmesriikide riigikassades omavahendite laekumiseks, intressi ei teeni ja teenustasusid nende puhul ei kohaldata. Liikmesriikide keskpankades olevad kontod võib välja maksta iga institutsiooni poolt kohaldatava ametliku kursi alusel. Kuna mõned väljamaksed neilt kontodelt võivad olla praegu negatiivsed, on kehtestatud nende kontode saldode minimeerimiseks likviidsuse juhtimise menetlused.

Peale selle on omavahendite kontod vastavalt nõukogu määrusele nr 609/2014 (muudetud nõukogu määrusega nr 804/2016) kaitstud negatiivse intressi mõju eest.

Kommertspankade kontodel hoitavatelt üleöösaldodelt teenitakse intressi igapäevaselt. See intress põhineb muutuvatel turuintressimääradel, mille suhtes kohaldatakse lepingulist (positiivset või negatiivset) piirmäära. Kommertspankade poolt kohaldatav kurss võrdub tavaliselt lepingu alusel nulliga. Selle tulemusel puudub risk, et komisjon teeniks turuintressimäärade madalamat intressi.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid (hoiused ja BUFI portfelli) ja pangatagatised

Ajutiselt makstud trahvid on investeeritud rahaturuinstrumentide portfelli ja pikaajalistesse võlakirjadesse, mille keskmine kestus on 2,58 aastat.

Välistegevuse tagatisfond

Tagatisfondile eraldatud eelarve on investeeritud rahaturuinstrumentide portfelli ja pikaajalistesse võlakirjadesse, kusjuures kogu portfelli keskmine kestus on 2,58 aastat.

EFSI tagatisfond

EFSI tagatisfondile eraldatud eelarve on investeeritud rahaturuinstrumentide portfelli ja pikaajalistesse võlakirjadesse, kusjuures kogu portfelli keskmine kestus on 2,4 aastat.

EFSD tagatisfond

Kuna vahendite eraldamine eelarvest toimus esimest korda alles 2018. aasta lõpus, koosneb EFSD tagatisfond peamiselt keskpankades hoitavast rahast. Portfelli keskmine kestus on 0,03 aastat.

6.5. KREDIIDIRISK

Summad, mis kujutavad endast aruandlusperioodi lõpul ELi jaoks krediidiriski, on vastavalt lisade punktis 2 esitatule rahastamisvahendite puhaskväärtus.

Vähenemata väärtusega finantsvarade vanuse analüüs

	Kokku	Tähtajaks tasutud ja langemata väärtusega	Tähtajaks tasumata, kuid langemata väärtusega		
			< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aasta
<i>Antud laenud</i>	53 939	53 939	0	–	–
<i>Nõuded ja sissenõutavad summad</i>	24 664	14 737	6 585	3 209	134
<i>Finantsvarad õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina</i>	16	16	–	–	–
Kokku seisuga 31.12.2018	78 620	68 692	6 585	3 209	134
<i>Antud laenud</i>	54 981	54 980	0	–	–
<i>Nõuded ja sissenõutavad summad</i>	12 366	8 905	2 894	359	208
<i>Finantsvarad õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina</i>	23	23	–	–	–
Kokku seisuga 31.12.2017	67 369	63 908	2 894	359	208

(miljonites eurodes)

Vähem kui üheaastaste nõuete ja sissenõutavate summade hulka kuulub konkurentsitrahvidega seotud sissenõutavaid summasid 6 366 miljoni euro ulatuses, samal ajal, kui 1–5 aastaste nõuete ja sissenõutavate summade hulka kuulub neid 3 136 miljoni euro ulatuses. Nimetatud summad on suures osas kaetud pangatagatistega ja seega on komisjon krediidirisk madal. Need tagatised on andnud trahvi saanud äriühingud alternatiivina ajutise makse tegemisele.

Tähtjaks tasutud ja vähenemata väärtusega finantsvarade krediitkvaliteet

(miljonites
eurodes)

	31.12.2018					
	Müügivalmis*	Finantsva- rad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses üle- või puudu- jäägina**	Antud laenud	Nõuded ja sissenõuta- vad summad	Raha	Kokku
Vastaspooled, kellel on välisreiting						
Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga	9 019	16	98	9 064	14 950	33 146
Üle keskmise kvaliteediga	3 209	–	23 513	755	2 740	30 217
Alla keskmise kvaliteediga	1 765	–	25 775	1 456	181	29 177
Muud kui investeeringusjärgu võlakirjad	–	–	4 488	200	221	4 909
	13 993	16	53 874	11 475	18 092	97 449
Vastaspooled, kellel puudub välisreiting						
Rühm 1	–	–	64	3 262	21	3 347
Rühm 2	–	–	2	0	–	2
	–	–	66	3 262	21	3 349
Kokku	13 993	16	53 939	14 737	18 113	100 797

(miljonites
eurodes)

	31.12.2017					
	Müügivalmis*	Finantsva- rad, mida kajastatakse õiglasel väärtuses üle- või puudu- jäägina**	Antud laenud	Nõuded ja sissenõuta- vad summad	Raha	Kokku
Vastaspooled, kellel on välisreiting						
Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga	8 068	16	143	2 989	19 261	30 477
Üle keskmise kvaliteediga	1 794	–	23 585	293	3 977	29 650
Alla keskmise kvaliteediga	2 186	–	27 195	846	463	30 691
Muud kui investeeringusjärgu võlakirjad	–	–	3 977	110	389	4 476
	12 048	16	54 901	4 239	24 090	95 293
Vastaspooled, kellel puudub välisreiting						
Rühm 1	–	6	80	4 665	21	4 772
Rühm 2	–	–	–	1	–	1
	–	6	80	4 666	21	4 773
Kokku	12 048	23	54 980	8 904	24 111	100 067

* Müügivalmis finantsvarad (v.a omakapitaalinstrumentid ja ühtne fond).

** Finantsvarad õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina.

Eespool olev tabel ei hõlma ilma välisreitinguta omakapitaliinstrumentide kujul müügivalmis finantsvarasid. Eespool nimetatud nelja riskikategooria aluseks on põhimõtteliselt väliste reitinguagentuuride reitingukategooriad, mis on järgmised:

- Kõrgeima ja kõrge kvaliteediga: Moody P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA –; Fitch F1+, F1, AAA – AA – ja samaväärsed
- Üle keskmise kvaliteediga: Moody P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A–; Fitch F2, A+ – A– ja samaväärsed
- Alla keskmise kvaliteediga: Moody P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB–; Fitch F-3, BBBB+ – BBB– ja samaväärsed
- Muud kui investeerimisjärgu võlakirjad: Moody mitte kõrgeim, Ba1 – C; S&P B, C, BB+ – D; Fitch B, C, BB+ – D ja samaväärsed

EL kasutab nimetatud välisagentuuride reitingukategooriaid eelkõige finantsinstrumentide ja kommertspankade võrdlusvahendina, kuid võib üksikjuhtumite analüüsimise järel hoida vahendeid mõnes eespool nimetatud riskikategoorias isegi siis, kui üks või enam eespool nimetatud reitinguagentuuridest on asjaomase vastaspoole reitingut alandanud. Ilma reitinguta vastaspoolte puhul hõlmab 1. rühm varasemate makseviivitusteta võlgnikke ja 2. rühm varasemate makseviivitustega võlgnikke.

Eespool muude kui investeerimisjärgu liigitatud laenude ja nõuetena esitatud summad on seotud peamiselt komisjoni poolt finantsraskustes liikmesriikidele makstud finantstoetuse laenudega ning teatavate liikmesriikide suhtes omavahendeid käsitlevate määruste või teiste õigusaktide alusel esitatud nõuetega. Raha all kajastatud summad on seotud riigikassas või liikmesriikide keskpankades avatud omavahendite pangakontodega, et hoida omavahendite osamaksusid vastavalt eespool osutatud määruks ettenähtule. Komisjon võib neid kontosid kasutada ainult eelarve täitmisest tuleneva rahanõudluse katmiseks.

Laenutegevus finantsabi andmiseks

Krediidiriski maandatakse Euratomi puhul esmalt riigi tagatise saamisega, seejärel välistegevuse tagatisfondi kaudu (makromajandusliku finantsabi ja Euratomi puhul), seejärel võimalusega saada vajalikud vahendid liikmesriikides asuvatelt komisjoni omavahendite kontodelt ja lõpuks ELi eelarve kaudu.

Omavahendeid käsitlevate õigusaktidega on omavahendite maksete ülemmääraks kehtestatud 1,20 % liikmesriikide kogurahvatulust ning 2018. aastal kasutati sellest maksete assigneeringute katmiseks tegelikult 0,90 %. See tähendab, et 31. detsembri 2018 seisuga jäi kõnealuste tagatiste kasutamisel 0,30 % varu. Sel eesmärgil on ELil õigus nõuda liikmesriikidelt, et nad tagaksid ELi õiguslike kohustuste täieliku täitmise laenuandjate ees.

Rahavoogude juhtimine

Enamikku komisjoni rahalistest vahenditest hoitakse omavahendeid käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 609/2014 (muudetud nõukogu määrusega nr 804/2016) kohaselt kontodel, mille liikmesriigid on avanud oma osamaksude (omavahendite) maksmiseks. Kõiki selliseid kontosid hoitakse liikmesriikide riigikassades või keskpankades. Nende institutsioonide krediidirisk (ja vastaspoole risk) on komisjoni jaoks madalaim, sest riskipositsioon seondub liikmesriikidega. Mis puutub maksete tegemiseks kommertspankades hoitavatesse komisjoni rahalistesse vahenditesse, siis neile kontodele täiendavate vahendite kandmisel juhendatakse täppisajastamise põhimõttest ja seda haldab rahavoogude juhtimise süsteem automaatselt. Igal kontol hoitakse minimaalsel tasemel rahavarusid, võttes arvesse kontolt päeva jooksul tehtavate maksete keskmist summat. Selle tulemusel on neil kontodel üleöö hoitav kogusumma pidevalt väga väike (kokkuvõttes keskmiselt alla 80 miljoni euro, mis jaguneb umbes 20 konto peale), mis tagab, et komisjoni riskipositsioon on piiratud. Kõnealuseid summasid tuleks vaadata koos rahaliste vahendite igapäevaste kogusaldodega, mis kõikusid 2018. aastal vahemikus 6–37 miljardit eurot, ning 2018. aastal komisjoni kontodelt tehtud maksete kogusummaga, mis ületas 155 miljardit eurot.

Lisaks sellele kohaldatakse kommertspankade valiku suhtes erisuuniseid, et komisjoni vastaspoole riski veelgi minimeerida:

- Kõik kommertsbankad valitakse välja pakkumismenetluse teel. Pakkumismenetluses osalemiseks nõutav minimaalne lühiajaline krediitireiting on P-1 (Moody) või sellega samaväärne. Teatavate nõuetekohaselt põhjendatud asjaolude korral võidakse aktsepteerida ka madalamat reitingut.
- Nende kommertsbankade krediitireitingud, kus komisjonil on kontod, vaadatakse läbi kord päevas.
- Kolmandates riikides olevate delegatsioonide avansikontosid hoitakse kohalikes bankades, mis valitakse välja lihtsustatud pakkumismenetluse teel. Reitingunõuded olenevad kohalikust olukorrast ja võivad riikide lõikes märkimisväärselt erineda. Riskipositsiooni piiramiseks hoitakse nende kontode saldosid võimalikult madalal tasemel (võttes arvesse tegevusvajadusi), neile kantakse täiendavaid vahendeid regulaarselt ja kohaldatavad ülemmäärad vaadatakse igal aastal läbi.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid: hoiused

Enne 2010. aastat ajutiselt makstud trahve hoiustavad pangad valitakse välja hankemenetluse teel kooskõlas riskijuhtimispoliitikaga, millega on kehtestatud krediitireitingule esitatavad nõuded ja proportsionaalselt vastaspoole omakapitalile hoiustatavate summade suurus.

Kommertsbankade puhul, mis on valitud välja spetsiaalselt selleks, et võtta hoiule ajutiselt makstavaid trahve, nõutakse üldjuhul ka pikaajalist krediitireitingut vähemalt A- (S&P või sellega võrdväärset) kahelt agentuurilt. Sellesse rühma kuuluvate bankade reitingu alandamise korral kohaldatakse erimeetmeid. Lisaks sellele on igas pangas hoiustatav summa piiratud teatava protsendiga tema omavahenditest ja sõltub iga panga reitingust. Selliste piirangute arvutamisel võetakse arvesse ka kehtivaid garantiisid, mis sama asutus on komisjonile andnud. Hoiuse jäägi vastavust neist põhimõtetest tulenevalt kohaldatavatele nõuetele kontrollitakse regulaarselt.

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfelli

Ajutiselt makstud (alates 2010. aastast määratud) trahvidest tehtavate investeeringutega riigi võlakohustustesse võtab komisjon endale krediidiriski. Riski kontsentratsioon on suurim Hispaania puhul, kelle arvele langeb 16 % portfelist. Viie suurima riskipositsiooniga riigi (Hispaania, Prantsusmaa, Luksemburg, Saksamaa ja Itaalia) arvele langeb kokku 67 % investeeringuportfelist. Portfelli kaalutud keskmine krediitireiting on A- (S&P või samaväärne).

Pangatagatised

Selliste tagatiste aktsepteerimise suhtes kohaldatav riskijuhtimispoliitika tagab komisjonile kõrge krediitikvaliteedi. Kehtivate tagatiste vastavust neist põhimõtetest tulenevalt kohaldatavatele nõuetele kontrollitakse regulaarselt.

Välistegevuse tagatisfond

Portfelli krediidiriski positsiooni piiramiseks on kokku lepitud varahaldussuunised ja/või investimisstrateegia, milles on ette nähtud teatavad piirid ja piirangud. Sellised piirid ja piirangud hõlmavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, absoluutseid nominaalseid krediitilimiite sõltuvalt emitendi kategooriast, suhtelisi riskide kontsentreerumise piirmäärasid sõltuvalt emitendi kategooriast ja riskide kontsentreerumise piirmäärasid emissiooni kohta. Kõigil investeeringutel on vähemalt investimisjärgu krediitireiting.

EFSI tagatisfond

Varahaldussuunised, risk ja investimisstrateegiad määratlevad teatavad piirid ja piirangud, et piirata portfelli krediidiriski positsiooni, mis on üldjuhul piiratud investimisjärgu krediitireitinguga. Portfelli kaalutud keskmine krediitireiting on A- (S&P või samaväärne).

31. detsembri 2018 seisuga on Prantsusmaa keskpank kõigi realiseerimata valuutaforvardite ainus vastaspool ja selle kuupäeva seisuga ei ole mingeid krediitikvaliteeti parandavaid kokkuleppeid – tagatise, tasaarvestuslepinguid ega garantiisid. Aruandeperioodi lõpu seisuga on positiivse õiglase väärtusega välisvaluuta tuletisinstrumentide maksimaalne krediidiriski positsioon võrdne bilansilise jääkmaksumusega.

EFSD tagatisfond

Varahaldussuunised, risk ja investeerimisstrateegiad määratlevad teatavad piirid ja piirangud, et piirata portfelli krediidiriski positsiooni, mis on üldjuhul piiratud investeerimisjärgu krediidireitinguga. Portfelli kaalutud keskmine krediidireiting on AAA (S&P või sellega võrdväärne), kohaldades keskpangas hoitava sularaha riigireitingut.

6.6. LIKVIIDSUSRISK

Finantskohustuste jaotumine lepingulise lõpptähtpäevani jäänud tähtaegade kaupa

(miljonites eurodes)

	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aasta	Kokku
<i>Võetud laenud</i>	(2 350)	(17 363)	(34 158)	(53 872)
<i>Võlgnevused</i>	(32 227)	–	–	(32 227)
<i>Muud</i>	(252)	(648)	(1 112)	(2 012)
Kokku seisuga 31.12.2018	(34 829)	(18 011)	(35 270)	(88 110)
<i>Võetud laenud</i>	(6 700)	(14 862)	(33 279)	(54 841)
<i>Võlgnevused</i>	(39 048)	–	–	(39 048)
<i>Muud</i>	(150)	(665)	(1 255)	(2 070)
Kokku seisuga 31.12.2017	(45 898)	(15 527)	(34 534)	(95 959)

Finantsinstrumendid õiglases väärtuses üle- või puudujäägina

(miljonites eurodes)

	< 1 aasta	1-5 aastat	> 5 aasta	Kokku
<i>Tuletisinstrumendi maksepool</i>	(490)	(2)	(6)	(498)
<i>Tuletisinstrumendi laekumispool</i>	477	–	–	477
Neto-rahavood seisuga 31.12.2018	(14)	(2)	(6)	(21)
<i>Tuletisinstrumendi maksepool</i>	(634)	(2)	–	(635)
<i>Tuletisinstrumendi laekumispool</i>	638	–	–	638
Neto-rahavood seisuga 31.12.2017	5	(2)	–	3

Laenutegevus finantsabi andmiseks

Võetud laenudest tulenevat likviidsusriski tasakaalustavad tavaliselt oma lepingutingimuste poolest neile vastavad antud laenud (kompensatsioonitehingud). Makromajandusliku finantsabi ja Euratomi puhul toimib välistegevuse tagatisfond likviidsusreservina (või turvaabinõuna), mida saab kasutada, kui laenusaajad jätavad oma maksekohustused täitmata või hilinevad maksete tegemisega. Seoses maksebilansi toetamise mehhanismiga on nõukogu määruses (EÜ) nr 431/2009 ette nähtud menetlus, mis annab piisavalt aega vahendite kasutuselevõtuks liikmesriikides asuvate komisjoni omavahendite kontode kaudu. EFSMi puhul on sarnane menetlus ette nähtud nõukogu määrusega nr 407/2010.

Rahavoogude juhtimine

ELi eelarvepõhimõtted tagavad, et asjaomase eelarveaasta jaoks ettenähtud raha koguarud on alati piisavad kõigi maksete tegemiseks. Liikmesriikide osamaksude kogusumma koos mitmesuguste laekumistega on seega võrdne eelarveaasta maksete assigneeringute summaga. Liikmesriikide osamaksud laekuvad 12 igakuise maksena, mis on jaotatud kogu aasta peale, kuid maksete puhul esineb teatav hooajalisus. Lisaks muutuvad vastavalt nõukogu määrusele nr 609/2014 (omavahendite kättesaadavaks tegemise meetodite ja menetluste kohta; muudetud nõukogu määrusega nr 804/2016) liikmesriikide osamaksud, mis tulenevad paranduseelarvetest, mis kiidetakse heaks pärast asjaomasel kuul (N), kasutatavaks kas N+1 kuu esimesel tööpäeval (kui heakskiit saadakse enne asjaomase kuu 16. kuupäeva) või N+2 kuu esimesel tööpäeval (kui heakskiit saadakse pärast asjaomase kuu 16. kuupäeva), kuid nendega seotud maksete assigneeringuid saab kohe kasutada.

Selleks et kättesaadavad rahavarud oleksid alati piisavad mis tahes asjaomase kuu jooksul tehtavate maksete katmiseks, on sisse seatud regulaarsed rahavoogude prognoosimise menetlused ning vajaduse korral saab omavahendite või täiendavate vahendite tasumist nõuda liikmesriikidelt teatava piirini ka ettemaksena, kui täidetud on teatavad tingimused. Kulude hooajalisuse ja üldiste eelarveliste piirangute tõttu viimastel aastatel on tekkinud vajadus maksete sagedust aasta jooksul tihedamini kontrollida. Lisaks eelnevale tagavad komisjoni igapäevastes rahavoogude juhtimise toimingutes kasutatavad

automatiseeritud likviidsusjuhtimise töövahendid, et igal komisjoni pangakontol oleks iga päev piisavalt likviidsed vahendeid.

Trahvid

Ajutiselt makstud trahvid: BUFI portfelli

Fondi juhtimisel juhindutakse põhimõttest, et varad peavad olema asjaomaste kohustuste täitmiseks piisavalt likviidsed ja kättesaadavad. Portfell koosneb peamiselt kõrge likviidsusega väärtpaberitest, mida saab ootamatute raha väljamaksete katteks ära müüa. Peale selle on raha, raha ekvivalentide ja alla üheaastase lõpptähtajaga väärtpaberite osakaal 23 %.

Välistegevuse tagatisfond

Fondi juhtimisel juhindutakse põhimõttest, et varad peavad olema asjaomaste kohustuste täitmiseks piisavalt likviidsed ja kättesaadavad. Seepärast hoiab fond lühiajaliste väljamaksete jaoks piisavaid rahalisi vahendeid. Raha, raha ekvivalentide ja alla üheaastase lõpptähtajaga väärtpaberite osakaal on 9,2 %.

EFSI tagatisfond

EFSI tagatisfondi juhtimisel juhindutakse põhimõttest, et varad peavad olema asjaomaste kohustuste täitmiseks piisavalt likviidsed ja kättesaadavad. Portfell koosneb likviidsest varast, mida saab ootamatute raha väljamaksete katteks ära müüa. Peale selle on raha, raha ekvivalentide ja alla üheaastase lõpptähtajaga väärtpaberite osakaal 22 %.

Tuletislepingutega arveldamine on kajastatud brutona ja põhineb nende lepingulisel lõpptähtajal. Kohustusi täidetakse USA dollarites nomineeritud varade müümise ja/või vahetustehingute abil, mille juures on võimalik raha väljamaksete tekkimine valuutakursi vahede tõttu.

Seoses tagatisenõuetega ei ole likviidsusjuhtimist vaja, sest praegune valuutariski maandamise tehingute vastaspool on nõus töötama koos komisjoniga ilma lisatagatise nõudmata.

EFSD tagatisfond

EFSD tagatisfondi juhtimisel juhindutakse põhimõttest, et varad peavad olema asjaomaste kohustuste täitmiseks piisavalt likviidsed ja kättesaadavad.

Portfell koosneb 97 % ulatuses jooksevkontodel hoitavast rahast.

Muud finantsinstrumendid – tuletisinstrumentidest finantskohustused

2017. aastal sõlmis EL tuletislepingu (valuutaoptsioon), millega kaeti välisvaluuta väärtuse langus, mis on seotud finantsasutuste poolt antud laenudega (vt lisade punkt **2.11.2**). Peale selle tekitab EIP grupi omakapitali investeeringute portfellile antud ELi tagatis finantskohustuse katta alusinvesteeringute väärtuse langused. Nagu muude ELi eelarvest rahastatavate finantsinstrumentide puhul, ei tohi ka nendest instrumentidest tuleneva ELi kohustuse suurus ületada võetud kohustuse summat, mis leevendab likviidsusrisiki.

7. SEOTUD OSAPOOLI KÄSITLEVAD ANDMED

7.1. SEOTUD OSAPOOLED

ELi seotud osapooled on ELi konsolideeritud üksused, sidusettevõtted ja nende üksuste juhtivtöötajad. Kõnealuste üksuste vahelised tehingud on osa ELi tavapärasest toimimisest ning seetõttu ei ole ELi raamatupidamiseskirjade kohaselt nende tehingute puhul vaja kohaldada spetsiaalseid avalikustamisnõudeid.

7.2. JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

Kõrgematel juhtivatel ametikohtadel töötavaid ELi ametnikke käsitleva teabe esitamise eesmärgil on seotud osapooled jaotatud käesolevas aruandes viide kategooriasse:

Kategooria 1: Euroopa Ülemkogu eesistuja, komisjoni president ja Euroopa Kohtu president;

Kategooria 2: komisjoni asepresident ja ELi välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni teised asepresidendid;

Kategooria 3: nõukogu peasekretär, komisjoni liikmed, Euroopa Kohtu kohtunikud ja kohtujuristid, Euroopa Liidu Üldkohtu president ja liikmed, Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohtu president ja liikmed, ombudsman ja Euroopa andmekaitseinspektor;

Kategooria 4: Euroopa Kontrollikoja president ja liikmed;

Kategooria 5: institutsioonide ja ametite kõrgeima astme avalikud teenistujad.

Allpool on esitatud kokkuvõte nende rahalistest õigustest. Täiendavat teavet saab ka Europa veebisaidil avaldatud personalieeskirjadest, mis on ametlik ELi ametnike õigusi ja kohustusi kirjeldav dokument. Juhtivtöötajad ei ole saanud ELilt ühtegi soodustingimustel laenu.

JUHTIVTÖÖTAJATE PEAMISED RAHALISED ÕIGUSED

Eurodes

Rahaline õigus (töötaja kohta)	Kategooria 1	Kategooria 2	Kategooria 3	Kategooria 4	Kategooria 5
Põhipalk (kuupalk)	27 903,32	25 274,75 - 26 285,75	20 219,80 - 22 747,28	21 837,39 - 23 252,78	12 856,84 - 20 219,80
Eluasemetoetus/kodumaalt eemalviibimise toetus	15 %	15 %	15 %	15 %	0-4 %-16 %
Peretoetused:					
Majapidamistoetus (% palgast)	2 % + 187,69	2 % + 187,69	2 % + 187,69	2 % + 187,69	2 % + 187,69
Ülalpeetava lapse toetus	410,11	410,11	410,11	410,11	410,11
Eelkooliealise lapse toetus	100,18	100,18	100,18	100,18	100,18
Õppetoetus	278,25	278,25	278,25	278,25	278,25
Töökohavälise koolituse toetus	556,5	556,5	556,5	556,5	556,5
Kohtu eesistuja toetus	-	-	638,43	-	-
Esindustasud	1 512,12	971,82	638,43	-	-
Iga-aastased sõidukulud	-	-	-	-	-
Ülekanded liikmesriikidesse:					
Õppetoetus*	jah	jah	jah	jah	jah
% palgast*	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% palgast ilma paranduskoefitsiendita	kuni 25%	kuni 25%	kuni 25%	kuni 25%	kuni 25%
Esinduskulud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	-	-
Ametisse asumine:					
Sisseseadmiskulud	55 806,65	50 549,49 - 52 571,49	40 439,60 - 45 494,55	43 674,78 - 46 505,55	Hüvitatud
Perekonna sõidukulud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud
Kolimiskulud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud
Ametist lahkumine:					
Ümberasumiskulud	27 903,32	25 274,75 - 26 285,75	20 219,80 - 22 747,28	21 837,39 - 23 252,78	Hüvitatud
Perekonna sõidukulud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud
Kolimiskulud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud	Hüvitatud
Üleminekutoetus (% palgast)**	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	-
Ravikindlustus	Kaetud	Kaetud	Kaetud	Kaetud	Kaetud
Pension (% palgast, maksueelne)	kuni 70%	kuni 70%	kuni 70%	kuni 70%	kuni 70%
Mahaarvamised:					
Tulumaks palgalt	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
Ravikindlustus (% palgast)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Palkadele rakendatav erimaks	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %
Pensioni mahaarvamine	-	-	-	-	10,0 %
Inimeste arv aastalõpu seisuga	3	6	93	28	112

* Kohaldatud on paranduskoefitsient.

** Makstakse lahkumisele järgneva kolme aasta jooksul.

8. BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED

Käesoleva majandusaasta aruande allakirjutamise kuupäeva seisuga ei olnud komisjoni peaarvepidaja teadlik ega olnud talle teada antud ühestki olulisest sündmusest, mille avaldamine oleks käesoleva punkti all nõutav. Raamatupidamisaruanne ja selle lisad on koostatud kõige hiljutisema kättesaadava teabe alusel ja see kajastub esitatud teabes.

9. KONSOLIDEERIMISE ULATUS

A. KONTROLLITAVAD ÜKSUSED (52)

1. Institutsioonid ja nõuandeorganid (11)

Euroopa Parlament
Euroopa Ülemkogu
Euroopa Komisjon
Euroopa Kontrollikoda
Euroopa Liidu Kohus
Euroopa välisteenistus

Euroopa Andmekaitseinspektor
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
Euroopa Ombudsman
Regioonide Komitee
Euroopa Liidu Nõukogu

2. ELi ametid (39)

2.1. Rakendusametid (6)

Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri
Täitevasutus
Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja
Toiduküsimuste Rakendusamet
Teadusuuringute Rakendusamet

Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate
Rakendusamet
Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet

Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet

2.2. Detsentraliseeritud asutused (33)

Euroopa Meresõiduohutuse Amet
Euroopa Ravimiamet
Euroopa GNSSi Agentuur
Euroopa Kemikaaliamet
ITERi ja Tuumasünteesienergeetika Arendamise
Euroopa Ühisettevõtte (ühisettevõtte Fusion for
Energy)
Eurojust
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus
Euroopa Keskkonnaamet
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus

Euroopa Energeetikasektorit Reguleerivate
Asutuste Koostööamet
Euroopa Pangandusjärelevalve
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet
Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste
Ühendatud Ameti büroo
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex)
EU-LISA (Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel
Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide
Operatiivjuhtimise Euroopa Amet)

Euroopa Toiduohutusamet
Euroopa Raudteeamet
Ühenduse Sordiamet
Euroopa Kalanduskontrolli Amet
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania
Seirekeskus

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet
Euroopa Politseiamet (EUROPOL)
Euroopa Lennundusohutusamet
Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide
Järelevalve
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve
Euroopa Koolitusfond
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond

Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL)

3. Muud kontrollitavad üksused (2)

(Likvideeritav) Euroopa Sõe- ja Teraseühendus

Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut

B. SIDUSETTEVÕTTED (1)

Euroopa Investeerimisfond

VÄIKSEMA ÜKSUSED

Allpool loetletud üksusi ei ole konsolideeritud kapitaliosaluse meetodil ELi 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannetes nende ebaolulisuse tõttu:

Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte

Biotoorainel põhinev tööstus on ELi ja biotoorainel põhineva tööstuse konsortsiumi vaheline avaliku ja erasektori partnerlus. Biotoorainel põhinev tööstus on pühendunud Euroopa biomajanduse potentsiaali realiseerimisele, biojääkide ja jäätmete ümbertöötlemisele igapäevatoodeteks innovatiivsete tehnoloogiate abil ja biokütuste rafineerimistehastes, mis on biomajanduse alus.

Ühisettevõtte Clean Sky

Ühisettevõtte Clean Sky on suurim Euroopa teadusprogramm, mille raames arendatakse innovatiivset tipp tehnoloogiat CO₂-heite ning lennukite gaasiheite ja müra vähendamiseks. Clean Sky, mida rahastatakse programmist „Horisont 2020“, aitab tugevdada Euroopa lennundustööstuse koostööd, juhtpositsiooni maailmas ja konkurentsivõimet.

Innovatiivsete Ravimite Algatuse Ühisettevõtte (IMI)

IMI on Euroopa suurim avaliku ja erasektori ühisalgatus, mille eesmärk on kiirendada paremate ja ohutumate ravimite arendamist patsientidele. IMI on Euroopa Liidu ja farmaatsiatööstuse ühenduse ühisettevõtte.

Ühisettevõtte „Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel“ (ECSEL) (ühendatud endised ühisettevõtted ARTEMIS ja ENIAC)

ECSEL on elektroonikakomponentide ja -süsteemide valdkonna avaliku ja erasektori partnerlus, mis ühendab teadusuuringuid teadustulemuste kasutamisega, ühtlustab strateegiaid Euroopa ja riiklike investeeringute suurendamiseks ning ehitab üles arenenud ökosüsteemi.

Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna Ühisettevõtte (FCH)

FCH on avaliku ja erasektori partnerlus, mis toetab teadus-, arendus- ja tutvustamistegevust Euroopas kütuseelementide ja vesinikuenergia valdkonnas. Selle eesmärk on kiirendada nimetatud tehnoloogiate turuletoomist ning rakendada nende potentsiaali vähese CO₂-heitega energiasüsteemi loomisel.

Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi ühisettevõtte (SESAR)

SESAR on avaliku ja erasektori partnerlus, mille eesmärk on tagada Euroopa lennuliikluse juhtimissüsteemi moderniseerimine, koordineerides ning koondades selleks asjaomase teadus- ja arendustegevuse kogu ELi ulatuses.

Ühisettevõtte Shift2Rail

Shift2Rail on Euroopa esimene raudtee valdkonna ühine tehnoloogiaalgatus, mille eesmärk on keskenduda teadus- ja innovatsioonitegevusele ning töötada välja turupõhised lahendused, kiirendades uute ja arenenud tehnoloogiate integreerimist innovatiivsetesse raudteeteenuse lahendustesse.

Eelnimetatud üksuste majandusaasta aruanded on avaldatud nende vastavatel veebisaitidel.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE PÕHJENDUS JA ANALÜÜS

MAJANDUSAASTA 2018

Tuleb märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes järgnevates tabelites esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa erineda tabelis esitatud kogusummast.

SISUKORD

1.	ELI KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE: FINANTSSEISUND AASTAL 2018	103
1.1.	TULUD	103
1.2.	KULUD	104
1.3.	VARAD	105
1.4.	KOHUSTUSED	111
2.	RISKIDE JA EBAKINDLUSE HALDAMINE ELI EELARVE TÄITMISEL	112
2.1.	MAKROMAJANDUSLIK KESKKOND	112
2.2.	EELARVELISED TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED FINANTSABI ANDMISEKS	113
2.3.	EELARVELISED TAGATISED	114
2.4.	UUTE OSALEJATE RESERV (NER300)	115

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande põhjenduse ja analüüsi eesmärk on aidata lugejal mõista ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitletud finantsseisundit, finantstulemust ja rahavooge. Käesolevas finantsaruande põhjenduses ja analüüsis esitatud teave ei ole auditeeritud.

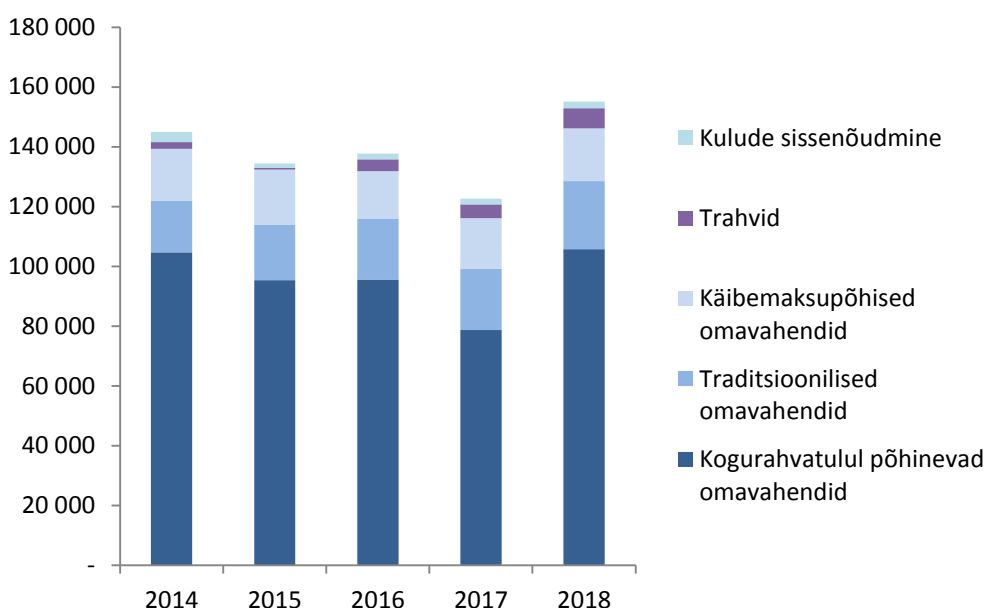
1. ELi KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE: FINANTSSEISUND AASTAL 2018

1.1. TULUD

ELi konsolideeritud tulud sisaldavad kaubanduslike ja mittekaubanduslike tehingutega seotud summasid, millest viimased on ülekaalus.

Järgneval joonisel on antud ülevaade mittekaubanduslikest tehingutest.

Peamiste mittekaubanduslike tehingute tulude muutumine viie aasta jooksul (miljonites eurodes)

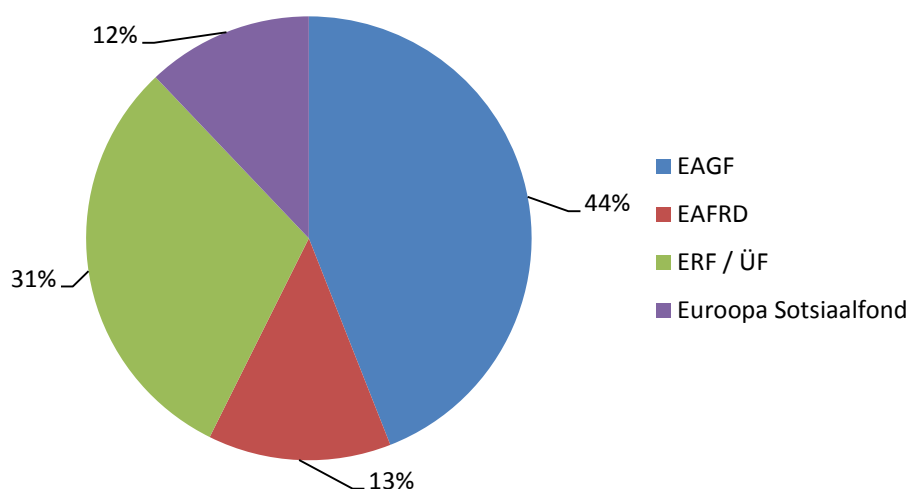
Eelarve tulud peaksid võrduma eelarve kuludega (või neid ületama). Eespool esitatud tulusuundumuse peamine kujundaja on igal aastal tehtavad maksed. 2018. aastal tõusid konsolideeritud tulud 163 miljardile eurole (võrreldes eelmise aastaga 20 % kasv), mille peamiseks põhjuseks oli

- kogurahvatulupõhiste omavahendite 27 miljardi eurone ehk 35 % suurenemine võrreldes eelmise aastaga. See näitab esmajoonel maksete assigneeringute kasvu mõju 2018. aasta eelarves. Järsk suurenemine on seotud peamiselt kogurahvatulul põhinevate omavahendite madalseisuga 2017. aastal ja 2016. aasta eelarve 6,4 miljardi eurose ülejäägiga, mis kajastati mittekaubanduslikest tehingutest saadud muus tulus. 2018. aastal oli 2017. aastast tulenenud eelarve ülejääk, mis kajastati tulemiaruanDES 31. detsembri 2018 seisuga, palju väiksem – 0,6 miljardit eurot, mis selgitab ühelt poolt kogurahvatulu vahendite suurendamise vajadust, sest neid vahendeid kasutatakse selle eelarve osa rahastamiseks, mis ei ole kaetud ühegi muu tuluallikaga, ja teiselt poolt „muu tulu“ vähenemist;
- traditsiooniliste omavahendite 2,2 miljardi eurone suurenemine, mis on seotud Ühendkuningriigi-poolse ELi õiguse rikkumisega novembrist 2011 kuni oktoobrini 2017. Nimetatud rikkumise tõttu nõuti sisse ka 1,3 miljardit eurot viivist, mis selgitab finantstulu suurenemist;
- ELi poolt eraõiguslikele üksustele õigusrikkumiste eest määratud konkurentsitrahvide 2 miljardi eurone suurenemine võrreldes 2017. aastaga.

1.2. KULUD

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud kulude peamine komponent on jagatud eelarve täitmise raames tehtud ülekandemaksed, mis hõlmavad järgmisi fonde: (i) Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF); (ii) Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja teised maaelu arengu vahendid (iii) Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond ning (iv) Euroopa Sotsiaalfond. Nimetatud fondid moodustasid 2018. aasta kogukuludest peaaegu 66 % – jaotus on näha järgneval graafikul.

Liikmesriikide poolt tehtud peamiste kulude suhteline osakaal 2018. Eelarveaastal (eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega)

Otsese eelarve täitmise raames tehtud kulutused koosnevad komisjoni, rakendusametite ja usaldusfondide poolsest eelarve täitmisest. Eelarvet täidavad kaudselt ELi asutused, ELi ametid, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid ja muud üksused.

Otsese ja kaudse eelarve täitmise raames tehtud kulutused moodustasid kõigist kuludest umbes 19 % (28,5 miljardit eurot), jäädes võrreldes eelmise eelarveaastaga stabiilseks.

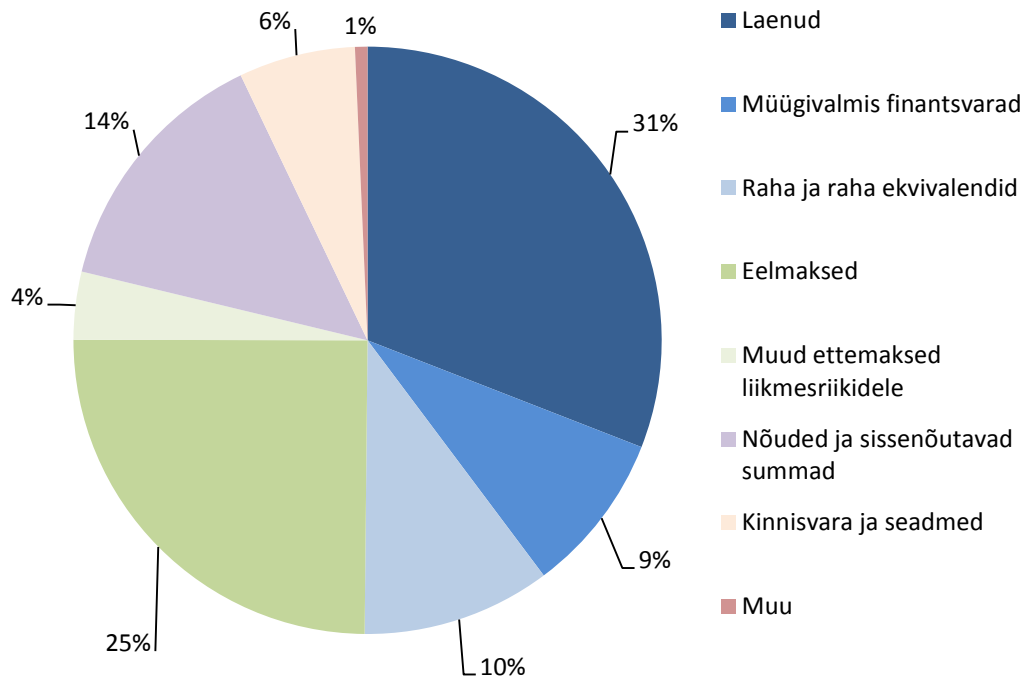
EL kajastab teatavaid tuleviku maksekohustusi kuludena, kuigi need ei ole veel kantud kassapõhisesse eelarve raamatupidamisarvestusse. Märkimisväärsed summad on kajastatud põllumajanduse ja maaelu arenguga seotud võlgnevuste ja viitvõlgade all, samuti volinike, Euroopa Parlamendi liikmete ja töötajate kogutud pensioniõigustega seotud pensionide ja muude töösuhte lõppemise järgsete töötajahüvitiste kohustuste all.

Kokkuvõttes tulenes kulude 16 % kasv võrreldes 2017. aastaga 149 miljardile eurole peamiselt liikmesriikide rakendatud programmide kuludest, mis kasvasid umbes 24 % ehk 19,8 miljardit eurot seoses kulude kõrge tasemega programmide käesoleval etapil, mil nende rakendamine on hoogustunud. Selle kasvu põhjustasid peamiselt ERFi, ühtekuuluvusfondi ja ESFi programmid, mille osa kasvus kokku oli 17,2 miljardit eurot.

1.3. VARAD

Bilansi aktiva poole olulisimad kirjed on seotud finantsvara (antud laenud, müügivalmis finantsvarad, raha) ja eelmaksete summadega, mis moodustavad umbes 79 % ELi varadest.

ELi konsolideeritud vara koosseis

31. detsembri 2018 seisuga olid varad suurenenud umbes 5 %, ulatudes kokku 174,4 miljardi euroni. Peamised muutused on järgmised:

- lühiajaliste nõuete ja sissenõutavate summade 12,5 miljardi eurone suurenemine, mis oli otseselt seotud aurandekuupäevaks laekumata tuluga 2018. aastal;
- eelnimetatud tasakaalustas osaliselt raha ja raha ekvivalentide 6 miljardi eurone vähenemine (vt allpool);
- finantsvara 1 miljardi eurone suurenemine peamiselt seoses vahendite eraldamisega EFSI tehingute tagatisfondile ning
- kinnisvara ja seadmete 0,4 miljardi eurone kasv, mis tuleneb kosmosevarade (Galileo ja Copernicus) arendamisest.

Üldiselt püüavad ELi institutsioonid ja asutused hoida raha ja raha ekvivalentidena hoitavad summad madalal tasemel. Rahaliste vahendite aastalõpu saldo 18,1 miljardit eurot oli väiksem kui 2017. aastal ning see koosneb järgmistest põhielementidest:

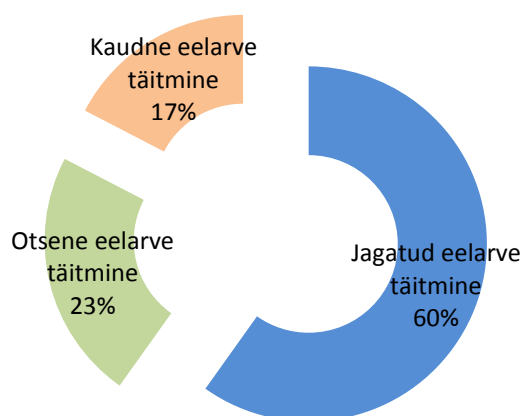
- Omavahenditega seotud rahaliste vahendite aastalõpu saldo sisaldab 0,75 miljardit eurot, mille mõned liikmesriigid seoses 2018. aastal vastu võetud paranduseelarvega nr 6 ette tasusid.
- Rahaliste vahendite aastalõpu saldost sisaldub ka 1,4 miljardi eurone trahvisumma, mille komisjon määras konkurentsieeskirjade rikkumise eest, mis nõuti 2018. aastal lõplikult sisse ja mida ei ole veel üheski paranduseelarves.
- Rahaliste vahendite saldo sisaldab ka sihtotstarbelist tulu ja muid maksete assigneeringuid 7,4 miljardi euro ulatuses.

Eelmaksed

Tuleb märkida, et eelmaksete määr oleneb oluliselt mitmeaastase finantsraamistiku etapist – näiteks mitmeaastase finantsraamistiku algjärgus tehakse tavaliselt liikmesriikidele suuri ettemakseid ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas. Komisjon teeb kõik endast oleneva, et eelmaksed püsiks sobival tasemel. Oluline on leida tasakaal projektide piisava rahastamise tagamise ja kulude õigeaegse kajastamise vahel.

Eelmaksete kogusumma (ilma muid liikmesriikidele tehtavaid ettemakseid ja makseid Bêkou ja Aafrika usaldusfondidesse arvesse võtmata) ELi bilansis on 43,4 miljardit eurot (2017. aastal 44,3 miljardit eurot), mis on peaaegu täielikult seotud komisjoni tegevusega. Umbes 60 % komisjoni eelmaksete summast on seotud jagatud eelarve täitmisega, mis tähendab, et eelarve täitmine on delegeeritud liikmesriikidele ja komisjon teostab selle üle järelevalvet.

Komisjoni eelmaksed iga eelarve täitmise viisi puhul

Kõige märkimisväärsem eelmakse summa jagatud eelarve täitmise puhul on seotud Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondiga (14,6 miljardit eurot), mis on sarnane 2017. aasta tasemega.

RAHASTAMISVAHENDID

ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatakse rahastamisvahenditena järgmist:

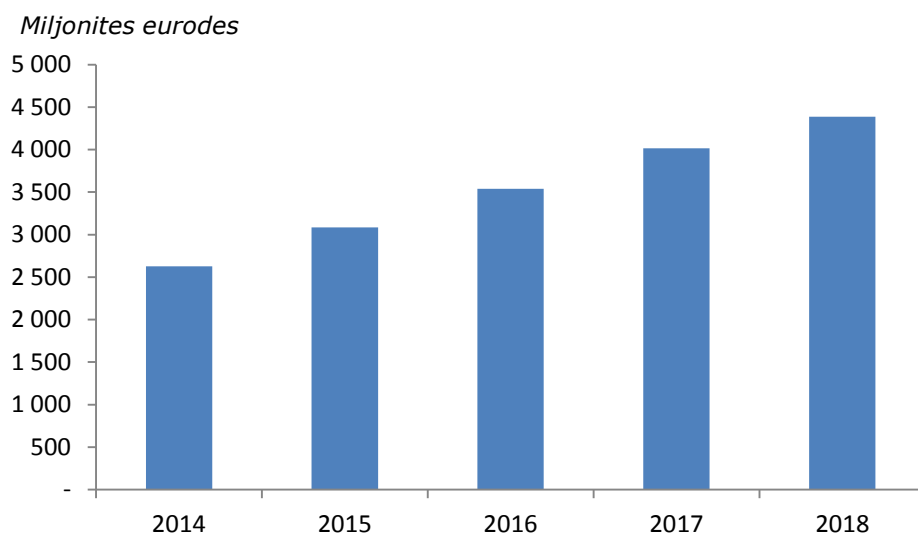
- ELi eelarvest rahastatavad finantsinstrumendid: eelarve sellise täitmise puhul on vahendid kas juba volitatud üksuste hallatavatele usalduskontodele jagatud ja jäävad kättesaadavaks (raha ja raha ekvivalentide ning võlaväärtpaberitena) tagatiste tulevaste sissenõudmiste puhuks või on investeeritud omakapitali;
- Eelarveliste tagatiste jaoks tagatistfondides hoitav finantsvara: eelarve sellise täitmise puhul annab EL vastaspooltele garantiid, mille rahastamiseks on tehtud vaid osalised eraldised komisjoni loodud tagatistfondide kaudu, mis tekitab ELi eelarvele tingimuslikke kohustusi – vt lisade punkt 4.1 ning
- laenutegevus finantsabi programmide jaoks.

Eelarvest rahastatud rahastamisvahendid

Otsese ja kaudse eelarve täitmise raames ELi eelarvest rahastatavate rahastamisvahendite olulisus ja maht suureneb aastast aastasse. Sellise lähenemisviisi põhimõte seisneb selles, et kui tavapärase eelarve täitmise puhul antakse toetusi ja subsidiume, siis kõnealusel juhul on rahalisel toetusel võimendav mõju, mille tõttu saab lõplik makse saaja rohkem kui ühe euro iga ELi eelarvest rahastamisvahendite kaudu kulutatud euro kohta. Sellise ELi eelarve kasutamise eesmärk on suurendada olemasolevate vahendite mõju. ELi eelarvest rahastatavad finantsinstrumendid on garantii, omakapitali- ja laenuinstrumendid – vt

ülevaade mitmeaastaste finantsraamistike kaupa tabelis allpool. Neis instrumentides hoitavat vara hoitakse kas rahas ja raha ekvivalentides või investeerituna omakapitaliinstrumentidesse ja laenuväärtpaberitesse, mis on liigitatud ELi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruandes müügivalmis finantsvaraks.

ELi eelarvest rahastatavate finantsinstrumentidega seotud müügivalmis finantsvarad (aastalõpu väärtus):

Järgnevates tabelites antakse ülevaade ELi eelarvest rahastatavatest finantsinstrumentidest mitmeaastaste finantsraamistike kaupa ja nende väärtusest 31. detsembri 2018 seisuga:

(miljonites eurodes)

Seotud rohkem kui ühe mitmeaastase finantsraamistikuga	Vara*	Kohustused**	Garantiid***
Garantii- ja riskijagamisvahendid:			
Lääne-Balkani riikide tagatisrahastu (EDIF)	37	(34)	–
	37	(34)	–
Omakapitaliinstrumentid:			
Euroopa Kagu-Euroopa Fond	165	–	–
Loodussäästliku Majanduskasvu Fond idapoolsetele naaberriikidele	63	(0)	–
Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika VKEd (SANAD)	25	–	–
Ettevõtete innovatsioonifond (ENIF)	18	–	–
Ettevõtete laenufond (ENEF)	10	–	–
Aasia mikrorahastamisalgatuse võlafond (MIFA)	9	–	–
	290	(0)	–
Kokku	327	(34)	–

Mitmeaastane finantsraamistik 2014–2020	Vara	Kohustused	Garantiid
Garantii- ja riskijagamisvahendid:			
Programmi „Horisont 2020“ InnovFin laenu- ja garantiiteenus	1 107	(43)	(934)
Programmi „Horisont 2020“ InnovFin VKEd tagatised	902	(381)	(533)
Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument (CEF DI)	598	(2)	(579)
COSME laenu tagamisvahend	310	(613)	(2)
Energiatõhususe erasektoripoolse rahastamise vahend (PF4EE)	34	(0)	(5)
Kultuuri- ja loomesektorite tagatisrahastu	30	(12)	–
SEMED MSME finantsalase kaasamise programm	25	–	(11)
Üliõpilaste õppelaenu tagamise rahastu	14	(1)	–
Idapartnerluse VKEd rahastamisvahend	13	(4)	(1)
Looduskapitali rahastamisvahend	12	(0)	(6)

Mitmeaastane finantsraamistik 2014–2020	Vara	Kohustused	Garantiid
<i>(jätkub eelmiselt leheküljelt)</i>			
Idapartnerluse naiste ettevõtluse programm	4	–	(4)
Mongoolia majanduse mitmekesistamise toetamine	2	–	–
Ülekantavuse ja konverteeritavuse rahastu	1	(1)	–
	3 052	(1 057)	(2 075)
Omakapitaliinstrumendid:			
Programmi „Horisont 2020“ InnovFin teadusuuringute ja innovatsiooni omakapitalirahastu	368	(10)	–
COSME – kasvuetapi omakapitalirahastu	67	(2)	–
Lõunanaabruse riikide riskikapitali rahastu	24	–	–
Climate Investor One	22	–	–
Ladina-Ameerika investeerimisrahastu	12	–	–
Aafrika põllumajanduse kaubandus- ja investeerimisfond	11	–	–
	504	(12)	–
Kombineeritud instrumendid:			
Tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni (EaSI) tagatisrahastu ja suutlikkuse arendamine	73	(39)	–
ELi laiaulatuslik ja põhjalik vabakaubanduspiirkond	68	(6)	–
ElectriFI	31	–	–
Põllumajanduse rahastamise algatus	10	–	–
	182	(44)	–
Kokku	3 738	(1 113)	(2 075)
Mitmeaastane finantsraamistik enne 2014. aastat	Vara	Kohustused	Garantiid
Garantii- ja riskijagamisvahendid:			
Riskijagamisrahastu	731	(65)	(642)
Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi alla kuuluv VKEda tagatissüsteem	83	(151)	–
Ettevõtete ja ettevõtluse mitmeaastane raamprogramm	32	(31)	–
VKEde tagatissüsteem	7	–	–
Euroopa mikrokrediidi tagatisrahastu	4	(4)	–
	857	(251)	(642)
Omakapitaliinstrumendid:			
Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi alla kuuluv Euroopa kasvuvõimevahendite ja uuenduslike VKEda rahastu	410	(6)	–
Ettevõtete ja ettevõtluse mitmeaastase raamprogrammi omakapitalirahastu	208	–	–
Euroopa Energiatõhususe Fond	104	–	–
Ülemaailmne energiatõhususe ja taastuvenergia fond	90	(20)	–
Euroopa mikrokrediidi fond	68	–	–
Marguerite'i fond	43	–	–
Euroopa tehnoloogia käivitusprogramm 1998 (ETF)	9	(0)	–
Tehnosirde katseprojektid	0	–	–
	932	(26)	–
Kombineeritud instrumendid:			
Majandus- ja rahanduslase koostöö rahastamisvahend (MEDA)	140	(2)	–
Euroopa naabus- ja partnerlusinstrument (ENPI)	120	(2)	–
	260	(4)	–
Kokku	2 049	(281)	(642)
Kokku	6 115	(1 428)	(2 717)

* Tabelis esitatud varad hõlmavad mitut raamatupidamise aastaaruande kirjet (müügivalmis finantsinstrumendid 4 387 miljonit eurot, millest 1 294 miljonit eurot on kapitaliinstrumendid); raha ja raha ekvivalendid 1 615 miljonit eurot; laenud 64 miljonit eurot ja muud punktid 49 miljonit eurot.

** Tabelis esitatud kohustused hõlmavad mitut raamatupidamise aastaaruande kirjet (eraldised 1 337 miljonit eurot; võlgnevused 69 miljonit eurot ja muud punktid 22 miljonit eurot).

*** Teatavate tagatiste puhul on ELi võetud risk täielikult kaetud tehtud eraldistega.

Eelarveliste tagatiste jaoks tagatisfondides hoitav finantsvara

Komisjon on loonud EIP grupi antud eelarveliste tagatiste katteks tagatisfondid (vt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisade punkt **4.1.1**). Neid tagatisfonde rahastatakse maksetega ELi eelarvest, et pakkuda likviidsuspuhvit tagatud tehingutest tekkida võivate kahjude vastu. Tagatisfondi tehtud maksed investeeritakse finantsinstrumentidesse – võlaväärtpaberitesse, liht- ja tähtajalistesse hoiustesse. 31. detsembri 2018 seisuga oli komisjoni hoitav finantsvara:

- välistegevuse tagatisfondis 2,5 miljardit eurot
- EFSI tagatisfondis 5,5 miljard eurot ning
- EFSD tagatisfondis 0,3 miljard eurot.

Laenutegevus finantsabi programmide jaoks

Komisjon annab liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse alusel rahalist toetust. Rahalist toetust antakse kahepoolsete laenudena, mida rahastatakse kapitaliturgudelt ja tagatakse ELi eelarvega.

Komisjon haldab ELi nimel praegu kolme peamist programmi:

- Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM),
- maksebilansi toetamise mehhanism ning
- makromajanduslik finantsabi, mille raames ta võib anda laenusid.

ELi poolt antavate laenude rahastamiseks kaasatakse kapitali kapitaliturgudelt või finantsasutustelt.

31. detsembri 2018 seisuga oli EFSMist ja maksebilansi tasakaalustamise mehhanismist rahaliseks abiks antud laenude nominaalväärtus:

	Maksebilansi toetamise mehhanism			EFSM*			KOKKU
	Läti	Rumeenia	Kokku	Iirimaa	Portugal	Kokku	
Kokku välja antud	3,1	5,0**	8,1	22,5	26,0	48,5	56,6
Kokku välja makstud seisuga 31.12.2018	2,9	5,0	7,9	22,5	24,3	46,8	54,7
Tagasi makstud laenud seisuga 31.12.2018	(2,2)	(4)	(6,2)	–	–	–	(6,2)
Laenujääk seisuga 31.12.2018	0,7	1	1,7	22,5	24,3	46,8	48,5

* Ilma refinantseerimistehinguteta.

** V.a ennetav abi.

EFSM

Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM) loodi rahalise abi andmiseks kõigile liikmesriikidele, kes on majandusraskustes või kellel on tõsine oht sattuda suurtesse majandusraskustesse, mida põhjustavad temast olenematud erandlikud asjaolud. EFSMist anti rahalist abi Iirimaa ja Portugalile aastatel 2011–2014 tingimusel, et need riigid viivad läbi reforme.

See programm on aegunud ja täiendavaid laenusid ei saa enam võtta, kuid programm jääb alles selliste eriülesannete jaoks, nagu Iirimaa ja Portugalile antud laenude tähtaegade pikendamine ja üleminekulaenude andmine.

EFSMi programmi põhipunktid on järgmised:

Iirimaa

- Iirimaa taotles kokku 22,5 miljardit eurot, mille EFSM nõustus detsembris 2010 talle andma. See summa maksti välja kaheksa osamaksena jaanuarist 2011 kuni märtsini 2014;
- Iirimaal on võimalus EFSMi laenude tähtaega pikendada kaalutud keskmise tähtaja pikendamise alusel 19,5 aastani, mida nõukogu 2013. aastal lubas;
- 3,4 miljardi eurone ja 0,5 miljardi eurone tagasimakse olid kavandatud vastavalt 2018. aasta aprilliks ja oktoobriks. Iirimaa taotles tähtaja pikendamist, summadega nõustuti ning need laenati 2018. aastal edukalt turgudelt. Nimetatud summad on kavas tagasi maksta kahe osamaksena – 2,4 miljardit eurot 2025. aastal ja 1,5 miljardit eurot 2033. aastal.

Portugal

- Portugal taotles 24,3 miljardit eurot 26 miljardi eurosest kogusummast, mille EFSM oli mais 2011 nõustunud talle andma. See summa maksti välja seitsme osamaksena maist 2011 kuni novembrini 2014. 0,6 miljardi eurone tagasimakse oli kavandatud oktoobrisse 2018, kuid nagu Iirimaagi, taotles Portugal tähtaja pikendamist ning laen refinantseeriti turgudel tagasimakse tähtajaga 2033. aastal.

Maksebilansi toetamise mehhanism

Maksebilansi toetamise mehhanism on abiprogramm euroala välistele riikidele, kellel on raskusi maksebilansiga või oht sattuda sellistesse raskustesse. Maksebilansi toetamise mehhanism annab abi keskmise pikkusega laenudena, mille saamise tingimuseks on laenu võtmise põhjuseks olevate majandusprobleemide lahendamisele suunatud poliitika rakendamine. Tavaliselt annab EL abi maksebilansi parandamiseks koostöös Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) ja muude rahvusvaheliste institutsioonide või riikidega.

EL käivitas keskmise tähtajaga rahalise abi (kokku 14,6 miljardit eurot) andmise maksebilansi toetamise vahendi kaudu 2008. aasta novembris, et aidata Ungaril ning seejärel vastavalt 2009. aasta jaanuaris ja mais Lätile ja Rumeeniale taastada turu usaldus. Maksebilansi toetamise mehhanismi abiprogramm Ungarile aegus 2010. aastal ja laen maksti 2016. aastal täielikult tagasi. Nii Läti kui ka Rumeenia abiprogrammid aegusid 2012. aastal ja pärast seda ei saa täiendavaid osamakseid teha.

Peale selle aegus 2013. ja 2015. aastal kaks programmi ennetava abi andmiseks Rumeeniale, ilma et neid oleks kasutatud.

Peamised seisukohad on järgmised:

- 2018. aastal maksid maksebilansi toetamise mehhanismist vahendeid saanud liikmesriigid õigeaegselt ja täielikult tagasi 1,45 miljardit eurot, millest 1,35 miljardit eurot oli Rumeenia laenu põhisumma tagasimakse ja ülejäänud intressid, ning
- tagasimaksmata laenusumma oli 2018. aasta lõpus kokku 1,7 miljardit eurot, sellest 0,7 miljardit eurot Läti ja 1 miljard eurot Rumeenia arvel.

Makromajanduslik finantsabi (MFA)

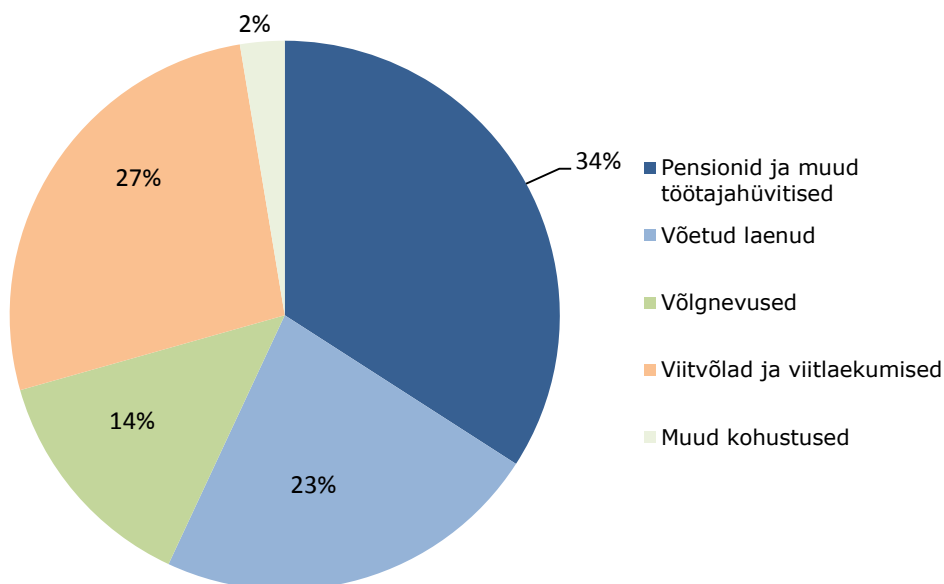
Makromajanduslik finantsabi on rahaline abi, mida EL annab ELi välistele partnerriikidele, kellel on maksebilansi kriis. Seda antakse keskmise ja pika tähtajaga laenude või toetustena või nende kombinatsioonina ning seda saavad ainult need riigid, kes saavad toetust IMFi programmilt.

Makromajandusliku finantsabi programmi laenujääk oli 31. detsembri 2018 seisuga 4,4 miljardit eurot nimiväärtuses.

1.4. KOHUSTUSED

Bilansi passiva poole olulisimaid kirjeid on neli: (i) pensioni- ja muude töötajahüvitiste kohustused; (ii) võetud laenud; (iii) võlgnevused kolmandatele isikutele ja (iv) viitvõlad.

Kohustuste koosseis ELi konsolideeritud bilansis

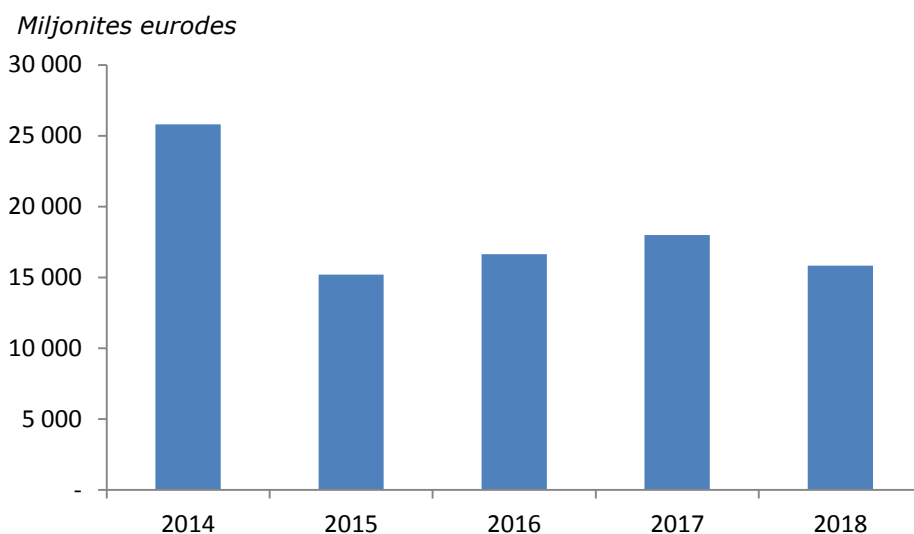
31. detsembri 2018 seisuga moodustasid kohustused kokku 235,9 miljardit eurot, jäädes eelmise aastaga samale tasemele.

Peamised muutused olid seotud järgmiste asjaoludega:

- võlgnevused vähenesid 6,8 miljardit eurot tänu liikmesriikidele seoses omavahenditega võlgnetavate summade (s.o ELi eelarvesse tehtud osamaksud, mis kuuluvad hüvitamisele aasta lõpus pärast paranduseelarvet) vähenemisele. Aruandeaastal pidid liikmesriigid tasuma täiendavaid osamaksusid;
- finantskohustused vähenesid 1 miljardit eurot, mis tulenes peamiselt maksebilansi toetamise mehhanismi programmi raames Rumeeniale antud laenude (1,35 miljardit eurot) tagasimaksmisest ning
- nimetatud mõjusid tasakaalustas töötajahüvitiste kohustuste 7,3 miljardi eurone suurenemine.

Kohustuste muud kirjed püsisid üldiselt stabiilsed. Tuleks märkida, et pikaajalised finantskohustused (võetud laenud) suurenesid ja seda tasakaalustas lühiajaliste kohustuste samas suurusjärgus vähenemine. See on seotud Iirimaa (3,9 miljardit eurot) ja Portugali (0,6 miljardit eurot) EFSMi võla tagasimaksmisaja ümberkavandamisega.

Laekunud ja bilansis võlgnevustena kajastatud kulunõuded ja arved kokku

Netovara

See, et kohustused ületavad varasid, ei tähenda, et ELi institutsioonid ja asutused on rahalistes raskustes. Pigem kajastab see seda, et teatavaid kohustusi rahastatakse tulevaste eelarvete kaudu. Tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtte kohaselt kajastatakse jooksva aastal paljusid kulusid, mis tegelikult võidakse tasuda alles järgneval aastal või hiljem ning seetõttu rahastada aasta tulevastest eelarvetest; asjaomased tulud võetakse arvesse tulevastel perioodidel. Kõige suuremad kohustuste summad on seotud Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) meetmete (millest enamiku maksed teostatakse aasta esimeses kvartalis) ja töötajahüvitistega (maksed teostatakse järgmise rohkem kui 30 aasta jooksul).

2. RISKIDE JA EBAKINDLUSE HALDAMINE ELI EELARVE TÄITMISEL

2.1. MAKROMAJANDUSLIK KESKKOND

ELi makromajanduslik keskkond¹³ mõjutab liikmesriikide suutlikkust täita oma kohustust rahastada ELi institutsioone ja asutusi ning seega ELi suutlikkust jätkata ELi poliitika elluviimist.

Euroopa majandus kasvas 2018. aastal kuuendat aastat järjest, kuid kasvu määr oli teatavate sisemiste ja väliste tegurite tõttu oodatust madalam, eriti aasta teisel poolel. Sisemiste tegurite hulka kuulusid häired Euroopa tööstussektoris (eriti autotööstuses) kolmandas kvartalis ning sotsiaalsed pinged ja ebakindel eelarvepoliitika mõnes liikmesriigis. Kõige olulisemad välised tegurid olid näiteks kaubanduspoliitika suurenenud ebakindlus, eelkõige USA ja Hiina suhted, ning üleilmse tööstustoodangu langustrend, mis põhjustas üleilmse kaubanduse kasvu nõrgenemise, mis omakorda mõjutas eelkõige euroala.

Sellest hoolimata on Euroopa majanduse alustalad endiselt tugevad ning järgmiseks kaheks aastaks prognoositakse majanduse jätkuvat, ehkki mõõdukamat kasvu.

Euroala ja ELi SKP kasvas 2018. aastal hinnanguliselt 1,9 %. Euroalale prognoositakse 2019. aastaks 1,3 % ja 2020. aastaks 1,6 % SKP kasvu ning ELile vastavalt 1,5 % ja 1,7 % SKP kasvu.

¹³ Lisateavet saate järgmiselt veebisaidilt: Euroopa Komisjon, Euroopa majanduse 2019. aasta talveprognoos. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-winter-2019_en

Keskmiselt oli inflatsioon 2018. aastal 1,7 %, võrreldes 1,5 %ga 2017. aastal. Kuna naftahinna prognoose 2019. ja 2020. aastaks on praegu võrreldes 2018. aasta sügisega kärbitud, peaks inflatsioon 2019. aastal langema 1,4 %-le ja seejärel 2020. aastal veidi tõusma (1,5 %ni). Kogu ELi keskmiseks inflatsiooniks prognoositakse sel aastal 1,6 % ja 2020. aastal mõnevõrra rohkem (1,8 %).

Olukord euroala tööturul paranes 2018. aasta kolmes esimeses kvartalis veelgi. Tööga hõivatute arv jõudis 2018. aasta kolmandas kvartalis euroala ajaloo kõrgeimale tasemele ja detsembris 2018 oli euroala töötuse määr 7,9 %, mis on madalaim näitaja pärast 2008. aasta oktoobrit.

Majanduslikke väljavaateid varjutavad märkimisväärsed riskid, kuna jätkuvat muret tekitavad kaubanduslikud pinged ja ebakindel areng. Ameerika Ühendriike võivad mõjutada eelarvepoliitika järsud muudatused. Hiina majanduse kasv võib oodatust äkilisemalt aeglustuda. Üleilmsed finantsturud ja paljud arenevad turud on kaitsetud riskivalmiduse ja kasvootuste äkiliste muutuste ees. Euroopa Liidu jaoks võivad sisemised tegurid kesta eeldatust kauem ja ka Brexit on püsiv ebakindluse allikas.

Positiivse poole peal võivad seni soodsad tööturutingimused suurendada sisenõudlust, samal ajal kui ELi vahendite ulatuslikum kasutamine abisaajariikides võiks stimuleerida täiendavat investeerimist. Kogu maailma SKP väljavaade püsib stabiilsena, kasvades eeldatavasti 3,8 % järgmisel kahel aastal.

2.2. EELARVELISED TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED FINANTSABI ANDMISEKS

ELi laenuvõtmis- ja -andmistehingud finantsabi andmiseks on eelarvevälised tehingud. Kaasatud vahendid laenatakse üldiselt abi saavale riigile välja võetud laenuga samadel tingimustel, s.o sama kupongimäära ja lõpptähtajaga ning samas summas. Kuigi antud ja võetud laenude puhul järgitakse samade tingimuste metoodikat, on rahastamisinstrumendist tuleneva laenu teenindamine siiski ELi juriidiline kohustus, mis tagab kõigi maksete täieliku ja tähtaegse tasumise. Komisjon on kehtestanud korra, millega tagatakse laenu tagasimaksmine ka laenu tagasimaksetähtaja ületamise puhul.

ELi võetud laenud on tema otsesed ja tingimusteta kohustused, millele on andnud garantii ELi liikmesriigid (eelarvelised tingimuslikud kohustused). ELi mittekuuluvatele riikidele laenude andmiseks võetud laenud on kaetud välistegevuse tagatisfondist. Kui abi saaval liikmesriigil peaks tekkima makseviivitus, siis võetakse võla teenindamiseks vajalikud vahendid võimaluse korral komisjoni kättesaadavast rahaliste vahendite jäägist. Kui see ei ole võimalik, saab komisjon vajalikud vahendid liikmesriikidelt. ELi liikmesriikidel on ELi omavahendeid käsitlevate õigusaktide (nõukogu määruse nr 609/2014 artikkel 14) kohaselt juriidiline kohustus teha ELi kohustuste täitmiseks kättesaadavaks piisavad vahendid. Seega on investorid avatud üksnes ELi krediidiriskile, mitte aga rahastatud laenude saaja krediidiriskile. Antud laenude katmine samadel tingimustel võetud laenudega tagab, et ELi eelarvele ei avaldu intressi- ega valuutarisk.

Iga riigi programmi puhul otsustavad parlament, nõukogu ja komisjon laenu kogusumma, tasumisele kuuluvate osamaksete arvu ja laenupaketi maksimaalse (keskmise) lõpptähtaja. Seejärel lepivad komisjon ja abisaav riik kokku laenu/rahastamise parameetrid, eelkõige osamaksete tagasimaksetähtaja. Lisaks sellele olenevad ELi/IMFi ühise finantsabi andmise puhul kõik osamaksed, v.a esimene osamakse, poliitiliste tingimuste täitmisest, mis on veel üks rahastamistehingute ajastamist mõjutav tegur. See tähendab, et emissioonide ajastamine ja lõpptähtajad olenevad sellega seonduvast ELi laenuandmise tegevusest. Rahastatavad summad on nomineeritud ainult eurodes ja lõpptähtaeg jääb vahemikku 3–30 aastat.

Järgmises tabelis on esitatud ülevaade EFSMist ja maksebilansi toetamise mehhanismist antud laenusummade (nominaalväärtuses) kavandatud tagasimaksegraafikust 31. detsembri 2018 seisuga.

Miljardites
eurodes

	Maksebilansi toetamise mehhanism			EFSM			KOKKU
	Läti	Rumeenia	Kokku	Iirimaa	Portugal	Kokku	
2019	0,5	1,0	1,5	–	–	–	1,5
2021	–	–	–	3,0	6,8	9,8	9,8
2022	–	–	–	–	2,7	2,7	2,7
2023	–	–	–	2,0	1,5	3,5	3,5
2024	–	–	–	0,8	1,8	2,6	2,6
2025	0,2	–	0,2	2,4	–	2,4	2,6
2026	–	–	–	2,0	2,0	4,0	4,0
2027	–	–	–	1,0	2,0	3,0	3,0
2028	–	–	–	2,3	–	2,3	2,3
2029	–	–	–	1,0	0,4	1,4	1,4
2031	–	–	–	–	2,2	2,2	2,2
2032	–	–	–	3,0	–	3,0	3,0
2033	–	–	–	1,5	0,6	2,1	2,1
2035	–	–	–	2,0	–	2,0	2,0
2036	–	–	–	–	1,0	1,0	1,0
2038	–	–	–	–	1,8	1,8	1,8
2042	–	–	–	1,5	1,5	3,0	3,0
Kokku	0,7	1,0	1,7	22,5	24,3	46,8	48,5

Valitsustevahelised finantsstabiilsusmehhanismid – Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (EFSM) ja Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM) – on ELi lepingu raamide välised ega kajastu seega ELi majandusaasta konsolideeritud aruandes.

2.3. EELARVELISED TAGATISED

EL on andnud garantiisid EIP grupi laenulede väljapoole ELi ning EFSI garantiiga kaetud võla- ja omakapitalitehingutele. 31. detsembri 2018 seisuga peegeldavad ELi raamatupidamise konsolideeritud aastaaruannete lisad (vt lisade punkt **4.1.1**) tingimuslikke kohustusi mõlemate garantiide kohta, samal ajal kui eksisteerivate kohustuste summad on kajastatud finantsaruannetes eraldistena (vt konsolideeritud finantsaruannete punkt **2.10**). Et leevendada ohtu, mida EIP grupi poolt tagatise alusel nõuete esitamine põhjustaks ELi eelarvele, on EL loonud spetsiaalsed tagatisfondid: välistegevuse tagatisfondi ja EFSI tagatisfondi.

Välistegevuse tagatisfondile on eraldatud ELi eelarvest vahendid, et katta 9 % tagasimaksmata tagatud EIP välislaenu andmise volituse raames kolmandatele riikidele antud laenu aastalõpu jäägist. 31. detsembri 2018 seisuga oli varade kogusumma kokku 2,5 miljardit eurot, mis kattis 20,7 miljardi euro suurust väljamakstud laenu positsiooni.

EFSI tagatisfond alustas tegevust 2016. aastal. Vastavalt muudetud EFSI määrusele (määrus (EL) 2017/2396) suurendati EFSI ELi tagatist 26 miljardi euroni (algelt 16 miljardilt eurolt) ja vähendati tagatisfondi piiri 35 %-le (algelt 50 %-lt) kogu ELi tagatise kohustusest. Seepärast peaks EFSI tagatisfond kasvama kokku 9,1 miljardi euroni. EFSI lepingut muudeti 2018. aastal vastavalt muudetud EFSI määrusele. EFSI tagatisfondi varade koguväärtus oli 31. detsembri 2018 seisuga 5,5 miljardit eurot, mis katab 15,8 miljardi euro suurust väljamakstud summade positsiooni.

Vastavalt EFSD määrusele (määrus (EL) 2017/1601) asutati uus tagatisfond – EFSD tagatisfond. Esimesed sissemaksed ELi eelarvest laekusid fondi 2018. aastal, kuid 31. detsembril 2018 ei olnud ühtegi kehtivat tagatislepingut.

2.4. UUTE OSALEJATE RESERV (NER300)

NER300 sai alguse heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguste müügist ning kuulub liikmesriikidele, kes kasutavad saadud raha innovaatiliste vähese CO₂-heitega energiatootmise näidisprojektide rahastamiseks. Komisjon haldab programmi liikmesriikide nimel. EIP vastutab vastavalt komisjoniga sõlmitud koostöölepingule programmi NER300 varahalduse eest ja toimib tehnilise nõustajana. Kuna ei heitkoguste müügitulu ega projektide rahastamise kulud ei ole ELi eelarve osa, ei kajastu need ELi raamatupidamisaruannetes.

EELARVE TÄITMISE ARUANDED JA NENDE LISAD

Tuleks märkida, et arvude miljonitesse eurodesse ümardamise tõttu võib mõnedes järgnevates tabelites esitatud finantsandmete liitmisel saadav summa tabelis esitatud kogusummast erineda.

SISUKORD

ELI EELARVE TÄITMISE TULEMUS.....	119
EELARVE- JA TEGELIKE SUMMADE VÕRDLUSE ARUANNE	120
EELARVE TÄITMISE ARUANNETE LISAD	122
1. ELI EELARVERAAMISTIK	122
1.1. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2014–2020.....	122
1.2. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE ÜSIKASJAD (PROGRAMMID)	123
1.3. AASTAEELARVE	125
1.4. TULUD	126
1.5. EELARVE TÄITMISE TULEMUSE ARVUTAMINE	127
1.6. EELARVEAASTA TULEMI JA EELARVE TÄITMISE TULEMUSE VÕRDLUS	128
2. ELI 2018. AASTA EELARVE TÄITMINE – KOMMENTAAR	129
2.1. TULUD	129
2.2. KULUD	131
3. ELI EELARVE TULUDE LAEKUMINE.....	132
3.1. KOONDAUANNE ELI EELARVE TULUDE LAEKUMISE KOHTA	132
4. ELI EELARVEST KANTUD KULUD	133
4.1. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED	133
4.2. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	135
4.3. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	136
4.4. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED	137
4.5. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES	138
4.6. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED	139
4.7. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	145
4.8. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜSIKASJAD: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	151
4.9. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED	158
4.10. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES	163
5. EELARVE TÄITMINE INSTITUTSIOONIDE LÕIKES	166
5.1. EELARVE TULUDE LAEKUMINE	166

5.2.	KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	167
5.3.	MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE	168
6.	AMETITE EELARVETE TÄITMINE.....	169
6.1.	EELARVE TULUD	169
6.2.	KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE AMETITE LÕIKES	171

ELi EELARVE TÄITMISE TULEMUS

	Lisad	2018	(miljonites eurodes) 2017
Eelarveaasta tulud	1.1	159 318	139 691
Aruandeaasta assigneeringute alusel tehtud maksed	1.2	(154 833)	(135 764)
Eelarveaastasse N+1 üle kantud maksete assigneeringud	1.3	(1 675)	(1 796)
Eelarveaastast N-1 ülekantud kasutamata assigneeringute tühistamine	1.4	106	40
Sihtotstarbelise tulu muutused	1.5	(1 114)	(1 450)
Aastased vahetuskursi erinevused	1.6	(1)	(166)
Eelarve täitmise tulemus		1 802	555

ELi eelarve täitmise tulemus tagastatakse liikmesriikidele nende 2019. aastal tasumisele kuuluvate summade vähendamise kaudu. See arvutatakse vastavalt nõukogu määruse nr 608/2014 (millega kehtestatakse omavahendite süsteemi rakendusmeetmed) artikli 1 lõike 1 kohaselt. Lisateavet leiate „Eelarve täitmise tulemuse arvutamise“ alt.

- 1.1 Eelarveaasta tulud on esitatud tabeli 3.1 „Koondaruanne ELi eelarve tulude laekumise kohta“ veerus 8 „Tulud kokku“.
- 1.2 Aruandeaasta assigneeringute alusel tehtud maksed on esitatud tabeli 4.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – Maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 2 „Vastuvõetud eelarvest tehtud maksed“ ja 4 „Sihtotstarbelisest tulust tehtud maksed“.
- 1.3 Eelarveaastasse N+1 üle kantud maksete assigneeringud on tabeli 4.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – Maksete assigneeringute kasutamine“ veerg 7 „Automaatsed ülekandmised“ ja 8 „Otsuse alusel ülekandmised“ kokku.
- 1.4 Eelarveaastast N-1 ülekantud kasutamata assigneeringute tühistamine võtab arvesse maksete assigneeringute summat (automaatne ja otsuse alusel) eelmise aasta lõpus ja jooksva aasta „Ülekandmistest tehtud makseid“, nagu need on tabeli 4.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 3.
- 1.5 Sihtotstarbelise tulu koguassigneeringute arengus aasta lõpu seisuga on arvutatud sihtotstarbelise tulu assigneeringute eelmise aasta lõpu (pluss) ja jooksva aasta lõpu summa (nagu see on tabeli 4.3 „Mitmeaastane finantsraamistik – maksete assigneeringute kasutamine“ veerus 9 – miinus) erinevus, et saada sihtotstarbelise tulu netomuutus jooksva aastal.
- 1.6 Valuutakursi erinevused hõlmavad nii realiseerunud kui ka realiseerumata valuutakursi erinevusi.

EELARVE- JA TEGELIKE SUMMADE VÕRDLUSE ARUANNE

Eelarve tulud

(miljonites
eurodes)

	Esiagne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Kindlaks- määratud nõuded	Tulud
1 Omavahendid	142 832	142 364	142 373	142 330
11-Suhkrumaksupõhised	–	(93)	(85)	(85)
12-Tollimaksupõhised	22 844	20 165	20 360	20 317
13-Käibemaksupõhised	17 250	17 149	17 133	17 133
14-Kogurahvatulupõhised	102 739	105 143	104 979	104 979
15-Eelarvetasakaalu hälvete korrigeerimine	–	–	(19)	(19)
16-Madalmaade ja Rootsi rahvamajanduse kogutulul põhinevate osamakside vähendamine	–	–	6	6
3 Ülejäägid, saldod ja korrigeerimine	–	556	581	581
4 Tulud, mis pärinevad institutsioonide ja muude Euroopa Liidu asutuste heaks töötavatelt isikutelt	1 547	1 547	1 552	1 542
5 Institutsioonide haldustegevusest saadav tulu	45	45	583	563
6 Liidu kokkulepete ja programmidega seotud osa- ja tagasimaksed	110	110	13 346	12 777
7 Viivisintressid ja trahvid	115	115	14 592	1 473
8 Laenutehingud	6	6	39	39
9 Mitmesugused tulud	25	25	24	13
Kokku	144 681	144 768	173 090	159 318

Eelarvekulud: kulukohustused mitmeaastase
finantsraamistiku rubriikide lõikes(miljonites
eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Esiagne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Kasutada olevad assigneeringud kokku	Võetud kulukohus- tused
1 Arukas ja kaasav majanduskasv	77 534	77 532	89 649	87 357
1a: Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	22 001	22 000	25 864	23 773
1b: Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	55 532	55 532	63 785	63 585
2 Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	59 285	59 239	62 419	60 560
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	43 235	43 233	45 284	44 364
3 Julgeolek ja kodakondsus	3 493	3 492	4 015	3 855
4 Globaalne Euroopa	9 569	10 379	11 448	11 062
5 Haldus	9 666	9 666	10 508	10 124
millest: institutsioonide halduskulud	4 015	4 015	4 465	4 280
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–
8 Eelmisest eelarveaastast üle kantud negatiivreserv ja puudujääk	–	–	–	–
9 Erivahendid	567	388	429	180
Kokku	160 114	160 696	178 468	173 139

Eelarve kulud: maksed mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide lõikes

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Esisalgne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Kasutada olevad assigneeringud kokku	Tehtud maksed
1 Arukas ja kaasav majanduskasv	66 624	66 733	80 917	75 876
1a: Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	20 097	20 155	25 073	21 408
1b: Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	46 527	46 578	55 844	54 468
2 Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	56 084	56 241	59 648	58 046
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	43 189	43 180	45 436	44 310
3 Julgeolek ja kodakondsus	2 981	3 013	3 305	3 108
4 Globaalne Euroopa	8 906	8 813	10 788	9 519
5 Haldus	9 666	9 667	11 355	9 944
millest: institutsioonide halduskulud	4 015	4 015	4 963	4 140
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–
8 Eelmisest eelarveaastast üle kantud negatiivreserv ja puudujääk	–	–	–	–
9 Erivahendid	420	302	340	180
Kokku	144 681	144 768	166 353	156 673

EELARVE TÄITMISE ARUANNETE LISAD

1. ELi EELARVERAAMISTIK

Eelarve raamatupidamisarvestust peetakse vastavalt finantsmäärusele ja selle kohaldamisreeglitele. Üldeelarve on vahend, millega igal aastal tagatakse ja kinnitatakse liidu tulud ja kulud ülemmäärade piires ja muude sätete kohaselt, mis on ette nähtud mitmeaastase finantsraamistikuga ja kooskõlas seadusandlike aktidega, mis reguleerivad selle raamistiku mitmeaastaseid programme.

1.1. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK 2014–2020

	(miljonites eurodes)							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Kokku
1. Arukas ja kaasav majanduskasv	52 756	77 986	69 304	73 512	76 420	79 924	83 661	513 563
1.a Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	16 560	17 666	18 467	19 925	21 239	23 082	25 191	142 130
1.b Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	36 196	60 320	50 837	53 587	55 181	56 842	58 470	371 433
2. Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	49 857	64 692	64 262	60 191	60 267	60 344	60 421	420 034
millest: turuga seotud kulud ja otsesed maksed	43 779	44 190	43 951	44 146	44 163	44 241	44 264	308 734
3. Julgeolek ja kodakondsus	1 737	2 456	2 546	2 578	2 656	2 801	2 951	17 725
4. Globaalne Euroopa	8 335	8 749	9 143	9 432	9 825	10 268	10 510	66 262
5. Haldus	8 721	9 076	9 483	9 918	10 346	10 786	11 254	69 584
millest: institutsioonide halduskulud	7 056	7 351	7 679	8 007	8 360	8 700	9 071	56 224
6. Kompensatsioonid	29	–	–	–	–	–	–	29
8. Negatiivreserv	–	–	–	–	–	–	–	–
9. Erivahendid	–	–	–	–	–	–	–	–
Kulukohustuste assigneeringud	121 435	162 959	154 738	155 631	159 514	164 123	168 797	1 087 197
Maksete assigneeringud kokku	135 762	140 719	130 694	142 906	154 565	159 235	162 406	1 026 287

Eespool esitatud tabelis on mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärad kajastatud jooksevhindades. 2018 oli viies mitmeaastase finantsraamistikuga 2014–2020 hõlmatud eelarveaasta. 2018. aasta kulukohustuste assigneeringute üldine ülemmäär on 159 514 miljonit eurot, mis moodustab 1,02 % ELi kogurahvatulust. Vastav maksete assigneeringute ülemmäär on 154 565 miljonit eurot, st 0,98 % ELi kogurahvatulust, mis kehtib 2018. eelarveaasta jooksul.

Mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 jaoks on kokku lepitud uued paindlikkussätted. Üks uutest sätetest on võimalus kanda maksete ülemmääradeni jääv kasutamata varu üle järgmistesse aastatesse – maksete koguvaru kaudu mitmeaastase finantsraamistiku järgmiseks aastaks tehnilise kohandamise raames. Seepärast kanti 2016. aasta (13 991 miljonit eurot jooksevhindades) ja 2017. aasta (16 414 miljonit eurot jooksevhindades) kasutamata summa üle aastatesse 2018–2020 ning vastavalt kohandati 2016.–2020. aasta ülemmäärasid – vt nimetatud mitmeaastase finantsraamistiku tehniline kohandamine 2018. aastaks ja tehniline kohandamine 2019. aastaks (COM(2018) 282, 23.5.2018).

23. mail 2018 võttis komisjon vastu teatise „Finantsraamistiku tehniline kohandamine 2019. aastaks vastavalt kogurahvatulu muutustele“ (ESA 2010) (COM(2018) 282, 23.5.2018).

Selgitused mitmeaastase finantsraamistiku eri rubriikide kohta on esitatud allpool:

Rubriik 1. Arukas ja kaasav majanduskasv

See rubriik on jaotatud kaheks eraldiseisvaks, kuid omavahel seotud osaks:

1a Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks, mis hõlmab teadusuuringute ja innovatsiooni, hariduse ja koolituse, Euroopa ühendamise rahastu, sotsiaalpoliitika, siseturu ja eelnimetatutega seonduvate poliitikavaldkondade kulusid.

1b Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, mille eesmärk on edendada vähim arenenud liikmesriikide ja piirkondade järeljõudmist, täiendada ELi kestliku arengu strateegiat väljaspool vaesemaid piirkondi ja toetada piirkondadevahelist koostööd.

Rubriik 2. Jätkusuutlik kasv: loodusvarad

Rubriik 2 hõlmab ühise põllumajanduspoliitika ja ühise kalanduspoliitika ning keskkonnameetmeid, eeskätt programmi LIFE+.

Rubriik 3. Julgeolek ja kodakondsus

Rubriik 3 peegeldab teatavate uute valdkondade kasvavat tähtsust, kus ELile on antud konkreetseid ülesandeid, nagu õigusküsimused ja siseasjad, piirikaitse, sisserände- ja varjupaigapoliitika, tervise- ja tarbijakaitse, kultuur, noored, teave ja dialoog kodanikega.

Rubriik 4. Globaalne Euroopa

Rubriik 4 hõlmab kogu välistegevust, sealhulgas arengukoostööd, humanitaarabi, ühinemiseelseid rahastamisvahendeid ja naabruspoliitika rahastamisvahendid. EAF jääb jätkuvalt väljapoole ELi eelarvet ning ei ole mitmeaastase finantsraamistiku osa.

Rubriik 5. Haldus

See rubriik hõlmab kõigi institutsioonide halduskulusid, pensione ja Euroopa koole. Kõigi institutsioonide puhul, peale komisjoni, on kõik kulud halduskulud.

Rubriik 6. Kompensatsioonid

Vastavalt poliitilisele kokkuleppele, mille kohaselt uued liikmesriigid ei peaks kohe liikmesuse algul kuuluma eelarve netorahastajate hulka, nähti selle rubriigi raames ette kompensatsioonid. Kõnealune summa tehti uutele liikmesriikidele ülekannetena kättesaadavaks, et tasakaalustada nende eelarve laekumisi ja osamaksusid.

Rubriik 9. Erivahendid

Paindlikkusemehhanismid võimaldavad ELil võtta kasutusele vajalikud vahendid reageerimiseks ettenägematutele sündmustele, nagu kriisid ja hädaolukorrad. Nende mehhanismide kohaldamisala, eraldised ja kasutamise üksikasjad on sätestatud mitmeaastase finantsraamistiku määruses ja institutsioonidevahelises kokkuleppes. Praeguse kulude kärpimise kontekstis tagavad need ka eelarvevahendite vastavuse muutuvatele prioriteetidele, nii et iga euro kulutatakse seal, kus seda enim vaja on. Enamik paindlikkusemehhanisme on seepärast väljaspool mitmeaastast finantsraamistikku ning võimaldavad võtta rahalisi vahendeid kasutusele üle kulude ülemmäära.

1.2. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIKIDE ÜKSIKASJAD (PROGRAMMID)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid jagunevad detailsemateks rubriikideks, mis vastavad peamistele rahastamisprogrammidele (nt Horisont 2020, Erasmus+ jne). Eelarve täitmise õiguslikud alused on võetud vastu sellel programmide tasandil. Programmid on tavapärane rakendamise- ja tulemusaruandluseks kasutatav struktuur. Tabelid programmide kaupa on esitatud eelarve täitmise aruannetes (vt tabelid **4.6 – 4.10** allpool).

1.3. AASTAEELARVE

Igal aastal hindab komisjon kõigi institutsioonide eelarveaasta tulusid ja kulusid, koostab eelarveprojekti ning saadab selle eelarvapädevatele institutsioonidele. Kõnealuse eelarveprojekti alusel koostab nõukogu oma seisukoha, mille üle mõlemad eelarvapädevad institutsioonid seejärel läbirääkimisi peavad. Euroopa Parlamendi president kuulutab ühise eelarveprojekti lõplikult vastuvõetuks, mis annab eelarvele õigusliku jõu. Eelarveaasta jooksul võetakse vastu paranduseelarved. Eelarve täitmine on peamiselt komisjoni ülesanne.

Komisjoni eelarve jaguneb haldusassigneeringuteks ja tegevusassigneeringuteks. Muudel institutsioonidel on üksnes haldusassigneeringud. Lisaks eristatakse eelarves kahte liiki assigneeringuid: liigendamata ja liigendatud. Liigendamata assigneeringuid kasutatakse aastasuse põhimõttele vastava aastast laadi tegevuse rahastamiseks. Liigendatud assigneeringuid kasutatakse selleks, et viia aastasuse põhimõtte vastavusse vajadusega hallata mitmeaastast tegevust. Liigendatud assigneeringud jagunevad kulukohustuste assigneeringuteks ja maksete assigneeringuteks.

- **Kulukohustuste assigneeringud** hõlmavad aruandeaastasse kantud juriidiliste kohustuste kogukulu mitme eelarveaasta vahel jagunevate meetmete puhul. Samas võib üle ühe eelarveaasta pikkuste meetmete eelarvelised kulukohustused jaotada mitme eelarveaasta peale, kui see on alusaktiga lubatud.
- **Maksete assigneeringud** hõlmavad kulusid, mis tulenevad aruandeaastal ja/või eelnevatel eelarveaastatel võetud kulukohustustest.

Aruandes on rahastamisviisid jagatud kahte peamisesse liiki:

- lõplikud vastuvõetud eelarveassigneeringud ning
- lisaassigneeringud, mis sisaldavad
 - ülekandmisi eelmisest aastast (finantsmäärus lubab kanda piiratud arvul juhtudel kasutamata summad üle jooksvasse aastasse) ning
 - sihtotstarbelist tulu tagasimaksetest, kolmandate isikute/riikide osalust ELi programmides ja kolmandate isikute heaks tehtud tööd, mis kantakse otse vastavatele eelarveridadele, moodustades rahastamise kolmanda samba.

Kõik rahastamisviisid kokku moodustavad kasutatavad assigneeringud.

1.4. TULUD

1.4.1. Tulu omavahenditest

Suur enamik tulust tuleb omavahenditest, mis koosneb järgmistest kategooriatest:

- (1) Traditsioonilised omavahendid moodustavad tavaliselt umbes 14 % omavahenditest saadavast tulust.
- (2) Käibemaksupõhised omavahendid moodustavad tavaliselt umbes 12 % omavahenditest saadavast tulust.
- (3) Kogurahvatulu põhised omavahendid moodustavad tavaliselt umbes 74 % omavahenditest saadavast tulust.

Omavahendeid eraldatakse kooskõlas eeskirjadega, mis on sätestatud nõukogu 26. mai 2014. aasta otsuses nr 2014/335/EL, Euratom, Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (edaspidi „2014. aasta otsus“). See otsus jõustus 1. oktoobril 2016 ja seda kohaldatakse tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2014.

Omavahendite kogusumma, mis eraldatakse liidule selleks, et katta iga-aastased maksete assigneeringud, ei või ületada 1,20 % kõikide liikmesriikide summaarsest kogurahvatulust.

1.4.2. Traditsioonilised omavahendid

Traditsioonilised omavahendid koosnevad (kolmandatest riikidest pärinevalt impordilt võetavatest) tollimaksudest ja suhkrumaksudest (mida maksavad suhkrutootjad, et rahastada ühise suhkruturu korralduskulusid), mida liikmesriigid koguvad ettevõtjatelt ELi nimel. Neist 20 % jätavad liikmesriigid endale sissenõudmiskulude katteks. Kõik traditsiooniliste omavahendite kindlaksmääratud summad peab kandma ühte kahest pädevate ametiasutuste raamatupidamisarvestusest:

- Määruse nr 609/2014 artikli 6 lõikes 3 sätestatud tavapärase raamatupidamisarvestusse kantakse kõik summad, mis on sisse nõutud või mille kohta on antud tagatis.
- Samuti eelnimetatud artiklis sätestatud eraldi raamatupidamisarvestusse kantakse kõik summad, mida ei ole veel sisse nõutud ja/või mille kohta ei ole antud tagatist; summad, mille kohta on antud tagatis, kuid mis vaidlustatakse, võib samuti kanda sellesse raamatupidamisarvestusse.

Liikmesriik peab kandma traditsioonilised omavahendid kas riigikassas või liikmesriigi keskpangas selleks määratud asutuses avatud komisjoni kontole hiljemalt esimesel tööpäeval pärast nõude kindlaksmääramise (või kui tegemist on eraldi raamatupidamisarvestusega, siis sissenõudmise) kuule järgneva teise kuu 19. kuupäeva.

1.4.3. Käibemaks

Käibemaksupõhiseid omavahendeid kogutakse liikmesriikide käibemaksu arvestusbaaside alusel, mis on selleks otstarbeks vastavalt ELi eeskirjadele ühtlustatud. Siiski on käibemaksu arvestusbaas piiratud 50 %-ga liikmesriigi kogurahvatulust. Ühtseks kohaldatavaks käibemaksu sissenõudmise määraks on kinnitatud 0,30 %, välja arvatud ajavahemikul 2014–2020, mil Saksamaa, Madalmaade ja Rootsi sissenõudmise määraks on määratud 0,15 %.

1.4.4. Kogurahvatulu

Kogurahvatulul põhinevaid omavahendeid kasutatakse eelarve selle osa rahastamiseks, mis ei ole kaetud muude tuluallikatega. Igalt liikmesriigilt nõutakse sisse sama, ELi eeskirjadega kehtestatud protsendimäär kogurahvatulust.

Käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid määratakse kindlaks asjaomaste arvestusbaaside prognooside alusel, mis tehakse eelarveprojekti koostamise ajal. Neid prognoose vaadatakse seejärel läbi ja ajakohastatakse kõnealuse aasta jooksul paranduseelarve abil. Nende summade vahe, mis liikmesriigid tegelike arvestusbaaside alusel võlgnevad ja mis nad (läbivaadatud)

prognooside alusel tegelikult maksavad, võib olla kas positiivne või negatiivne ning komisjon nõuab selle liikmesriikidelt sisse teise asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta juuni esimeseks tööpäevaks. Käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite tegelikke arvestusbaase võib korrigeerida veel nelja järgneva aasta jooksul, välja arvatud juhul, kui teatatakse reservatsioonidest. Kõnealuseid reservatsioone tuleb vaadelda liikmesriikidele esitatavate potentsiaalsete nõuetena, mille summa on kindlaks määramata, sest nende finantsmõju ei saa täpselt prognoosida. Kui täpse summa saab kindlaks määrata, nõutakse asjaomased käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid sisse kas koos käibemaksu ja kogurahvatulu saldodega või eraldi sissenõutavate vahenditena.

1.4.5. Ühendkuningriigi korrigeerimine

Ühendkuningriigi kasuks kohaldatav eelarvetasakaalu hälbe korrigeerimise mehhanism (mille raames vähendatakse tema omavahendite makseid, suurendades samal ajal muude liikmesriikide makseid) kehtestati Euroopa Ülemkogu Fontainebleau kohtumisel 1984. aasta juunis. Saksamaa, Austria, Rootsi ja Madalmaade kasuks kohaldatakse Ühendkuningriigi korrigeerimise rahastamise vähendamist (mis on piiratud ühe neljandikuga nende tavapärasest osast).

1.4.6. Brutomaksete vähendamine

7.–8. veebruaril 2013 toimunud Euroopa Ülemkogul otsustati, et Taani, Madalmaade ja Rootsi suhtes tuleks kohaldada nende kogurahvatulul põhinevate iga-aastaste brutomaksete vähendamist ajavahemikus 2014–2020, samal ajal kui Austria suhtes kohaldata brutomaksete vähendamist ainult ajavahemikus 2014–2016. Iga-aastased vähendused on järgmised: Taanil 130 miljonit eurot, Madalmaadel 695 miljonit eurot ja Rootsil 185 miljonit eurot.

1.5. EELARVE TÄITMISE TULEMUSE ARVUTAMINE

ELi eelarve täitmise tulemus tagastatakse liikmesriikidele nende järgneval aastal tasumisele kuuluvate summade vähendamise kaudu.

Raamatupidamisarvestusse kantud omavahendite summad on summad, mille liikmesriikide valitsused on eelarveaasta jooksul kandnud komisjoni nimele avatud kontodele. Ülejäägi korral arvestatakse tulude hulka ka eelneva eelarveaasta eelarve täitmise tulemus. Muud raamatupidamisarvestusse kantud tulud kujutavad endast eelarveaasta jooksul tegelikult laekunud summasid.

Eelarve täitmise tulemuse arvutamisel hõlmavad kulud eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud makseid, millele on liidetud kõik kõnealusest eelarveaastast järgmisse eelarveaastasse ülekantavad assigneeringud. Eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksete all mõistetakse makseid, mille peaarvepidaja on teinud eelarveaasta 31. detsembrini. Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) puhul peetakse silmas makseid, mille liikmesriigid on teinud 16. oktoobrist aastal N-1 kuni 15. oktoobrini aastal N, tingimusel et peaarvepidajat teavitati kulukohustusest ja selle heakskiitmisest 31. jaanuariks aastal N+1. EAGFi kulude suhtes võidakse liikmesriikides tehtavate kontrollide järel vastu võtta vastavusotsus.

Eelarve täitmise tulemus hõlmab kahte osa: ELi eelarve täitmise tulemust ja EMPsse kuuluvate EFTA riikide osalusega seotud eelarve täitmise tulemust. Määruse (EÜ, Euratom) nr 608/2014 (millega kehtestatakse omavahendite süsteemi rakendusmeetmed) artikli 1 lõike 1 kohaselt moodustub eelarve täitmise tulemus järgneva vahest:

- kõnealusel eelarveaastal saadud kogutulu ning
- eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksete kogusumma, millele on liidetud kõnealusest eelarveaastast järgnevasse eelarveaastasse ülekantavate assigneeringute kogusumma.

Saadud tulemusele liidetakse või sellest lahutatakse järgmine:

- varasematest eelarveaastatest üle kantud maksete assigneeringute tühistamise netosaldo ja igasugused maksed, mis euro vahetuskursi kõikumise tõttu ületavad eelnevast eelarveaastast üle kantud liigendamata assigneeringuid,

- sihtotstarbelise tulu muutus ning
- eelarveaasta jooksul kirjendatud vahetuskursi muutustest saadud netokasum või kahjum.

Eelnevast eelarveaastast üle kantud kolmandate isikute osaluse ja nendele osutatud töödega seonduvad assigneeringud, mida põhimõtteliselt kunagi ei tühistata, on kajastatud eelarveaasta lisaassigneeringute all. See selgitab, miks eelnevast eelarveaastast üle kantud summad n aasta eelarve täitmise aruandes erinevad järgnevasse eelarveaastasse üle kantud summadest n-1 aasta eelarve täitmise aruandes. Ettemaksete tagasimaksmise järel taaskasutatavaks muudetud assigneeringuid ei võeta eelarve täitmise tulemuse arvutamisel arvesse.

Ülekantud maksete assigneeringud hõlmavad: automaatseid ülekandmisi ja ülekandmisi otsuse alusel. Tühistatud kasutamata maksete assigneeringute all, mis kanti üle eelnevast eelarveaastast, on näidatud need tühistatud assigneeringud, mis kanti üle automaatselt või otsuse alusel.

1.6. EELARVEAASTA TULEMI JA EELARVE TÄITMISE TULEMUSE VÕRDLUS

	(miljonites eurodes)	
	2018	2017
EELARVEAASTA TULEM	13 918	8 082
Tulud		
Aruandeaasta jooksul kindlaks määratud, kuid veel sisse nõudmata nõuded	(6 220)	(4 408)
Eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud ja aruandeaastal sisse nõutud nõuded	9 331	10 739
Viitlaekumised (neto)	(4 015)	(257)
Kulud		
Viitvõlad (neto)	4 511	3 725
Aruandeaastal makstud eelmise aasta kulud	(6 086)	(3 574)
Eelrahastamise netomõju	(8 634)	(12 059)
Järgmise aastasse üle kantud maksete assigneeringud	(2 941)	(3 373)
Eelnevast eelarveaastast üle kantud summade ja tühistatud kasutamata maksete assigneeringute arvelt tehtud maksed	2 098	1 784
Eraldiste muutused	3 567	6 752
Muud	(4 175)	(6 676)
Ametite ja ESTÜ eelarveaasta tulem	448	(179)
EELARVE TÄITMISE TULEMUS	1 802	555

Vastavalt finantsmäärusele arvutatakse eelarveaasta tulem tekkepõhise arvestuse põhimõtte alusel, eelarve täitmise tulemus põhineb aga modifitseeritud kassapõhise raamatupidamisarvestuse eeskirjadel. Kuna nii eelarveaasta tulem kui ka eelarve täitmise tulemus on saadud samade raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute tulemusel, on nende õigsuse kontrollimiseks otstarbekas neid omavahel võrrelda.

Võrreldavad tuluartiklid

Eelarveaasta tegelikud eelarve tulud vastavad summadele, mis on sisse nõutud seoses eelarveaasta jooksul ja eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud nõuetega. Seega tuleb aruandeaasta jooksul kindlaks määratud, kuid veel sisse nõudmata nõuded võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemist maha arvata, sest need ei kuulu eelarve tulude hulka. Samal ajal tuleb võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemile liita eelnevatel eelarveaastatel kindlaks määratud ja aruandeaastal sisse nõutud nõuded.

Viitlaekumiste summa koosneb peamiselt põllumajandusega seotud viitlaekumistest, omavahenditest, intressidest ja dividendidest. Arvesse võetakse ainult viitlaekumiste netomõju, st aruandeaasta viitlaekumisi, millest on maha arvatud eelnevate eelarveaastate viitlaekumiste vähenemine.

Võrreldavad kuluartiklid

Viitvõlgade summa koosneb peamiselt järgmisse eelarveaastas ülekantud viitvõlgadest, st ELi vahenditest abi saajate kantud rahastamiskõlblikest kuludest, mille kohta abi saajad ei olnud komisjonile veel aruandeid esitanud. Arvesse võetakse ainult viitvõlgade netomõju, st aruandeaasta viitvõlgasid, millest on maha arvatud eelnevate eelarveaastade viitvõlgade vähenemine. Eelnevatel aastatel registreeritud arvete eest aruandeaastal tehtud maksed arvatakse aruandeaasta kulude hulka ja need tuleb seepärast kaasata võrdlemise eesmärgil eelarveaasta tulemisse.

Eelmaksete netomõju koosneb 1) aruandeaastal makstud ja eelarveaasta tuluna kajastatud uute eelmaksete summadest ja 2) eelmaksete tasaarvestamisest aruandeaastal heakskiidetud rahastamiskõlblike kuludega. Neist viimane on käsitatav kuluna tekkepõhises raamatupidamisarvestuses, kuid mitte eelarve raamatupidamisarvestuses, kus algne eelmakse kajastatakse eelarve kuluna juba makse tegemisel.

Lisaks eelarveaasta assigneeringute alusel tehtud maksetele tuleb aasta eelarve täitmise tulemuse arvutamisel (vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 608/2014 artikli 1 lõikele 1) arvesse võtta ka järgmisse eelarveaastas üle kantavaid eelarveaasta assigneeringuid. Samuti tuleb arvesse võtta aruandeaastal eelarvest tehtud makseid, mis on tehtud eelnevatest eelarveaastatest üle kantud summade ja tühistatud kasutamata maksete assigneeringute arvelt.

Eraldiste muutused seonduvad raamatupidamise aastaaruandes eelarveaasta lõpu seisuga (peamiselt töötajahüvitiste kohta) tehtud prognoosidega, mis ei avalda mõju eelarve raamatupidamisarvestusele. Muude võrreldavate summade hulka kuuluvad mitmesugused rubriigid, nagu varade amortisatsioon, varade soetamine, kapitalirendi maksed ja osalused, mille käsitusviis on tekkepõhises raamatupidamisarvestuses ja eelarve raamatupidamisarvestuses erinev.

2.ELI 2018. AASTA EELARVE TÄITMINE – KOMMENTAAR

2.1. TULUD

Algses vastuvõetud ELi eelarves, mille Euroopa Parlamendi president allkirjastas 30. novembril 2017, oli maksete assigneeringute summa 144 681 miljonit eurot ja omavahenditest rahastatav kogusumma 142 832 miljonit eurot. Algses eelarves esitatud tulude ja kulude prognoose korrigeeritakse üldiselt eelarveaasta jooksul ning muudatused esitatakse paranduseelarvetes. Kogurahvatulul põhinevate omavahendite korrigeerimised tagavad, et eelarve tulud on eelarve kuludega täpselt vastavuses. Eelarve tasakaalu põhimõtte kohaselt peavad eelarve tulud ja kulud (maksete assigneeringud) olema tasakaalus.

2018. eelarveaasta jooksul võeti vastu kuus paranduseelarvet. Neid arvestades moodustas 2018. aasta lõplik kinnitatud tulu 144 767,9 miljonit eurot, millest omavahenditest rahastati kokku 142 363,7 miljonit eurot. Peamine tegur, mis vähendas liikmesriikide osamaksusid 2018. aastal, oli eelmise eelarveaasta ülejääk (555,5 miljonit eurot), mida tasakaalustas veidi maksete assigneeringute netokasv (86,9 miljonit eurot).

Mis puutub omavahendite laekumist, siis traditsiooniliste omavahendite puhul oli see väga lähedane prognoositud summadele. Seda peamiselt seetõttu, et paranduseelarve projekti nr 6/2018 koostamise käigus muudeti eelarveprognoose (peamiselt 2018. aasta kevadprognoosi alusel).

Ka liikmesriikide lõplikud käibemaksupõhiste ja kogurahvatulul põhinevate omavahendite maksed olid lõpliku eelarveprognoosiga üsna täpselt vastavuses. Prognoositud summade ja tegelikult makstud summade erinevus tulenes erinevusest eelarve eesmärkidel kasutatud euro vahetuskursi ja sel hetkel kehtinud vahetuskursi vahel, mil majandus- ja rahaliitu mittekuuluvad liikmesriigid oma maksed tegelikult tegid.

Käibemaksu ja kogurahvatulu saldote käsitlevad eeskirjad on sätestatud omavahendite kättesaadavaks tegemise määruse (määrus nr 609/2014) artiklis 10b. Menetlus ei hõlma eelarve parandust ja seepärast taotleb komisjon netosummade tasumist otse liikmesriikidelt. Tänu sellele tasaarvestussüsteemile oli mõju ELi eelarvele nullilähedane.

Rubriik „ELi lepingute ja programmidega seotud sisse- ja tagasimaksed“ on seotud peamiselt tuluga finantskorrektsioonidest (Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, EAGF ja EAFRD), kolmandate riikide

osalemisega teadusprogrammides, põllumajandusfondide raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluses ning muude osamaksude ja tagasimaksetega ELi programmidesse/meetmetesse. Oluline osa sellest kogusummast koosneb sihtotstarbelisest tulust, mis toob tavaliselt kaasa täiendavate assigneeringute lisamise kulupoolele. 2018. aastal moodustasid need sissemaksed 12,8 miljardit eurot.

Trahvitulu on seotud peamiselt konkurentsi valdkonna trahvidega.

2.2. KULUD

2018. aasta eelarve eesmärk oli saavutada õige tasakaal käimasolevate programmide rakendamise ja uute probleemidega tegelemise vahel. Seepärast põhines see varasematel aastatel võetud kohustustel ja kasutas juba olemasolevat paindlikkust, et vastata väljakutsetele kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga (2014–2020). 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku muutmine suurendas ELi eelarve suutlikkust tegeleda probleemidega ja rahuldada tulevasi vajadusi.

Kooskõlas mitmeaastases finantsraamistikus ette nähtud iga-aastase arenguga kinnitati eelarveprojekti kavandatud kulukohustuste assigneeringute mahuks 160,7 miljardit eurot (1,4 % rohkem kui 2017. aasta eelarves) ja maksete assigneeringute mahuks 144,7 miljardit eurot (8 %), mis on vastavalt 1,02 % ja 0,92 % ELi kogurahvatulust. Mitmeaastase finantsraamistiku alguses täheldatud tavapärase maksete kuhjumine lahenes 2016. aastal ning eeldati, et paljud programmid saavutavad täismahu, eelkõige eelarve rubriigis 1b „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“.

2018. aastal komisjon mingeid märkimisväärsed muudatusi paranduseelarvete abil ei teinud. Ainsad kohandusettepanekud esitati paranduseelarves nr 6, milles kohandati maksete ja kulukohustuste assigneeringute taset, et ühildada see koondümberpaigutamisega seotud vajaduste prognoosiga.

Olemasolevate assigneeringute kasutamine 2018. aastal

2018. aastal kasutati igat liiki assigneeringuid (eelarve, ülekanded 2017. aastast ja sihtotstarbeline tulu) kulukohustuste puhul 97 % ja maksete puhul 94 % ulatuses. Eelarve assigneeringud kasutati 2018. aastal täielikult ära (kulukohustuste assigneeringud 99,9 % ja maksete assigneeringud 98,5 %). Kui võtta arvesse, et 2019. aastasse üle kantud summad on täielikult ära kasutatud, kasvab kasutamise määr kulukohustuste assigneeringute puhul 99,8 %-ni ja maksete assigneeringute puhul 99,7 %-ni.

Kõigis rubriikides saavutati täitmise kõrge tase. Mis puutub erivahenditesse, siis nende puhul ei ole täielik rakendamine eesmärk, sest need võetakse kasutusele üksnes kriiside või ettenägematute asjaolude korral.

Täitmata kulukohustused

Täitmata kulukohustused (veel tasumata kohustused) moodustasid 2018. aasta lõpul 281,2 miljardit eurot. Täitmata kulukohustuste kasv oli prognoositust väiksem, ulatudes 13,5 miljardi euroni. Selle põhjusteks olid paranduseelarve nr 3 (Türgi pagulasrahastu suurendamine) täiendavate kulukohustuste assigneeringute ning igat liiki allikatest pärinevate kulukohustuste ja maksete assigneeringute (s.o vastuvõetud eelarve, ülekanded 2017. aastast ja sihtotstarbelise tulu) oodatust parema kasutamise kombineeritud mõju.

Eelarve korrigeerimiste üksikasjalikum analüüs on esitatud ning nende konteksti, põhjendusi ja mõju on kirjeldatud komisjoni 2018. aasta eelarvehaldust ja finantsjuhtimist käsitleva aruande A osas („Eelarve tasandi ülevaade“) ja B osas, kus käsitletakse eraldi iga mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki.

Eelarve täitmise tulemus

Võrreldes 2017. aasta eelarve täitmise tulemusega 0,56 miljardit eurot, mis oli kõigi aegade madalaim, oli 2018. aasta eelarvetulemus suurem (1,8 miljardit eurot) ja tulenes peamiselt tulupoolest, kuhu laekusid 2018. aastal arvestatavad tulud liidu lepingute ja programmidega seotud sissemaksetest ja tagasimaksetest (12,8 miljardit eurot). Maksete assigneeringud kasutati peaaegu täielikult ära (94 %), kulutamata summad (5 %) lubati kanda üle 2019. aastasse ja kasutamata summa oli ebaoluline.

3. ELI EELARVE TULUDE LAEKUMINE

3.1. KOONDARUANNE ELI EELARVE TULUDE LAEKUMISE KOHTA

(miljonites eurodes)

Rubriik	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Tulud					Laekumised %na eelarvest	Lae-kumata
	Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruandeaasta	Üle kantud	Kokku	Aruandeaasta nõuete alusel	Ülekantud nõuete alusel	Kokku				
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8		
1 Omavahendid	142 832	142 364	142 334	39	142 373	142 329	0	142 330	100 %	44		
3 Ülejäägid, saldod ja korrigeerimine	–	556	581	–	581	581	–	581	105 %	–		
4 Tulud, mis pärinevad institutsioonide ja muude Euroopa Liidu asutuste heaks töötavatelt isikutelt	1 547	1 547	1 541	11	1 552	1 531	11	1 542	100 %	10		
5 Institutsioonide haldustegevusest saadav tulu	45	45	559	24	583	545	18	563	1 250 %	20		
6 Liidu kokkulepete ja programmidega seotud sisse- ja tagasimaksed	110	110	13 021	324	13 346	12 619	157	12 777	11 615 %	569		
7 Viivisintressid ja trahvid	115	115	6 778	7 814	14 592	897	576	1 473	1 281 %	13 119		
8 Laenutehingud	6	6	24	15	39	24	15	39	631 %	–		
9 Mitmesugused tulud	25	25	17	6	24	12	1	13	53 %	10		
Kokku	144 681	144 768	164 856	8 234	173 090	158 539	779	159 318	110 %	13 771		

4. ELI EELARVEST KANTUD KULUD

4.1. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED

(miljonites eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotsustamine	Olemasolevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Ülekandmised	Sihtotsustamine	Olemasolevad assign. kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Arukas ja kaasav majanduskasv	77 534	(2)	77 532	123	11 994	89 649	66 624	108	66 733	120	14 064	80 917
1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	22 001	(2)	22 000	4	3 861	25 864	20 097	57	20 155	108	4 811	25 073
1b. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	55 532	–	55 532	119	8 133	63 785	46 527	51	46 578	13	9 253	55 844
2 Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	59 285	(46)	59 239	451	2 729	62 419	56 084	157	56 241	663	2 744	59 648
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	43 235	(1)	43 233	451	1 601	45 284	43 189	(9)	43 180	656	1 601	45 436
3 Julgeolek ja kodakondsus	3 493	(1)	3 492	247	276	4 015	2 981	32	3 013	16	276	3 305
4 Globaalne Euroopa	9 569	810	10 379	64	1 005	11 448	8 906	(93)	8 813	315	1 659	10 788
5 Haldus	9 666	–	9 666	11	832	10 508	9 666	0	9 667	854	834	11 355
millest: institutsioonide halduskulud	4 015	–	4 015	11	439	4 465	4 015	–	4 015	507	441	4 963
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Eelmisest eelarveaastast üle kantud negatiivreserv ja puudujääk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Erivahendid	567	(179)	388	–	41	429	420	(118)	302	0	38	340
Kokku	160 114	583	160 696	895	16 876	178 468	144 681	87	144 768	1 970	19 616	166 353

4.2. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

		Olemas-olevad assigneeringud kokku	lõplikult vastu- võetud eelarvest	Võetud kulukohustused				2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik				üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeline tulu	otsuse alusel ülekand- mised	Kokku	lõplikult vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
		1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
1	Arukas ja kaasav majanduskasv	89 649	77 514	114	9 729	87 357	97 %	2 265	0	2 265	18	9	0	27
	1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	25 864	21 988	4	1 780	23 773	92 %	2 080	0	2 081	11	0	0	11
	1b. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	63 785	55 525	110	7 949	63 585	100 %	184	–	184	7	9	–	16
2	Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	62 419	58 774	442	1 344	60 560	97 %	1 385	460	1 845	6	9	–	15
	millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	45 284	42 771	442	1 152	44 364	98 %	449	460	908	3	9	–	11
3	Julgeolek ja kodakondsus	4 015	3 491	247	118	3 855	96 %	158	–	158	2	–	0	2
4	Globaalne Euroopa	11 448	10 377	64	621	11 062	97 %	383	–	383	2	–	0	2
5	Haldus	10 508	9 545	7	572	10 124	96 %	259	1	260	119	5	0	124
	millest: institutsioonide halduskulud	4 465	3 939	7	334	4 280	96 %	105	0	105	76	5	0	81
6	Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8	Eelmisest eelarveaastast üle kantud negatiivreserv ja puudujääk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9	Erivahendid	429	180	–	–	180	42 %	41	64	104	144	–	–	144
Kokku		178 468	159 881	873	12 385	173 139	97 %	4 491	525	5 015	291	23	0	314

4.3. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites
eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Olemas- olevad assignee- ringud kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	auto- maatsed ülekan- d-mised	otsuse alusel ülekan- d-mised	sihtots- tarbeli- ne tulu	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kan- tu d assign- .-test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+ 8+9	11	12	13	14=11+ 12+13
1 Arukas ja kaasav majanduskasv	80 917	66 540	107	9 230	75 876	94 %	130	3	4 833	4 966	59	14	1	74
1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	25 073	19 993	97	1 318	21 408	85 %	117	3	3 492	3 612	41	11	1	53
1b. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	55 844	46 547	10	7 912	54 468	98 %	13	–	1 341	1 354	18	3	–	21
Jätkusuutlik														
2 majanduskasv: loodusvarad	59 648	55 576	643	1 827	58 046	97 %	193	460	918	1 570	13	20	–	33
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	45 436	42 533	636	1 142	44 310	98 %	186	460	459	1 104	2	20	–	22
3 Julgeolek ja kodakondsus	3 305	2 980	11	117	3 108	94 %	9	–	159	167	25	5	0	29
4 Globaalne Euroopa	10 788	8 711	310	498	9 519	88 %	65	–	1 161	1 226	37	5	0	42
5 Haldus	11 355	8 731	768	445	9 944	88 %	818	2	389	1 209	120	82	1	203
millest: institutsioonide halduskulud	4 963	3 435	446	259	4 140	83 %	508	0	182	690	76	58	–	133
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Eelmisest														
8 eelarveaastast üle kantud negatiivreserv ja puudujääk	–	–	–	–	–	–	0	–	–	–	–	–	–	–
9 Erivahendid	340	157	0	22	180	53 %	0	–	16	16	144	0	–	144
Kokku	166 353	142 695	1 840	12 138	156 673	94 %	1 214	465	7 475	9 154	398	126	2	526

4.4. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED

(miljonites
eurodes)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohus- tused aasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Vabastamised / ümberrhind- lused/ tühistamised	Maksed	Täitmata kulukohus- tused aasta lõpu seisuga	Eelarveaas- ta jooksul võetud kulukohus- tused	Maksed	Kulukohustuste tühistamine, mida ei saa üle kanda	Täitmata kulukohus- tused aasta lõpu seisuga	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Arukas ja kaasav majanduskasv	196 837	(1 323)	(67 640)	127 874	87 357	(8 237)	(4)	79 117	206 991
1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	35 576	(932)	(13 691)	20 953	23 773	(7 717)	(4)	16 052	37 006
1b. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	161 260	(392)	(53 948)	106 920	63 585	(520)	(0)	63 064	169 985
2 Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	37 883	(360)	(13 466)	24 058	60 560	(44 580)	(0)	15 980	40 037
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	309	(14)	(228)	67	44 364	(44 082)	–	282	349
3 Julgeolek ja kodakondsus	5 194	(107)	(1 781)	3 306	3 855	(1 327)	–	2 528	5 834
4 Globaalne Euroopa	26 478	(667)	(6 746)	19 064	11 062	(2 773)	(1)	8 288	27 352
5 Haldus	867	(87)	(775)	6	10 124	(9 169)	(0)	955	961
millest: institutsioonide halduskulud	507	(61)	(444)	2	4 280	(3 695)	0	584	587
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Eelmisest eelarveaastast üle kantud negatiivreserv ja puudujääk	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9 Erivahendid	0	(0)	(0)	–	180	(180)	–	0	0
Kokku	267 258	(2 544)	(90 407)	174 307	173 139	(66 265)	(5)	106 868	281 175

4.5. MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES

										(miljonites eurodes)
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	< 2012	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Kokku	
1 Arukas ja kaasav majanduskasv	1 355	744	5 867	3 807	13 803	37 234	65 049	79 131	206 991	
1a. Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	554	289	1 645	2 067	2 880	4 994	8 521	16 055	37 006	
1b. Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus	801	455	4 222	1 739	10 923	32 240	56 528	63 076	169 985	
2 Jätkusuutlik majanduskasv: loodusvarad	186	56	461	311	2 138	8 301	12 411	16 173	40 037	
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	–	–	–	0	3	9	55	282	349	
3 Julgeolek ja kodakondsus	50	67	56	45	118	901	2 069	2 528	5 834	
4 Globaalne Euroopa	1 065	671	1 526	1 753	2 920	4 697	6 385	8 335	27 352	
5 Haldus	–	–	0	0	–	0	3	957	961	
millest: institutsioonide halduskulud	0	0	0	0	0	0	0	587	587	
9 Erivahendid	–	–	–	–	–	–	(0)	0	0	
Kokku	2 656	1 538	7 910	5 916	18 979	51 133	85 917	107 126	281 175	

4.6. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE JA MUUTUSED

(miljonites eurodes)

Programm	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihotstarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihotstarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
1 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)	2 038	–	2 038	–	89	2 127	1 828	151	1 979	–	89	2 068
Euroopa satelliitnavigatsioon (EGNOS/Galileo)	808	–	808	–	169	977	718	192	910	2	259	1 171
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	376	–	376	–	50	426	501	148	649	1	50	699
Maa seire Euroopa programm (Copernicus)	630	–	630	–	15	645	608	(47)	561	2	15	577
Euroopa solidaarsuskorpus	43	–	43	–	–	43	33	–	33	–	–	33
Tuumaohutus ja dekomisjoneerimine	141	–	141	–	–	141	152	44	196	–	–	196
Horisont 2020	11 212	5	11 217	–	2 190	13 407	10 901	(332)	10 570	67	3 116	13 753
Euratori teadus- ja koolitusprogramm	356	(3)	353	–	123	475	315	(24)	291	20	151	462
Ettevõtete konkurentsivõime ning VKEd programmi (COSME)	354	0	354	–	49	403	253	2	255	2	97	355
Haridus-, koolitus- ja spordiprogramm („Erasmus+“)	2 315	–	2 315	–	427	2 741	2 146	103	2 249	7	441	2 697
Tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon (EaSI)	132	–	132	–	11	143	118	(1)	117	2	10	129
Tollialane tegevusprogramm, Fiscalise programm ja pettustevastase võitluse programm	135	4	139	–	7	146	125	(1)	124	0	7	132
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	680	–	680	–	6	686	218	43	261	1	6	267
Euroopa ühendamise rahastu, transport	1 898	0	1 898	–	165	2 063	1 163	(103)	1 060	2	90	1 151
Euroopa ühendamise rahastu, info- ja	170	(1)	170	4	5	178	142	(53)	89	0	4	94

(miljonites
eurodes)

Programm	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)												
Majanduse elavdamist toetavad energeetikaprojektid	–	–	–	–	53	53	210	(52)	158	–	48	205
Detsentraliseeritud asutused	316	(5)	311	–	25	336	318	(11)	307	–	25	332
Muud meetmed ja programmid	176	(2)	174	–	473	647	153	19	172	1	400	573
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	92	(0)	91	–	1	93	78	(25)	52	–	1	53
Komisjon eripädevused	129	(0)	129	–	4	133	117	5	122	–	4	125
Piirkondade lähendamine (vähem arenenud piirkonnad)	27 012	(53)	26 960	96	4 223	31 279	23 388	749	24 137	–	4 722	28 858
Üleminekupiirkonnad	5 739	(10)	5 729	–	850	6 579	4 040	(605)	3 435	–	939	4 374
Konkurentsivõime (enam arenenud piirkonnad)	8 427	41	8 468	–	1 370	9 837	7 394	(21)	7 373	–	1 907	9 280
Äärepoolseimad ja hõredalt asustatud piirkonnad	226	–	226	–	32	258	169	88	257	–	32	289
Ühtekuuluvusfond	9 394	–	9 394	–	1 325	10 719	8 456	(272)	8 184	–	1 264	9 448
Euroopa territoriaalne koostöö	1 934	–	1 934	23	248	2 205	1 235	(160)	1 074	–	148	1 222
Tehniline abi	230	22	252	–	2	253	200	2	202	12	2	215
Euroopa abi enim puudustkannatavate isikute jaoks	557	–	557	–	0	557	401	(40)	361	0	6	368
Noorte tööhõive algatus	350	–	350	–	84	434	600	220	820	–	206	1 026
Euroopa ühendamise rahastu	1 655	–	1 655	–	–	1 655	626	100	725	–	28	754
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	8	–	8	–	0	8	18	(10)	9	–	0	9
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 1 kokku	77 534	(2)	77 532	123	11 994	89 649	66 624	108	66 733	120	14 064	80 917
2 Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	43 235	(1)	43 233	451	1 601	45 284	43 189	(9)	43 180	656	1 601	45 436

(miljonites
eurodes)

Programm	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	14 381	(1)	14 380	–	972	15 352	11 852	213	12 066	2	862	12 929
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF)	933	–	933	–	140	1 073	515	(7)	507	1	268	776
Kalandusalased partnerluslepingud ja kalavarude majandamise organisatsioonid	141	(47)	95	–	–	95	132	(34)	97	–	–	97
Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	523	–	523	–	9	532	316	1	317	4	6	327
Detsentraliseeritud asutused	57	3	60	–	8	68	57	3	60	–	8	68
Muud meetmed	–	–	–	–	–	–	6	–	6	–	–	6
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	16	–	16	–	0	16	18	(9)	8	–	0	8
Konkreetsed meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 2 kokku	59 285	(46)	59 239	451	2 729	62 419	56 084	157	56 241	663	2 744	59 648
3 Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	719	29	748	207	38	993	594	112	706	2	38	746
Tarbijaküsimused	28	–	28	–	1	29	23	6	29	1	1	31
Loov Euroopa	230	–	230	–	13	244	181	16	197	2	16	214
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	200	(1)	199	–	0	199	221	12	233	0	0	233
Sisejulgeolekufond	720	10	730	40	132	901	481	(48)	433	2	129	565
IT-süsteemid	26	(17)	10	–	3	13	13	(3)	10	–	3	13
Õigusküsimused	47	–	47	–	1	49	36	12	48	1	1	50
Õigused, võrdõiguslikkus ja kodakondsus	63	–	63	–	2	65	47	27	73	0	2	75
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	33	–	33	–	2	35	34	–	34	5	2	41

(miljonites
eurodes)

Programm	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Programm „Kodanike Euroopa“	28	–	28	–	1	28	29	–	29	0	1	29
Toit ja sööt	280	(1)	279	–	5	284	248	(4)	244	1	6	252
Tervis	66	–	66	–	2	69	56	4	60	1	2	63
Detsentraliseeritud asutused	940	(20)	920	–	76	996	908	(98)	810	–	76	886
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	13	(1)	11	–	0	11	18	(5)	13	–	0	13
Konkreetsed meetmed	99	–	99	–	1	99	92	2	93	1	0	94
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 3 kokku	3 493	(1)	3 492	247	276	4 015	2 981	32	3 013	16	276	3 305
4 Ühinemiseelne abi (IPA II)	1 649	393	2 041	1	106	2 149	1 452	(186)	1 266	6	475	1 747
Makromajanduslik finantsabi	42	(32)	11	–	–	11	42	(32)	10	–	–	10
Välistegevuse tagatisfond	138	–	138	–	110	248	138	–	138	–	110	248
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	16	(10)	6	–	1	7	15	(5)	11	2	1	13
ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus	20	(0)	20	–	–	20	17	(1)	16	0	–	16
Euroopa Kestliku Arengu Fond	25	–	25	–	401	426	25	–	25	275	401	701
Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend	2 367	112	2 478	–	40	2 518	2 278	(167)	2 111	5	51	2 167
Arengukoostöö rahastamisvahend	2 976	5	2 981	–	74	3 055	2 735	(78)	2 657	14	110	2 781
Partnerluse rahastamisvahend	140	5	145	–	6	151	101	27	128	0	7	135
Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend	193	(5)	188	–	1	190	169	22	191	3	1	195
Stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend	370	(1)	370	–	9	378	325	2	327	3	12	342
Humanitaarabi	1 085	332	1 417	62	58	1 537	1 095	348	1 443	5	275	1 723

(miljonites
eurodes)

Programm	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign.kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign.kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	328	20	348	–	39	387	292	(0)	292	0	52	345
Tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahend	33	–	33	–	0	33	45	(7)	39	1	1	40
Detsentraliseeritud asutused	20	–	20	–	0	20	20	–	20	–	0	20
Muud meetmed ja programmid	83	(3)	80	–	158	238	75	(5)	70	0	162	232
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	9	(6)	3	1	1	4	14	(5)	9	–	1	10
Konkreetsed meetmed	74	1	75	–	0	76	68	(6)	61	–	0	62
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 4 kokku	9 569	810	10 379	64	1 005	11 448	8 906	(93)	8 813	315	1 659	10 788
5 Pensionid	1 893	(0)	1 893	–	2	1 894	1 893	(0)	1 893	–	2	1 894
Euroopa koolid	192	(9)	183	–	15	199	192	(9)	183	0	15	199
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	–	4	–	0	4	4	(1)	4	1	0	4
Komisjoni halduskulud	3 562	9	3 571	–	376	3 947	3 562	10	3 572	346	377	4 294
Muude institutsioonide halduskulud	4 015	–	4 015	11	439	4 465	4 015	–	4 015	507	441	4 963
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 5 kokku	9 666	–	9 666	11	832	10 508	9 666	0	9 667	854	834	11 355
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 6 kokku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Negatiivreserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Üle kantud puudujääk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 8 kokku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites
eurodes)

Programm	Kulukohustuste assigneeringud						Maksete assigneeringud					
	Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud			Eelarve assigneeringud			Lisaassigneeringud		
	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku	Algne vastuvõetud eelarve	Parandus-eelarved & ümberpaigutused	Lõplik vastuvõetud eelarve	Üle-kand-mised	Sihtots-tarbeline tulu	Olemas-olevad assign. kokku
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+10+11
9 Hädaabireserv	345	(310)	34	–	–	34	345	(225)	120	–	–	120
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond	172	–	172	–	41	213	25	(19)	6	0	38	44
Euroopa Liidu Solidaarsusfond (ELSF)	50	132	182	–	–	182	50	127	177	–	–	177
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 9 kokku	567	(179)	388	–	41	429	420	(118)	302	0	38	340
Kokku	160 114	583	160 696	895	16 876	178 468	144 681	87	144 768	1 970	19 616	166 353

4.7. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

Programm	Olemas-olevad assignee-ringud kokku	Võetud kulukohustused					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikult vastu-võetud eelarvest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeli-sest tulust	Kokku	%	sihtots-tarbeli-sest tulust	otsuse alusel ülekan-d-mised	Kokku	lõplikult vastu-võetud eelarves t	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeli-sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
1 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)	2 127	2 038	–	59	2 097	99 %	30	–	30	0	–	–	0
Euroopa satelliitnavigatsioon (EGNOS/Galileo)	977	808	–	84	892	91 %	85	–	85	0	–	–	0
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	426	376	–	18	394	92 %	32	–	32	–	–	–	–
Maa seire Euroopa programm (Copernicus)	645	630	–	15	645	100 %	0	–	0	–	–	–	–
Euroopa solidaarsuskorpus	43	43	–	–	43	99 %	–	0	0	(0)	–	–	(0)
Tuumaohutus ja dekomisjoneerimine	141	141	–	–	141	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Horisont 2020	13 407	11 214	–	1 040	12 254	91 %	1 149	–	1 149	3	–	0	3
Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	475	353	–	45	397	84 %	78	–	78	0	–	–	0
Ettevõtete konkurentsivõime ning VKEd e programm (COSME)	403	354	–	37	391	97 %	12	–	12	0	–	–	0
Haridus-, koolitus- ja spordiprogramm („Erasmus+“)	2 741	2 315	–	258	2 573	94 %	168	–	168	–	–	–	–
Tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon (EaSI)	143	129	–	5	134	94 %	6	–	6	2	–	0	2
Tollialane tegevusprogramm, Fiscalise programm ja pettustevastase võitluse programm	146	138	–	1	139	95 %	6	–	6	1	–	–	1
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	686	680	–	0	680	99 %	6	–	6	0	–	–	0

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assignee- ringud kokku	Võetud kulukohustused					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeline tulu	otsuse alusel ülekand- mised	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Euroopa ühendamise rahastu, transport	2 063	1 898	–	89	1 986	96 %	76	–	76	0	–	–	0
Euroopa ühendamise rahastu, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)	178	170	4	5	178	100 %	0	–	0	0	0	–	0
Majanduse elavdamist toetavad energeetikaprojektid	53	–	–	–	–	–	53	–	53	–	–	–	–
Detsentraliseeritud asutused	336	311	–	15	326	97 %	10	–	10	0	–	–	0
Muud meetmed ja programmid	647	174	–	107	281	43 %	366	–	366	1	–	0	1
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	93	91	–	1	92	99 %	0	–	0	1	–	–	1
Komisjon eripädevused	133	125	–	3	128	96 %	1	–	1	3	–	–	3
Piirkondade lähendamine (vähem arenenud piirkonnad)	31 279	26 960	87	4 103	31 150	100 %	120	–	120	–	9	–	9
Üleminekupiirkonnad	6 579	5 729	–	850	6 579	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Konkurentsivõime (enam arenenud piirkonnad)	9 837	8 467	–	1 345	9 811	100 %	25	–	25	1	–	–	1
Äärepoolseimad ja hõredalt asustatud piirkonnad	258	226	–	32	258	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ühtekuuluvusfond	10 719	9 394	–	1 299	10 693	100 %	26	–	26	–	–	–	–
Euroopa territoriaalne koostöö	2 205	1 934	23	236	2 193	99 %	12	–	12	–	–	–	–
Tehniline abi	253	246	–	1	247	97 %	1	–	1	6	–	–	6
Euroopa abi enim puudustkannatavate isikute jaoks	557	557	–	–	557	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Noorte tööhõive algatus	434	350	–	84	434	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assignee- ringud kokku	Võetud kulukohustused					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeline tulu	otsuse alusel ülekan- d-mised	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Euroopa ühendamise rahastu	1 655	1 655	–	–	1 655	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	8	8	–	0	8	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 1 kokku	89 649	77 514	114	9 729	87 357	97 %	2 265	0	2 265	18	9	0	27
2 Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	45 284	42 771	442	1 152	44 364	98 %	449	460	908	3	9	–	11
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	15 352	14 380	–	47	14 427	94 %	925	–	925	1	–	–	1
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF)	1 073	931	–	139	1 070	100 %	1	–	1	2	–	–	2
Kalandusalased partnerluslepingud ja kalavarude majandamise organisatsioonid	95	94	–	–	94	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	532	522	–	0	522	98 %	9	–	9	0	–	–	0
Detsentraliseeritud asutused	68	60	–	6	66	97 %	2	–	2	–	–	–	–
Muud meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	16	16	–	–	16	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Konkreetsed meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 2 kokku	62 419	58 774	442	1 344	60 560	97 %	1 385	460	1 845	6	9	–	15
3 Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	993	747	207	33	986	99 %	6	–	6	1	–	–	1
Tarbijaküsimused	29	28	–	1	29	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Loov Euroopa	244	230	–	9	239	98 %	5	–	5	0	–	–	0
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	199	199	–	–	199	100 %	0	–	0	–	–	–	–

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assignee- ringud kokku	Võetud kulukohustused					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeline tulu	otsuse alusel ülekand- mised	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Sisejulgeolekufond	901	729	40	30	799	89 %	102	–	102	1	–	–	1
IT-süsteemid	13	10	–	2	12	93 %	1	–	1	0	–	–	0
Õigusküsimused	49	47	–	1	48	99 %	0	–	0	0	–	–	0
Õigused, võrdõiguslikkus ja kodakondsus	65	63	–	1	64	98 %	1	–	1	0	–	–	0
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	35	33	–	1	35	98 %	1	–	1	0	–	–	0
Programm „Kodanike Euroopa“	28	28	–	0	28	99 %	0	–	0	0	–	–	0
Toit ja sööt	284	279	–	2	281	99 %	3	–	3	–	–	–	–
Tervis	69	66	–	2	68	99 %	1	–	1	0	–	0	0
Detsentraliseeritud asutused	996	920	–	36	956	96 %	39	–	39	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	11	11	–	–	11	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Konkreetsed meetmed	99	99	–	1	99	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 3 kokku	4 015	3 491	247	118	3 855	96 %	158	–	158	2	–	0	2
4 Ühinemiseelne abi (IPA II)	2 149	2 041	1	55	2 097	98 %	52	–	52	1	–	–	1
Makromajanduslik finantsabi	11	10	–	–	10	97 %	–	–	–	0	–	–	0
Välistegevuse tagatisfond	248	138	–	–	138	56 %	110	–	110	–	–	–	–
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	7	6	–	1	7	100 %	0	–	0	0	–	0	0
ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus	20	20	–	–	20	100 %	–	–	–	0	–	–	0
Euroopa Kestliku Arengu Fond	426	25	–	300	325	76 %	101	–	101	–	–	–	–
Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend	2 518	2 478	–	23	2 501	99 %	17	–	17	0	–	–	0

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assignee- ringud kokku	Võetud kulukohustused					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeline tulu	otsuse alusel ülekan- d-mised	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Arengukoostöö rahastamisvahend	3 055	2 981	–	34	3 015	99 %	40	–	40	0	–	–	0
Partnerluse rahastamisvahend	151	145	–	1	146	96 %	5	–	5	0	–	–	0
Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend	190	188	–	1	189	100 %	1	–	1	0	–	–	0
Stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend	378	369	–	3	373	99 %	5	–	5	0	–	–	0
Humanitaarabi	1 537	1 417	62	54	1 533	100 %	5	–	5	0	–	–	0
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	387	348	–	23	371	96 %	16	–	16	0	–	–	0
Tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahend	33	33	–	–	33	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Detsentraliseeritud asutused	20	20	–	0	20	100 %	0	–	0	–	–	–	–
Muud meetmed ja programmid	238	80	–	128	208	87 %	31	–	31	0	–	–	0
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	3	1	–	3	85 %	1	–	1	–	–	–	–
Konkreetsed meetmed	76	75	–	0	76	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 4 kokku	11 448	10 377	64	621	11 062	97 %	383	–	383	2	–	0	2
5 Pensionid	1 894	1 877	–	2	1 879	99 %	0	–	0	15	–	–	15
Euroopa koolid	199	178	–	13	190	96 %	3	–	3	6	–	–	6
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	3	–	0	4	100 %	0	–	0	0	–	–	0
Komisjoni halduskulud	3 947	3 548	–	224	3 772	96 %	151	1	152	22	–	0	22
Institutsioonide halduskulud	4 465	3 939	7	334	4 280	96 %	105	0	105	76	5	0	81
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 5 kokku	10 508	9 545	7	572	10 124	96 %	259	1	260	119	5	0	124

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assignee- ringud kokku	Võetud kulukohustused					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign- -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeline tulu	otsuse alusel ülekan- d- mised	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
6 Kompensatsioonid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 6 kokku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Negatiivreserv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Üle kantud puudujääk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 8 kokku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Hädaabireserv	34	-	-	-	-	-	-	34	34	-	-	-	-
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond	213	28	-	-	28	13 %	41	-	41	144	-	-	144
Euroopa Liidu Solidaarsusfond (ELSF)	182	152	-	-	152	84 %	-	30	30	-	-	-	-
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 9 kokku	429	180	-	-	180	42 %	41	64	104	144	-	-	144
Kokku	178 468	159 881	873	12 385	173 139	97 %	4 491	525	5 015	291	23	0	314

4.8. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites eurodes)

Programm	Olemas-olevad assigneed ringud kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeli-sest tulust	Kokku	%	auto-maatsed ülekan-d-mised	otsuse alusel ülekan-d-mised	sihtots-tarbeli-nu	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelar-vest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeli-sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13
1 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)	2 068	1 979	–	59	2 038	99 %	0	–	30	30	0	–	–	0
Euroopa satelliitnavigatsioon (EGNOS/Galileo)	1 171	908	2	54	964	82 %	2	–	205	207	0	0	–	0
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	699	648	1	18	666	95 %	1	–	32	33	0	0	–	0
Maa seire Euroopa programm (Copernicus)	577	559	2	15	576	100 %	2	–	0	2	0	0	0	0
Euroopa solidaarsuskorpus	33	26	–	–	26	78 %	4	3	–	7	–	–	–	–
Tuumahutuse ja dekomisjoneerimine	196	196	–	–	196	100 %	–	–	–	–	0	–	–	0
Horisont 2020	13 753	10 492	61	766	11 319	82 %	75	–	2 349	2 424	2	7	1	10
Euratori teadus- ja koolitusprogramm	462	273	18	26	317	69 %	19	–	125	143	0	2	–	2
Ettevõtete konkurentsivõime ning VKEd programmid (COSME)	355	252	2	46	300	85 %	3	–	51	54	0	0	–	0
Haridus-, koolitus- ja spordiprogramm („Erasmus+“)	2 697	2 242	7	118	2 366	88 %	7	–	323	330	(0)	0	0	0
Tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon (EaSI)	129	115	1	4	120	93 %	1	–	6	7	1	1	0	2

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas-olevad assigneeringud kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu-võetud eelarvest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeline tulust	Kokku	%	auto-maatsed ülekan-d-mised	otsuse alusel ülekan-d-mised	sihtots-tarbeline tulu	Kokku	lõplikust vastu-võetud eelar-vest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeline tulust	Kokku	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13	
Tollialane tegevusprogramm, Fiscalise programm ja pettustevastase võitluse programm	132	118	0	1	120	91 %	0	–	6	6	6	0	–	6	
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	267	258	1	6	264	99 %	1	–	0	1	2	0	–	2	
Euroopa ühendamise rahastu, transport	1 151	1 058	2	77	1 137	99 %	1	–	12	13	1	0	–	1	
Euroopa ühendamise rahastu, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)	94	76	0	3	80	85 %	0	–	0	1	13	0	0	13	
Majanduse elavdamist toetavad energeetikaprojektid	205	150	–	9	159	77 %	0	–	39	39	7	–	–	7	
Detsentraliseeritud asutused	332	307	–	15	322	97 %	0	–	10	10	0	–	–	0	
Muud meetmed ja programmid	573	169	1	98	269	47 %	1	–	302	303	2	0	0	2	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	53	48	–	1	49	92 %	0	–	0	0	4	–	–	4	
Komisjon eripädevused	125	119	–	2	121	97 %	0	–	1	1	3	–	0	3	
Piirkondade lähendamine (vähem arenenud piirkonnad)	28 858	24 137	–	3 962	28 099	97 %	0	–	760	760	–	–	–	0	
Üleminekuapiirkonnad	4 374	3 435	–	787	4 223	97 %	0	–	151	151	–	–	–	(0)	
Konkurentsivõime (enam arenenud piirkonnad)	9 280	7 373	–	1 742	9 115	98 %	0	–	165	165	–	–	–	0	
Äärepoolseimad ja hõredalt asustatud piirkonnad	289	257	–	26	283	98 %	0	–	6	6	–	–	–	0	

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas-olevad assigneeringud kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assigneeringu test	sihtotsustatavatest tulust	Kokku	%	automaatsed ülekandmised	otsuse alusel ülekandmised	sihtotsustatavate tulude	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assigneeringu test	sihtotsustatavatest tulust	Kokku	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13	
Ühtekuuluvusfond	9 448	8 184	–	1 045	9 229	98 %	0	–	219	219	–	–	–	(0)	
Euroopa territoriaalne koostöö	1 222	1 074	–	116	1 190	97 %	0	–	32	32	–	–	–	0	
Tehniline abi	215	185	10	1	196	91 %	13	–	1	13	4	3	–	6	
Euroopa abi enim puudustkannatavate isikute jaoks	368	347	0	6	354	96 %	0	–	0	0	14	0	–	14	
Noorte tööhõive algatus	1 026	820	–	200	1 020	99 %	0	–	6	6	–	–	–	–	
Euroopa ühendamise rahastu	754	725	–	27	752	100 %	–	–	1	1	1	–	–	1	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	9	9	–	0	9	99 %	0	–	–	–	0	–	–	0	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 1 kokku	80 917	66 540	107	9 230	75 876	94 %	130	3	4 833	4 966	59	14	1	74	
2 Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	45 436	42 533	636	1 142	44 310	98 %	186	460	459	1 104	2	20	–	22	
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	12 929	12 055	2	409	12 467	96 %	2	–	453	455	8	0	–	8	
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF)	776	506	1	267	774	100 %	1	–	1	2	0	0	–	0	
Kalandusalased partnerluslepingud ja kalavarude majandamise organisatsioonid	97	97	–	–	97	100 %	0	–	–	–	–	–	–	–	
Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	327	311	4	2	317	97 %	4	–	4	8	2	0	–	2	
Detsentraliseeritud asutused	68	60	–	6	66	97 %	0	–	2	2	–	–	–	(0)	

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas-olevad assigneeringud kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu-võetud eelarvest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeline tulust	Kokku	%	auto-maatsed ülekan-d-mised	otsuse alusel ülekan-d-mised	sihtots-tarbeline tulu	Kokku	lõplikust vastu-võetud eelar-vest	üle-kantud assign.-test	sihtots-tarbeline tulust	Kokku	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13	
Muud meetmed	6	6	–	–	6	100 %	0	–	–	–	–	–	–	–	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	8	8	–	–	8	93 %	0	–	0	0	1	–	–	1	
Konkreetsed meetmed	–	–	–	–	–	–	0	–	–	–	–	–	–	–	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 2 kokku	59 648	55 576	643	1 827	58 046	97 %	193	460	918	1 570	13	20	–	33	
3 Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	746	704	2	32	738	99 %	1	–	5	7	1	0	–	1	
Tarbijaküsimused	31	27	0	1	28	92 %	1	–	0	1	1	0	–	2	
Loov Euroopa	214	196	2	9	206	96 %	1	–	7	8	0	0	0	0	
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	233	226	0	–	226	97 %	0	–	0	0	7	0	–	7	
Sisejulgeolekufond	565	424	2	29	454	80 %	1	–	100	102	8	0	–	8	
IT-süsteemid	13	10	–	3	13	98 %	0	–	0	0	–	–	–	–	
Õigusküsimused	50	46	0	1	47	94 %	1	–	0	1	2	0	0	2	
Õigused, võrdõiguslikkus ja kodakondsus	75	72	0	1	73	97 %	0	–	1	1	1	0	0	1	
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	41	31	2	1	34	83 %	0	–	1	1	3	3	–	6	
Programm „Kodanike Euroopa“	29	28	0	0	29	98 %	0	–	0	0	0	0	–	0	
Toit ja sööt	252	244	1	3	247	98 %	1	–	3	4	0	0	–	0	
Tervis	63	59	1	1	61	98 %	1	–	1	1	0	0	0	0	
Detsentraliseeritud asutused	886	810	–	36	846	96 %	0	–	39	39	0	–	–	0	

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assigneeringud kokku	Tehtud maksed						2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%		auto- maatsed ülekan- d-mised	otsuse alusel ülekan- d-mised	sihtots- tarbeline tulu	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelar- vest	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1		7	8	9	10=7+ 8+9	11	12	13	14=11+ 12+13
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	13	11	–	–	11	89 %		0	–	0	0	1	–	–	1
Konkreetsed meetmed	94	92	0	0	93	98 %		1	–	0	1	1	0	–	1
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 3 kokku	3 305	2 980	11	117	3 108	94 %		9	–	159	167	25	5	0	29
4 Ühinemiseelne abi (IPA II)	1 747	1 236	6	205	1 446	83 %		6	–	270	276	24	1	–	25
Makromajanduslik finantsabi	10	5	–	–	5	50 %		0	–	–	–	5	–	–	5
Välistegevuse tagatisfond	248	138	–	–	138	56 %		–	–	110	110	–	–	–	–
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	13	6	2	1	9	64 %		0	–	0	0	4	0	0	5
ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus	16	16	0	–	16	99 %		–	–	–	–	0	0	–	0
Euroopa Kestliku Arengu Fond	701	–	275	0	275	39 %		25	–	401	426	–	–	–	–
Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend	2 167	2 106	5	34	2 145	99 %		5	–	17	22	0	1	–	1
Arengukoostöö rahastamisvahend	2 781	2 641	12	31	2 684	97 %		16	–	79	95	0	2	–	2
Partnerluse rahastamisvahend	135	127	0	3	130	96 %		0	–	5	5	0	0	–	0
Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend	195	188	2	1	191	98 %		3	–	0	4	0	1	–	1
Stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend	342	324	2	8	334	98 %		4	–	4	8	0	0	–	1

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas-olevad assigneeringud kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud					Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assigneeringutest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	%	automaatsed ülekandmised	otsuse alusel ülekandmised	sihtotstarbeline tulu	Kokku	lõplikust vastuvõetud eelarvest	ülekantud assigneeringutest	sihtotstarbelisest tulust	Kokku	
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11	12	13	14=11+12+13	
Humanitaarabi	1 723	1 437	5	63	1 506	87 %	6	–	212	217	0	0	–	0	
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	345	292	0	24	316	92 %	0	–	28	28	0	0	–	0	
Tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahend	40	38	1	1	40	99 %	1	–	–	1	0	0	–	0	
Detsentraliseeritud asutused	20	20	–	0	20	100 %	0	–	0	0	–	–	–	0	
Muud meetmed ja programmid	232	69	0	127	197	85 %	0	–	35	35	0	0	–	0	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	10	8	–	0	8	88 %	0	–	1	1	1	–	–	1	
Konkreetsed meetmed	62	60	–	0	61	98 %	0	–	0	0	1	–	–	1	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 4 kokku	10 788	8 711	310	498	9 519	88 %	65	–	1 161	1 226	37	5	0	42	
5 Pensionid	1 894	1 877	–	2	1 879	99 %	–	–	0	0	15	–	–	15	
Euroopa koolid	199	178	0	10	188	94 %	–	–	5	5	6	0	–	6	
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	4	2	1	–	3	57 %	0	1	0	1	0	0	–	1	
Komisjoni halduskulud	4 294	3 239	322	174	3 734	87 %	310	1	202	513	22	24	1	47	
Institutsioonide halduskulud	4 963	3 435	446	259	4 140	83 %	508	0	182	690	76	58	–	133	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 5 kokku	11 355	8 731	768	445	9 944	88 %	818	2	389	1 209	120	82	1	203	

(miljonites
eurodes)

Programm	Olemas- olevad assignee ringud kokku	Tehtud maksed				%	2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign. -test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku		auto- maatsed ülekan- d-mised	otsuse alusel ülekan- d-mised	sihtots- tarbeline tulu	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelar- vest	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+ 8+9	11	12	13	14=11+ 12+13
6 Kompensatsioonid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 6 kokku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 Negatiivreserv	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-
Üle kantud puudujääk	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 8 kokku	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-
9 Hädaabireserv	120	-	-	-	-	-	0	-	-	-	120	-	-	120
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond	44	5	0	22	28	64 %	0	-	16	16	0	0	-	0
Euroopa Liidu Solidaarsusfond (ELSF)	177	152	-	-	152	86 %	0	-	-	-	25	-	-	25
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 9 kokku	340	157	0	22	180	53 %	0	-	16	16	144	0	-	144
Kokku	166 353	142 695	1 840	12 138	156 673	94 %	1 214	465	7 475	9 154	398	126	2	526

4.9. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSTE MUUTUSED

(miljonites eurodes)

Programm	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Vabastamised/ ümberhindlused/ tühistamised	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Kulukohustuste tühistamine, mida ei saa üle kanda	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
1 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)	2 654	(0)	(1 963)	691	2 097	(75)	–	2 022	2 714
Euroopa satelliitnavigatsioon (EGNOS/Galileo)	1 300	(4)	(573)	724	892	(391)	–	501	1 224
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	1 727	(0)	(594)	1 133	394	(72)	(0)	321	1 454
Maa seire Euroopa programm (Copernicus)	174	(0)	(157)	16	645	(418)	–	227	243
Euroopa solidaarsuskorpus	–	–	–	–	43	(26)	–	17	17
Tuumahutus ja dekomisjoneerimine	651	–	(194)	457	141	(2)	–	139	596
Horisont 2020	19 921	(312)	(7 515)	12 094	12 254	(3 804)	(3)	8 447	20 541
Euratomi teadus- ja koolitusprogramm	198	(4)	(70)	124	397	(247)	(0)	150	275
Ettevõtete konkurentsivõime ning VKEde programm (COSME)	908	(55)	(259)	593	391	(41)	–	350	943
Haridus-, koolitus- ja spordiprogramm („Erasmus+“)	704	(55)	(291)	359	2 573	(2 076)	–	497	855
Tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon (EaSI)	222	(15)	(102)	105	134	(18)	–	116	222
Tollialane tegevusprogramm, Fiscalise programm ja pettustevastase võitluse programm	159	(4)	(90)	65	139	(30)	–	109	175
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	1 678	(22)	(248)	1 407	680	(16)	–	664	2 072
Euroopa ühendamise rahastu, transport	3 673	(281)	(1 085)	2 307	1 986	(53)	–	1 934	4 241
Euroopa ühendamise rahastu, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)	360	(10)	(75)	275	178	(5)	–	173	448

(miljonites
eurodes)

Programm	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Vabastamised/ ümberhindlused/ tühistamised	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Kulukohustuste tühistamine, mida ei saa üle kanda	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Majanduse elavdamist toetavad energeetikaprojektid	545	(132)	(159)	254	–	–	–	–	254
Detsentraliseeritud asutused	49	(2)	(31)	17	326	(291)	–	35	52
Muud meetmed ja programmid	412	(21)	(177)	215	281	(92)	–	189	404
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	66	(2)	(24)	39	92	(24)	–	68	107
Komisjon eripädevused	174	(12)	(84)	78	128	(37)	–	91	169
Piirkondade lähendamine (vähem arenenud piirkonnad)	82 421	(278)	(27 946)	54 197	31 150	(153)	–	30 997	85 194
Üleminekupiirkonnad	16 151	(6)	(4 196)	11 949	6 579	(27)	–	6 553	18 502
Konkurentsivõime (enam arenenud piirkonnad)	25 870	(43)	(8 944)	16 883	9 811	(171)	–	9 640	26 523
Äärepoolseimad ja hõredalt asustatud piirkonnad	613	–	(271)	343	258	(12)	–	246	588
Ühtekuuluvusfond	24 398	(11)	(9 214)	15 173	10 693	(14)	–	10 678	25 851
Euroopa territoriaalne koostöö	3 514	(15)	(1 184)	2 314	2 193	(6)	–	2 188	4 502
Tehniline abi	218	(18)	(73)	126	247	(123)	(0)	124	251
Euroopa abi enim puudustkannatavate isikute jaoks	1 101	(0)	(351)	750	557	(3)	–	554	1 304
Noorte tööhõive algatus	2 248	(7)	(1 016)	1 224	434	(3)	–	431	1 655
Euroopa ühendamise rahastu	4 704	(13)	(745)	3 946	1 655	(7)	–	1 648	5 595
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	22	(1)	(6)	14	8	(2)	–	6	20
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 1 kokku	196 837	(1 323)	(67 640)	127 874	87 357	(8 237)	(4)	79 117	206 991
2 Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	309	(14)	(228)	67	44 364	(44 082)	–	282	349
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	32 742	(108)	(12 174)	20 460	14 427	(292)	–	14 134	34 594
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF)	3 218	(233)	(754)	2 231	1 070	(21)	(0)	1 049	3 280

(miljonites
eurodes)

Programm	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Vabastamised/ ümberhindlused/ tühistamised	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Kulukohustuste tühistamine, mida ei saa üle kanda	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Kalandusalased partnerluslepingud ja kalavarude majandamise organisatsioonid	21	(3)	(10)	8	94	(87)	–	7	15
Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	1 564	(2)	(283)	1 279	522	(34)	–	488	1 768
Detsentraliseeritud asutused	3	(0)	(3)	–	66	(63)	–	3	3
Muud meetmed	6	–	(6)	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	20	(0)	(7)	12	16	(0)	–	15	28
Konkreetsed meetmed	0	–	–	0	–	–	–	–	0
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 2 kokku	37 883	(360)	(13 466)	24 058	60 560	(44 580)	(0)	15 980	40 037
3 Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	2 447	(34)	(721)	1 692	986	(17)	–	969	2 662
Tarbijaküsimused	41	(1)	(20)	21	29	(9)	–	20	40
Loov Euroopa	193	(7)	(91)	94	239	(115)	–	124	219
Erakorralise toetuse rahastamisvahend	90	(1)	(67)	22	199	(160)	–	40	62
Sisejulgeolekufond	1 420	(19)	(433)	969	799	(22)	–	777	1 746
IT-süsteemid	47	(1)	(13)	34	12	(0)	–	12	46
Õigusküsimused	90	(1)	(34)	55	48	(13)	–	35	90
Õigused, võrdõiguslikkus ja kodakondsus	115	(1)	(63)	51	64	(10)	–	54	105
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	44	(2)	(21)	21	35	(13)	–	21	43
Programm „Kodanike Euroopa“	22	(0)	(13)	9	28	(16)	–	12	21
Toit ja sööt	316	(31)	(187)	98	281	(60)	–	221	319
Tervis	133	(6)	(46)	81	68	(16)	–	52	133
Detsentraliseeritud asutused	132	(1)	(5)	126	956	(841)	–	115	242
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	24	(1)	(9)	14	11	(2)	–	9	24
Konkreetsed meetmed	77	(1)	(59)	17	99	(34)	–	65	82

(miljonites
eurodes)

Programm	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Vabastamised/ ümberhindlused/ tühistamised	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Kulukohustuste tühistamine, mida ei saa üle kanda	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 3 kokku	5 194	(107)	(1 781)	3 306	3 855	(1 327)	–	2 528	5 834
4 Ühinemiseelne abi (IPA II)	6 899	(124)	(1 225)	5 549	2 097	(221)	(0)	1 875	7 425
Makromajanduslik finantsabi	40	(0)	(0)	40	10	(5)	–	5	45
Välistegevuse tagatisfond	–	–	–	–	138	(138)	–	–	–
Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	18	(1)	(6)	12	7	(3)	–	4	15
ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus	18	(0)	(2)	16	20	(14)	–	6	22
Euroopa Kestliku Arengu Fond	275	–	(275)	–	325	(0)	–	325	325
Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend	7 662	(185)	(1 724)	5 753	2 501	(421)	(0)	2 080	7 833
Arengukoostöö rahastamisvahend	8 643	(218)	(2 418)	6 006	3 015	(265)	–	2 749	8 755
Partnerluse rahastamisvahend	376	(6)	(113)	257	146	(17)	(0)	129	386
Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend	370	(10)	(139)	222	189	(52)	(0)	137	358
Stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend	623	(34)	(220)	369	373	(114)	(0)	258	627
Humanitaarabi	899	(33)	(429)	437	1 533	(1 077)	(0)	456	893
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	243	(32)	(80)	132	371	(236)	–	134	266
Tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahend	122	(8)	(39)	75	33	(1)	–	32	107
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	20	(20)	–	–	–
Muud meetmed ja programmid	154	(13)	(29)	113	208	(168)	–	39	152
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	22	(1)	(7)	13	3	(1)	–	2	16
Konkreetsed meetmed	113	(2)	(42)	70	76	(19)	–	57	126
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 4 kokku	26 478	(667)	(6 746)	19 064	11 062	(2 773)	(1)	8 288	27 352
5 Pensionid	–	–	–	–	1 879	(1 879)	–	–	–
Euroopa koolid	0	(0)	(0)	–	190	(188)	–	2	2

(miljonites
eurodes)

Programm	Täitmata kulukohustused eelneva eelarveaasta lõpus				Eelarveaasta kulukohustused				Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga kokku
	Eelnevast eelarveaastast üle kantud kulukohustused	Vabastamised/ ümberhindlused/ tühistamised	Maksed	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	Eelarveaasta jooksul võetud kulukohustused	Maksed	Kulukohustuste tühistamine, mida ei saa üle kanda	Täitmata kulukohustused aasta lõpu seisuga	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	9=4+8
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	6	–	(2)	3	4	(0)	–	3	6
Komisjoni halduskulud	354	(26)	(328)	0	3 772	(3 407)	(0)	365	366
Institutsioonide halduskulud	507	(61)	(444)	2	4 280	(3 695)	0	584	587
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 5 kokku	867	(87)	(775)	6	10 124	(9 169)	(0)	955	961
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 6 kokku	–	–	–	–	–	–	–	–	–
8 Negatiivreserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Üle kantud puudujääk	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 8 kokku	–	–	–	–	–	–	–	–	–
9 Hädaabireserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond	0	(0)	(0)	–	28	(28)	–	0	0
Euroopa Liidu Solidaarsusfond (ELSF)	–	–	–	–	152	(152)	–	–	–
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 9 kokku	0	(0)	(0)	–	180	(180)	–	0	0
Kokku	267 258	(2 544)	(90 407)	174 307	173 139	(66 265)	(5)	106 868	281 175

4.10. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKU ÜKSIKASJAD: TÄITMATA KULUKOHUSTUSED NENDE TEKKIMISE AASTATE LÕIKES

		(miljonites eurodes)							
Programm	< 2012	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Kokku
1 Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)	–	–	–	–	0	4	687	2 022	2 714
Euroopa satelliitnavigatsioon (EGNOS/Galileo)	0	0	–	–	47	112	564	501	1 224
Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor (ITER)	–	–	546	–	15	306	267	321	1 454
Maa seire Euroopa programm (Copernicus)	–	–	–	0	0	3	12	227	243
Euroopa solidaarsuskorpus	–	–	–	–	–	–	–	17	17
Tuumaohutus ja dekomisjoneerimine	–	–	97	72	77	103	108	139	596
Horisont 2020	246	273	784	1 440	2 120	2 908	4 320	8 450	20 541
Euratori teadus- ja koolitusprogramm	8	1	2	7	24	35	48	150	275
Ettevõtete konkurentsivõime ning VKEdel programm (COSME)	2	4	181	6	46	113	242	350	943
Haridus-, koolitus- ja spordiprogramm („Erasmus+“)	0	0	1	23	43	93	199	497	855
Tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon (EaSI)	2	4	6	7	13	14	60	116	222
Tollialane tegevusprogramm, Fiscalise programm ja pettustevastase võitluse programm	–	0	–	1	4	15	44	109	175
Euroopa ühendamise rahastu, energeetika	5	2	2	245	235	387	532	664	2 072
Euroopa ühendamise rahastu, transport	13	–	6	226	192	705	1 166	1 934	4 241
Euroopa ühendamise rahastu, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT)	–	0	–	21	34	135	85	173	448
Majanduse elavdamist toetavad energeetikaprojektid	254	–	–	–	–	–	–	–	254
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	0	1	15	35	52
Muud meetmed ja programmid	22	4	14	14	23	35	103	189	404
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	2	1	2	0	3	8	23	68	107
Komisjon eripädevused	0	0	4	5	5	17	46	91	169
Piirkondade lähendamine (vähem arenenud piirkonnad)	510	445	3 057	651	5 465	16 652	27 416	30 997	85 194
Üleminekupiirkonnad	38	–	–	149	1 594	4 066	6 102	6 553	18 502
Konkurentsivõime (enam arenenud piirkonnad)	53	–	626	327	1 766	5 071	9 040	9 640	26 523
Äärepoolseimad ja hõredalt asustatud piirkonnad	–	–	–	9	38	74	222	246	588
Ühtekuuluvusfond	159	–	487	321	1 046	3 598	9 561	10 678	25 851
Euroopa territoriaalne koostöö	40	9	52	–	5	417	1 780	2 199	4 502
Tehniline abi	1	1	0	2	27	37	60	124	251
Euroopa abi enim puudustkannatavate isikute jaoks	–	–	–	0	36	300	415	554	1 304
Noorte tööhõive algatus	–	–	–	0	397	413	413	431	1 655
Euroopa ühendamise rahastu	–	–	–	279	550	1 608	1 510	1 648	5 595
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	–	–	1	1	4	9	6	20
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 1 kokku	1 355	744	5 867	3 807	13 803	37 234	65 049	79 131	206 991

										(miljonites eurodes)
	Programm	< 2012	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Kokku
2	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF)	–	–	–	0	3	9	55	282	349
	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD)	34	–	293	198	1 567	7 296	11 072	14 134	34 594
	Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF)	9	3	96	4	358	760	1 000	1 049	3 280
	Kalandusalased partnerluslepingud ja kalavarude majandamise organisatsioonid	–	–	–	–	–	3	5	7	15
	Keskkonna ja kliimameetmete programm (LIFE)	142	53	72	107	209	229	273	682	1 768
	Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	0	3	3
	Muud meetmed	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	0	0	2	1	4	5	15	28
	Konkreetsed meetmed	–	–	–	0	0	–	–	–	0
	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 2 kokku	186	56	461	311	2 138	8 301	12 411	16 173	40 037
3	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond	20	17	29	4	37	491	1 094	969	2 662
	Tarbijaküsimused	–	0	0	1	2	4	14	20	40
	Loov Euroopa	–	–	1	4	6	22	61	124	219
	Erakorralise toetuse rahastamisvahend	–	–	–	–	–	13	9	40	62
	Sisejulgeolekufond	19	42	13	12	26	266	589	777	1 746
	IT-süsteemid	1	0	0	1	2	3	25	12	46
	Õigusküsimused	1	1	4	4	8	16	21	35	90
	Õigused, võrdõiguslikkus ja kodakondsus	3	4	2	4	7	12	19	54	105
	Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	–	0	–	1	2	6	12	21	43
	Programm „Kodanike Euroopa“	0	–	0	0	0	1	7	12	21
	Toit ja sööt	1	0	2	6	9	27	52	221	319
	Tervis	4	1	2	5	14	22	33	52	133
	Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	0	12	114	115	242
	Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	0	1	1	2	3	3	4	9	24
	Konkreetsed meetmed	0	0	0	0	0	2	15	65	82
	Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 3 kokku	50	67	56	45	118	901	2 069	2 528	5 834
4	Ühinemiseelne abi (IPA II)	349	94	522	437	971	1 475	1 702	1 875	7 425
	Makromajanduslik finantsabi	–	–	–	–	–	–	40	5	45
	Välistegevuse tagatisfond	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Liidu elanikkonnakaitse mehhanism	–	–	–	2	2	2	6	4	15
	ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus	–	–	–	7	3	2	4	6	22
	Euroopa Kestliku Arengu Fond	–	–	–	–	–	–	–	325	325
	Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend	426	341	485	594	783	1 367	1 716	2 120	7 833
	Arengukoostöö rahastamisvahend	250	178	453	564	938	1 424	2 198	2 751	8 755
	Partnerluse rahastamisvahend	0	8	13	37	42	70	82	133	386
	Demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend	5	2	9	20	35	61	90	137	358
	Stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend	7	9	20	36	67	88	141	258	627
	Humanitaarabi	9	13	14	8	11	117	267	456	893

										(miljonites eurodes)
Programm	< 2012	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Kokku	
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP)	4	14	2	24	23	21	43	134	266	
Tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahend	7	4	7	10	12	18	18	32	107	
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Muud meetmed ja programmid	5	4	2	13	23	31	36	39	152	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	3	1	0	1	3	0	5	2	16	
Konkreetsed meetmed	1	2	1	2	7	20	37	57	126	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 4 kokku	1 065	671	1 526	1 753	2 920	4 697	6 385	8 335	27 352	
5 Pensionid	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Euroopa koolid	–	–	–	–	–	–	0	2	2	
Detsentraliseeritud asutused	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Katseprojektid ja ettevalmistavad meetmed	–	–	–	–	–	0	3	3	6	
Komisjoni halduskulud	–	–	0	0	–	0	0	365	366	
Institutsioonide halduskulud	0	0	0	0	0	0	0	587	587	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 5 kokku	–	–	0	0	–	0	3	957	961	
6 Kompensatsioonid	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 6 kokku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
8 Negatiivreserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Üle kantud puudujääk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 8 kokku	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
9 Hädaabireserv	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond	–	–	–	–	–	–	0	0	0	
Euroopa Liidu Solidaarsusfond (ELSF)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik 9 kokku	–	–	–	–	–	–	0	0	0	
Kokku	2 656	1 538	7 910	5 916	18 979	51 133	85 917	107 126	281 175	

5. EELARVE TÄITMINE INSTITUTSIOONIDE LÕIKES

5.1. EELARVE TULUDE LAEKUMINE

(miljonites eurodes)

Institutsioon	Eelarvelised tulud		Kindlaksmääratud nõuded			Jooksva aasta nõuetest	Tulud		Laekumised %na eelarvest	Lae-kumata
	Algne vastuvõetud eelarve	Lõplik vastuvõetud eelarve	Aruande-aasta	Üle kantud	Kokku		Eelnevast aastast üle kantud nõuetest	Kokku		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9=8/2	10=5-8
Euroopa Parlament	164	164	197	19	217	191	3	194	118 %	23
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu	53	53	79	2	81	79	1	80	151 %	1
Komisjon	144 315	144 401	164 179	8 210	172 389	157 870	773	158 643	110 %	13 747
Euroopa Kohus	56	56	53	0	53	53	0	53	96 %	0
Kontrollikoda	21	21	21	0	21	21	–	21	101 %	0
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	12	12	16	0	16	16	0	16	136 %	–
Regioonide Komitee	9	9	11	0	11	11	0	11	124 %	0
Euroopa Ombudsman	1	1	1	0	1	1	0	1	86 %	0
Euroopa Andmekaitseinspektor	1	1	1	0	1	1	0	1	78 %	–
Euroopa välisteenisus	49	49	296	2	297	295	2	297	607 %	1
Kokku	144 681	144 768	164 856	8 234	173 090	158 539	779	159 318	110 %	13 771

Nagu varasematelgi aastatel, on ELi üldeelarve täitmise kohta koostatud konsolideeritud aruannetes kajastatud eelarve täitmist kõigis institutsioonides, sest ELi eelarve raames koostatakse iga institutsiooni jaoks eraldi eelarve.

Ametite eelarved ja nende täitmine ei ole ELi eelarves konsolideeritud. Komisjoni toetus on ELi eelarve osa.

Euroopa välisteenisuse puhul tuleks märkida, et välisteenisus saab lisaks omaenda eelarvele rahalist toetust ka komisjonilt (141,7 miljonit eurot, 2017. aastal 144 miljonit eurot) ning EAFilt ja usaldusfondidelt (70,1 miljonit eurot, 2017. aastal 72 miljonit eurot), mis katab EAFi ja usaldusfondide poolt rahastatavad komisjoni töötajatega seotud kulud, k.a aasta jooksul neist maksetest tekkinud sihtotstarbeline tulu. Need eelarvevahendid antakse Euroopa välisteenisuse käsutusse (sihtotstarbelise tuluna), et katta eeskätt ELi delegatsioonides töötavate komisjoni töötajate kulusid, kuna nende delegatsioonide haldusjuhtimisega tegeleb Euroopa välisteenisus.

5.2. KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites
eurodes)

Institutsioon	Olemas- olevad assign. kokku	lõplikust vastu- võetud eelarvest	Võetud kulukohustused				2019. aastasse ülekantud assigneeringud			Tühistatavad assigneeringud			
			üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	%	sihtots- tarbeli- sest tulust	otsuse alusel ülekand- mised	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kantud assign.- test	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3+ 4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Euroopa Parlament	2 031	1 934	3	56	1 993	98 %	22	0	22	16	–	0	16
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu	629	527	4	24	555	88 %	23	0	23	46	5	0	51
Komisjon	174 003	155 941	866	12 051	168 859	97 %	4 386	525	4 911	215	18	0	233
Euroopa Kohus	411	407	0	1	407	99 %	1	0	1	3	0	0	3
Kontrollikoda	146	140	0	0	141	96 %	0	0	0	6	0	0	6
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	140	134	0	4	138	99 %	0	0	0	2	0	0	2
Regioonide komitee	98	95	0	2	97	99 %	0	0	0	1	0	0	1
Euroopa Ombudsman	11	10	0	0	10	95 %	0	0	0	1	0	0	1
Euroopa Andmekaitseinspektor	14	14	0	0	14	94 %	0	0	0	1	0	0	1
Euroopa välisteenisus	984	678	0	247	925	94 %	59	0	59	1	0	0	1
Kokku	178 468	159 881	873	12 385	173 139	97 %	4 491	525	5 015	291	23	0	314

5.3. MAKSETE ASSIGNEERINGUTE KASUTAMINE

(miljonites
eurodes)

Institutsioon	Olemas- olevad assign. kokku	Tehtud maksed					2019. eelarveaastasse üle kantud assigneeringud				Tühistatavad assigneeringud			
		lõplikust vastu- võetud eelarvest	üle- kanne- test	siht- otstar- belisest tulust	Kokku	%	automaat- sed ülekanded	üle- kanded otsuse alusel	sihtots- tarbeli- sest tulust	Kokku	lõplikust vastu- võetud eelarves- t	üle- kanne- test	siht- otstar- belisest tulust	Kokku
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8 +9	11	12	13	14
Euroopa Parlament	2 321	1 637	268	28	1 933	83 %	298	0	50	347	16	24	0	41
Euroopa Ülemkogu ja nõukogu	681	470	43	23	536	79 %	61	0	24	84	46	14	0	60
Komisjon	161 390	139 260	1 394	11 879	152 533	95 %	706	465	7 294	8 465	322	68	2	392
Euroopa Kohus	432	386	18	1	404	94 %	21	0	1	22	3	3	0	6
Kontrollikoda	154	133	7	0	140	91 %	7	0	0	8	6	1	0	6
Majandus- ja Sotsiaalkomitee	150	126	8	3	137	91 %	8	0	1	9	2	2	0	4
Regioonide komitee	108	87	8	1	96	90 %	8	0	1	9	1	1	0	2
Euroopa Ombudsman	12	10	1	0	11	91 %	0	0	0	0	1	0	0	1
Euroopa Andmekaitseinspektor	16	11	1	0	12	75 %	2	0	0	2	1	1	0	2
Euroopa välisteenistus	1 090	575	93	202	870	80 %	102	0	105	208	1	11	–	12
Kokku	166 353	142 695	1 840	12 138	156 673	94 %	1 214	465	7 475	9 154	398	126	2	526

6. AMETITE EELARVETE TÄITMINE

Alljärgnevad aruanded kajastavad ametite, nii detsentraliseeritud ehk traditsiooniliste kui ka rakendusametite tulusid ja kulusid.

Ametite tulud ja kulud ei ole ELi eelarves konsolideeritud. Komisjoni toetus on ELi eelarve osa.

Muud tuluallikad ja nendest kantud ametite kulud ei ole ELi eelarve täitmise aruandesse lisatud. Iga amet esitab oma aruande. Järgnevates tabelites esitatud teave annab üldpildi nende ELi asutuste rahalisest seisust.

6.1. EELARVE TULUD

(miljonites
eurodes)

Amet	Komisjoni poliitika- valdkond, kust rahastamine toimub	Lõplik vastuvõetud eelarve	Laekunud summad
Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER)	6	14	14
Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Ühendatud Amet (BEREC)	9	4	4
Ühenduse Sordiamet (CVPO)	17	17	18
Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja Toiduküsimuste Rakendusamet (CHAFEA)	17	11	11
Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus (EACEA)	15	50	50
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA)	4	15	15
Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA)	18	94	97
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO)	18	98	98
Euroopa Lennundusohutusamet (EASA)	6	198	155
Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA)	12	43	44
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex)	18	289	306
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC)	17	58	58
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (CEDEFOP)	15	18	18
Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)	2	119	121
Euroopa Keskkonnaamet (EEA)	7	66	66
Euroopa Kalanduskontrolli Amet (EFCA)	11	17	17
Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)	17	80	80
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond (Eurofound)	4	21	21
Euroopa GNSSi Agenduur	6	33	746
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)	4	8	8
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT)	15	370	345
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA)	12	25	25
Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA)	6	77	103
Euroopa Ravimiamet (EMA)	2	338	317
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA)	18	16	16
Euroopa Politseiamet	18	137	137
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (ERCEA)	8	49	49

(miljonites
eurodes)

Amet	Komisjoni poliitika- valdkond, kust rahastami- ne toimub	Lõplik vastuvõet- ud eelarve	Laekunud summad
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA)	12	44	44
Euroopa Koolitusfond (ETF)	15	20	20
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA)	18	23	23
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL)	18	9	14
Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA)	9	11	12
Euroopa Liidu Raudteeamet	6	29	29
Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO)	12	403	245
Euroopa Õiguslase Koostöö Üksus (Eurojust)	33	38	38
Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet (EASME)	6	44	44
Ühisettevõtte Fusion for Energy (F4E)	8	795	831
Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet (INEA)	6	27	27
Teadusuuringute Rakendusamet (REA)	8	70	70
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	15	47	41
Kokku		3 822	4 377

(miljonites
eurodes)

Tulu liik	Lõplik vastuvõetud eelarve	Laekunud summad
Komisjoni toetus	1 424	1 425
Tasudest saadud tulu	746	726
Muu tulu	1 652	2 226
Kokku	3 822	4 377

6.2. KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUTE JA MAKSETE ASSIGNEERINGUTE JAOTUMINE AMETITE LÕIKES

(miljonites eurodes)

Amet	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemas-olevad assign. kokku	Võetud kulukohustused	Olemas-olevad assign. kokku	Tehtud maksed
Energeetikasektori Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ACER)	14	13	17	14
Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Ühendatud Amet (BEREC)	4	4	5	4
Ühenduse Sordiamet (CVPO)	19	17	18	16
Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja Toiduküsimuste Rakendusamet (CHAFEA)	11	10	13	10
Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus (EACEA)	50	49	56	48
Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA)	16	16	20	14
Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet (eu-LISA)	211	154	107	94
Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet (EASO)	103	94	106	86
Euroopa Lennundusohutusamet (EASA)	237	179	244	151
Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA)	44	44	47	41
Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex)	318	306	406	293
Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC)	59	58	69	57
Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (CEDEFOP)	18	18	19	18
Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)	121	117	133	114
Euroopa Keskkonnaamet (EEA)	97	78	102	61
Euroopa Kalanduskontrolli Amet (EFCA)	18	17	22	19
Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)	80	80	87	80
Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond (Eurofound)	21	21	25	21
Euroopa GNSSi Agentuur	3 522	2 428	1 270	828
Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE)	8	8	9	8
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (EIT)	459	395	380	340
Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA)	25	25	28	24
Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA)	126	114	122	91
Euroopa Ravimiamet (EMA)	344	312	392	302
Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA)	16	16	17	17
Euroopa Politseiamet	143	132	156	129
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (ERCEA)	49	49	51	48
Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA)	46	46	51	44
Euroopa Koolitusfond (ETF)	20	20	21	20
Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA)	23	23	30	23
Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet (CEPOL)	14	13	15	11
Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA)	12	12	13	11
Euroopa Liidu Raudteeamet	30	30	34	30
Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO)	422	245	445	235

(miljonites
eurodes)

Amet	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemas- olevad assign. kokku	Võetud kulukohus- tused	Olemas- olevad assign. kokku	Tehtud maksed
Euroopa Õiguslase Koostöö Üksus (Eurojust)	40	40	47	41
Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet (EASME)	44	44	49	45
Ühisettevõtte Fusion for Energy (F4E)	1 019	1 008	847	814
Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet (INEA)	27	27	28	26
Teadusuuringute Rakendusamet (REA)	70	70	73	67
Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	47	45	51	45
Kokku	7 946	6 376	5 625	4 342

(miljonites
eurodes)

Kulu liik	Kulukohustuste assigneeringud		Maksete assigneeringud	
	Olemas- olevad assign. kokku	Võetud kulukohus- tused	Olemas- olevad assign. kokku	Tehtud maksed
Halduskulud	368	352	445	334
Personal	1 220	1 188	1 236	1 181
Tegevuskulud	6 358	4 836	3 944	2 826
Kokku	7 946	6 376	5 625	4 342

SÕNASTIK

Kindlustusmatemaatilised eeldused

Pensionikohustisi mõjutavate tulevaste sündmuste kulude arvutamisel kasutatud eeldused.

Kindlustusmatemaatiline kasum ja kahjum

Määratud väljamaksega skeemi kindlustusmatemaatilise puudu- või ülejäägi muutused. Need tulenevad varasemate kindlustusmatemaatiliste eelduste ja tegelike sündmuste erinevustest ning kindlustusmatemaatiliste eelduste muutumise mõjust.

Haldusassigneeringud

Haldusassigneeringutest kaetakse institutsioonide ja üksuste jooksvad kulud (isikkoosseisule, hoonetele, bürooseadmetele).

Vastuvõetud eelarve

Eelarveprojekt muutub vastuvõetud eelarveks niipea, kui eelarvepädevad institutsioonid on selle heaks kiitnud.

Paranduseelarve

Eelarveaasta kestel vastu võetud otsus muuta (suurendada, vähendada, ümber paigutada) jooksva aasta vastuvõetud eelarve erinevaid aspekte.

Liikmesriikidelt sissenõutavad summad

Need kujutavad endast aruandeperioodil tekkinud kulusid, mida tuleb rahastada tulevastest eelarvetest, s.t ELi liikmesriikide poolt. See on tekkepõhiste raamatupidamisaruannete ja kassapõhise eelarve kooseksisteerimise tagajärg.

Aasta tegevusaruanne

Iga-aastastes tegevusaruannetes kajastatakse tegevuse tulemusi mh vastavalt võetud eesmärkidele, asjaomastele riskidele ja sisekontrolli vormile. Komisjoni puhul alates 2001. eelarveaastast ja kõigi Euroopa Liidu institutsioonide puhul alates 2003. eelarveaastast peab volitatud eelarvevahendite käsutaja esitama oma institutsioonile oma ülesannete täitmise kohta aasta tegevusaruande koos finants- ja haldusteabega.

Assigneeringud

Eelarve rahastamine. Eelarves esitatakse kulukohustuste ja maksete (saajatele sularaha maksmine või pangaülekannete tegemine) prognoos. Kulukohustuste ja maksete assigneeringud on sageli erinevad (liigendatud assigneeringud), sest mitmeaastased programmid ja projektid seotakse tavaliselt täielikult kulukohustustega nende kinnitamise aastal, makseid aga tehakse nende rakendamisaja jooksul vastavalt nende edenemisele. Liigendamata assigneeringud on halduskulude ja põllumajandusturutoetuste ja otsetoetuste assigneeringud ning nende puhul võrduvad kulukohustuste assigneeringud maksete assigneeringutega.

Sihtotstarbeline tulu

Spetsiaalne tulu, mis on ette nähtud konkreetsete kuluartiklite rahastamiseks. Sihtotstarbelise välistulu peamine allikas on kolmandate riikide rahaline osalus liidu poolt rahastatavates programmides. Sihtotstarbelise sisetulu peamine allikas on tulu kolmandatelt isikutelt nende soovil tarnitud kaupade ja teenuste või tehtud töö eest; ebaõigesti makstud summade tagastamisest tekkiv tulu ning tulu väljaannete ja filmide müügist.

Müügivalmis finantsvarad

Kõik finantsvarad (peale tuletisinstrumentide), mida mõõdetakse vastavalt rahvusvahelistele avaliku sektori raamatupidamise standarditele õiglasel väärtusel ja mille õiglase väärtuse muutused tuleb kajastada kuni kajastamise lõpetamiseni (või väärtuse languseni) netovara reservis.

Eelarverida

Tulud ja kulud on eelarves kajastatud eelarvepädevate institutsioonide kehtestatud kohustusliku liigenduse kohaselt, mis peegeldab iga punkti sisu ja otstarvet. Eelarverea nimetuses (jaotis, peatükk, artikkel või rida) sisaldub liigendusühiku formaalne kirjeldus.

Assigneeringute tühistamine

Kasutamata assigneeringud, mida ei tohi enam kasutada.

Assigneeringute ülekandmine

Erand aastasuse põhimõttest, kui assigneeringud, mida asjaomasel eelarveaastal kasutada ei saanud, kantakse erandkorras üle kasutamiseks järgmisel aastal.

Kulukohustused

Juriidiline kohustus tagada rahastamine teatavatel tingimustel. EL kohustub hüvitama oma osa ELi poolt rahastatava projekti kuludest. Tänaused kulukohustused on homsed maksed. Tänaused maksed on eilsed kulukohustused.

Kulukohustuste assigneering

Kulukohustuste assigneeringutest kaetakse jooksva eelarveaastal võetavate juriidiliste kohustuste (lepingud, toetuslepingud/otsused) kogukulud.

Jooksvad teenistuskulud

Pensioniskeemi kohustuste kasv tulenevalt teenistusest jooksva eelarveaastal.

Kulukohustustest vabastamine

Õigusakt, millega tühistatakse varasem kulukohustus (või osa sellest).

Määratud väljamaksega pensioniskeem

Pensioniskeem, mille hüvitised on reguleerivate normidega määratletud makstud panusest sõltumatult ja ei ole otseselt seotud skeemi investeringutega. Skeem võib olla rahastatav või mitterahastatav.

Tuletisinstrumentid

Finantsinstrumendid, mille väärtus on seotud muu finantsinstrumendi, näitaja või kauba väärtuse muutustega. Erinevalt esmase finantsinstrumendi (nt riigivõlakiri) omanikust, kellel on tingimusteta õigus saada tulevikus raha (või muud majanduslikku kasu), on tuletisinstrumendi omanikul üksnes piiratud õigus sellist kasu saada. Tuletisinstrument on näiteks valuuta forvardleping.

Otsene eelarve täitmine

Eelarve täitmise viis. Otsese eelarve täitmise puhul täidavad eelarvet vahetult komisjoni talitused, rakendusametid ja usaldusfondid.

Diskontomäär

Raha ajaväärtuse korrigeerimiseks kasutatav määr. Diskonteerimine on meetod, mida kasutatakse erinevatel ajavahemikel tekkivate kulude ja tulude võrdlemiseks.

Tegelik intressimäär

Määr, millega diskonteeritakse prognoositavaid tulevase laekumisi või makseid finantsvara või -kohustuse eeldatava eluaja jooksul vara või kohustuse bilansiline jääkmaksumuseni.

Finantsvarad või -kohustused õiglasel väärtuses üle- või puudujäägina

Kõik finantsvarad ja -kohustused, mida mõõdetakse vastavalt rahvusvahelistele avaliku sektori raamatupidamise standarditele õiglasel väärtuses ja mille õiglase väärtuse muutused tuleb kajastada perioodi üle- või puudujäägis (st tuletisinstrumendid).

Finantskorrektsioon

Finantskorrektsiooni otstarve on kaitsta ELi eelarvet vigu sisaldavate või õigusnormide vastaselt tehtud kulude eest. Jagatud eelarve täitmisel tekkivate kulude puhul on ebaõigete maksete sissenõudmine peamiselt liikmesriigi kohustus.

„Kinnitatud“ finantskorrektsioon on finantskorrektsioon, millega on nõustunud asjaomane liikmesriik. „Otsustatud“ finantskorrektsioon on võetud vastu komisjoni otsusega ja on alati netokorrektsioon, mille puhul liikmesriik peab tagastama õigusnormide vastaselt saadud vahendid ELi eelarvesse, mis vähendab pöördumatult asjaomase liikmesriigi eraldatud rahastamispaketti. Kinnitatud ja otsustatud finantskorrektsioonid on kajastatud käesolevas väljaandes ühe kategooriana.

„Rakendatud“ finantskorrektsioon on finantskorrektsioon, millega täheldatud rikkumine on parandanud.

Kaudne eelarve täitmine

Eelarve täitmise viis. Eelarve kaudse täitmise raames delegeerib komisjon eelarve täitmise ülesanded liidu õiguse või siseriikliku õiguse alusel loodud asutustele.

Maksete katkestamine ja peatamine

Kui komisjon oma töö või auditeerimisasutuste edastatud teabe alusel leiab, et liikmesriik ei ole juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõsiseid puudusi kõrvaldanud ja/või tühistanud deklareeritud ja kinnitatud kulusid, mis on tehtud õigusnormide vastaselt, võib ta maksete tegemise katkestada või peatada.

Õigusnormide rikkumine

Õigusnormide rikkumine on ELi õigusnormide vastane tegu, mis võib negatiivselt mõjutada ELi finantshuve ning mis võib tuleneda nii toetust taotlevate toetusesaajate kui ka maksete tegemise eest vastutavate ametiasutuste tehtud vigadest. Kui õigusnorme rikutakse meelega, on tegemist pettusega.

Tühistatavad assigneeringud

Kasutamata assigneeringud, mis tuleb eelarveaasta lõpus tühistada. See tähendab assigneeringust tulenevate kulutamise ja/või kohustuste võtmise volituste täielikku või osalist tühistamist. Vaid ühisettevõtete puhul võib nende suhtes kohaldatavate finantseeskirjade kohaselt lisada kõik kasutamata assigneeringud kuni kolme järgmise aasta tulude ja kulude eelarvestusse (nn „N+3“ reegel). Seega saab ühisettevõtete tühistatavad assigneeringud uuesti kättesaadavaks teha kuni eelarveaastani „N+3“.

Omavahendid

ELi institutsioonide ja ametite peamine rahastamisallikas, mis on määratletud omavahendite määruses nr 609/2014. Omavahendid jagunevad kogurahvatulul põhinevateks, käibemaksupõhisteks ja traditsioonilisteks.

Maksete assigneeringud

Maksete assigneeringutega kaetakse kulusid, mis tulenevad aruandeaastal ja/või eelnevatel eelarveaastatel võetud kulukohustustest.

Eelmaksed

Makse, mille eesmärk on pakkuda makse saajale käibevahendeid. See võib olla kooskõlas asjaomase lepingu, otsuse, kokkuleppe või alusakti sätetega jagatud mitmeks makseks. Käibevahendid või ettemaksed kasutatakse lepingus kindlaks määratud perioodi jooksul sel eesmärgil, milleks need anti, või makstakse tagasi.

Ennetusmeede

Ennetusmeetmed, mis on komisjoni käsutuses ELi eelarve kaitseks, kui ta avastab võimalikke puudusi, hõlmavad ELi eelarvest rakenduskavadele tehtavate maksete peatamist või katkestamist.

Reste à Liquider (RAL, täitmata kulukohustused)

Summa, mille kohta eelarveline kulukohustus on võetud, kuid mille alusel makseid ei ole veel tehtud. Need on ELi tulevaste aastate maksekohustused, mis tulenevad otseselt mitmeaastaste programmide olemasolust ning kulukohustuste ja maksete assigneeringute lahususest.

Jagatud eelarve täitmine

Eelarve täitmise viis. Selle eelarve täitmise viisi korral delegeeritakse eelarve täitmine liikmesriikidele. Selle täitmisviisi raames kantakse umbes 80 % kuludest.

Traditsioonilised omavahendid

ELi tulullikas ja ELi meetmete rahastamiseks kasutatavate omavahendite osa. Traditsioonilised omavahendid on määratletud omavahendite määruses nr 609/2014 ning need koosnevad tolli- ja suhkrumaksudest.

Ümberpaigutused (eelarveridade vahel)

Ümberpaigutused eelarveridade vahel on assigneeringute viimine ühelt eelarverealt teisele eelarveaasta jooksul, moodustades erandi eelarve sihtotstarbelisuse põhimõttest. Need on siiski Euroopa Liidu toimimise lepinguga sõnaselgelt lubatud finantsmääruses sätestatud tingimustel. Finantsmääruses on nimetatud erinevaid ümberpaigutamiste liike, sõltuvalt sellest, kas need toimuvad eelarve jaotiste, peatükkide, artiklite või rubriikide piires, ja need nõuavad erineva tasandi kinnitust.

LÜHENDITE LOETELU

AAR	Iga-aastane tegevusaruanne
ABB	Tegevuspõhine eelarvestamine
ABM	Tegevuspõhine juhtimine
ACER	Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet
AMIF	Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond
AOD	Volitatud eelarvevahendite käsutaja
ARTEMIS	Kõrgetasemelised teadusuuringud ja tehnoloogia intelligentsete manussüsteemide jaoks
ATM	Lennuliikluse korraldamine
BBI	Biotoorainel põhinevate tööstusharude ühisettevõtte
BEREC	Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Ühendatud Amet
BIC	Biotoorainel põhineva tööstuse konsortsium
BIS	Rahvusvaheliste Arvelduste Pank
Maksebilansi toetamise mehhanism	Maksebilansi tasakaalustamine
BUFI fond	Eelarve trahvide fond
CAP	Ühine põllumajanduspoliitika
CCS LGF	Kultuuri- ja loomesektorite tagatisrahastu
CEDEFOP	Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus
CEF	Euroopa ühendamise rahastu
CEF DI	Euroopa ühendamise rahastu võlainstrument
CEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet
CF	Ühtekuuluvusfond
CHAFEA	Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja Toiduküsimuste Rakendusamet
CIP	Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm
COM	Komisjon
Ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate	Ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm

programm
(COSME)

COSO	Treadway Komisjoni Sponsororganisatsioonide Komitee
CPR	Ühissätete määrus
CPVO	Ühenduse Sordiamet
D&WM	Dekomisjoneerimine ja jäätmekäitlus
EACEA	Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet
EAFRD	Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond
EAGF	Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond
EAGGF	Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfond
EASA	Euroopa Lennundusohutusamet
EaSI	Tööhõive ja sotsiaalne innovatsioon
EASME	Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet
EASO	Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet
EBA	Euroopa Pangandusjärelevalve
EBRD	Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank
ECA	Euroopa Kontrollikoda
EKP	Euroopa Keskpank
ECDC	Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet
ECOFIN	Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu
ESTÜ	Euroopa Sõe- ja Teraseühendus
ECSEL	Ühisettevõtte ECSEL – Euroopa juhtpositsiooni tugevdamine elektroonikakomponentide ja -süsteemide toel
EAf	Euroopa Arengufond
EDIF	Lääne-Balkani riikide tagatisrahastu
EMP	Euroopa Majanduspiirkond
EEA	Euroopa Keskkonnaamet
EEAS	Euroopa välisteenistus
EFCA	Euroopa Kalanduskontrolli Amet
EKF	Euroopa Kalandusfond
EFSA	Euroopa Toiduohutusamet

EFSD	Euroopa Säästva Arengu Fond
EFSE	Euroopa Kagu-Euroopa Fond
EFSF	Euroopa Finantsstabiilsuse Fond
EFSI	Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond
EFSM	Euroopa finantsstabiilsusmehhanism
EFTA	Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
EGNOS	Euroopa Geostatsionaarne Navigatsioonilisasüsteem
EIP	Euroopa Investeerimispank
EIF	Euroopa Investeerimisfond
EIGE	Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut
EIOPA	Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve
EIT	Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut
ElectriFI	Elektrifitseerimise rahastamise algatus
EMA	Euroopa Ravimiamet
EMCDDA	Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus
EMKF	Euroopa Merendus- ja Kalandusfond
EMSA	Euroopa Meresõiduohutuse Amet
EMU	Majandus- ja rahaliit
ENEF	Ettevõtete laenufond
ENIAC	Euroopa Nanotehnoloogiaalgatuse Nõuandekogu
ENIF	Ettevõtete innovatsioonifond
ENISA	Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet
ENPI	Euroopa naabus- ja partnerlusinstrument
EP	Euroopa Parlament
ERCEA	Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet
ERDF	Euroopa Regionaalarengu Fond
ESA	Euroopa Kosmoseagentuur
Euroopa Sotsiaalfond	Euroopa Sotsiaalfond
ESIF	Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid
ESM	Euroopa stabiilsusmehhanism

ESMA	Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve
ETF	Euroopa tehnoloogia käivitusprogramm 1998
ETF	Euroopa Koolitusfond
EL	Euroopa Liit
EUIPO	Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet
eu-LISA	Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet
EUMETSAT	Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsioon
EU-OSHA	Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet
Euratom	Euroopa Aatomienergiaühendus
Eurofound	Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond
EUROJUST	Euroopa Liidu Õiguslase Koostöö Üksus
EUROPOL	Euroopa Politseiamet
F4E	Ühisettevõtte Fusion for Energy
FCH	Kütuseelementide ja Vesiniku Valdkonna ühisettevõtte
FIFG	Kalanduse Arendusrahastu
FIFO	Lihtjärjekord
FP7	Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmes raamprogramm
FR	Finantsmäärus
FRA	Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet
Frontex	Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet
FSDA	Ramatupidamise aastaaruande põhjendus ja analüüs
SKP	Sisemajanduse koguprodukt
GMES	Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire
GNI	Rahvamajanduse kogutulu
GNSS	Ülemaailmne satelliitnavigatsioonisüsteem
H2020	Horisont 2020
ICSLT	Rahvusvaheline avalike teenistujate keskmise eluea tabel
IFRP	Finantsaruandluse koondpakett
IIW	Taristu- ja innovatsioonikomponent
IMF	Rahvusvaheline Valuutafond

IMI	Innovatiivsete Ravimite Algatuse Ühisettevõte
INEA	Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet
IPA II	Ühinemiseelse abi rahastamisvahend
IPSAS	Rahvusvahelise avaliku sektori raamatupidamise standardite nõukogu
ISF	Sisejulgeolekufond
IT	Infotehnoloogia
ITER	Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor
JAP	Ühine tegevuskava
JRC	Teadusuuringute Ühiskeskus
JU	Ühisettevõte
LGTT	TEN-T projektide laenutagamisvahend
MAP	Mitmeaastane programm – keskmise suurusega ettevõtete finantsalasele kaasamise programm
MEP	Euroopa Parlamendi liige
MFA	Makromajanduslik finantsabi
MFF	Mitmeaastane finantsraamistik
MSME	Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
NEET-noored	Isikud, kes ei õpi ega tööta
ORD	Omavahendite otsus
PBI	Projektivõlakirjade algatus
PF4EE	Energiatõhususe erasektoripoolse rahastamise vahend
PGF	Osalejate tagatisfond
PMF	Euroopa mikrokrediidirahastu „Progress“
PPP	Avaliku ja erasektori partnerlus
PSEO	Euroopa Liidu ametnike pensioniskeem
R&I	Teadustegevus ja innovatsioon
RAL	„Reste à Liquider“ (täitmata kulukohustused)
REA	Teadusuuringute Rakendusamet
RSFF	Riskijagamisrahastu
RTD	Teadus-, arendus- ja tutvustamistegevus
S&P	Standard & Poor's Financial Services LLC

SANAD	Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika VKEde Fond
SAPARD	Põllumajanduse ja maaelu arendamise ühinemiseelne programm.
SEMED	Vahemere lõuna- ja idapiirkonna mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete finantsalasele kaasamise programm
SESAR	Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi ühisettevõtte
SIUGI	VKEsid käsitleva algatuse piiristamata garantii vahend
SME	Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad
SMEW	VKEde komponent
ELTL	Euroopa Liidu toimimise leping
TOR	Traditsioonilised omavahendid
TRDI	Maaelu arengu ajutine rahastamisvahend
VAT	Käibemaks
YEI	Noorte tööhõive algatus